

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**1168-1171 TARİHLİ 2 NUMARALI HALEP
AHKÂM DEFTERİ
(101-200)**

Ümmügülsüm ÖZDEMİR

Yüksek Lisans Tezi

TARİH ANABİLİM DALI

Yakınçağ Tarihi Programı

EKİM 2024

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TARİH ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

**1168-1171 TARİHLİ 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ
(101-200)**

Tez Yazarı
Ümmügülsüm ÖZDEMİR

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Özcan TATAR

**EKİM 2024
ELAĞIĞ**

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

Başlığı:	1168-1171 TARİHLİ 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ (101-200. Sayfa)
Yazarı:	Ümmügülsüm ÖZDEMİR
Tez Öneri	13/10/2023
Tarihi:	
Savunma Tarihi:	27/09/2024

TEZ ONAYI

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına göre hazırlanan bu tez aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilmiş ve akademik dinleyicilere açık yapılan savunma sonucunda **OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU** ile kabul edilmiştir.

İmza

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Özcan TATAR

Başkan:

Üye:

Üye:

Üye:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunun/...../20..... tarihli toplantısında
tescillenmiştir.

Prof. Dr. Ahmet AKSIN

Enstitü Müdürü

BEYAN

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım “**1168-1171 TARİHLİ 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ (101-200. Sayfa)**” Başlıklı Yüksek Lisans Tezi’nin içindeki bütün bilgilerin doğru olduğunu, bilgilerin üretilmesi ve sunulmasında bilimsel etik kurallarına uygun davrandığımı, kullandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi, maddi ve manevi desteği olan tüm kurum/kuruluş ve kişileri belirttiğimi, burada sunduğum veri ve bilgileri unvan almak amacıyla daha önce hiçbir şekilde kullanmadığımı beyan ederim.

29/09/2024

Ümmügülsüm ÖZDEMİR

ÖN SÖZ

Arşivlerin tarih çalışmalarındaki yeri oldukça önemlidir. Nitekim hafıza görevi üstlenen arşivler bir devletin sosyal, siyasî, iktisâdi alanlarda izlediği politikaları, uygulamaları takip etmemize olanak sağlar. Bunu yaparken de birinci elden, ilk kaynak olarak yaptığı için de oldukça güvenilir bilgiler sunar. Dolayısıyla tarihi araştırmaların ve incelemelerin mümkün olduğu ölçüde arşivle desteklenmesine önem verilmektedir.

Ahkâm Defterleri hem bölgesel hemde sosyal tarih alanında ciddi verilere haizdir. Bu nedenle herhangi bir bölgenin çok yönlü incelenmesinde yahut bir dönemin toplum yapısını, ekonomik faaliyetlerini, kültürünü, dini ve etnik yapısını incelemede oldukça kıymetli arşiv malzemeleri arasındadırlar.

Çalışmamız kapsamında Hicri 1168-1171/ Miladi 1755-1757 yılları arasındaki iki yıllık döneme ait hükümleri içeren 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi mevcuttur. Sözkonu hükümler transkrip kurallarına uyularak Latin harflerine çevrilmiştir.

Çalışmamızın Giriş bölümünde Osmanlı arşivine değinilmiş ardından Halep ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Son olarak Ahkâm Defterleri hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde çalışmamızın esas konusu olan 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'nin özelliklerinden bahsedilmiş ve ardından belgelerin kısa özetlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise 332 adet hükme ait orijinal metnin transkripsiyonu yer almaktadır. Ardından Değerlendirme, Sonuç, Kaynaklar, Ekler kısımları ile çalışma nihayete ermiştir.

Belgeler transkrip edilirken kullanılan bazı özel işaretler: Ayın (ع) harfi “ ‘ ” şeklinde hemze (ء) ise “ ‘ ” şeklinde gösterilmiştir. Elif (ا), Vav (و) ve Ye (ي) harfleri ile yapılan uzatmalar ise “ ^ ” işaretiyle gösterilmiştir. Harf-ı tarifler (ال) ise “ - ” şeklinde gösterilmiştir.

Metnin transkripsiyonunda önce sayfa numarasını ardından o sayfada bulunan hükümün sıra numarasını gösterdik: “ **Sayfa no: 101, Hüküm no: 1** ” şeklinde. Devamı sonraki sayfaya sarkan hükümlerde ise sayfa numarasının değiştiği kısımda metnin içinde “ (**Sayfa No: 105**) ” yazarak bunu belirttik.

Metinlerin transkripsiyonunda orijinal metne sadık kaldık ve dolayısıyla orijinal metin içerisinde bazı boş bırakılan isimler ve tarihlerin son hanelerini “ (boş) ” şeklinde ifade ettik. Ayrıca belgelerde okuduğumuz halde emin olamadığımız bazı yer ve şahıs isimlerinin sonuna “ (?) ” işareti bıraktık ve hiç okuyamadığımız yerleri ise “ ... (?) ” şeklinde ifade ettik. Belgelerin tarihleri ise transkripsiyon metninin sonunda Hicri olarak ve parantez içinde de Miladi olacak şekilde yazılmıştır. Belgelere üçüncü şahıslar tarafından aktarılan ifadeler yahut diyaloglar “ **Üstte şerh:** ” diye belirtildikten sonra tırnak içerisinde ve italik olarak yazılmıştır.

Bizler çalışmamızda özellikle değerlendirme kısmında bahsi geçen şikâyet konularına, kanunsuz uygulamalara ve usulsüzlüklere örnek teşkil eden ve sözkonusu çıkarımlarda bulunmamıza sebep olan hükümleri dipnot şeklinde göstermeyi tercih ettik. Böylece özellikle aranan bir konu varsa bu konu hakkındaki bilgelere ulaşılmasını kolaylaştırmayı amaçladık.

Tezin konusunun tespitinde ve hazırlanmasının her aşamasında maddi-manevi desteğini ve yardımını esirgemeyen Dr. Öğr.Üyesi Özcan Tatar’a teşekkürlerimi arz ederim. Ayrıca üniversite eğitimimin her aşamasında ve bu tezin hazırlanma sürecinde gösterdiği fedakârlıklardan dolayı kız kardeşim Rukiye Özdemir’e teşekkürü bir borç bilirim.

Ümmügülsüm ÖZDEMİR

ELAZIĞ 2024

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
ÖN SÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
TABLolar LİSTESİ	VI
EKLER LİSTESİ	VII
KISALTMALAR	VIII
1. GİRİŞ	1
1.1. Osmanlı Arşivi'nin Tarihsel Süreç ve Önemi	1
1.2. Halep Eyaleti'nin Osmanlı Devleti Açısından Önemi	2
1.3. Ahkâm Defterlerinin Tanıtımı ve İçeriği	3
1.3.1. Ahkâm Defterleri	3
1.3.2. Ahkâm Defterleri'nin Şekil ve İçerik Bakımından İncelenmesi	4
1.3.3. Halep Ahkâm Defterleri	5
2. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ	6
2.1. Genel Özellikleri	6
2.2. Hükümlerin Kısa Özetleri	7
3. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU (s. 101-200)	25
4. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ	161
5. SONUÇ	166
KAYNAKLAR	168
EKLER	169

ÖZET

1168-1171 Tarihli 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri (101-200. sayfa)

Ümmügülsüm ÖZDEMİR

Yüksek Lisans Tezi

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimleri Enstitüsü

TARİH ANA BİLİM DALI

Yakınçağ Tarihi Programı

Ekim 2024, Sayfa: VII I + 172

Hazırlamış olduğumuz 1168-1171 Tarihli 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri içerisinde Hicri Rabiü'l-ahir 1168-Safer 1171 (M. Ocak 1755- Kasım 1757) tarihleri arasındaki belgeleri kapsamaktadır. İncelenen tüm bu belgeler Halep'in o dönemdeki sosyal, iktisadî ve hukukî durumuna dair önemli bilgilere ulaşmamızı sağlamıştır.

Halep bulunduğu konum dolayısıyla stratejik bir öneme sahip olduğu gibi doğal su kaynakları ve limanları sayesinde de ayrıcalıklı sayılmıştır. Özellikle Anadolu'dan Mezopotamya'ya ve Akdeniz'den İran'a kadar uzanan ticaret yollarının merkezinde bulunan Halep, önemli bir ticaret şehri haline gelmiştir.

Ticaretin gelişmesi ile birlikte artan nüfus Halep'te imar faaliyetlerinin gelişmesini de beraberinde getirmiştir. Külliye, hanlar ve pazarlar inşa edilerek şehrin refah seviyesi artırılmıştır. 18. yüzyıla gelindiğinde Halep'in nüfusu 120.000 kadardır.

Zamanla meydana gelen iç karışıklıklar ve isyanlar ile birlikte ticarî konjektörün de değişmesi Halep'i olumsuz etkilemiş ve dolayısıyla eşkıyalık, gasp, hırsızlık gibi çeşitli problemlerin yaşanmasına zemin hazırlamıştır. Bu problemler ile birlikte muhtelif konularda yapılan şikâyetler doğrultusunda görülen davalar ve verilen hükümlerin bir suretlerinin kayıt edilmesi ile Ahkâm defterleri meydana gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halep, Ahkâm Defterleri, Osmanlı Devleti

ABSTRACT

Halep Judgment Books Number 2 (1168- 1171) (p.101-200)

Ümmügülsüm ÖZDEMİR

Master's Thesis

FIRAT UNIVERSITY

Graduate School of Social Sciences

HİSTORY

Near Age History Program

October 2024, Page: VII I + 172

The Halep Judgment Books Number dated 1168-1171 that we have prepared includes documents between Hijri Rabiü'l-ahir 1168-Safer 1171 (A.D. January 1755-November 1757). All these documents examined have provided us with important information about the social, economic and legal situation of Aleppo at that time.

Halep has a strategic importance due to its location and is also considered privileged thanks to its natural water resources and ports. Halep, especially located at the center of the trade routes extending from Anatolia to Mesopotamia and from the Mediterranean to Iran, has become an important trade city.

The increasing population along with the development of trade has brought about the development of construction activities in Halep. Social complexes, inns and markets were built and the welfare level of the city was increased. By the 18th century, the population of Halep was around 120,000.

The change in the commercial conjuncture along with the internal turmoil and rebellions that occurred over time had a negative impact on Halep and therefore paved the way for various problems such as banditry, extortion and theft. Along with these problems, Ahkam books were created by recording the cases heard and the copies of the judgments given in line with the complaints made on various issues.

Keywords: Halep, Juggement Books, Ottoman Empire

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Halep Ahkâm Defterleri Yıl Aralığı ve Sayfa Sayıları.....	5
Tablo 2. Özetler	7

EKLER LİSTESİ

Ek- 1: Orijinal Metin, BOA.A.DVNS.AHK.HL.d.2, s.101-102.....	170
Ek- 2: Orijinal Metin, BOA.A.DVNS.AHK.HL.d.2, s.151-152.....	171
Ek- 3: Orijinal Metin, BOA.A.DVNS.AHK.HL.d.2, s.197-198.....	172

KISALTMALAR

Kısaltmalar

B	: Receb
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C	: Cilt
Câ	: Cemaziyelevvel
H	: Hicrî
H	: Transkripsiyon Metinlerinin Dipnot Gösteriminde Hüküm
L	: Şevval
M	: Miladi
M	: Muharrem
N	: Ramazan
R	: Rabiulahir
Râ	: Rabiulevvel
s	: Sayfa
S	: Sayı
S	: Transkripsiyon Metinlerinin Dipnot Gösteriminde Sayfa
Ş	: Şaban
TDV	: Türk Diyanet Vakfı
vb	: ve benzeri
Z	: Zilhicce
Zâ	: Zilkâde

1. GİRİŞ

1.1. Osmanlı Arşivi'nin Tarihsel Süreç ve Önemi

Kelime anlamı belge veya yazıların saklandığı yer; belgelik olarak ifade edilen arşiv; tarih çalışmalarında başvurulan ilk kaynaklar arasında yer almaktadır. Nitekim Osmanlı Devleti'nin sosyal, hukukî ve siyasî her türlü eylemlerini kayıt altına alması, bunları muhafaza etmesi bugün zengin bir arşive ve dolayısıyla kültür ve bilgi birikimine sahip olmamızın başat nedenlerindendir.

Osmanlı Devleti döneminden günümüze ulaşan ve miktarı 150 milyonu bulan belge ve defter serilerinden anlaşılacağı üzere Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren arşivciliğe büyük önem vermiştir¹. Osmanlı arşivi millî olmasının yanı sıra geçmişte Osmanlı Devleti sınırları içerisinde sayıları kırkı bulan birçok ülkenin tarihine ve dünya tarihinde gizli kalmış birçok konuya ışık tutacak mahiyette olmasından dolayı da milletlerarası bir öneme sahiptir².

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Bursa'nın başkent olduğu dönemlere kadarki resmî belgelerin Timur'un istilas sırasında yok edildiği bilinmektedir. Edirne'nin devletin merkezi olduğu dönemlerde ise meydana gelen yangınlar ve saltanat çatışmaları gibi sebeplerden ötürü yine bu döneme ait belgelerden çok azının günümüze ulaştığını, dolayısıyla Kanunî döneminden itibaren daha düzenli bir şekilde arşivlik malzemenin toplandığını ve İstanbul'un fethinden sonrada ilk evrak mahzeni olarak Yedikule zindanlarının kullanıldığını görmekteyiz³.

Yedikule'de toplanan arşiv malzemelerinin sonrasında Sultanahmet'de bulunan At Meydanı'na nakl olunduğunu; Topkapı Sarayı'nın inşasının ardından ise buraya taşındığını görüyoruz⁴. 18. yüzyılda divân toplantılarının Paşakapısı'nda yapılmaya başlanması ile Paşakapısı önem kazanmış divan kalemleri, reisü'l-küttap, teşrifatçı ve diğer görevliler buraya taşınmıştır. Bununla birlikte sadarete ait dâhiliye ve hariciye odaları, Meclis-i Vâlâ, Dîvân-ı Deâvî gibi dairelerin birleşmesiyle Bâbîâlî ünitesi oluşmuştur. Zaman içinde Topkapı Sarayı ile Bâbîâlî arasındaki mesafenin uzaklığı arşive müreacaat konusunda sorun teşkil ettiğinden sadrazam bahçesinde bir arşiv binası yapılarak bazı defterler buraya nakledilmiştir⁵.

Nezaretlerin kurulmasıyla birlikte evrak miktarında meydana gelen artış eski evrakların ihmal edilmesine sebep olurken yenilerinin de düzenlenip muhafaza edilmesi için güncel bir sistemin geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu anlamda ilk teşebbüs Mehmet Emin Rauf Paşa'nın sadâreti sırasında yapılmış daha sonra ise Maliye Nâzırı Safveti Paşa'nın teşebbüsüyle Topkapı Sarayı'ndaki bazı belge ve defterlerin tasnif ve depolama faaliyetleri gerçekleşmiştir. Avrupa arşivlerini tanıyan Mustafa Reşit Paşa sadârete geldiğinde ise Osmanlı belgelerinin modern binalarda saklanması zaruri görerek "*Hazine-i Evrak*" yapılması için faaliyette bulunmuştur⁶.

1846 yılında Koca Reşid Paşa'nın sadârete gelmesi ile birlikte modern arşivcilik konusunda esaslı adımlar atılmıştır. Bu doğrultuda bir irâde yayınlanmış ve söz konusu irâde de o zamana kadar devletin mühim işlerine ait evrakların muhafazasında kullanılan mahzenlerin elverişsizliğinden

¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 108, İstanbul, 2010, s. XXVII.

² İbrahim BAŞ, "Osmanlı'dan Günümüze Türkşye'de Arşivlerin Oluşumu ve Türk Arşivlerinde Araştırma Hizmetleri", *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S. 64, Bahar 2019, s. 40.

³ Necati Aktaş, Yusuf Halaçoğlu, "Başbakanlık Osmanlı Arşivi", *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C. 5, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992, s. 122.

⁴ BOA Rehberi, s. XXX.

⁵ Necati Aktaş, Yusuf Halaçoğlu, "Başbakanlık Osmanlı Arşivi", *DİA*, C.5, İstanbul, 1992, s.122.

⁶ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbetaltı Akademisi Kültür Sanat Vakfı Yayınları, İstanbul, 1998, s.2.

bahsedilerek bunların hıfzı, nakli ve aranıldığında kolaylıkla bulunabilmesi için Bâb-ı Âli içerisinde geniş ve büyük bir kütüphane şeklinde bir binanın yapılması öngörülmüştür. *Hazine-i Evrak* adı ile başlanan binanın inşası 1848 yılında tamamlanmıştır. 1914 yılı başlarından Bâb-ı Âli Hazine-i Evrak'ıyla Hariciye, Şûrâ-yı Devlet ve Dâhiliye daireleri arşivlerinin birleştirilmesi için çalışmalar başlatılmışsa da harp sebebiyle bu girişim neticelendirilememiştir⁷.

Günümüze kadarki tarihi sürecinden kısaca bahsetmeye çalıştığımız Osmanlı Arşivi, hem nicelik hem de nitelik bakımından dünya arşivleri arasında önemli bir yere sahiptir. Arşivde bulunan yazılı belgeler dönemin politikalarını, devlet yapısını, toplumun günlük yaşamını ve uluslararası ilişkileri anlamamızda önemli bir paya sahiptir. Ayrıca bu belgelerin çeşitliliği; fermanlar, beratlar, kadı sicilleri, tahrir defterleri vs. Osmanlı Arşivinin bir diğer zenginliğidir. Osmanlı Devleti'nin kültürel mirasının korunmasında da büyük öneme sahip olan arşiv içerisinde, dil, din ve sanat gibi birçok alana ait özellikleri yansıtan dokümanı bulmak mümkündür.

Tarih araştırmaları kaynaklara dayandıkları takdirde orijinal ve ilmî olma özelliğini kazanırlar ki bu kaynakların başında da arşiv belgeleri gelmektedir⁸. Günümüzde artık arşiv belgelerine ulaşımının kolaylaştırılması ve araştırma yapma imkânlarının iyileştirilmesi noktasında ciddi mesafe kat edilmiştir. Nitekim çıkarılan kanunlar ile birlikte Başbakanlık Tanıtma Fonu'ndan arşivlere belli bir payın ayrılması, çok sayıda personel istihdamı, bina, ekipman ve teçhizat imkânlarının iyileştirilmesi ile tasnif çalışmaları hız kazanmıştır. Tasnifi devam eden belgelerin yanı sıra tasnifi bitmiş belgeler de dijital ortama aktarılmaya devam etmektedir⁹.

1.2. Halep Eyaleti'nin Osmanlı Devleti Açısından Önemi

Suriye'nin kuzey bölgesinde yer alan Halep, coğrafi yapısı itibarıyla Anadolu'nun bir devamı sayılmaktadır. Dolayısıyla Anadolu'nun güvenliğinin sağlanması ve Suriye ile Mısır'ın elde tutulması açısından da stratejik bir önem taşımaktadır¹⁰.

Yavuz Sultan Selim'in Memlük Sultanı Kansu Gavri'yi yenilgiye uğrattığı 1516 Mercidâbık savaşı sonrasında Halep şehri Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Bu dönemde şehir doğu ile batı ticaretinde önemli bir merkez olarak gelişmeye devam etmekteydi. Osmanlı hâkimiyetiyle birlikte Halep'te büyük bir gelişme devri başladı ki bu Halep tarihinin birçok açıdan en parlak dönemini teşkil etmiştir¹¹.

16. yüzyıl boyunca Halep iktisadî bakımdan gelişme göstermiştir. Öyle ki bu dönemde İzmir'in alternatif bir pazar olarak doğmasına rağmen Halep'in ticarî üstünlüğü devam etmekteydi. Avrupalıların ticarî faaliyetleri de Şam'dan Halep bölgesine kaymaktaydı. Nitekim 1548'de ilk defa Venedik Konsolosluğu'nun kurulmasının ardından Fransa ve İngiltere konsoloslukları kurulmuş ve böylece Halep ticaretinin uluslararası yükselişi de başlamıştır¹².

Ayrıca Osmanlı Devleti için hem iktisadî hem de bölge güvenliğinin sağlanması açısından önemli bir rol üstlenen Halep'in 16. yüzyılın ortalarında eyalet olarak teşkilatlandırıldığını görmekteyiz. Kanuni Sultan Süleyman'ın İran seferi sırasında Halep'e gelerek, Sadrazam Rüstem

⁷ BOA Rehberi, s. XXXV-XXXVI.

⁸ Mübahat Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.1.

⁹ BOA Rehberi, s. XLII.

¹⁰ Enver Çakar, *XVI. YÜZYILDA HALEP SANCAĞI (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları No:1, Tarih Şubesi Yayınları No:1, Elazığ, 2003, s.17.

¹¹ Bruce Masters, "Halep", *DİA*, C. 15, İstanbul, 1997, s. 244.

¹² Nuran Koltuk, S. Atilla Sağlamçubukcu vd., *Osmanlı Belgelerinde Halep*, Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları, No: 25, İstanbul, 2018, s. 25.

Paşa'nın da tavsiyesiyle, Halep'in eyalet merkezi yapılmasına ve buraya bir beylerbeyi atanmasına karar verilmiştir. Böylece bölgede bulunan göçebe Arapların sebep oldukları zulüm de önlenmiştir¹³.

Halep'in önemi 1554'te Hüsrev Paşa'nın ve 1583'te Behram Paşa'nın valilikleri sırasında meydana getirdikleri vakıfların vasıtasıyla kurulan abidevî binalar, çarşılar ve hanların da etkisiyle artmış ve hatta 1593'te İskenderun'da bir Osmanlı gümrük kapısı tesis edilmiştir. Trablus'un yeniden liman özelliği kazanmasıyla da Halep'in ticarî durumu Suriye bölgesinde güven altına alınmıştır¹⁴.

17. yüzyılda Halep'in refah seviyesini önemli ölçüde etkileyen iç isyanlar meydana gelmiştir ki bunlar Canbulatoğlu Ali Paşa isyanı ile Abaza Hasan, İpşir Mustafa Paşa ve Seydi Ahmet Paşa olaylarıdır. Bunların yanı sıra İran Şahı Abbas'ın ipek gelirinden Osmanlı'yı mahrum etmek istemesi ve dolayısıyla ipek ticaretini başka güzergâhlara k333aydırmak istemesi de bir diğer sorundur. Ancak Şah Abbas'ın ölümü ile Halep yeniden İran ipeğinin önemli bir pazarı haline gelebilmiştir¹⁵. Böylece tüm olumsuz olaylara rağmen 17. yüzyıl bir Osmanlı eyaleti olan Halep nüfusunun ve ticarî zenginliğinin en üst seviyeye ulaştığı dönemdir. Nitekim Halep'in Osmanlı döneminde evvela 50.000 dolayında olan nüfusu gösterdiği gelişmelere paralel olarak 120.000'lere ulaşmış ve dolayısıyla şehrin fizikî yapısına yeni yerleşme alanları katılmıştır. 18. yüzyılda imar edilmiş bölgeler 367 hektarlık bir bölgeyi kaplamaktaydı ki şehir genel olarak 397 hektarlık bir alana yayılmıştı¹⁶.

Görüldüğü üzere Halep'in bulunduğu coğrafi konum ve özellikleri Halep'i hâkimiyeti altına alan devlet için ciddi bir avantaj sağlayacak nitelikteydi. Mutedil bir havaya sahip olması, önemli limanları ve su kaynaklarını barındırması Halep şehrine yerleşimi kolaylaştıran doğal sebeplerdendi¹⁷.

1.3. Ahkâm Defterlerinin Tanıtımı ve İçeriği

1.3.1. Ahkâm Defterleri

Ahkâm, Arapça bir kelime olup hüküm sözcüğünün çoğuludur. Sözlük anlamı “iyileştirmek amacıyla menetmek, düzeltmek; karar vermek”tir¹⁸. Ahkâm sözcüğü genel olarak “padişah buyruğu” anlamında kullanılmıştır¹⁹. Ayrıca hüküm, özel manada devlet ve hükümetin otoritesini ifade etmekle beraber bir hâkimin belli konularda verdiği kararı da karşılamaktadır²⁰.

Osmanlı Devleti'nde halk padişaha doğrudan ulaşarak şikâyetini arz edebilmekteydi. Bunun için çeşitli yollar vardı, örneğin sefere giderken veya seferden dönerken, Cuma namazına veya ava giderken halk şikâyetlerini iletebiliyordu. Bununla beraber halk şahsî veya toplu olarak şikâyetlerini bulundukları bölgenin ilgili yetkilisi aracılığıyla Divan-ı Hümayûn'a bildirme hakkına da sahipti²¹.

¹³ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları No: 13, Tarih Şubesi Yayınları No: 11, Elazığ, 2006, s. 40.

¹⁴ Nuran Koltuk vd., *a.g.e.*, s. 26.

¹⁵ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, s. 42-46.

¹⁶ Bruce Masters, “Halep”, *DİA*, s. 244-47.

¹⁷ Halep'in coğrafyası hakkında daha detaylı bilgi için bakınız: Hilmi Bayraktar, *XIX Yüzyılda Halep Eyaleti'nin İktisadi Vaziyeti*, Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları, No: 8, Tarih Şubesi Yayınları: 7, Elazığ, 2004, s. 1-5.

¹⁸ İlyas Üzümlü, “Hüküm”, *DİA*, C.18, İstanbul, 1998, s. 464.

¹⁹ Halil Sahillioğlu, “Ahkâm Defteri”, *DİA*, C.1, İstanbul 1988, s. 551.

²⁰ Ahmet Özel, “Ahkâm”, *DİA*, C.1, İstanbul 1988, s. 550.

²¹ Nahide Şimşir, “Ahkâm Defterlerinin Tarihi Kıymeti ve 107 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir ile İlgili Hükümler”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, S.9, 1994, s.357

Divân-ı Hümâyûn'da görülen davalar “Mîrî Ahkâm Defterleri” veya “Ahkâm-ı Mîrî” denilen defterlere kaydedilirdi. 17. yüzyıldan itibaren bu defterler “Mühimme Defteri” olarak adlandırılmıştır. Mühimme Defterleri'ne kaydedilen hükümler zaman içerisinde belli başlı konulara bölünerek yeni defterler oluşturulmuştur. 1649 tarihinden sonra yalnız devlete ait işler Mühimme Defterine yazılırken şahsî şikâyetler neticesinde açılan davalara ait kayıtlar Şikâyet Defteri adı verilen ayrı bir deftere yazılmaya başlanmıştır. Arşivde Atik Şikâyet Defterleri (A.DVNS.ŞKT.d) kodu ile 213 adet defter ile birlikte (A.DVN.ŞKT.d) kodu ile 38 adet ikinci bir seri bulunmaktadır²².

Şikâyet Defterlerinde bulunan hükümler kronolojik olarak yazılmakta ve devletin tamamını kapsamakta idi. Ancak 1742 yılında Şikâyet Defterleri kendi aralarında bölünerek Ahkâm Defterleri adında yeni bir defter serisini oluşturdu. İçerik olarak Şikâyet Defterleri'nin devamı niteliğinde olan bu defterler bölgesel olarak tutulmuşlardır²³. Ahkâm Defteri tutulan eyâletler şunlardır: Adana (9 adet), Anadolu (186 adet), Bosna (9 adet), Cezayir-i Bahr-i Sefid (25 adet), Diyarbakır (9 adet), Erzurum (19 adet), Halep (9 adet), İstanbul (26 adet), Karaman (39 adet), Maraş (6 adet), Mora (21 adet), Özü- Silistre (49 adet), Rumeli (85 adet), Sivas (36 adet), Şam (9 adet) ve Trabzon (8 adet). Mora Ahkâm Defteri hariç diğer tüm defterler 1155/1742 tarihinde başlayıp II. Meşrutiyet dönemine kadar devam etmiştir²⁴.

1.3.2. Ahkâm Defterleri'nin Şekil ve İçerik Bakımından İncelenmesi

Şikâyet Defterleri'ne göre şekil bakımından daha dar ve uzun olan Ahkâm Defterleri'nin tezahür etme sebebi 18. yüzyılda şikâyetlerin artmasına çözüm olarak, Reisü'l-küttâb Ragıb Efendi'nin vesilesi ile mahallî sistemin getirilmesi ile açıklanmaktadır. Böylece kimi olayların tekrarlanması halinde defterde o olay ile ilgili verilen ilk karara ulaşmak kolaylaşmış olacaktı. Ayrıca çözümün hızlı bir şekilde muhataplarına ulaşması ve resmî işlemlerden dolayı yaşanan gecikmenin de önüne geçilmiş oluyordu. Ahkâm Defterleri'nin varlığına rağmen Şikâyet Defterleri tutulmaya devam etmiştir. Bu durum da Ahkâm Defteri olmayan bölgelerin şikâyetlerinin önceden olduğu gibi Şikâyet Defterleri'ne yazılmasıyla açıklanmaktadır²⁵.

Genelde üç bölümden oluşan hükümlerin ilk bölümünde o bölgenin yetkilisine hitap edilmektedir. Bu yetkili bir kişi olabildiği gibi birden fazla kişi de olabilmektedir. Sonraki bölümde ise sözkonusu şikâyet özetlenerek bu şikâyet doğrultusunda uygun görülen çözüm ifade edilmektedir. Nihayetinde “ihkâk-ı hak olunmak bâbında”, “mahallinde şer'le görülmek bâbında”, “emr-i şerifim yazılmıştır” gibi kalıp ifadeler ile hüküm sona erer.

Özellikle sosyal tarih açısından oldukça kıymetli olan bu defterlerde o dönemde yaşamış insanların hayatlarından kesitler bulmak, yaşadıkları problemler karşısında çözüme ulaşmak noktasında ortaya koydukları iradeye şahit olmak mümkündür. Dolayısıyla bu defterlerin içeriği genel hatlarıyla toplumun şahsî anlaşmazlıklarından oluşmaktadır. Örneğin, alacak- verecek davaları, mala ve cana kast edilmesi, yaşanan gasp olayları, boşanma sonrasında yaşanan anlaşmazlıklar, vakıf meselelerinde ki problemler, miras paylaşılırken yaşanan haksızlıklar, ticarî anlaşmazlıklar, şekâvet, diyet talebi, vergi, toprak, vasilik ve muhtelif başkaca konularda yaşanan her türlü anlaşmazlık karşısında yapılan şikâyetleri bu defterlerde bulabilmekteyiz.

²² Nezif Cıkay, “Halep Ahkâm Defterleri Üzerine Genel bir Değerlendirme”, *SOBİDER (Sosyal Bilimler Dergisi)*, Yıl.5,S.32, Aralık 2018, s. 682-683

²³ Nahide Şimşir, a.g.m., s. 360.

²⁴ BOA Rehberi, s. 22-41.

²⁵ Nahide Şimşir, a.g.m.,s. 360-361.

1.3.3. Halep Ahkâm Defterleri

Halep Ahkâm Defterleri 9 adet defterden oluşmakla birlikte Halep, İdlib, Uzeyr, Ayıntab, Antakya, Membic, Cemel-i Sem'an, Kilis, Lazkiye, Ravendan, El-Bab, Amik, Altınözü, Payas, Eriha, Beylan, Harim, Matah, Sermin, Şuğur, Maaratü'n-Numan, Maarat-ı Mısırın gibi sancak ve kazalara ait hükümleri içermektedir. Zamanla idâri taksimatın değişmesiyle sancak ve kazalarda da ekleme ve çıkarmalar olmuştur. Öyle ki son dönemlerde Elbistan ile ilgili belgelere de rastlamak mümkündür. İlk dönem belgelerinde Lazkiye'ye ait bir belge bulunmuyor iken sonraki dönemlerde burası ile ilgili şikâyetlere de rastlamak mümkün olmuştur. Ayrıca Rumkale, Ruha, Bozabad ve Birecik ile ilgili sınır sayıda da olsa belge bulunmaktadır²⁶.

Defterlerin kapsadıkları dönemler ve sayfa adedine ait bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1. Halep Ahkâm Defterleri Yıl Aralığı ve Sayfa Sayıları²⁷

Defter No	Hicri Tarih Aralığı	Miladi Tarih Aralığı	Sayfa Sayısı
1	C.1155- R.1164	1742-1751	295
2	Ca.1164-Z.1175	1751-1762	353
3	M.1176-S.1194	1762-1780	389
4	S.1194-S.1198	1780-1784	141
5	S.1198-R.1211	1784-1797	197
6	Ca.1211-M.1229	1796-1813	199
7	S.1229-M.1255	1813-1839	140
8	Ra.1255-Ca.1266	1839-1850	195
9	B.1266	1850	163

Tablodan da anlaşılacağı üzere toplamda 2072 sayfadan oluşan bu defter serisi 108 yıllık bir dönemi kapsamaktadır. Defterlerde bulunan şikâyet konuları miktar açısından oranlandığında ise ilk sırada yüzde otuzluk bir oranla alacak-verecek davaları yer almaktadır. Muhtelif konularda yapılan şahsî veya toplu şikâyetler ise yüzde on beşlik bir oranla ikinci sırada yer almaktadır²⁸.

²⁶ Nezif Cıkay, *Halep Ahkâm Defterleri (1742-1850): Taşradan Saraya Adalet Anlayışı*, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Şanlıurfa, 2019, s.71

²⁷ BOA Rehberi, s. 31.

²⁸ Nezif Cıkay, "Halep Ahkâm Defterleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme", s.685.

2. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ

2.1. Genel Özellikleri

2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'nin kapak kısmı ebru üzerine sülüs hat ile "Haleb Defteri" yazısı ile başlamaktadır. 1 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne göre daha düzenlidir ki bu kâtiplerin zamanla profesyonelleştiklerini göstermektedir. Defterin başında ve sonunda bulunan boş sayfalarda defterin künyesi tablo şeklinde yer almaktadır. Her pozda iki sayfa vardır ve toplam 177 poz ile 351 sayfadan müteşekkildir. Sayfa numaraları ise Latin rakamlar olacak şekilde sonradan eklenmiştir. Toplam hüküm sayısı 1174'tür²⁹.

Bizler bu çalışmamızda 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne ait 101-200 sayfaları arasında yer alan belgeleri inceledik. Çalışmamıza konu olan bu sayfa aralıkları içerisinde okuduğumuz toplamda 332 adet hüküm bulunmaktadır. Hükümler çoğunlukla hükmün uygulayıcısı ve muhatabı olan vilâyet valisine, monlasına, naibine veya kadısına hitaben başlamaktadır: "Haleb vâlisine ve Halep kâdısına hüküm ki"³⁰. Bazı hükümlerde ise sancak veya kaza isimlerinin boş bırakıldığını görmekteyiz: "Haleb vâlisi vezîre Maaratü'l-Mısır ve (boş) kâdılarına hüküm ki"³¹.

Hitap kısmının ardından şikâyetle bulunan kişi tanıtılmakta ve ardından şikâyetin içeriği ile şikâyete sebep olan kişi veya kişilerden bahsedilmektedir: "Kilis kazâsı nâibi mevlâna Salih zîde 'ilmuhu mektub gönderüb Kilis sâkinlerinden Canpolad zâde Zeynel 'Abidin Beg demekle ma'rûf..."³². Yine burada da bazı şahıs isimleri ile tarihlerin son hanelerinin boş bırakıldığını görmekteyiz: "... nâm karyeler ahalilerinden (boş) ve (boş) ve (boş) ve dahi ba'zıları gelüb..."³³.

Hükümün son kısmında ise şikâyetin halli için gerekenler ifade edilmiş ve ekseriyetle de meselenin mahallinde çözümüne yönelik karar verilmiştir: "... mezkûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus hakkı alıvirilmek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır"³⁴.

Ayrıca şikâyet konusunun eldeki kaynaklarda (Defter-i Mufassâl³⁵, Defter-i İcmâl³⁶, Defterhâne-i Âmire³⁷ vb.) çözümleri yahut konuyla ilgili Şeyhülislam'dan alınan bir fetva³⁸ veya hüccet³⁹ var ise bunlar da yine şikâyetin içeriğinden bahsedildikten sonra yer verilmiştir.

Hükümlerin tarihleri en sonda yer almakla birlikte sadece ay ve yıl olarak yazılmıştır. Ayın günleri belirtilmemiş ve ayın ilk on günü "evâ'il" sonraki on günü "evâsıt" ve son on günü ise "evâhir" ibâreleri ile ifade edilmiştir. Çalışmış olduğumuz sayfa aralıkları 2 yıllık bir dönemi kapsamaktadır. Nitekim Fî evâ'il- i R (Rabîu'l- ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755) tarihi ile Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757) tarihleri arasındadır.

²⁹ Nezif Cıkay, *Halep Ahkâm Defterleri (1742-1850): Taşradan Saraya Adalet Anlayışı*, s. 81.

³⁰ S.125-H.1.

³¹ S.185-H.4.

³² S.127-H.1.

³³ S.130-H.1.

³⁴ S.131-H.2.

³⁵ S.125-H.2.

³⁶ S.122-H.2.

³⁷ S.133-H.1.

³⁸ S.104-H.3.

³⁹ S.134-H.2.

2.2. Hükümlerin Kısa Özetleri

Tablo 2. Özetler

Sayfa Numarası	Hüküm Numarası	Belgenin Konusu	Hükümün Özeti
101	1	Vergi- Şekavet	Haleb’de Altunboğa Mahallesinde Mustafa bin Hâcî Mehmed Sa’id Cerîri’nin yine Mahalle sakinlerinden bazı kimesneler tarafından vergilerin hafifletilmesi için kanunsuz saldırı ve eziyette bulundukları ve bu hallerin men edilmesi hakkında.
101	2	Hapis	İdlib’de zâbit olan Ömer Ağa’nın haksız yere habs olunmasına karşılık iş bu haksızlığın giderilmesi hakkında.
101	3	Alacak- Verecek- Gasp	Ma’aretü’l-Mısırın kazasına tâbi karyeler ahalilerinin murabahacı tâ’ifesinden borç aldıkları ancak haksız yere fazladan akçelerinin alınıp eziyet görmeleri hakkında.
101	4	Alacak- Verecek	İdlib kazasına tâbi Biliş nâm karye sakinlerinden bazı kimesneler ödemeyi vaat ettikleri akçeleri ödememeleri hakkında.
102	1	Şekavet	İdlib kazasına tâbi Biliş nâm karyede Şeyh Ali ve diğer Ali ve Osman nâm kimesneler ahaliden kendü nefisleri için akçe toplayıp ahalîye zulüm etmeleri hakkında.
102	2	Alacak- Verecek- Tereke Taksimi	Vefat eden Ali’nin Üzeyir Begi’ne olan borcunun veresesinden tahsil edilmesi hakkında.
102	3	Şekavet	Maaratü’l-İhvan, Keferü’l-Hamur ve Keferya nâm karye ahalilerinin murabahacı taifesi tarafından perakende ve perişan olmaları hakkında.
102	4	Tereke Taksimi- Gasp	Vefat eden Ebulhud Efendi’nin terekesinin Haleb mutasarrıfı tarafından fuzuli zabt edilmesine karşılık terekesinin kız karındaşı Emine’ye verilmesi hakkında.
102	5	Şekavet	Beylan ve Antakya kazalarına tabi bazı karye ahalilerine mütesellim, voyvoda ve sâir ehl-i örf tâifesi tarafından müdahale ve perakende olmaları hakkında.
103	1	Tamir	Beylan kasabasında harap halde bulunan Kurşunlu Hân’ın tamirine gereken akçenin tahsili hakkında.
103	2	Alacak- Verecek	Sarraf taifesinden Markar nâm zımmîden alacak hakkı olan Hasan’ın hakkının alınması hakkında.
103	3	Alacak- Verecek- Şekavet	Antakya kazasına tabi Makaberus, Karsu, Kılanos ve Türkman karye ahalilerinin borçlarının bulunduğu Antakya sakinlerinden bazı kimselerce zulüm görmeleri ve fuzuli akçelerini gasp etmeleri hakkında.
104	1	Vakıf	Halep’de bulunan Argun Kâmil vakıflarından İdlib kazasına bağlı Biliş adlı karye ve Câmî’i-Kebîr-i Emevi vakıflarından Cebel-i Sem’ân nahiyesine bağlı Dârünül’l-‘Azze ve Nureddin eş-Şehîd vakıflarından aynı köye bağlı Mu’arrebbe köylerinde bulunan vakıfların yönetimi ve koruması hakkında.
104	2	Tereke Taksimi	Antakya sakinelerinden Şerife bint-i Yusuf’un vefat eden kız karındaşı Rahime’den kendisine intikâl eden muhallafattan hakkına düşeni vermemekte ısrar eden zevci İbrahim’den hakkı olanın alıverilmesi hakkında.
104	3	Şekavet	Antakya sakinlerinden Yegen Mehmed’in üzerine musallat olan Kilisli Kara İbrahim ve oğlundan haksız yere ahz eyledikleri emval ve eşyasının alıverilmesi hakkında.
104	4	Şekavet	Aynı sayfadaki 3 nolu hükümün konusu ile aynı.

105	1	Alacak- Verecek	Seyyid İdris'in Kilis kazası sakinlerinden olan Çeltik uşakları diye bilinen şahıslardan alacağı olup vermekte muhalefet etmeleri üzerine hakkının teslim edilmesi hakkında.
105	2	Tereke Taksimi	Sayfa 104'te bulunan 2 numaralı hükümde geçen konunun aynısı.
105	3	Vazifeye Müdahale	Halep sakinlerinden Câbiri Şeyh es-Seyyid Yusuf'un vekâlet iddiasında bulunmasına ve Halep mahkemesi baş katipliğine füzuli müdahalesi üzerine bunun taşkınlıklarının def'i hakkında.
105	4	Şekavet- Haksızlık	Haleb sakinlerinden Andon veled Artin adlı nasrâninin uğradığı ifk ve iftiranın def'i hakkında.
105	5	Devlet Görevlilerinin Yolculuğu	Halep kâdısı Kilisli Hasan'ın uğradığı Mahallelerde me'mun ve mahfuz olunması hakkında.
106	1	Su Taksimi	Bab-ı Antakya Mahalleleri ahalilerinin hakları olan suya füzuli müdahalenin def'i hakkında.
106	2	Vakıf	Halep'de bulunan Behram Paşa Câmî'-i Şerif vakıflarının tevliyeti hakkında yaşanan anlaşmazlık hakkında.
106	3	Şekavet- Müdahale	Haleb'de vâki Salahiye mahkemesinde ser bölük olan Hasan bin Mehmed'in beratını yenilemek için kardeşi Abdülkerim'i vekil tayin eylediği sırada bazı kimselerin füzuli müdahalede bulunmasına karşılık bu müdahalenin def'i hakkında.
107	1	Tereke	Antakya sakinlerinden Belli oğlu Molla Mehmet'in vefatı ile kızları ve Kısas Zâde Mehmed Efendi arasında çıkan mülk anlaşmazlığı hakkında.
107	2	Şekavet	Antakya'da Hatun oğlu Hasan ve oğlu Hüseyin'in ahaliye zararlarının bulunduğu ve def'i hakkında.
107	3	Devlet Görevlilerinin Yolculuğu	Halep kadısı Yahya Efendi'nin Üsküdar'dan Halep'e varıncaya dek bulunduğu Mahallerde korunmasına ve memnun edilmesi hakkında.
107	4	Görevi Suiistimal- Kanunsuz Vergi	Sultan Süleyman Evkafı karyeleri mülteziminin haksız yere aldığı öşürlerin def'i hakkında.
107	5	Kanunsuz Vergi- Gasp	Antakya kazası kadısının kanunsuz fazladan vergi alması hakkında.
108	1	Alacak- Verecek	Halep kadısı Es'ad Efendi ile Halep'te sakin mütevellî İsmail arasındaki borç anlaşmazlığı hakkında.
108	2	Şekavet- Gasp	Haleb mahkemesinde kâtip olan Yusuf'un haksız yere fukaraya zulüm etmesi ve akçelerini alması hakkında.
108	3	Şekavet	Antakya sükkânından mütegalibeden Muhammed nâm kimsenin ayanlık iddiası ile yaptığı zulmün ve haksızlıkların def'i hakkında.
109	1	Şekavet	Antakya sükkânından mütegalibeden olan Muhammed'in ayanlık iddiası ile verdiği zararın def'i hakkında.
109-110	2	Görevi Suistimal	Halep'teki devlet görevlilerinden bazılarının görevlerini kötüye kullanarak ahaliye zulmetmesi hakkında.
110	1	Kanunsuz Vergi- Gasp	Antakya kadısının halktan fazla vergi alması hakkında.
110	2	Şekavet	Antakya kazasına tabi Sultan Süleyman evkâfı karyeleri mülteziminin kanunsuz hareketlerinin ve zulmünün def'i hakkında.
110	3	Şekavet	Antakya sakinlerinden Muhammed'in ayanlık iddiası ile sebep olduğu zararların def'i hakkında.

111	1	Şekavet	Ayıntap sakinlerinden Seyyid hâcî İsmail'in Ayıntap mütesellimi ile işbirliği içine girerek sebep olduğu zararların def'i hakkında.
111	2	Görevi Suiistimal-Kanunsuz Vergi	Halep kazasına tabi Bâb nâm karye zabitanın kanunsuz öşür toplaması hakkında.
111	3	Şekavet-Cinayet	Kilis'te sakin Ömer nâm eşkıyanın mahkemeyi basması ve işlediği cinayet hakkında.
112	1	Şekavet-Hapsetme	Halep'te deveci taifesinden Ahmet'in Haleb kethüdanı tarafından haksız yere haps ve zapt edilmesi hakkında.
112	2	Kanunsuz Vergi- Şekavet	Halep karyelerinden olan Kefer Sa'âvele karyesi ahalilerinden tahammüllerinden ziyade vergi alınmasına dair.
112- 113	3	Görevi Suiistimal	Halep valilerinin ve mübaşirlerinin Halep ve Antakya ahalilerine kanunsuz hareketleri hakkında.
113	1	Tereke Taksimi	Antakya sakinlerinden İbrahim'in, vefat eden zevcesinin terekesinin taksimi hakkında.
113	2	Şekavet	Kilis'te Sarı Köle oğlu Ömer'in ahali üzerine musallat olması hakkında.
113	3	Şekavet	Payas'ta peyda olan eşkıyalar ve ahaliye zulümleri hakkında.
114	1	Vergi	Kilise Mahallesinde bulunan emlak ve yerleri için vergi vermeyi reddeden zimmiler hakkında.
114	2	Vazifeye Müdahale	Halep'te Hüsrev Paşa câmi vaizi Mehmed Vâriş'in vazifesinin Halep mütevellisi tarafından verilmemesine dair.
114	3	Şekavet	Ruhâ sükkanından Seyyid 'Ali'nin ticaret için geldiği Halep'te uğradığı zulüm hakkında.
114	4	Vakıf	Halep'de vâki vakıf mallarının idaresi için görevlendirilen Hacı Ahmet'e Hacı Abdülkadir Ağa tarafından müdahale edilmesi hakkında.
115	1	Şekavet	Antakya sakin ulemadan Mehmed Efendi'nin iftiraya uğraması hakkında.
116	1	Alacak-Verecek-Taksitlendirme	Halep ahalisinden bazı Yahudilerin borçlarını ödemeye güçleri olmadığından, bu borçların taksitlendirilmesi hakkında.
116	2	Şekavet	Şarkî Pâre mukataası voyvodasının ahaliden kanunsuz yere vergi alması ve zulüm etmesi hakkında.
116	3	Tereke Taksimi	Antakya sakinlerinden Şıntık Mehmet'in vefat eden babasından kalan mülkün taksimi hakkında.
116- 117	4	Tayin	Antakya bölgesine tayin olunacak mübaşirler hakkında.
117	1	Vergi	Kilis sancağı mutasarrıfı Mehmet'in tahvil tarihine düşen mahsulünün tahsili hakkında.
117	2	Şekavet	Halebü's-Şehbâ'da vâki Gülşeniyân tekkesinin şeyhi Mehmed Dede ile Abdulgani nâm kimse ile aralarındaki ihtilaf hakkında.
118	1	Şekavet- Adam Kaçırma	Üsküdar sakinlerinden Şeyh Seyyid Mehmet'in kölesi Hasan'ın kaçırılması hakkında.
118	2	Tereke Taksimi-Alacak-Verecek	Antakya sakinlerinden Bilal'in vefat eden kayınpederinin ahaliden alacaklarının temini hakkında.
118	3	Vazifeye Müdahale	Kilis'te sakin Şeyh Mustafa'nın ayakkabı dellallığı hakkında.

118	4	Şekavet	Koyun tüccarından Seyyid Hüseyin ve diğerlerinin Halep'e giderken yollarının kesilmesi ve hayvanlarının alıkonulması hakkında.
118	5	Tereke Taksimi	Payas sakinlerinden Fatma'nın damadı olan 'Uzeyir begi Ali'nin vefat itmesiyle terekesinin taksimi hakkında.
119	1	Vergi	Muhammed Kudsi'nin mutasarrıfı olduğu Kilis sancağı dâhilinde tahvili tarihine düşen akçesinin tahsili hakkında.
119	2	Vakıf	Halep'te Osman Paşa'nın bina eylediği Rızâiye câmisine, kendi vefat ettikten sonra eşi Aîşe Hanım'ın mütevellî olması hakkında.
119	3	Şekavet- Gasp	Antakya sakinlerinden Hüseyin'in Adana'dan Antakya'ya dönerken şakîler tarafından yolunun kesilip mallarının gasp edilmesi hakkında.
120	1	Alacak- Verecek	Halep sakinlerinden 'Abdülvahid'in Seyyid İbrahim'den haksız yere aldığı kuruşlarının tahsil edilmesi hakkında.
120- 121	2	Şekavet	Antakya sakinlerinden Mehmed nâm kimsenin ayanlık iddiasında bulunarak ahaliye yaptığı haksızlıklar hakkında.
121	1	Alacak- Verecek	Sâbika Halep serdarı Halil'in zimmetinde bâki kalan bin gurusun tahsili hakkında.
121	2	Şekavet	Lazkiye'de vâki Ulu câminin imam ve hatibi Seyyid Mustafa'nın Lazkiye mütesellimi Ali Ağa tarafından uğradığı haksızlıklar hakkında.
122	1	Vakıf- Şekavet	Şahne ve Şeybâni vakfının mütevellisi Ahmed Ağa'nın Halep ahalişi tarafından uğradığı haksızlıklar hakkında.
122	2	Vakıf	İbrahim hân-zâde Mustafa'nın dedesinden kendisine intikâl eden vakıf mallarının idaresi sırasında yaşanan usulsüzlükler hakkında.
122	3	Zeamet	Birecik sancağında Ahmed ve Muhammed nâm sağırların mutasarrıf oldukları zeametleri hakkında.
123	1	Cinayet	Eyüp nâm kimesnenin kölesi Mehmed'in Antakya kazasında katledilmesi hakkında.
123	2	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Suriye adlı karye ahalilerinin bazı kimselere olan borçları ve bu borçların taksitlendirilmesi hakkında.
123	3	Şekavet	Beylan kasabasında vâki imarete eşkıyanın musallat olması hakkında.
123	4	Tereke Taksimi	Kilis kasabası zimmîlerinden birinin vefat etmesi ve veresesi hakkında.
124	1	Tereke Taksimi	Genç Ali Paşa'nın kölesi olan İsmail'in fevt olması ve veraseti hakkında.
124	2	Alacak- Verecek	Genç Ali Paşa'nın Halep sakinlerinden bir zimmîden alacak hakkının bulunması ve ancak verecekli tarafından inkâr edilmesi hakkında.
124	3	Dua	Dönemin veziri Ali Paşa ve reîsü'l-küttââbı Ahmet Efendi adına yapılan dua ve temenni.
124	4	Şekavet	Halep'de sakin Dede Mehmed'in vefatının ardından haksız yere bazı alacaklıların peyda olması hakkında.
124	5	Şekavet	Antakya serdârı Mustafa'yı yine Antakya sakinlerinden bazı kimselerin haksız yere borçlu çıkarması hakkında.
125	1	Tereke Taksimi- Şekavet	Dede Mehmed'in vefatının ardından bazı kimselerin haksız yere alacaklı olarak peyda olması ve zevcesi ile kerimesine zulüm etmeleri hakkında.

125	2	Vakıf- Zapt	Halep’de vâki Hılâviye Medresesi’nin vakfı mülhakatından olan hakkın bazı mütegalibe taifesi tarafından zapt edilmesi hakkında.
126	1	Vakıf- Müdahale	Antakya’da vâki bir vakfın akârâtından olan değirmene müdahale edilmesi hakkında.
126	2	Beratin Tahkiki	Halep’te fasıla kapancısı Cemalettin’in beratı hakkında.
126	3	Şekavet	Halep sakinlerinden bazı kimselerin zâbitleri tarafından rencide olunması hakkında.
126- 127	4	Zeamet	Hala divân-ı hümayûnda beglikçi olan Mehmed Kudsi’nin mutasarrıf olduğu zeametleri hakkında.
127	1	Vakıf- Gasp	Halep sakinlerinden Ali Ağa’nın vakıf malını haksız yere alıkoyması hakkında.
127	2	Alacak- Verecek	Halep eyaleti dâhilinde bazı alacak-verecekli kimseler hakkında.
127	3	Vakıf	Halep’te vaki’ bir vakfın müsakkafatı hakkında.
128	1	Vakıf	Abdulkadir İbn-i el-hâc Mehmed vakfının müsakkafatı olan bir mülkün, Halep sakinlerinden bazı kimseler tarafından değiştirilmek istenmesi hakkında.
128	2	Tereke Taksimi- Gasp	Antakya sakinlerinden Hadice Hatun’un babasının vefat etmesiyle babasından kalan mülkün yaşının küçük olmasından dolayı üvey babasına intikal etmesi ve sonrasında mülkün talebi noktasında sıkıntıların ortaya çıkması hakkında.
128- 129	3	Zeamet	Divân-ı Hümayûnda beylikçi kalemi olan Mehmed Kudsi’nin Kilis, Kayseri, Halep ve Üzeyir sancaklarında mutasarrıf olduğu zeametleri hakkında.
129	1	Gasp	Mehmed Kudsi’nin mutasarrıf olduğu Kilis sancağı dâhilinde Ekre karyesi ve Marluh mezrasının mühürdar Mustafa Ağa’nın kölesi Ali tarafından vekâleten zapt edilmesi hakkında.
129	2	Mukataa	El-hâc İbrahim’in iltizamında bulunan mukataaların zaptının Ebubekir Ağa ve Yusuf Ağa’ya iki senelik verilmesi hakkında.
129	3	Gasp	İbrahim hân-zâde Mustafa’nın mütevellisi olduğu vakfın Payas mukataasının fuzuli zapt edilmesi hakkında.
130	1	Şekavet	Gözin, Nesnikon ve Yetudam nâm karye ahalilerinin Halep vâlisi tarafından adamlar ve nahiye şeyhlerince rencide olunmaları hakkında.
130	2	Alacak- Verecek	Mustafa ve Abdurrahman nâm kimselerin Sermîn kasabası ahalisinden alacaklarının tahsili hakkında.
130	3	Şekavet	Tel Akdin ve Derhişan adlı karyelerde bazı kimselerin Halep valisi tarafından adamlar ve nahiye şeyhlerince zulüm görmeleri ve rencide olunmaları hakkında.
130	4	Vergi	Mehmed Kudsi’nin mutasarrıf olduğu Üzeyir sancağında vaki’ Sâre nâm karyenin rüsumat ve aşarının tahsili hakkında.
130	5	Vergi	Mehmed Kudsi’nin mutasarrıf olduğu Ravendan nahiyesine tabi bazı karyelerin rüsumat ve aşarının tahsili hakkında.
130	1	Alacak- Verecek	El-hâc İbrahim’in Antakya sakinlerinden Kara İbrahim Ağa’dan alacağının tahsil olunamaması hakkında.
131	2	Alacak- Verecek	İsmail adlı kimsenin Kuseyir nâhiyesi ahalilerinden ve Antakya kazası sakinlerinden bazı kimselerden alacağının tahsili hakkında.

131	3	Alacak- Verecek	İstanbul sakinelerinden Fatma Hatun'un zevci fevt olmakla Halep sükkanından bazı kimselerden alacağının tahsili hakkında.
131	4	Şekavet	Kilis etrafında musallat olan eşkıya táfesi hakkında.
132	1	Alacak- Verecek	Rişvân aşiretinden Seyyid Hasan'ın yine aşiretten Hasan adlı kimseden alacağının tahsili hakkında.
132	2	Şekavet	Beylân ahalisinin nakibü'l-eşraf tarafından zulüm ve teaddilerinin def olunması hakkında.
132	3	Şekavet- Gasp	Rişvan'da Arab boy beylerinden bazı kimselerin ahaliden cebren akçe tahsil etmeleri ve benzeri zulümlerinin defi hakkında.
132	4	Alacak- Verecek	Abdulkadir Emir zâdenin Halep sakinlerinden Mustafa ve oğlu Mehmed nâm kimselerden alacak hakkının tahsil edilmesi hakkında.
132	5	Şekavet	Halep doktorlarından Antom'un yine Halep sakinlerinden bazı mütegalibe táfesi tarafından gördüğü zulmün def edilmesi hakkında.
132	6	Alacak- Verecek	Aynı sayfadaki 4 nolu hükmün tekrarı.
133	1	Gasp	Halep sancağı dâhilinde Karesi ve Erhil mezraları yakınında olan Tarhun adlı karyenin fuzuli zapt edilmesi hakkında.
133	2	Tayin	Devlet-i Aliyye'de tabiplik hizmetinde bulunmuş olan bir zımmînin Halep dâhilinde Mebliye Mahallesinde bulunan zımmiyân táfesi üzerine kethüda tayin olunması hakkında.
133	3	Şekavet	Halep sükkânından hamal táfesinden bazı kimselerin zorba kimseler tarafından taciz edilmesi hakkında.
134	1	Alacak- Verecek	Dergâh-ı muallam çavuşlarından Hasan çavuşun Kefer Hasrun nâm karye ahalisi bazı kimselerden alacak hakkının tahsili hakkında.
134	2	Cinayet- Şekavet	Ahmed nâm kimsenin murisi olan Halil'in Kilis kasabasında bazı şakîler tarafından katledilmesi hakkında.
134	3	Alacak- Verecek	Halep sükkanından Mustafa'nın yine Halep'te bazı kimselere olan borcunun edası hakkında.
135	1	Şekavet	Kefiyyen adlı karye ahalisinin Halep ahalisi tarafından zulüm ve rencidelerinin defi hakkında.
135	2	Vakıf- Gasp	Halep'te vâki Şeybâbî ve Şimne evkafının müsakkafatından bazı kimselerin hisse talep etmesi hakkında.
135	3	Zeamet	Hassa silahşörlerden Ali nâm kimsenin mutasarrıf olduğı zeameti karyelerinden tahvili tarihine düşen mahsul ve rûsumunun tahsili hakkında.
136	1	Tımar- Gasp	Halep dâhilinde mutasarrıf olan İsmail'in müşterek kayıt olunan tımarlardan hakkının tahsili hakkında.
136	2	Alacak- Verecek	Müderrişin-i kiramdan Ahmed'in Halep sükkânından bazı kimseler zimmetinde olan alacağının tahsili hakkında.
136	3	Alacak- Verecek	Antakya sakinlerinden Mehmed'in yine Antakya sakinlerinden olan yeğen Mehmed zimmetinde alacak hakkının tahsili hakkında.
136	4	Tereke Taksimi	İdlib sakinlerinden Abdurrahman'ın vefat etmesiyle terekesinin düzenlenmesi hakkında.
137	1	Alacak- Verecek	Antakya sakinlerinden Mehmed'in İdlib sükkânından bazı kimseler zimmetinde olan alacak hakkının tahsili hakkında.

137	2	Şekavet	Dergâh-ı muallam çavuşlarından Hasan çavuşun mutasarrıf olduğu karye-i Kefer Aruk'da mürâbahacı taifesinden bazı kimselerin ayânlık iddiasında bulunmaları hakkında.
137	3	Alacak- Verecek	Halep sükkânından Abdulkadir'in yine Halep sakinlerinden mühürdar Mustafa ve oğlu Mehmed adlı kimselerdi alacak hakkının tahsili hakkında.
137	4	Vakıf- Gasp	Koca Mustafa Paşa'nın Halep'te vâki vakfın rûsumunun mühürdar Mustafa ve oğlu Mehmet tarafından fuzuli zapt edilmesi hakkında.
138	1	Vakıf	Halep'te vaki Salahiye medresesi vakfının durumu hakkında.
138	2	Vergi	Divân-ı Hümâyûn kaleminde bulunan Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu zeametlerinden tahvili tarihine düşen rûsum ve mahsulün tahsili hakkında.
138	3	Vergi- Alacak- Verecek	Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu Menbiç nahiyesine tabi Büyük Kara Harman adlı karyede ahali zimmetinde kalan mahsul ve rûsumun tahsili hakkında.
139	1	Zeamet	Divân-ı Hümâyûn beglikçi kaleminden olan Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu zeametleri hakkında.
139	2	Tamir	Halep'te Bâbü'l-Hannâk adlı mahalde vâki Hânüs-Simek adlı hanın tamir olunması hakkında.
139	3	Gasp- Alacak- Verecek	El-hâc Hüseyin'in yine Antakya sakinlerinden Mehmet Emin Efendiye mutasarrıf olduğu hissesinin zaptını vermesi ancak hakkını tahsil edememesi hakkında.
139	4	Alacak- Verecek	Halep sakinlerinden Markar adlı zimminin Antakya sakinlerinden İsmail ve zevcesi zimmetinde alacak hakkının tahsili hakkında.
140	1	Vazifeye Müdahale	Halep sakinlerinden es-Seyyid Mehmed Şerif'in üzerinde bulunan muhasebe ve keşf mukayyidliği hizmetine fuzuli müdahale edilmesi hakkında.
140	2	Tamir	Sayfa 139, 2 nolu hükümdeki aynı konu hakkında.
140	3	Vakıf- Müdahale	Halep'te vâki Şeyh Burhaneddin vakfının mütevelliyesi Şerife Aişe'nin tevliyetine yine Halep sakinlerinden bazı kimselerin fuzuli müdahale etmeleri hakkında.
140	4	İzin	Üzeyir sancağı Osman Bey'in selefleri döneminde aldıkları bazı izinleri kendisi için de teyit ettirmesi hakkında.
141	1	Şekavet	Kilis'de sakin sâbık serdar olan İbrahim'in ahaliye zulüm ve teaddisinin def'i hakkında.
141	2	Vakıf- Müdahale	Halep kal'ası derûnunda vâki Câmî'i'n-Nur vakfının tevliyeti yedinde bulunan Mustafa'nın tevliyetine, kal'a-ı mezbure kethüdası olan Hüseyin'in fuzuli müdahale etmesi hakkında.
141	3	Mukataa	Vakfa ait Payas mukataasının yönetiminde meydana gelen değişiklikler hakkında.
142	1	İskân	Cebel-i Sem'ân nahiyesine tâbi Hayân adlı karyenin defterli reayalarının bulundukları yerlerden kaldırılarak kadimi yerlerine nakil ve iskân ettirilmesi hakkında.
142	2	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Cebel-i Sem'ân nahiyesine tâbi Hıyan adlı karye ahalisinin bazı kimselere olan borçlarını ödemeye kudretleri bulunmayıp borçlarının taksit ve erteleme ile tahsili hakkında.
142	3	Şekavet- Gasp	Tersâne-i amire emini Mehmed Râkım'ın Üzeyir yakınlarında Deli Çay adlı mahalden geçerken eşkiya tarafından eşyasının gasp edilmesi hakkında.

142	4	Zeamet	Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu zeameti karyelerinden bazı kimselerin kadimi yerlerinden kalkmalarıyla tekrardan kadimi yerlerine iskânları hakkında.
143	1	Mukataa	Eskiden beri vâlide sultanlara has tayin olunan Kilis- Azaz, Rişvan, Zile ve diğer bazı mukataaların ahalilerinin rencide edilmemesi hakkında.
143	2	Alacak- Verecek	Hâcî Abdülmelik nâm kimsenin Halep'e tâbi Huvriç Halelziye adlı karye sakinlerinden bazılarının zimmetinde kalan alacak hakkını tahsili hakkında.
144	1	Şekavet	Azaz ve Kilis hasırlarının voyvodası olan Mehmed Emin tarafından vekil olan Ahmed ve Süleyman'ın Azaz ahalisi ile yaşadıkları problemler hakkında.
144	2	Vergi	Azaz ve Kilis hasırları reayalarının üzerine edâsı lazım gelen mâl ve kalemiyyelerin zamanında edâ edilmemesi ile birlikte tahsil ettirilmesi hakkında.
144	3	Tereke Taksimi- Gasp	Antakya sakinlerinden Hacı Yusuf ve er ve kız karındaşlarının babaları İbrahim vefat ettiği vakit bunlar sağır olduğundan terekesi büyük babaları Yusuf'a intikal etmiş, terekeleri dâhilindeki mülk bahçelerin rehin olarak verilmiş olması ve büyük babaları Yusuf'un vefatı sonrasında iade edilmemesi hakkında.
145	1	Vakıf	İbrahim hân-zâde Mustafa'nın dedesinden kendisine intikâl eden vakıf mallarının idaresi sırasında yaşanan usulsüzlükler hakkında.
145	2	Alacak- Verecek	El-hâc Abdulkadir Emir'in Halep sakinlerinden mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu Mehmed nâm kimseler zimmetlerinde alacak hakkının tahsili hakkında.
146	1	Vakıf- Müdahale	Halep'te vâki Simir Şeriki evkafının mütevellisi Seyyid Mehmed Ali'nin tevliyetine mütegallibeden bazı kimselerin fuzuli müdahale etmesi hakkında.
146	2	Zeamet- Göreve Müdahale	Divân-ı Hümâyûnda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu zeameti karyelerine fuzuli müdahale edilmesi hakkında.
147	1	Vakıf- Tereke Taksimi	Halep'te vâki Rızâniye Câmi'i- Şerif evkafının mütevellisi Halep sakinlerinden Köse Ali Ağa'nın vefat itmesiyle zimmetinde kalan mal-ı vakfın terekasından tahsili hakkında.
147	2	Görevi Suiistimal	Salâhiye mahkemesinin zer-bölüklüğüne mutasarrıf el-hâc Hasan bin Mehmet'in vazifesini kötüye kullanması ve yaptığı usulsüzlükler hakkında.
147	3	Devlet Görevlilerinin Yolculuğu Vergi	Halep kâdısı Mevlana Kevâkid zâde Abdullah'ın memuren yola çıktığı ve güzergâhında bulunanların kadıyı memnun ve muhafaza noktasında dikkat etmeleri hakkında.
147	4		Habîbü'n-Neccar Câmisinin müezzini Mustafa nâm kimsenin hâne-i avarıza bağlı tekâlif icap eder emlak ve yeri olmamasına rağmen Antakya sakinlerinden bazı kimselerin kendisini tekâlif vermesi için zulüm etmeleri hakkında.
148	1	Alacak- Verecek- Şekavet	Beylan kazası muzafatından Arsuz nâhiyesinde sakin bazı kimselerin Bakraş şeyhi Kara Mehmed'e bir miktar borçlarının bulunması ancak borç ödenmeden Kara Mehmed'in vefat etmesiyle borcun kardeşine intikâl etmesi ve kardeşinin de murabahacı taifesinden olmağla borçluları rencide etmesi hakkında.
148	2	Cinayet- Şekavet	Antakya kazası muzâfâtından Süveyde nâhiyesinde Kâbusine karye ahalilerinin topraklarında Yeni Köy nâm karye sakinlerinden bir zımmînin katl edilmesiyle yine aynı köy ahalisinden bazı kimselerin bunlara zulüm ve teaddide bulunması hakkında.

148	3	Göreve Müdâhale	Köprülü Mehmed Paşa evkafından Halep'te vâki İdlîb vakfının zâbiti Rüstem zâde Mehmet'in zabtına müdahale olunması hakkında.
148	4	Suç- Emaneti Gasp	Ayıntâb sakinlerinden Ömer İstanbul'da sakin ortağı Sâlih'e teslim edilmek üzere Tasmihiçi oğullarına beş yüz yigirmi vukiiye masnak içi teslim ve irsâl etmiş ancak emanetin yerine ulaşmaması hakkında.
148	5	Alacak- Verecek	Cebel-i Bakras kazasına tâbi Beylan adlı karye sakinlerinden Sarı papas oğlu Hanes'in karye ahalisinin işlerini görmekle sarf ettiği akçeyi tahsil edememesi hakkında.
149	1	Gasp	Antakya kazasına tâbi Makaberus, Kalanos ve diğer bazı karye reayalarının yine Antakya sakinlerinden Hafız Mehmed adlı kişi tarafından zorla akçelerinin alınması hakkında.
149	2	Vakıf- Vergi	Halep'te vâki Rızâiye Câmîi'nin müsakkafatının Sermin kazasında sakin müstecirlerinin üzerlerine düşen vergiyi eda ederlerken Halep sakinlerinden bazı kimselerin zorbalıklarına uğramaları ve perişan hale düşmeleri hakkında.
149	3	Su Taksimi	Halep'e suyuolları ile akan suyun nizamına mugayir harekette bulunan bazı kimselerin tecavüzlerinin def edilmesi hakkında.
149	4	Kismet-i Askeriye	Kismet-i askeriyenin halli için Sermin kâdısına verilen hüküm.
150	1	Alacak- Verecek	Harim nâhiyesinde vâki Şeyh Matel bin Abdullah vakfının mütevellisi olan Abdullah'ın Barışan karyesi ahalisinden bazı kimselerin zimmetinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
150	2	Vakıf	Mehmet Paşa'nın evkafından Payas ve çevre mukataası mahsul ve rüsumunun yine Payas sakinlerinden Beg oğlu Osman'ın zimmetinde kalması ve tahsili noktasında yaşanan problemler hakkında.
150	3	Alacak- Verecek	El-hâc Ali'nin Halep sakinlerinden Zaim Ali AğaAdlı kişi zimmetinde alacak hakkı olan kuruş ve eşyanın tahsili hakkında.
150- 151	4	Vakıf	Şeyh Mukîl bin Abdullah vakfının muzafatından Yarışan karyesi ahalisinin ziraatleriyle hâsıl olan öşrü vermemekte ısrarcı olmaları ancak hâsıl olan öşr ve haraçların tahsil edilmesi hakkında.
151	1	Gasp	Halep'te vâki Cebele Mahallesi sakinlerinden Hasan bin Mustafa'nın bazı zorba kimseler tarafından kendi vergilerini ödetmek için bundan ziyade akçe almaları hakkında.
151	2	Gasp	Antakya kasabası dâhilinde Kuseyir nahiyesine tabi Altun Özü adıyla bilinen Koz Oyuk (?) adlı karyede ziraatla uğraşan Ali'nin zorba bazı kimseler tarafından tarlalarının füzuli zapt edilmesi hakkında.
151	3	Tımar-Gasp	Erbâb-ı tımar olan Mustafa veled Hüseyin adlı sipahinin mutasarrıf olduğu tımar topraklarından Kira Kos mezasını, Cebel-i Akra voyvodası olan kimsenin füzuli zorla zapt etmesi hakkında.
152	1	Şekavet- Cinayet	Bakras kazası dâhilinde Arsuz nâhiyesi ahalilerinden kimselerin, Üzeyir begi Osman Beg adıyla bilinen kimse tarafından zulûme ve haksızlığa uğramalarıyla katl ve perişan olmaları hakkında.
152	2	Vakıf- Gasp	Zeynep Hanım'ın mütevelliyesi olduğu vakıf müsakkafatından olan Antakya'da vaki bir berber dükkânına, yine Antakya sakinlerinden Çepni oğlu Veli'nin füzuli müdahale etmesi ve kahve dükkânına çevirmesi hakkında.

152	3	Alacak- Verecek	Dergâh-ı muallam kapıcıbaşlarından Hüseyin'in voyvodası olduğu Hartuş nâm karye ahalilerine verdiği akçeleri almak istediğinde türlü bahane ve zorluk ile karşılaşması hakkında.
152	4	Vergi	İbrahim Paşa vakfı karyelerinden bazı karye ahalilerinin gelerek, karyelerinde bulunan bazı kimselerin hisselerine düşen vergiyi vermekte inat etmeleri ve türlü bahane ile bunları perişan etmeleri hakkında.
152	5	Şekavet	Dergâh-ı muallam kapıcı başlarından Hüseyin'in hala voyvodası olduğu İbrahim Paşa evkafı karyelerinden bazı karye ahalisinin kadimi yerlerini terk etmesi ve tekrar geri nakil ve iskân ettirilmek istenmesi hakkında.
153	1	Gasp	Halep kazasına tabi karye toprağında Balık Adası demekle bilinen yerleri on seneden beri resmi tapu ile zapt eden Musa'ya şimdi bazı kimselerin o yerleri başkasına vermek için muhalefette bulunmaları hakkında.
153	2	Vakıf- Gasp	Antakya sakinlerinden İspir'in her sene vakıf tarafından kiraladığı Yegen Mehmed Ağa Hân'ı demekle bilinen hanın, yine Antakya sakinlerinden Çavuş oğlu İsmail tarafından kira süresi dolmadan zorla elinden alınması ve dahi malını gasp etmesi hakkında.
153	3	Tereke Taksimi	Seyyid Hüseyin adlı kimsenin Antakya'da vâki Makbul Mahallesi sakinlerinden teyzesi Hâce Rahime'nin vefat etmesiyle muhallafatının, mütegalibeden olan zevci İbrahim tarafından zapt edilmesi hakkında.
153	4	Vakıf- Gasp	Bu hüküm sayfa 152'de bulunan 2 nolu hükmün kötü yazılması sebebiyle tekrar yazılmış hükmüdür.
154	1	Vakıf- Göreve Müdâhale	Halep'te vâki Kantarân Kirâd adlı Mahallede bulunan evkafın mütevellisinin vazifesine yine aynı Mahallede sakin zorba kimseler tarafından fuzuli müdahale edilmiş; hevâlarına tabi Mehmed adlı kimseyi de müteveli nasp etme sevdasında olmaları hakkında.
154	2	Tereke Taksimi	Antakya Mahallesi sakinelerinden Şerife Hadice'nin karındaşı Hacı Mustafa'nın vefat etmesiyle sahip olduğu emval ve eşyası, kız kardeşi Şerife Hadice ile eşi Emine'ye intikal etmiş; ancak eşi Emine kendisinden alacak hakkının olduğunu iddia ederek fuzuli ve zorla bir miktar emval ve eşyayı zapt etmesi hakkında.
154	3	Alacak- Verecek	Es-Seyyid Mehmed Beşir'in Maarratü'l-Mısırın kazasına tabi Heruş ve Cebel-i Barişa kazasına tabi Nefs-i Barişa karyeleri ile birlikte diğer bazı karye reayalarının zimmetlerinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
155	1	Mukataa	Vezâretten emekli olan İbrahim Paşa ile sâbika hassa silahdarı Hüseyin'in Halep'te vâki mukataalarına, Hân-ı Cedîd ağası Ahmed'in ve diğerlerinin fuzuli müdahalede bulunmaları ve ahaliye eziyet etmeleri hakkında.
155	2	Vergi	Halep Mahallesinden bazı kimseler üzerlerine düşen vergileri eda ederken bazı zorba kimselerin haksız yere vergi tahsil etmek istemesi hakkında.
155- 156	3	Gasp- Cinayet	Üzeyir sancağına tâbi Arsuz nâhiyesi ahalilerinden Üzeyir begi Osman'ın haksız ve kanunsuz yere akçe talep etmesi ve kendilerinin perişan olmaları hakkında.
156	1	Vergi	Mehmed Emin'in mutasarrıf olduğu Halep sancağında Antakya nâhiyesinde Barbarun adlı karyede ahalinin bir kısmı Antakya serdarının da tahrikiyle yeniçerilik iddiasında bulunarak hisselerine düşen öşrü vermekte muhalefet etmeleri hakkında.
156	2	Alacak- Verecek	Halep sakinlerinden Seyyid Abdulvahab'ın Buva adlı karye ahalisinden bin sekiz yüz kuruş alacak hakkının tahsili hakkında.

156	3	Tereke Taksimi- Gasp	Halep sakinlerinden Ömer, Muhammed ve Hüseyin adlı kardeşlerin anne ve babasının vefat etmesiyle bunların Halep'te mutasarrıf olduğu dükkân ve değirmen bunlara intikal etmiş, ancak Seveği oğlu Seyyid İbrahim'in alacak iddiasıyla dükkân ve değirmeni zapt etmesi hakkında.
157- 158	1	Tımar	Mehmed Emin veled müteferrika Mehmed'in mutasarrıf olduğu Halep sancağında vaki toprakları ve bu topraklarda bazı kimselerin öşürlerine muhalefet etmeleri hakkında.
158	1	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Halep kazasına tabi Hebân adlı karye ahalilerinin bazı kimseler olan borçlarını ödemeye kudretleri yokken alacaklılar tarafından zulüm görmeleri ve perişan olmaları hasebiyle borçlarının taksitlendirilmesi ve rencide edilmemeleri hakkında.
158	2	Gasp	Halep'te sakin Musa'nın babasının vefat etmesiyle terekisi buna intikal etmiş, ancak yine Halep'te sakin bazı kimselerin kanunsuz yere müdahale ve zapt etmeleri hakkında.
158	3	Şekavet	Halep'te Karlık Mahallesi Abud adlı kimse Mahallede bina eylediği birkaç dükkân ve kahvehane vesilesiyle eşkıyanın toplanmasına ve ahaliye zulümetmesine sebep olması hakkında.
159	1	Vakıf	Antakya'da vâki vakfın mütevellisi olan Ahmed Efendi'nin tevliyetine Çavuş oğlu İsmail'in kanunsuz yere müdahalede bulunması hakkında.
159	2	Vergi	Müezzin el-hâc İsmail'in Halep'te zapt ve tasarrufunda vergiye bağlı emlak ve arazisi olmamasına rağmen ahaliiden bazı kimseler onu, kendileriyle beraber vergiye ortak olmaları ve hisse vermeleri konusunda zorlamaları hakkında.
159	3	Vergi	Yeniçeri ağalarından Ahmed'in Halep'te zapt ve tasarrufunda vergiye bağlı emlak ve arazisi olmamasına rağmen ahaliiden bazı kimseler onu, kendileriyle beraber vergiye ortak olmaları ve hisse vermeleri konusunda zorlamaları hakkında.
159- 160	4	Alacak- Verecek- Haps	El-hâc Abdulkadir'in Halep sakinlerinden mühürdar Mustafa ve oğlu Seyyid Mehmed zimmetinde alacak hakkının tahsili hakkında.
160	1	Şekavet- Gasp	Seyyid Abdülkadir'in Halep sakinlerinden zorba ve zalim kimseler tarafından akçesinin gasp edilmesi hakkında.
160	2	Gasp	Şermin kasabası sakinlerinden Şeyh Hüseyin'in tapulu tarlasının, yine Şermin kasabası ahalisinden Seyyid Mustafa ve Seyyid Hüseyin tarafından birkaç seneden beri mahsulünün zapt ve gasp edilmesi hakkında.
160	3	Alacak- Verecek	Halep'te vâki Kal'a Marlık vakfının mütevellisi Haşim, Eriha kazasına tabi Katra adlı karye ahalisine harap olan karyelerini tamir ve şen için verdiği borcunu talep eylediğinde muhalefet etmeleri hakkında.
161	1	Şekavet	Belgenin yarısının bozuk olmasından dolayı hüküm eksik okunmuştur.
162	1	Alacak- Verecek	Hacı Mustafa'nın Halep sakinlerinden Hacı Mehmet adlı kimse zimmetinde alacak hakkının tahsili hakkında. (Belgenin yarısı bozuk olduğundan diğer hükümler okunamamıştır.)
163	1	Gasp- Şekavet	Halep civarında Beylan kazasında vaki kulluğu Kara Yusuf adlı kimse bir yolunu bularak zapt ederek kulluk akçelerini dahi vermekte muhalefet etmekle, civarındaki Payas ve İskenderun kulluklarının iptaline ve kulluk akçelerinin de eksik ve noksan toplanmasına sebep olması hakkında.
163	2	Alacak- Verecek	Halep'de yeniçeri zâbiti olan haseki İbrahim'in odun emini Hacı Yusuf ve oğlu Ali adlı kimseler zimmetinde altı yüz

			kuruş ve diğer odun emini Hacı Ömer'in zimmetinde altı yüz yetmiş kuruş alacak hakkının tahsil edilmesi hakkında.
163	3	Alacak- Verecek	El-hâc Ahmed ve İbrahim'in babaları Halep sakinlerinden Mustafa ağa, Maarratü'l-Mısrin kazasına tabi Yatlısa adlı karye reayasından alacak hakkını almadan vefat etmesiyle bu hakkın oğullarına intikal etmesi ve tahsili hakkında.
164	1	İskân	Halep sakinlerinden Şerif zâde es-Seyyid Abdulvahhab'ın mutasarrıf olduğu Halep dahilinde Maarratü'l-Mısrin kazasına tabi Ramhıran adlı karyede kayıtlı Yusuf el-Bihar'ın Zerdene karyesinden bazı fesatçının tahrikiyle kadimi karyesinden kalkarak Zerdene'ye gelmesi ve ancak geri nakil olunmak istendiğinde muhalefet etmesi hakkında.
164	2	Vakıf- Alacak- Verecek	Antakya sakinlerinden Şeyh Mehmed ve Şeyh Mustafa'nın yine Antakya'da vâki Cundî hamamı mahsulünden vazifeleri karşılığı alacak haklarının kalması ve tahsili hakkında.
164	3	Muhallafat	İstanbul sakinelerinden Aîşe adlı Hatun'un eşi Çerkes Hasan'ın Halep'e iki saat mesafede vefat etmesiyle, yanındaki eşyalarının orada kalması ve Aîşe Hatun'unda eşyaları almak için kendisinin gidememesi vekilde tayin edememesi sonucunda eşyaların İstanbul tarafına gönderilmesi hakkında.
164- 165	4	Tımar- Şekavet	Halep sancağı, Antakya nahiyesinde Aydı adlı karye Muhammed adlı dervişe tımar olarak verilmişken ve fevtinden sonrada Kara Kulak İbrahim'e tevcih olmuşken arada meydana gelen boşlukta kanunsuz cebelü tahsil edilmek istenmesi ve ahalinin de rencide edilmesi hakkında.
165	1	Zeamet	Mehmed Necib'in Halep sancağı Azaz nahiyesi Katmine adlı karyede mutasarrıf olduğu zeametini, Kilis sakinlerinden Ömer Ağa'nın tasarrufuna vermiş ancak o seneki mahsulü talep eylediğinde muhalefet ve inkâr etmesi hakkında.
165	2	Göreve Müdâhale- Gasp	Halep sakinlerinden Seyyid Ahmed ve Seyyid Salih veledân Taha'nın uhdesinde olan Halep gümrüğüne tabi kantarcılığa, Halep sakinlerinden İbrahim bin Cemaleddin'in müdahale ederek hak iddia etmesi hakkında.
165	3	Tımar	Abdulvahab adlı sipahinin mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Ram Hemdâm adlı karyede Yusuf el-bihar adlı kişinin Zerdene adlı karyeye yerleşmesi ve bunun kadimi karyesi olan Ram Hemdâm'a geri nakil ve iskân ettirilmesi hakkında.
166	1	Vergi	Halep dâhilinde Nâmine nahiyesine bağlı bazı karye ahalisinin üzerlerine tabi olan vergilerini vermekte türlü bahane ile muhalefet etmeleri hakkında.
166	2	Alacak- Verecek	El- hâc Ahmed ve karındaşı İbrahim'in babaları Mustafa Ağa'nın uhdesinde olan Maaratü'l-Mısrin kazasına tabi Kesan adlı karye ahalisinin zimmetinde kalan alacak hakkını almadan vefat etmesiyle bu hakkın çocuklarına intikal etmesi ve hakkın tahsili noktasında yaşanan problemler hakkında.
166	3	Zeamet- Gasp	Züemâdan Mehmed Said'in mutasarrıf olduğu Kilis sancağında Com nahiyesinde Genç adlı karyede zorba taifesinden Veli oğlu Mehmed'in yaptığı usulsüzlüklerin defi ve zimmetinden kalan akçenin tahsili hakkında.
166	4	Zeamet- Vergi- Gasp	Züemâdan Mehmed Said'in mutasarrıf olduğu Kilis kazasına tabi Genç ve diğer karyelerde tahvili tarihine düşen vergi ve mahsulün, zorba taifesinden olan Veli oğlu Mehmed tarafından gasp ve muhalefet edilmesi hakkında.
167	1	Alacak- Verecek	El- hâc Ahmed ve karındaşı İbrahim'in babaları Mustafa Ağa'nın uhdesinde olan Maaratü'l-Mısrin kazasına tabi Kefer Calis adlı karye ahalisinin zimmetinde kalan alacak

			hakkını almadan vefat etmesiyle bu hakkın çocuklarına intikal etmesi ve hakkın tahsili noktasında yaşanan problemler hakkında.
167	2	Tımar- Vergi	Divân-ı Hümâyûnum kâtipleri şakirtlerinden Seyyid Ali Suni'nin Kilis sancağında mutasarrıf olduğu karyelerinden Tel Hüseyin ve Salat ve diğer karye ahalisinin üzerlerine düşen vergi ve hukukun talep edilmesiyle muhalefette bulunmaları hakkında.
167	3	Alacak- Verecek	Abdulhay adlı kişinin Halep sakinlerinden Uruş Mustafa zimmetinde kalan alacak hakkının tahsil edilmesi hakkında.
168	1	Gasp	Zermin adlı karye sakinlerinden Seyyid Ali'nin zapt ettiği Kara Sut adlı karye topraklarına Halep sakinlerinden Seyyid Abdulvahab ve Şerif Efedi'nin füzuli müdahale ve haksız yere zapt etmeleri hakkında.
168	2	Alacak- Verecek	Halep sakinlerinden eş-Şeyh Ali'nin Sermin kazasına tabi Medar-ı Ayn adlı karye ahalilerinden bazı kimseler zimmetinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
168	3	Su Taksimi	Halep dâhilinde Sebiyullah Melukiye Mahallesi sakinlerinden el-hac Süleyman adlı kişinin mutasarrıf olduğu menzilineki su kendisi ve ahali tarafından ortaklaşa kullanılıyor iken Mahalle ahalisinden bazı kimselerin haklarına muhalefet ederek suyu müstakil kullanmak istemeleri hakkında.
168	4	Nişan Akdi- Muhalefet	Seyyid Hacı Yusuf'un Antakya'da sakin Seyyid Ebubekir'in kızı ile nişanlanması ancak evlenmeden Seyyid Ebubekir'in vefat etmesiyle kızın annesinin kızı vermekte muhalefet etmesi hakkında.
169	1	Alım- Satım	Halep sakinlerinden Abdülkadir Ağa musararffif olduğu Veli Mahmud hamamını yine Halep sakinlerinden Ömer'in babasına satması ancak, sonrasında meydana gelen ihtilaflar hakkında.
169	2	Vergi	Ayıntap'da sakin Rışvan zâde Süleyman Paşa'nın ve Battal Ağa demekle bilinen kimsenin vergilerin tahsili noktasında hem ahaliye zorbalık etmeleri hem de görevlilere zorluk çıkarmaları hakkında.
170	1	Alacak- Verecek	Mehmed'in Kilis sakinlerinden İbrahim oğlu Mustafa'dan doksan kuruş alacak hakkının tahsili hakkında.
170	2	Vergi	Göçer Rışvan aşiretinin vergi tahsili noktasında muhalefet etmeleri ve zorluk çıkarmaları hakkında.
170	3	Vakıf	Halep sakinlerinden Halil bin İvaz'ın mutasarrıf olduğu mülk dükkânlarını üç cüz Kur'an tilaveti karşılığında vakfa bağışlaması ancak sonradan kardeşinin muhalefet etmesi hakkında.
171	1	Tamir	Feridun Ağa Menziline Halep'e cereyan eden suyun tarikinin harap olması ve tamiri hakkında.
171	2	Alacak- Verecek	İstanbul sakinlerinden hafız Mustafa'nın Halep serdarının oğlu İbrahim'den alacak hakkının kalması ve tahsili hakkında.
171	3	Şekavet- Kaçırma	Seyyid Mehmet cariyesi Aişe'yi eşi olarak aldıktan sonra Antakya sakinlerinden Gürcü Ahmet'in Aişe'yi kaçırması ve hatta bir başkası ile evlendirmek istemesi, Aişe ve küçük çocuğunu darp etmesi hakkında.
171	4	Mukataa- Vergi- Gasp	Hüseyin ve Abdullah'ın müşterek uhdelinde olan mukataalardan Cebel-i Akrağ nahiyesine tabi Mecid adlı köyün vergilerine, yine aynı nahiyeğe bağlı Kırık Pürçek adlı köyün zabitanın müdahale ve gasp etmek istemesi hakkında.

171	5	Alacak- Verecek	El-Hac İsmail'in Antakya sakinlerinden Çavuş oğlu İsmail ve Yığıç oğlu diğer İsmail zimmetlerinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
		Tereke Taksimi	Sadat-ı kiramdan Seyyid Mehmet'in Antakya'da sakin ana babası ve kardeşinin vefat etmesiyle bunların terekeleri kendisine intikal etmiş iken, bu uzakta olduğundan yine Atkaya'da bulunun kız kardeşleri ve damadı terekeyi zapt etmişler. Kendisi Antakya'ya gidip hakkını talep ettiğinde vermekte inat etmeleri ve zorluk çıkarmaları hakkında.
172	1		
172	2	Kanunsuz Vergi	Kilis kasabasında vâki Şeyh İvaz mescidinin imamından kasaba zabıtının haksız yere vergi almak istemesi ve imamı rencide etmesi hakkında.
172	3	Vakıf	Halep sancağında Şemseddin Mehmed bin Abdulvahid el-Ensarî vakfının mutasarrıflık hizmetine fuzuli müdahale hakkında.
173	1	Zeamet- Vergi	Mehmed Kudsi'nin zeameti dâhilinde olan bazı karye ahalilerinden vergi olarak hisselerine düşenden fazlasının alınmak istenmesi hakkında.
		Vakıf	Halep sakinlerinden kız ve erkek kardeşlerin babaları Abbas'ın Halep'te mutasarrıf olduğu mülk ve emlakını hâsıl olan gelirin evlatlarına bırakılması şartıyla vakfetmiş ancak, bunlar hisselerine düşeni talep eylediğinde yaşanan bazı haksızlıklar hakkında.
173	2		
174	1	Zeamet- Kanunsuz Vergi	Mehmed Kudsi'nin mutasarrıf olduğu zeameti karyelerinden bazılarında kanunsuz bedel alınmak istenmesi hakkında.
175	1	Göreve Müdahale	El- hac Abdulkadir ve Seyyid Mahmud ve diğerlerinin Halep'te dellal başılığı vazifesini yerine getiriyorlar iken yine Halep sakinlerinden zorba bazı kimseler tarafından vazifelerine müdahale edilmesi hakkında.
175	2	Kanunsuz Vergi	Havas-ı Hümayun karyelerinden Kefer Teharin adlı karye ahalileri kendi üzerlerine düşen vergileri eda ediyorlarken Halep valileri tarafından bazı adamlar gelerek türlü türlü bahane ile bunlardan fazladan akçe toplamaları ve rencide olunmaları hakkında.
175	3	Zeamet- Gasp	Erbab-ı tımarıdan Muhammed veled Ali'nin tımarına Muhammed adlı bir kimsenin fuzuli müdahalede bulunarak yalan iddialarla kendi nefesine geçirmek istemesi hakkında.
176	1	Görevi Suistimal- Gasp	Halep ve çevresinde bulunan kullukların zapt ve kulluk akçelerinin toplanması vazifesine tayin olunan Halep serdarı haseki İbrahim'in zimmetinde toplanan akçeleri göndermek istememesi kendi nefsi için kullanmak istemesi hakkında.
176	2	Şekavet- Cinayet	Payas kazası dâhilinde Misis derbendi sakinlerinden bazı kimselerin evleri eşkıyalar tarafından basılmış ve hatta karşı koyan bir kimseyi de katletmişlerdir. Hala firar gezen bu eşkıyaların yakalanması ve cezalarının görülmesi hakkında.
176	3	Tereke Taksimi	Halep'te sakin Mehmed adlı kimsenin on beş seneden beri devam eden miras davası hakkında.
176	4	Devlet Görevlilerinin Yolculukları Vakıf- Gasp	Halep vâlisi vezir Ali Paşa'nın bölük başıları ve çavuşunun Halep'e giderken yol üzerinde konakladıkları yerlerde rahat ettirilmeleri ve korunmaları hakkında.
177	1		Halep'in önceki valilerinden Ahmed Paşa'nın sahip olduğu menzilleri kendisinin vefatından sonra eşleri Fatma, Rabia ve Emine'ye intikal etmiş iken, Halep'te vâki vakıf ile eşleri arasında çıkan anlaşmazlık hakkında.
177	2	Devlet Görevlilerinin Yolculuğu	Halep vâlisi Mehmed Emin'in Halep yolculuğu sırasında uğradığı yerlerde hoşnut edilmesi ve korunması hakkında.

177	3	Malikâne- Alacak- Verecek (Hububat)	Hacı Ahmed Kassâm'ın uhdesinde olan Üzeyir kazasına tabi Küçük Com adlı karye ahalisinden bazı kimselerin zimmetinde kalan hububatın tahsili hakkında.
177	4	Malikâne- Alacak- Verecek (Hububat)	Hacı Ahmed Kassâm'ın uhdesinde olan Üzeyir kazasına tabi Uyarlı adlı karye sakinlerinden bazı kimselerin zimmetinde kalan hububatın tahsili hakkında.
178	1	Alacak- Verecek- Şekavet	Antakya kazasına tabi Hacı Hüseyinli adlı karyede Derdul adlı zımmî'nin karaborsacı taifesinden Halil adlı kimseden aldığı bir miktar borç sonrasında faizli olarak bundan tahsil etmek istemesi ve asıl borçtan ziyadesini almak istemesi hakkında.
178	2	Eşkıyalık Davaları	Antakya ve çevresinde meydana gelecek eşkıyalık suçlarının davalarının Asitâne-i Aliyye'de görülmesi hakkında.
178	3	Devlet Görevlilerinin Yolculuğu	Antakya kâdısı el-hâc Ali'nin Antakya'dan Asitâne-i Aliyye'ye yolculuğu esnasında yol üzerinde türlü türlü eşkıyalıkların olduğu bilindiğinden, muhafaza ve dikkat edilmesi hakkında.
178	4	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Kilis kazası dâhilinde Azaz nahiyesine tabi Kulalin adlı karye ahalilerinin borçlarını ödemeye durumları yok iken borçluların kendilerini sıkıştırmasıyla hallerinin giderek perişan olduğu ve bu sebeple borçların taksitlendirilerek tahsil edilmesi hakkında.
178	5	İskân	Halep alaybeyi Ali'nin mutasarrıfı olduğu karyelerden Antakya kazasına tabi Süveyde adlı karyede Şeyh oğlu İsmail'in ahaliden bazı kimseleri tahrik ile yerlerinden kaldırtması ve bunların tekrardan kadimi yerlerine nakil ve iskân ettirilmek istenmesi hakkında.
178	6	Vergi	Azaz nahiyesinde sakin bazı kimselerin üzerlerine düşen öşür ve vergilerini su başısına ödemekte muhalefet etmeleri hakkında.
179	1	Şekavet	Halep eyaletinde vâki Sermin kazasına tabi Fırad-ı Ayn adlı karye sakinlerinden Kıtıl oğlu demekle bilinen Ali adlı eşkıyanın sebep olduğu zulüm ve zorbalıklar hakkında.
179	2	Şekavet- Haps	Halep sakinlerinden zengin Abdulkadir adlı kimse alacak iddiasıyla yine Halep sakinlerinden Mehmed ve mühürdar Mustafa'yı haksız yere hapis ederek türlü türlü eziyeti etmesi hakkında.
180	1	Alacak- Verecek	EL-hâc Ahmed Kassâm'ın Azaz kasabası ve Telyis adlı karye sakinlerinden bazı kimselerin zimmetlerinde kalan alacak hakkını tahsili hakkında.
180	2	Su Taksimi	Halep şehrine cereyan eden suyun taksimi noktasında bazı bağ ve bahçelerde fazladan tasarruf edilmesi hakkında.
180	3	Vakıf	Hoca Ali Halep'te vâki vakfının gelirlerini evlatları arasında taksim etmiş iken, vefatından sonra evlatları arasında meydana gelen anlaşmazlıklar hakkında.
181	1	Göreve Müdâhale	Halep'te sakin Şeyh Mehmed Basri vakfa ait bir türbede Kur'an okuma vazifesini eksiksiz yerine getirdiği halde vakfın mütevellisi İbrahim'in vazifesine müdahale ederek yevmiyesini noksan vermesi hakkında.
181	2	Vakıf- Gasp	Halep'te vâki Salahiye medresesi evkafından olan bazı karyelerin hisselerinin Azaz voyvodaları tarafından gasp ve müdahale edilmesi hakkında.
181	3	Alacak- Verecek- Gasp	Antakya kazasına tabi Hacı Hacılar adlı karyeden Ahburut adlı nasrâniye uhdesinde olan dört mülk bahçesinin kendi izni olmadan zevci Derdul tarafından borcu karşılığında verilmesi hakkında.

182	1	Zeamet-Kanunsuz Vergi	Kilis sancağında Azaz nahiyesinde müşterek mutasarrıf olan kimselerin hisselerine düşen mahsul ve vergiden fazlasını almak istemeleri hakkında.
182	2	Şekavet	Mutasarrıfı hacı Hasan adlı kimse Kahire'den Malatya'ya gittiği sırada eşkıyalar önünü keserek emlak ve eşyasını gasp etmeleri hakkında.
183	1	Alacak-Verecek	Halep sakinlerinden Hacı Mustafa Ağa'nın Kıbrıs muhassılı Süleyman'dan alacağını almadan vefat etmesiyle, bu borç evlatlarına intikal etmiştir. Ancak Süleyman'ın borcu eda etme noktasında çıkarmış olduğu zorluklar ve borcun tahsili hakkında.
183	2	Şekavet- Gasp-Kanunsuz Vergi	Kilis ve Azaz mutasarrıfı olan Hüseyin Paşa'nın Rışvan aşireti ahalilerinden kanunsuz akçe tahsili sevdasıyla ahaliyi perişan ve rencide etmesi hakkında.
184	1	Alacak-Verecek	Sa'î adlı zımmînin Halep'te İngiltere konsolosu yanında tercüman olan Cercis veled Şükrü adlı tercümandan alacak hakkının tahsili hakkında.
184	2	Vakıf	Halep'te vâki Alaeddin el-Maliki vakfının gelir kalemlerinden olan Bostan-ı Harire'ye, Halep sakinlerinden Sincar oğlu Mehmed'in haksız yere müdahale ve hak iddia etmesi hakkında.
184	3	Şekavet	Kilis mutasarrıfının Haremeyn-i Şerefeyn evkafından Com Bahadırılısı ve Karkın cemaatleri reayalarını kanunsuz ve haksız yere perişan ve rencide etmesi hakkında.
185	1	Zeamet	Halep kazasına tabi Abtin adlı karyenin Mehmet Şahin adlı zaimine iltizam edilmesi hakkında.
185	2	Vakıf- Gasp	Halep'te vâki bir vakıfta vazifeli olan eş-şeyh Mahmut'un vazifesi neticesindeki yevmiyesinin edası noktasında uğradığı haksızlık hakkında.
185	3	Gasp- Darp	Halep sakinlerinden ayanlık iddiasında bulunan İbrahim Efendi'nin Ali adlı kimsenin menzilini basarak eşyalarını gasp ve ailesini darp etmesi ile türlü zorbalıkları hakkında.
185	4	Tereke Taksimi-Gasp	Halep'te Bazırgan zümresinden el-hac Şaban'ın vefat etmesiyle veraseti kızlarına ve eşine intikal etmiş olup, paylaşımı noktasında yaşanan haksızlıklar hakkında.
186	1	Malikâne- Gasp	El-hac Hasan'ın Halep sancağında mutasarrıf olduğu bazı bölgelerin zamanla hududlarının bozulmasıyla bazı kimselerin hak iddia etmelerine dair.
186	2	Su Taksimi	Halep'te vâki çeşmenin eskiden beri günde altı saat akan suyuna bazı kimselerin füzuli müdahale etmesi ve ahalinin sıkıntıya girmesine sebep olunması hakkında.
186	3	Vergi	Halebü's-Şehba'da yerleşmiş olan Rum, Süryani ve Maruni reayası üzerlerine düşen verigiyi eda ediyor iken, Ermeni taifesinden bazı kimselerin muhalefet etmeleri hakkında.
187	1	Şekavet- Gasp	İdlib kasabası sakinlerinden olan berber Mustafa'nın bazı zorba kimseler tarafından alacak iddiasıyla perişan ve rencide edilmesi hakkında.
187	2	Vergi- Gasp	Halep muhâsılı Mehmet Ağa'nın Hafserce reayalarının üzerlerine musallat olarak kanunsuz yere akçe talep etmesi ve perişan olmalarına sebep olması hakkında.
187	3	Alacak-Verecek	Kilis sükkanından Mustafa'nın yine Kilis sükkanından Mehmet Ağa ve Süleyman adlı kimseler zimmetinde kalan alacağının tahsili hakkında.
187- 188	4	Şekavet-Çatışma	İskenderun'da bulunan İngiltere kapudanının vekili Moron adlı kimsenin ticaret gemilerine top atarak tüccarların ve mallarının zarar görmesine sebep olması ve bu zararın tazmini hakkında.
188	1	Vakıf	Halep'te Şerif Ali mahallesinde bulunan ve vakıf malı olduğu iddia edilen evin haksız kullanımı hakkında.

188	2	Cinayet	İbrahim ve Ali adlı kimselerin kardeşi Mustafa'nın Halep ahalisinden bazı kimseler tarafından alacak iddiasıyla katledilmesi hakkında.
188	3	Alacak- Verecek	Çukacı hacı Salih adlı kimsenin Halep'te sakin dört taife zımmilerin vekilleri olan kişiler zimmetinde kalan alacağının tahsili hakkında.
189	1	Su Taksimi	Halep Mahallesinde bulunan su eskiden beri Mahalleli ile ortaklaşa kullanılmakta iken, bazı zorba kimselerin müdahale etmesi hakkında.
189	2	Vergi	Halep'te yerleşmiş olan Rum, Süryani ve Maruni reayası üzerlerine düşen vergiyi eda ediyor iken, Ermeni taifesinden bazı kimselerin muhalefet etmeleri hakkında.
189	3	Gasp	Mehmed Kudsi'nin uhdesinde olan Maraş ve çevresinin iltizam olarak verilmiş olmasına rağmen, kanunsuz zapt ve müdahale edilmek istenmesi hakkında.
190	1	Alacak- Verecek	Çukacı el-hac Salih adlı kimsenin Halep'te tercüman olan kimseler zimmetinde kalan alacağının tahsili hakkında.
190	2	Göreve Müdahale	Kilis'te vaki Canbolad Beg Camisinin hatibi Seyyid Mehmet Emin'in vazifesine yine Kilis sakinlerinden Köse Molla Halil'in füzuli müdahale ve zapt etmek istemesi hakkında.
190	3	Vergi- Gasp	Halep'te Sacdize Mahallesi sakinlerinden Ömer adlı kimsenin uhdesinde olan bir bab menzilin vergisi tahammüllerine göre Mahalle sakinleri ile birlikte eda ediliyor iken zorba bazı kimseler tarafından kanunsuz fazladan vergi alınmak istenmesi ve perişan ettirilmeleri hakkında.
190	4	Vergi- Gasp	Aynı sayfadaki 3 nolu hükmün aynısı.
190	5	Tereke Taksimi	Halep'te Bazırgan el-hac Şaban'ın vefat etmesiyle bunun terekesi çocuklarına ve eşine intikal etmiş. Terekesinin taksimi noktasında meydana gelen haksızlıklar hakkında
191	1	Alacak- Verecek	Hasan adlı kimsenin Halil zimmetinde kalan alacağını almadan Halil'in vefat etmesiyle terekesi eşine intikal etmiş, bu alacağını zevcinden talep ettiğinde ise türlü zorlukla karşılaşması, hakkının eksiksiz tahsili hakkında.
191	2	Hırsızlık- Gasp	Seyyid Mehmet başka şehirde iken İdlip kasabası sakinlerinden bazı kimselerin bunun hanesini basarak eşyasına el koymaları hakkında.
191	3	Tereke Taksimi- Alacak- Verecek	İdlip kasabası sakinlerinden Seyyid Şeyh Hüseyin'in vefat etmesiyle bunun terekesi eşi ve oğluna intikal etmiştir. Halep eyaletinden bazı kimselerin zimmetinde kalan alacağının vekâleten kardeşi Seyyid Yasin tarafından tahsili hakkında.
192	1	Alacak- Verecek	Sadrı azam çukedârlarından Mehmet'in Gürkan mukataası Rayhanlu cemaatinden bazı kimselerin zimmetinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
192	2	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Halep kazası Cebel-i Seman nahiyesi Nigavile adlı karye ahalisinin birkaç senedir fakir düşmelerinden ötürü mevcut olan borçlarının hallerine merhameten ertelenmesi ve taksitlendirilmesi hakkında.
192	3	Vakıf- Yangın	Kilis'de Fetâ Mahallesinde meydana gelen yangın sonrasında Süleymanlı Camisinin harap olan vakfiye-i mamul bihası hakkında.
193	1	Alacak- Verecek	İdlip kaimmakamı Seyyid Muhammed'in Maarratü'l-Mısır kazasına tâbi Bire adlı karyede bazı kimselerin zimmetinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
193	2	Şekavet- Zapt	Atıntap kazasına tâbi Hıyam adlı karye sakinlerinden Hamza'nın uhdesinde olan emlak ve yerlerine, yine aynı karye sakinlerinden zorba bazı kimselerin müdahale etmesi ve haksız yere zapt etmek istemesi hakkında.

193	3	Gasp	Halep sakinlerinden Mehmet'in kardeşleri ile ortaklaşa uhdellerinde bulunan mezraaların hisselerin beratını talep eylediğinde, kardeşleri tarafından kandırılması ve haksızlığa uğraması hakkında
193	4	Alacak-Verecek	El-hac Musa Emir'in Halep sakinlerinden Hünkari-zâde Ahmet Efendi diye bilinen kişinin zimmetinde kalan alacak hakkının tahsili hakkında.
194	1	Alacak-Verecek	İbrahim'in Kilis sakinlerinden Küçük Serdar demekle bilinen Mehmet'e serdarlık hediyesi ve kulluk malı olarak verdiği akçelerin tahsil edilmesi hakkında.
194	2	Şekavet	Maarratü'l- Mısırın kasabası sakinlerinden Yasin'in kendi nefsi için ahaliden haksız yere akçe talep etmesi, ahaliyi perişan ve fakir hale düşürmesi hakkında.
194	3	Vakıf	Tevasiye zayiesi ve Salahiye medresesinin uhdellerinde olan, Kilis sancağı Azaz nahiyesi Kefer karyesi mahsulünden akçelerin taksimi noktasında yaşanan anlaşmazlıklar hakkında.
195	1	Vakıf	Şam'da sakin Seyyid Ahmed'in Halep'te vaki vakfın mahsulünden hissesine düşenin kardeşleri tarafından gönderilmemesi ve zimmetlerinde kalanın tahsil edilmesi hakkında.
195	2	Tereke Taksimi-Alacak-Verecek	Halep'te Bazırgan el-hac Şaban ve Hacı Abdullah adlı kimseler ortaklaşa ticaret yapıyorlar iken ardı ardına vefat etmeleriyle bunların terekeleri çocuklarına intikal etmiş ve birbirleri zimmetinde kalan alacak haklarının tahsili noktasında meydana gelen haksızlıklar hakkında.
195	3	Alacak-Verecek	Halep sakinlerinden Bazırgan el-hac Şaban'ın yine Halep'te sakin Kırat hacı İsmail zimmetinde kalan alacak hakkının vefatından sonraya kalmasıyla tahsili noktasında yaşanan sıkıntılar hakkında.
195	4	Alacak-Verecek-Taksitlendirme	Cebel-i Barişan kazasına tabi Hafserce adlı karye ahalisinin madden durumları yokken borçluları tarafından sıkıştırılarak perişan olmalarına karşılık borçlarının taksitlendirilmesi ve zahir olan zulümün de def edilmesi hakkında.
195	5	Cinayet	Ebubekir adlı kimsenin Ayıntap'dan bazı kimseler tarafından haksız yere öldürülmesi ve katillerin hala firar üzere olmaları hakkında.
196	1	Alacak-Verecek	Bağdat ahalisinden el-hac Halil'in Halep sakinlerinden Abdüllatif adlı kimse zimmetinde olan alacağını alamadan vefat etmesiyle bu hakkın çocuklarına intikal etmesi ve tahsili noktasında yaşanan sıkıntılar hakkında.
196	2	Alacak-Verecek	Hüseyin'in Halep sakinlerinden Mustafa zimmetinde kalan alacağının tahsili hakkında.
196	3	Şekavet-Cinayet	Maarratü'l- Mısırın kazasına tabi Keferya karye ahalisi üzerlerine düşen vergileri eksiksiz eda ediyor iken bunların üzerine musallat olan eşkıyaların zulüm ve haksızlıklarının def edilmesi hakkında.
196	4	Alacak-Verecek	Mehmet adlı kimsenin, bazı zımmîler zimmetinde kalan alacağının tahsili hakkında.
197	1	Şekavet-Cinayet	Sayfa 196'daki 3 nolu hükmün konusuyla aynı.
197	2	Tamir-Anlaşmazlık	Halep'te vaki suyolunun her sene temizlenmesi ise yahudiyan taifesi tarafından verilen akçenin ahali tarafından bu kez kabul edilmeyerek fazlasının talep edilmesi hakkında.
197	3	Alacak-Verecek- Poliçe	Halep sakinlerinden Matyos ve ortağı olan zımmî arasında poliçe yüzünden yaşanan anlaşmazlık ve haksızlık hakkında.

197	4	Vakıf	Halep'te vaki Rızaiye Camisi vakfı malından olan Cebel-i Seman nahiyesine tâbi Eserab adlı karye ahalisinin zimmetlerinde kalan vakıf malının tahsili hakkında.
198	1	Vakıf	Halep'te Şerif Ali mahallesinde bulunan ve vakıf malı olduğu iddia edilen evin haksız kullanımı hakkında görülen davanın devamı niteliğinde.
199	1	Alacak- Verecek- Taksitlendirme	Antakya kazasına tabi Toprak Hisâr adlı karye sakinlerinden bazı kimselerin yine Antakya sakinlerinden Yağcı oğlu beg demekle bilinen kimseye olan borçlarını ödemeye kudretleri yok iken, borçlarının taksitlendirilmesi ve alacaklının zulümünün def edilmesi hakkında.
199	2	Su Taksimi	Halep sakinlerinden Seyyid Mustafa'nın mutasarrıf olduğu hamamına cereyan eden suya, Hasan adlı kimsenin haksız yere müdahalede bulunması ve hem su kıtlığına hem de hamamın tatiline sebep olması hakkında.
199	3	Zeamet	Müteferrika Hüseyin'in Halep sancağı Ravendan nahiyesi Mülksar adlı karyede mutasarrıf olduğu zeameti karyelerine fuzuli müdahale edilmesi hakkında.
199	4	Vakıf- Şekavet	Zeynep Hanım'ın mütevelliyesi olduğu, Antakya'da vaki hana Halep valileri tarafından bazı levendât taifesinin musallat olması ve yolcuları da uzaklaştırmaları hakkında.
200	1	Tereke Taksimi- Alacak- Verecek	Bazirgan el-hac Şaban'ın vefat etmesiyle alacakları ile birlikte terekesinin çocuklarına intikal etmesi ve taksimi noktasında yaşanan problemler hakkında.
200	2	Tereke Taksimi- Alacak- Verecek	Aynı sayfadaki 1 nolu hükmün devamı niteliğindedir.
200	3	Tereke Taksimi- Alacak-Verecek	Aynı sayfadaki 1 nolu hükmün devamı niteliğindedir.
200	4	Tereke Taksimi	Aynı sayfadaki 1 nolu hükmün devamı niteliğindedir.

3. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU (s. 101-200)

Sayfa No:101, Hüküm No:1

Haleb vâlisi sadr-ı sâbık vezîr Abdullah Paşa'ya mevlana Haleb kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb mahâllatından Altunboğa Mahallesi'nde sakin Mustafa bin Hâcî Mehmed Sa'id Cerîri demekle ma'rûf kimesne südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl sunûb bu üzerine edâsı lâzım gelen 'avârız ve sâ'ir emr-i şerifimle vâki' tekâlifî taraf-ı şer'den virilan mumzî defter mücebince Mahalle-i mezbûre ahalisiyle ma'en hissesine düşeni tahammülüne göre a'lâ ve evsât ve ednâ i'tibârıyla cem'ine me'mûra edâya râzı iken yine Mahalle-i mezbûre sâkinlerinden (boş) ve (boş) nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil olub kendü tekâliflerin tahfîf için bunun üzerine tahmîl ile hilâf-ı kânun ziyâde ğadr ve te'addi eyledüklerin bildürüb mezbûrların hilâf-ı kânun te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim rica eyledüğü ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il- i R (Rabiu'l- ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 101, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîr 'Abdullah Paşa'ya ve İdlib ve Şuğur kâdılarına hüküm ki

Hala mîr-ahur-ı evvelim olan Mehmed Sâdık dâme-mecduhu südde-i sa'âdetime gelüb mûmâ-ileyhin mütevellisi kâimmakâmı olduğu müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa'nın evkafından İdlib'de zâbit olan 'Ömer Ağa demekle ma'rûf kimesne yedi seneden berü vakf-ı şerifî zabt ve tasarruf ve beher sene mûmâ-ileyhin tarafından zâbitliği ibkâ olundukça taraf-ı vakf-ı şerife icâb iden şeylerin beher sene edâ ve kusûru yedi senelik hesâb-ı vakf-ı mezbûr henüz rüyet olmadığından bu esnâda rû'yet olmak üzere iken Rüstem-zâde Mehmed demekle meşhur ve ve müfsid ahâli-i vilâyetden ba'zı müzevvirleri tahrîk ve hala Belgrad muhâfızî düstûr-ı mükerrerem ve müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezirim Ahmed Paşa tarafına merkurum hakkında ba'zı tühmet isnâdıyla hilâf-ı inhâ bir takrîb ile müşârü'n-ileyhden buyruldu alub bilâ-emr-i şerîf mezbûr Şuğur kal'asında habs olunub mahbûs olmak hasebiyle hesâb-ı vakf-ı şerîf mu'attal ve nizâm-ı vilâyet dahi muhattel olduğundan merkûm habsden itlâk ve yedi senelik hesâb-ı vakf-ı şerifî rüyet için bir gün evvel bu tarafa ihzâr olunmak bâbında bundan akdem emr-i şerîf sâdır olmuş iken müfsid-i mezbûr bu def'a dahi başka guna tezvirâta sâlik ve kemâ fi'l-evvel ahaliyi tahrîk ve ba'zı hilâf-ı vâki' mevâd iddi'âsıyla bu vakte dek muğâyir-i emr-i şerîf merkurumun ol tarafda 'avk ve te'hirine bâdi oldukların bildürüb merkûm 'Ömer kal'adan itlâk ve hesâb-ı vakf-ı şerifî rüyet için bilâ te'hir bir gün evvel bu tarafa ihzâr ve irsâli bâbında sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin sana hitâben emr-i şerifim sudûrunu istid'â ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda karındaşım hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında iş bu sene-i mübâreke evâhir-i muharreminde vech-i meşrûh üzere emr-i şerifim virildüğün mestûr ve mukayyed bulunmağın sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mucebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il- i R (Rabiu'l- ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 101, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezirim 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb kâdısına ve İdlib ve Ma'aratü'l-Mısırin ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hala divân-ı hümâyûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhunun bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olduğu mâlikânesi karyelerinden Ma'aratü'l-Mısırin kazâsına tâbi' Mağaratü'l-

İhvân ve Kefer Hamul ve Keferyâ nâm karyeler ahalileri gelüb bunlar zikr olunan kazâlar sâkinlerinden murâbahacı tâ'ifesinden ma'lumu'l-esâmi kimesnelerden istikrâz eyledikleri ma'lumu'l-mikdar akçe üzerlerine beher sene devr-i şer'i ve ilzâm-ı rıbh olunmuş değil iken mezbûrlar bin yüz altmış (boş) senesinden berü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-devr-i şer'i murâbaha nâmıyla asıl mâldan ziyâde akçelerin alub ğadr ve te'addi ve perâkende ve perişân olmalarına bâ'is olmalarıyla hilâf-ı şer' ve bilâ-devr-i şer'i murâbaha nâmıyla aldıkları akçe asıl mâlına zam ve ziyâdesi alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında bundan akdem emr-i şerîf istid'â ve mahallinde şer'le görülmek için yüz altmışaltı senesi evâsıt-ı şa'bânü'l-muazzamı târihiyle Hudâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfûrunleh Sultan Mahmud Hân tâbe-serahu zamanında emr-i şerîf sadır olmuş iken mahalline vâsıl olmaduğundan ihkâk-ı hak olmaduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince müceddeden hükm-ü hümayûnum rica ve divân-ı hümayûnumda mahfûz ahkâm kuyudatına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere târih-i mezkûrda emr-i şerîf virildüğü mukayyed bulunmağın mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 101, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîre ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İdlib kazasına tâbi' mütevaffâ Argun Kâmil evkâfı karyelerinden Biliş nâm karye sâkinlerinden (boş) ve (boş) nâm kimesneler südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb yine İdlib kazâsına tâbi' İdlib ve Tâ'ûn ve Tenfînaz ve Heraku ve Külü ve İşmârûn ve Mertin nâm karye ahalileri bizim tekâlif ve sâ'ir umûr ve hususumuzu gör her ne mikdâr masrûfunuz olur ise bizler sana edâ idertüz deyü emr itmeleriyle bunlar dahî be-şartü'r-rücû' emrlerine binâen bin yüz altmış (boş) senesinde bu ve kendü malından dokuz kîse akçe harç ve sarf itmeleriyle masrafları olan meblağ-ı mezbûru taleb eylediklerinde dürlü dürlü 'illet ve bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtal-ı hak sevdâsında oldukların bildürüb şer'le görölüb be-şartü'r-rücû' emrlerine binâen masrufları olan meblağ-ı mezbûr tahsil ve kendülere alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 102, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîre ve (boş) kadılarına hüküm ki

İdlib kazâsına tâbi' Biliş nâm karye ahâlisi südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb bunlar üzerlerine lâzım gelan emr-i şerifimle vâki' tekâliflerin emr ve defter mücebince cem'ine me'mûra edâ iderler iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Şeyh 'Ali ve diğer 'Ali ve 'Osman nâm kimesneler bunların tekâlifleri umûruna karuşub bin yüz elli beş senesinden berü emr ve defterden ziyâde kendü nefsleri için tevzi defterine külli akçe zam ve cebren tahsil idüb ğadr itmeleriyle bunlar dahî ma'rifet-i şer'le muhâsebelerin görüb emr ve defterden ziyâde kendü nefsleri için aldıkları akçeyi taleb ve almak murâd eylediklerinde dürlü 'illet ve bahâne ile muhâsebelerin görmekten imtinâ ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bildürüb şer'le muhâsebeleri görölüb zimmetlerinde zuhûr iden hakları alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şerle görülmek emrim olmuşdur.

Fî evâ'il Re (Rabiu'l-evvel) sene 1168 (Aralık sonları/ Ocak başları 1754/1755)

Sayfa No: 102, Hüküm No: 2

'Uzeyir kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sen ki ‘Uzeyir kazâsı nâ’ibi mevlana İbrahim zîde-‘ilmuhusun mektub gönderüb civârında vâki’ kasaba-i Payas fukarâları meclis-i şer‘e varub mezkûrların ‘Uzeyir Begi dimekle ma‘rûf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde cihet-i şer‘den bir mikdâr alacak hakları olub edâ itmedin mezbûr ‘Ali fevt olmağla kazâ-i mezbûr sükkânından metrukâtına kâtibine vâzi‘ü’l-yed olan veresesinden taleb eylediklerinde edâda muhâlefet ve mürâfa‘a olduklarında şühûd ve ‘udûl ile şer‘en sâbit olmuş iken yine edâda te‘allül itmekle mahallinde terâfû‘-ü şer‘ ve sâbit olan hakları tahsîl olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum virilmek ricasına bi’l-iltimâs ‘arz eyledüğün ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâ’il-i R (Rabiu’l-ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 102, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîre mevlâna Haleb monlâsına mevlanâ Ma‘aratü’l-Mısriin kâdisına hüküm ki

Hala divân-ı ‘âlişânımda beglikçi olan kıdvetü’l-emâcid ve’l-ayân el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu gelüb eyâlet-i Haleb’de Ma‘aratü’l-Mısriin kazâsına mûmâ-ileyhin berât-ı ‘âlişânımla mâlikâne ‘uhdesinde olan Ma‘aratü’l-İhvân ve Keferü’l-Hamur ve Keferyâ nam karye ahalileri otuz sene mukaddem medine-i Haleb ve İdlîb ve sâ’ir Mahallerin mürâbahacı tâ’ifesinden ma‘lumu’l-mikdar akçe istidâne ve müddet-i merkûmeden berü her sene deynlerini kudretleri merteye edâda kusûrları yoğ iken onu on beş hesâbı üzere mürâbahacı aslına zam ve yedlerinden temessük ve hüccet alarak deynlerinin edâsı bir tarik ile mümkün olmayub mârîkkıl (?) duyûna mübtelâ ve el-yevm yetmiş kîse akçe miktârı deynleri müctemi’ olmağla ashâb-ı duyûn def’aten talebiyle ikide bir de medyûn fukârasını habs ve tazyik ve mahkeme ve hükkâm kapularına götürüb fukarânın medâr-ı ta’ayyüş olacak öküz ve tarlaların satdırub ve ba‘zan kendüleri yedlerinden alub kurâ-i merkûme ahalilerinin perâkendeliklerine ve harâb olmalarına ve mâl-ı mîrinin izmihlâlîne bâ’is oldukların inhâ ve hâl-i fukarâya terahhümen ve mâl-ı mîriyi sıyâneten onu on bir buçuk hesâbı üzere sahih devr-i şer‘i ile sâbit olan deynleri kudretleri merteye te’cîl ve tadrîc ile edâ itdirülüb def’aten talebi ile fukarâ bir dürlü tazyik ve habs ve tecrîm olunmamaları için mukaddemâ istirhâm olundukda şer‘le görüleb tahammüllerine göre taksît olunmak için bundan akdem emr-i şerîf sâdır olmuş iken mahalline vusulü müyesser olmaduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince müceddeden emr-i şerîf ricâ eyledüğü ecilden divân-ı hümayûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda yüz altmışaltı senesi evâsıt-ı şevvalinde vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiul’l-ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 102, Hüküm No: 4

Haleb monlâsına hüküm ki

Emine nâm Hatun gelüb Halebü’ş-Şehbâ’da sâbıkâ nâkibü’l-esrâf kâ’immâkamı olan mezbûrenin er karındâşı Ebulhud Efendi dimekle ma‘rûf kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oludukda Haleb’de vâki’ babalarından muntekil iştirâken mutasarrıf olduğı emvâl ve eşyâsı ve ‘akârdan mezbûrun hissesi ırs-ı şer‘le buna intikâl itmiş iken Haleb sükkânından sabıkâ Haleb mutasarrıfı Tevâkib Zâde dimekle meşhur (boş) nâm kimesne karındaşımdan muntekil emlâk ve ‘akâr ve sâ’ir eşyâsın hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzuli zabt idüb ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb şer‘le görüleb karındaşı müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil emlâk ve eşyâ ve ‘akâr ve sâ’ir terekesi alıvırılub te‘allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmegin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1168 (Ocak sonları/ Şubat başları 1755)

Sayfa No: 102, Hüküm No: 5

Beylan ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Bâbü's-Sa'âdetim Ağası nezâretinde olan evkâfdan Beylan ve Antakya'da vâki' merhûm ve mağfûrunleh Sultan Süleyman Hân tâbe-serahu evkafından nefsi-i Beylan ve Antakya kazâlarında Marsu ve Makaberus ve Melayis ve Dersuniye mezra'aları ve tevâbi'i karyeleri mefrûzü'l-kalem ve maktu'u'l-kadem min-küllü'l-vücûh serbest olup rûsûm-ı serbestiyesine ve sâ'ir bâdi-hevâsına mîr-i mirân ve mîr-livâ ve mütesellim ve voyvodâ ve su başı ve sâ'ir ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından müdâhale ve evkâf-ı şerîfe re'âyâlarını te'addi ve perâkende olmalarına bâdi olmalarıyla evkâf-ı selâtin-i 'izâm karyeleri serbest olmak kânun-ı mukarrer olmağla fî-mâba'ad kurâ-yı vakfın rûsûm-ı serbestiyesi vakf-ı mezbûr mütevellisi tarafından ahz itdirilüb ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından ol vecihle müdâhale itdirülmemek bâbında emr-i şerîf sudûrunu mukaddemâ Bâbü's-Sa'âdetim Ağası İbrahim Ağa dâme-'ulvuhu istid'â ve kanun üzere 'amel olunmak için bin yüz elli dokuz senesi evâhir-i rebî'ü'l-ahirinde karındaşım Hudâvendigar-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında hatt-ı hümayûn ile ma'nûn emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdîdin istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 103, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîre Beylan ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İftihârü'l-havas ve'l-mukarribin mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtin bi'l-fi'il Bâbü's-Sa'âdetim Ağası olan 'Ali Ağa dâme-'ulvuhu südde-i sa'âdetime 'arzuhal gönderüb mûmâ-ileyhin zîr-i nezâretinde olup Beylan ve Antakya'da vâki' merhûm ve mağfûrunleh Sultan Selim (Süleyman) Hân tâbe-serâhunun evkafından nefsi-i Beylan kasabasında bina ve ihyâ eyledükleri Kurşunlu Hân dimekle ma'rûf hân-ı kebirde mürur ve 'ubûr iden hüccâc-ı müslimin ve sâ'ir ebnâ-i sebîl sâkin olmalarıyla hân-ı mezbûr mürur-ı eyyâm ile harâbe müşerref olup ta'mîr ve termîme eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olmağla vakfın nukûd-ı mevcûdesi olmayub ancak vakf-ı mezbûr karyelerinden Antakya kazâsına tâbi' Makaberus nâm karye ahâlisi zimmetlerinde iki bin ve Malanus nâm karye ahâlisi zimmetlerinde üç yüz ve Kurye nâm karye ahâlisi zimmetlerinde dört yüz elli guruh ki min haysü'l-mecmû' iki bin yedi yüz elli guruh ber-mûceb-i temessük mâl-ı vakf olup ancak kurâ-i mezbûr ahalisinin murâbahacı tâ'ifesinden ba'zı kimesnelere deynleri olup murâbahanın zam ve tahmîl ile cevri ve te'addilerinden mâl-ı vakfın tahsili emr-i 'asîr olup hân-ı mezkûrun harabına bâ'is ve bâdi ve hân-ı mezbûrun ta'mîr ve termîmi için meblağ-ı mezbûrun cümle murâbahacıların akçesinden mukaddem tahsîli muktezi olmağla mütevellî-i vakfın vekili olan Antakya sâkinlerinden İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesne mübâşeret ve ma'rifet-i şer'le meblağ-ı mezbûr cümle murâbahacıların akçesinden mukaddem ahali-i kurâdan tahsîl ve mütevellî-i vakfın vekili mezbûrun ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hân-ı mezbûrun ta'mîr ve termîme muhtâc olan Mahalleri ta'mîr ve termîm itdirülmek bâbında hükm-ü hümayûnum virilmek ricasına vâki' hali bi'l-iltimâs 'arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 103, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîre ve Haleb mollâsına hüküm ki

Hasan nâm kimesne gelüb bunun Haleb'de vâki' Vezir Hân'ı sükkânından sarrâf tâ'ifesinden Markâr nâm zimmî zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde bâ-temessük yalnız üç yüz guruh

alacak hakkı olub meblağ-ı mezbûru İstanbul sükkânından bâzîrgân tâ'ifesinden şeriki ve karındaşı (boş) nâm zımmîye havâle ve yedine poliçe temessükü virmekle meblağ-ı mezbûru bu tarafda karındaşı mezbûrdan poliçe temessükü mücebince taleb eyledikde 'adem-i kavî ile virmeyüb mağdur olduğun bildürüb mesfûr Markâr zımmînin zimmetinde temessükü mücebince olan ol mikdâr gurusı hakkı tamamen tahsîl ve kendüye alıviriülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 103, Belge No: 3

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbî 'merhum ve mağfûrun-leh Sultan Süleyman Hân tâbe-serâhunun evkâfî karyelerinden Makâberûs ve Karsu ve Kılânos ve Türkmân mezra 'ası karyeler ahalileri gelüb bunlar Antakya sâkinlerinden mu'âmeleci taifesinden Çavuş Zâde el-hâc Mehmed ve oğlu Abdurrahman ve karındaşı Hâcî Mustafa ve Menzilci İbrahim Ağa ve Ağca Beşe ve Molla Veli ve Abdulkadir Beşe ve Şeyh oğlu Hasan ve yağcı uşağı ve Bekir ve İbrahim ve sağır Ömer oğlu Hâcî Mehmed ve Hâcî Hamza ve (boş) ve (boş) dimekle ma'rûf kimesneler ile mütevellî zevcesi (boş) nâm Hatundan bin yüz altmış (boş) senesinde ma'lûmü'l-mikdâr akçe istikrâz idüb mezbûrların her biri dörder beşer atlu ile karyelerine varub onu on iki onu on üç hesabı üzere senede birkaç kere üzerlerine devr ve asıl mâldan ziyâde katî vâfir akçelerin ve mülk ma'saradan hâsıl olan mahsullerini ve sâir emlâklarını hevâlarına tabî 'ba'zı kimesnelere istinâden hilâf-ı şer'î şerîf-i fuzûlî zabt itmeleriyle bunlar dahi mezkûrlar ile ma'rifet-i şer'le muhasebelerin görüb onu on bir buçukdan ziyâde murâbaha nâmıyla aldıkları akçeyi aslına zam ve ta'arruz ve ziyâdesiyle emlâkların taleb ve almak murâd eylediklerinde mezkûrlar muhâsebelerin görmekten ebâ ve imtinâ' ve ziyâde ğadr ve te'addî eylediklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücebince mezkûrların ma'rifet-i şer'le muhâsebelerin görölüb onu on bir buçukdan ziyâde murâbaha nâmıyla aldıkları akçe aslına zam ve ta'arruz ve ziyâdesiyle emlâkların alıvirülüb bermüceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ iyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 104, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezir Abdullah Paşa'ya ve Haleb mollâsına ve İdlîb kâdısına hüküm ki

Bi'l-fi'il Bâbü's-Sa'âdetim Ağası Ali Ağa dâme-'ulvuhu 'arz gönderüb mûmâ-ileyhin taht-ı nezâretinde olan evkafdan Haleb'de vâkî 'Argun Kâmil evkafından İblîs (İdlîb) kazâsına tâbî 'Biliş nâm karye ve Câmî'i-Kebîr-i Emevî evkafından Haleb kazası müzâfâtından Cebel-i Sem'ân nahiyesine tâbî 'Dârünü'l- 'Azze ve Nureddin eş-Şehîd evkafından nâhiye-i mezbûre tâbî 'Mu'arrebbe nâm karyeler re'âyaların a'yân-ı vilâyet ve ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından hıfz ve sıyânet ve emr-i şerîf ile vâkî 'olan tekâliflerin ve maktû'ların ma'rifet ve mübâşeretle edâ itmek üzere nâzır-ı vakf tarafından bir mu'temed adam ta'yîn olunmasın re'âyâ-yı vakf-ı merkumun iltimâs eyledüklerinden bundan akdem Helvâyî Hasan ta'yîn olunmağın mezbûrun ma'rifetiyle bâ-fermân-ı 'ali vâkî 'olan tekâlif ve maktû' ve salyâne-i sâ'irelerin ber-müceb-i emr ve defter edâ ve dest-i zalemeden hıfz ve hirâset itmek üzere bundan akdem emr-i şerîf virilmek ricasına ağa-yı Bâbü's-Sa'âde-i sâbık İbrahim Ağa 'arz vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i 'ali sâdır ve sâdır olan emr-i 'ali mücebince itâle-i dest-i zalemeden hıfz ve hirâset olunmuşlar iken şimdi ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından te'addî olundukların re'âyâ-yı vakf ağa-yı mûmâ-ileyh tarafına 'arzuhal birle ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından

bir adam ta'yîn olunmasın istid'â ve mukaddemâ sâdır olan emr-i 'ali mûcebince kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde-kadruhu ta'yîn ve mezbûrun ma'rifetiyle emr-i şerîfîmle vâki' olan tekâlîf ve maktû' ve salyâne-i sâ'irelerin ber-mûceb-i emr ve defter edâ ve dest-i zalemeden hıfz ve hirâset itmek üzere emr-i şerîfîm virilmek ricasına nâzır-ı vakf-ı mûmâ-ileyhe 'arz ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda bin yüz elli beş senesi evâsıt-ı şa'bânında Hudâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh karındaşı-ı bûzûrk-dârım Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildigü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 104, Hüküm No:2

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezirim (boş) Paşa'ya ve Haleb mollâsına ve Antakya kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Antakya sâkinelerinden Şerife bint-i Yusuf nâm hâtun gelüb mezbûrenin kız karındaşı Rahime nâm hâtun bin yüz altmış (boş) senesinde müteveffîye oldukda on bin guruslukdan mütecâviz muhallefâtı ırs-ı şer'le bununla yine Antakya sâkinlerinden zevci Emirhur oğlu dimekle ma'rûf el-hâc İbrahim nâm kimesneye intikâl itmiş iken mezkûr hâcî İbrahim tagallûben cümlesin zabt ve karındaşı müteveffîye-i mezbûrenin muhallefâtından hisse-i şâyi'asın merkûmdan taleb eyledikde mezbûr mütegalibe ve cebâbireden olmağla senin kız karındaşının bir paralık eşyâsı yokdur deyü ketm ve hilâf-ı şer'-i şerîf hissesin vormeyüb ğadr sevdâsında olduğun bildürüb mahallinde şer'le görölüb kız karındaşı müteveffîye-i mezbûreden muntekil mezkûrun tagallûben zabt eyledüğü muhallefâtından hisse-i şâyi'ası aluvirilmek bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmegin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 104, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîrim Seyyid 'Abdullah Paşa'ya Haleb monlâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Yegen Mehmed nâm kimesne südde-i sa'âdetime gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi olmayub üzerlerine dâhi şer'en bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Antakya sâkinlerinden Kilisli Kara İbrahim ve oğlu Mehmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub dahi ümmet-i Muhammedi ehl-i 'örf'e ğamz ve tecrîm itdirmek 'âdet-i müstemiresi ve buna gazez ve 'adâvetleri olduğundan mücerred icrây ve ahz-ı intikâm kasdıyla bunun üzerine musallat ve ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından bunun üzerine mübâşir getirüb gelan mübaşire istinâden bunu ahz ve habs ve bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın dört bin gurusluk emvâl ve eşyâsını ahz ve ziyâde ğadr ve te'addi eyledükleri ve bu bâbda da 'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın ahz eyledikleri ol mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâsı aluvirilüb te'allül ve nizâ' itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görölme emrim olmuşdur.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 104, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîr Seyyid 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb monlâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Yegen Mehmed nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi olmayub ve üzerine dâhi şer'en bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil

iken yine Antakya sâkinlerinden Kilisli Kara İbrahim oğlu Mehmed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayub bunun üzerine musallat ve senin ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğun Cedârid karyesi ahâlisi senden şikâyet eyledüklerinde senin tahlifin için yedi kîse akçe masrafım olmuştur deyü müdde'âsını vech-i meşrûh üzere isbât itmedin bin yüz altmış senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın yedi kîse akçeseni ahz idüb ziyâde ğadr ve te'addi eyledüklerin ve bu bâbda da 'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın ahz eyledüğü ol mikdâr kîse akçesi alıvirilüb te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 105, Hüküm No: 1

Kilis ve (boş) kâdılarına Kilis hassı voyvodasına hüküm ki

Seyyid İdris zîde-şerefehu gelüb Kilis kazâsı sâkinlerinden Çeltik uşakları dimekle ma'rûf monlâ 'Ömer ve molla Bekir ve Mustafa nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış üç senesinden berü müceb-i temessük iki yüz altmış gurusu alacak hakkı olub taleb eyledikde edâda te'allül ve muhâlefet üzere oldukların bildürüb şer'le görülüb alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 105, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinelerinden Şerife bint-i Yusuf nâm Hatun gelüb mezbûrenin kız karındaşı Rahime nâm Hatun bin yüz altmış (boş) senesinde müteveffıye oldukda on bin guruslukdan mütecâviz muhallefâtı ırs-ı şer'le bununla yine Antakya sâkinlerinden zevci Emirhor oğlu dimekle ma'rûf el-hâc İbrahim nâm kimesneye intikâl itmiş iken mezkûr hâc İbrahim cümlesin tegallüben zabt ve bu kız karındaşı müteveffıye-i mezbûrenin muhallefâtından hisse-i şâyi'asın merkûmdan taleb eyledikde mezbûr İbrahim mütegalibe ve cebâbireden olmağla senin kız karındaşının bir paralık eşyâsı yokdur deyü ketm ve hilâf-ı şer'-i şerîf hissesin vormeyüb ğadr sevdâsında olduğun bildürüb mahallinde şer'le görülüb kız karındaşı müteveffıye-i mezbûreden muntekil mezkûrun tegallüben zabt eyledüğü muhallefâtından hisse-i şâyi'ası alıvirilmek bâbında emr-i şerifim ricâ itmegın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 105, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîre ve Haleb monlâsına hüküm ki

Medine-i Haleb mahkemesinde bâş kâtib olan Muharrem Zâde Mehmed zîde-kadruhu gelüb kitâbet-i mezbûr hala mâliye berâtıyla üzerinde ve 'uhdesine lazım gelen hidmeti sadâkat ve istikâmet üzere görüb herkes kendüden râzı ve hoşnud üzereler iken yine medine-i mezbûre sâkinlerinden Câbiri Beg Şeyh es-Seyyid Yusuf bilâ-sened vekâlet iddi'âsıyla baş kitâbeti umuruna fuzuli müdahale ve bundan akdem Haleb'de olan imparator re'âyâsına ve tercümânlarına 'ahidnâme-i hümayûna muğâyir olan te'addisinin men' ve def'i için mezbûra muhkem tenbîh ve te'kîdi muş'ir emr-i şerîf dahi sâdır olmuş iken yine kendü hâlinde olmayub merkumun bâş kitâbeti umuruna fuzuli müdahale ve te'addiden hâli olmaduğın bildürüb mezkûrun muğâyir-i berât müdâhale ve mu'ârazası men'i için emr-i şerif sudûrunu istirhâm ve hazine-i 'âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda mahkeme-i mezbûre ser kitâbeti hala mâliye berâtıyla merkûm Muharrem Zâde Mehmed'in üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed ve berâtı mücebince zabt itdirilüb

muğâyir-i berât ve bî-vech ve bilâ-sened müdâhalesi men' ve def' ve dahl ve ta'arruz itdirilmemek için Anadolu muhâsebesi der-kenârı mücebince emr-i şerîf tahrîri bâbında bi'l-fi' il re'isü'l-küttâbım olan el-hâc 'Abdi dâme-mecduhu i'lâm itmegin i'lâmı mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziy'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 105, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîr 'Abdullah Paşa'ya Haleb mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb sâkinlerinden Andon Veled Artin nâm nasrânî gelüb bunun üzerine şer'en bir nesne sâbit olmayub müdâhale olunmak icâb itmez iken Haleb'de hâric-i Bâbü'n-Nasr Mahallesi sâkinelerinden Reyhâne bint-i Hayur nâm nasrânîye celb-i akçe sevdâsıyla tezvirâta tasaddî ve ifk ve iftirâ ile hukûk iddi'âsıyla üzerine musallat ve bundan akdem mahallinde bi'd-defa'at ve İstanbul'da Rumili kâdî 'askeri huzûrunda mürâfa'a-i şer' olduklarında üzerine şer'en bir nesne sâbit olmayub bî-vech-i şer'i mu'ârazadan men' ve ibrâ-yı zimmet ve kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husumet birle kıbel-i şer'den dört kıt'a hüccet-i şer'iyye virilüb ve bu makule bir def'a şer'le kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husumet ve ibrâ-yı zimmet birle hüccet-i şer'iyye olunmuş hukûk da'vâsının tekrar istimâ'ı memnû' iken mesfûre nasrânîye memnû' ve mündefi' olmayub muğâyir-i hücec-i şer'iyyeye ol vecihle müdâhale ve rencideden hali olmaduğun bildürüb hücec-i şer'iyye mücebince 'amel olunub mesfûre nasrânîyenin hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i hücec-i şer'iyye ol vecihle zâhir olan müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 105, Hüküm No: 5

Haleb'den Üsküdâr'a gelince yol üzerinde vâki' kuzzât ve nüvvâb zîde-fazluhuma ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir a'yân ve zâbitân zîde-huma hüküm ki

Akzâ kuzâtü'l-müslimin sâbika Haleb kâdısı Kilisli Hasan zîdet-fezâilehunun zâman-ı hükümeti hulûl itmekden nâşi Asitâne-i Sa'âdetime 'âzim ve râhi olub hilâl-ı tarikde muhafaza olunarak Asitâne-i 'Aliyyeme îsâli ferman olmağın imdi mevlanâ-yı mûmâ-ileyh iş bu emr-i şerifimle her kangınızın kazâsına dâhil olur ise me'mûn ve mahfûz mahallere kondurub gicelerde muhafazasına ihtimâm ve gider oldukda yanına kadr-ı kifâye yanına adamlar koşub muhârese olunarak emînü'l-bâl ve mutmainü'l-hatır her biriniz mahsûben bi'l-emn ve's-selâm îsâl itmege bi'l-ittifâk sa'y ve dikkat olunub mikdâr-ı zerre kusûrdan gâyetü'l-gâye ihtirâz olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye'l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No:106, Belge No:1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyh Hüseyin zîdet-fezâilehusun südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Haleb'de Bâb-ı Antakya dâhilinde vâki' mahallât ahalileri meclis-i şer'e varub Haleb kanâsı suyundan hakk-ı kadîm ile yedlerinde olan senedât müceblerince hakk-ı şurbleri olmağla bin yüz otuz üç târihinde müteveffâ 'İlmi Ahmed Efendi Haleb kâdısı iken miyâh-ı mezkûre ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle tahrîr ve ashâbı beyninde hukuklarına göre taksîm olundukda sâiyh-i Bâb-ı Antakya ve tevâbi'eye iki karz ta'bîr olunur 'adân-ı min-vaktü'l-musavâtı vaktü'l-evvel ve sâiyh-i Haremü'l- Hoca'ya bir karz ta'bîr olunur 'adân keزالik min-vaktü'l-musdad vaktü'l-evvel ve cami'ü's-sakâm ve tevâbi'eye bir karz ta'bîr olunur bir 'adân min-vaktü'l-evvel li-vaktü'l-masir mahallatlarında olan mesâcid ve cevâmî' ve hamâmeyn ve medâris ve buyût ve menâzillere zikr olunan dört 'adânın suları müte'ayyin olduğu sicil-i mahfuzda mukayyed ma'mûl-bih defterde mestûr olub ol mikdâr hisse-i mu'ayyeneleri vaktiyle icrâ oluna gelmiş iken 'ahd-i karibden berü

civârlarında vâki' istihkâkât vakt-i mu'ayyenelerinden defterlere zam ile miyâh-ı mahsuslarından bî-gayr-i hak ve bilâ-sened hisse ahz eylediklerinden mahallatlarında vâki' cevâmi' ve mesâcid ve hamâmeyn ve medâris ve buyût ve menâzilde 'ibâdullahâ müzâyâka-i külliye hâsıl olmağın kadîm ve senedâtlarına muğâyir mu'ayyen vaktlerinden aherin vakt-i mu'ayyenelerine zam ile miyâhların bi-gayr-ı hak fuzuli ve bilâ-sened hisse ahzına tasaddi ve te'addi idenler şer'le men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim virilmek ricâ vâki' bi'l-iltimâs 'arz itdiğün ecilden mahallinde şer'le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 1168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 106, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Sen ki mevlana-yı mûmâ-ileyh Hüseyin zîdet-fezâilehusun südde-i sa'âdetim mektûb gönderüb Tahâ Zâde es-Seyyid Mehmed ibn-i es-Seyyid Ahmed nâm kimesne meclîs-i şer'e varub Haleb'de vâki' Behram Paşa Câmi'-i Şerifinin evkâf-ı tevliyeti bundan akdem berât ile üzerinde iken tevliyet-i mezburu bir takrib ile ref'inden hala Gazze'de mukîm Behrâm beg dimekle ma'ruf kimesne üzerine berât olunmağla mezbûrun vekîli el-Hâc 'Abdurrahman nâm kimesne ile Haleb'de mürâfa'a-ı şer' olduklarında bunun zamân-ı tevliyetinde ahz eylediği gallâtın ma'rifet-i şer' ve hüddâm-ı vakf ve ehl-i vukûf ma'rifetleriyle muhâsebesi görölüb yedinde mumzî ve mahtûm muhâsebe defterlerini ibrâz ve îrâd ve masârif ba'de'l-hesâb taraf-ı vakf-ı şerifte bin yüz altmış senesinden berü iki bin sekiz yüz yetmiş üç gurus on beş akçe fazlası zâhir ve sâbit ve sübutunu müş'ir hüccet-i şer'iyye ve defter olunmuş iken meblağ-ı merkûm istifâsında Haleb'de sâkin müteveli-i mezbûrun vekilleri mûmâna'at itmeleriyle meblağ-ı mezbûr galle-i vakfdan vech-i şer'i üzere istifâ itdirilüb vekîl-i merkumlara te'allül itdirilmemek bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz eylediğün ecilden mahallinde şer'le görülmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 106, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîre ve Haleb kâdısına hüküm ki

Hasan bin Mehmed gelüb bu medine-i Haleb'de vâki' Salâhiye mahkemesinde divân-ı hümâyûn tarafından virilân berât-ı şerifimle ser bölük olub edâ-yı hidmet idüb kusûru olmayub ser bölüklüğü umuruna müdâhale olunmak icâb itmez iken bu def'a berâtını tecdîd içün tarafından karındaşı 'Abdulkerim nâm kimesneyi vekîl nasb ve kendüsü Asitâne'ye geldükde ecânibden Ser oğlu Hâcî Ahmed nâm kimesne ba'zı kimesnelere istinâden bir takrile mürâsele peydâve ser bölüklüğü umuruna fuzuli müdâhale ve ta'arruz ve zabtına mûmâna'at ve bî-vech ve bilâ-sened tarafına 'âid olanı tegallûben ahz ve ğadr-ı külli eylediğün bildürüb berâtı mücebince kendüye zabt itdirilüb merkumun muğâyir-i berât fuzuli müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz nişân-ı hümâyûn defterlerine mürâca'at olundukda medine-i Halebü'sh-Şehbâ'da vâki' Salâhiye mahkemesinin ser bölüklüğü es'ad ref'inden Haleb kâdısı 'arızıyla bin yüz elli altı senesi şehri-i recebinin yigirmi sekizinci gününde mezkûr Hasan bin Mehmed'e tevcih ve Hudâvendigâr-ı sâbık berâtıyla üzerinde iken cülûs-ı hümâyûnum vukû'unda yedinde olan berâtı iş bu sene-i mübâreke cemâziye'l-evvelinin yigirmi yedinci gününde tecdîd ve müceddeden nişandan berât virilüb hala berât-ı şerifimle üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mücebince zabt itdirilmek içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 107, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezirim ‘Abdullah Paşa’ya ve Haleb kâdisına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Kısas Zâde Mehmed Efendi dimekle ma‘rûf kimesne gelüb kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Belli oğlu Molla Mehmed dimekle ‘arîf kimesne Antakya’da vâki‘ mutasarrıf olduğu mülk menziline kızları (boş) ve (boş) nâm Hatunlar muvâcehelerinde yüz seksan guruşa buna bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ ve teslîm ve bu dahi tesellüm ve bir müddet mezbûrelerin muvâcehelerinde zabt eyleyüb bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken mezbûr şimdi fevt olmağla kızları mezbûreler mezbûreler zuhûr ve şirrete sâlike ve menzil-i mezbûru babamız mezbûr senden mukaddem validemize bey‘ idüb hüccet-i şer‘iyye olunmuş idi deyü müdde‘âları vech-i şer‘i üzere isbâta kâdir değiller iken bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzuli zabt idüb ğadr eylediklerin ve mezbûrelerin mütegalibeye istinâdları olduğundan icrâ-yı hak mümkün olmamağla yedinde olan fetvâ-yı münife mücebince şer‘le görölüb mülk-i müşterâsı olan menzili alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında bundan akdem istid‘â ve mahallinde şer‘le görölmek için Hudâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ ietmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî sene evâhir-i Câ (Cemaziye’l-evvel) sene 1168 (Şubat sonları/ Mart başları 1755)

Sayfa No: 107, Hüküm No: 2

Antakya kâdisına hüküm ki

Sen ki Antakya kâdisı Mevlâna ‘Osman zîde-fazluhusun mektub gönderüb medine-i Antakya sükkânından Mir-ahur Zâde el-hâc İbrahim meclis-i şer‘e varub Antakya kazâsı sükkânından Hatun oğlu Hasan ve oğlu Hüseyin nâm kimesneler kendü hallerinde olmayub öteden berü ızrâr-ı ‘ibâd ‘âdet-i müstemireleri olduğundan bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı inhâ ifk ve iftirâ hükkâma gamz ve hevâsına tâbi‘ ehl-i ‘örf tâ‘ifesine istinâden ma‘lûmu’l-mikdar akçesin ahz ve dâima ta‘cîzden hâli olmamağla mezbûrların ber-vech-i muharrer ef‘âl ve akvalları tafahhus ve ba‘de’l-istihbâr vâki‘ hâl der-devlet medara ‘arz ve i‘lâm olunmak bâbında medine-i mezbûrda sâkin ‘ulemâ ve sulehâ ve sâ’ir bî-garez müsliminden istifsâr olundukda minvâl-i muharrer üzere olduğunu meclis-i şer‘de ihbâr ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricasına vâki‘ hâli bi’l-iltimâs ‘arz eyledüğün ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 107, Hüküm No:3

Üsküdar’dan Haleb’e varınca vâki‘ vüzerâ-yı ‘izâm kuzzât ve nüvvâba kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları vesâ’ir zabitan ve ayân-ı vilâyet zîde-kadruhuma hüküm ki

Akza kuzâtü’l-müslimin Haleb kadısı mevlâna Yahya zîdet-fezâ’ilehu icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye için me’mûren savb-i maksûda ‘âzim ve râhî olub hilâl-ı tarîkde muhâfaza olunarak Haleb’e irsâl olunmak fermânım olmağın imdi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh iş bu emr-i şerîfimle her kangınızın hükümet ve kazâsına dâhil olur ise me’mûn ve mahfûz Mahallere kondurub gicelerde muhafazasına ihtimâm ve gider oldukda yanına kadr-ı kifâye adamlar koşub muhârese olunarak eminü’l- bâl ve mutmainü’l-hatır birbirinize mashûben bi’l-emn ve’s-selâm îsâl itmeğe bi’l-ittifâk sa’y ve dikkat olunub mikdâr-ı zerre kusûrdan gayetü’l-gaye ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı ‘âlî şân yazılmışdır.

Fî evâil-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 1168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 107, Hüküm No:4

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi‘ Sultan Süleyman Evkâfî karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbi‘ Makaberus ve Kalanos ve Karsu ve tevâbi‘i karyeleri ahalileri gelüb bunlar kurâ-i merkûme topraklarında zirâ‘at ve harâsetleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun ve defter mûcebince ‘öşrlerin karyelerinin mültezimine virmege râzı iken mültezim-i mezbûr kanâ‘at itmeyüb hilâf-ı kânun şâhnelik ve tuzluk nâmıyla terekeden nesne alurum deyü hilâf-ı kânun ziyâde ve tuzluk ve şâhnelik celbiyle te‘addi ve rencideden hâli olmaduğun bildürüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden kânun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 107, Hüküm No: 5

Antakya kazâsı civârında vâki‘ (boş) kâdısına hüküm ki

Antakya kazâsı ahâlisi gelüb bunların kâdıları olan (boş) nâm kâdı ziyâde tama‘kâr olduğundan resm-i kısmet ve hüccet ve ‘arzlardan ve sâ‘ir vâki‘olan mevâddan kânun üzere ‘â‘id olan resmini almağa kanâ‘at itmeyüb hilâf-ı kânun ziyâde taleb ve cebren alub ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledükleri ecilden kânun üzere ‘amel olunmak emrim olmuştur.

Fî evâ‘il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 108, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezirim ‘Abdullah Paşa edâmallahu teala iclâlehuya mevlâna Haleb kâdısı zîdet-fezâ‘ilehuya hüküm ki

Akzâ-kuzâtü’l-müslimin Edirne pâyesiyle sâbık Haleb kâdısı olan mevlâna Es‘ad zîdet-fezâ‘ilehu südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb hala Haleb’de sâkin mütevellî İsmâ‘il nâm kimesne bin yüz altmış beş senesinden berü Asitâne’den Haleb tarafına ‘azîmeti esnâsında bir kıt‘a deyn temessükü mûcebince mevlânâ-yı mûmâ-ileyhden bin iki yüz yetmiş beş guruş istikrâz eyledüğünden başka emriyle dahi bir Mahalle elli guruş ve bir Mahalle dahi iki yüz altmış guruş ve Asitâne’de hânesi tarafına kezâlik emriyle beher mâh edâ olunan on altışar buçuk guruş yigirmi beş ayda müctemi‘ olan dört yüz on iki buçuk guruş ki cem‘an bin dokuz yüz doksan yedi buçuk guruşunu bu ana değin irsâl itmeyüb zimmetinde kaldığından gayri Haleb muhâsıllığından mûmâ-ileyhin ‘uhdesinde olub mahallinde mu‘tâd üzere ahire ilzâm olunub akçeleri mûmâ-ileyh tasarrufuna irsâl olunmak için zabt temessükleri mezbûrun tarafına gönderilan Gazze mukâta‘ası akçesinden üç senede makbuzu olan bin beş yüz guruş ve Gezarı mukâta‘asından dahi dokuz yüz yedi buçuk guruş ve Harab Devili mukâta‘asından dahi yedi yüz elli guruş min-haysü’l-mecmû‘ mezbûrun zimmetinde olan beş bin yüz elli beş guruşunu irsâl ve îsâl itmeyüb meblağ-ı mezbûru defa‘âtiyle taleb eyledüğünde bugün yarın viririm deyü ‘avk ve te’hîr ve ibtâl-i hak ve ğadr sevdâsında olduğun ve tarafından ‘Osman Efendi dimekle ma‘rûf kimesneyi vekîl eyledüğün bildürüb mahallinde şer‘le görölüb ber-mûceb-i temessükât ve defter vech-i meşrûh üzere mezbûr zimmetinde sâbit olan ol mikdar guruş hakkı vekîl-i merkuma alıvırılub icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 108, Hüküm No: 2

Haleb mollâsına hüküm ki

Medine-i mezbûr ahâlisi gelüb kazâ-i mezkûr mahkemesinde kâtib olan Yek-çeşmYusuf nâm kimesne bilâ-berât kâtib olmağla kendü hâlinde olmayub ehl-i ‘örf tâ‘ifesiyle yek-dil ve fukârâyı tecrîm ve bî-gayr-i hak akçelerin almağa bâ‘is ve kendüsü dahi alub ve ba‘zı kimesnelere tezvir-i da‘vâ ta‘lîm ibtâl-i hakka bâ‘is ve bunun emsâli zulm ve te‘addisinin nihâyeti olmayub bildürüb bilâ-

berât kâtib olan merkûm Yusuf kitâbet hizmetinde istihdâm olunmamak bâbında emr-i şerîfîm ricâ ve kânunu su'al olundukda bir kazânın mahkemesinde bilâ-berât kâtib olan kimesnenin fukarâya zulm ve te'addisi olduğu halde ol kazânın kâdısı zalameden olan mezkûru mahkeme-i mezbûre kitâbet hizmetinde istihdâm eylememek için kânun üzere emr-i şerîf yazıla geldüğü divân-ı hümâyûnum kaleminden der-kernâr olunmağla der-kenârı mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 168 (Mart sonları/ Nisan başları 1755)

Sayfa No: 108, Hüküm No: 3

Üstte şerh: *"Mahallinde şer'le görülmek üzere tekrar emr yazılıb iş bu emrin üzerine buyrulub battâla hıfz ve zîrde kayd olunmuşdur."*

Haleb vâlisine ve Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya sükkânından müderrisin-kirâmdan Hâfız Muhammed zîde-'ilmuhu gelüb mûmâ-ileyh Antakya'da sâkin turnacı başı Kara İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin oğlu olub kendü hâlinde ve 'ırzıyla mukayyed iken yine kazâ-i mezbûr sükkânından cebâbire ve mütegalibeden ezlâm-ı haleku'llah ve mîri kitâbetini kendüye vesîle-i tecrîm iden Muhammed nâm gaddâr birkaç seneden berü a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ ve zu'afâyı dest-i zulmüne giriftâr ve hevâdârları 'Arabgiri Muhammed ve İsmail ve sâ'irlerinin mu'âveneti ile nice hânedânın kapuların sed ve perişân olmalarına bâ'is ve kazâ-i mezbûr niyâbet ile virildiği senelerde kendü adamlarını nâ'ib ve gelan kâdıları dahi fukaradan aldığı mâl ile taraflarına sevk ve tab'iiyet ve nice ehl-i 'ırzı bilâ-mûceb nefy ve tağrîm ve tecrîm ve mücerred vilâyeti kabza-i zulmüne almak sevdâsıyla Asitâne-i Sa'âdet'e gelüb maktul Süleymân'a istinâden bunu ve karındaşı Mustafa ve sâbıkâ Müfti Ahmed Efendi ve Nakib Seyyid Ebubekir Efendi ve habîbü'n-neccâr Şeyhi Hâcî Muhammed Efendi ve Seyyid Hâcî 'Osman nâm kimesneleri mücerred tecrîm kasdıyla hilâf-ı inhâ ifk ve iftirayı mutazammın isnâd ile sekiz nefer ehl-i 'ırzı Haleb'e ihzâr ve hukûk da'vâsında olanların Haleb kal'asında kal'abendleri için emr ısdâr ve maktul-ı mezbûr Süleyman'ın çukedârı Benli 'Ali nâm ğaddârı mübâşir ta'yîn ve ta'lîmi üzere hevâdârlarına îsâl ve mezbûr Benli 'Ali dahi yigirmi beş nefer zâlim ile hânelerine duhûl ve her birlerini 'iyâl ve evlâdlarından ayırub Haleb'e karîb Mahalle vardıklarında zümre-i eşkiyâdan rüfekaları Bektâşlı 'aşiretini tahrîk ile üzerlerine hücum ve ve mûmâ-ileyh Hâfız Muhammed'in karındaşı Mustafa'yı 'alenen bî-gayri hak katl ve emvâl ve eşyâlarını nehb ve gâret ve bu perişân hâl iken Haleb kal'asına kal'abend ve birkaç gün mürurunda bî-gayri hak cebren bin sekiz yüz gurusunu ahz ve ana dahi kana'at itmeyüb katlen fevt olan oğlun Mustafa'da alacağım var deyü hilâf-ı inhâ ve hilâf-ı şer' yedinden on iki bin gurusu iddi'â ve bilâ sübût mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle cebren ve kerhen yedi bin yedi yüz gurusunu ahz ve sâ'ir ehl-i 'ırz makulesini dahi tecrîm ve hukûk-ı 'ibâdî ibtâl kasdıyla kemâl-i hilesinden nâşi mezbûr Süleyman'ın himâyesiyle her kimin da'vâsı var ise Haleb ve sâ'ir mahalde istimâ olunmayub Asitâne-i Sa'âdet'e havâle olunmak üzere emr-i şerîf ısdâr ve hukûk-ı 'ibâd bir vecihle icrâ olunmaduğundan bundan akdem Asitâne'ye gelüb tezallüm-i hâl eylediklerinde mezbûrun aldığı emr ğadri mûcib ve mücerred hukûk-ı 'ibâdın 'adem-i icrasına bâ'is olduğu zâhir ve aşîkâr olmağla kaydı ref' ve terkin ve mahallinde şer'le görüleb ahad tarafa ğadr ve himâye olunmamak üzere ihkâk-ı hak olunmak için altmış yedi senesi cemâziye'l-evvelinde yedine virilen emr-i 'ali ile mahalline râhi olmuş iken mezbûr kâtib Muhammed ziyâde hile-kâr ve müzevvir kimesne olduğundan bir ademisi dâ'ima Asitâne'de meks ve devr-i ebvâb ile cüst ve cû ve kuyudâtı yokladub hakkında ısdâr olunan emr-i şerîfin hilâfına emr ısdâr ve mahalline irsâl ile hukûk-ı 'ibâdın ibtâlîne bâ'is harekât 'âdet-i müstemiresi olduğundan yedinde olan kadı beyazı üzerine dilediği gibi 'arz tahrir ve tekrar Asitâne'ye havâle olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfin dahi hilâfına der-

‘akab emr ısdâr ve mahalline ırsâl ve bir vecihle icrâ-yı hak mümkün olmaduğın bildürüb ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle mezbûr kâtib Muhammed huzûr-ı asafîye ihzâr ve mezbûr ile divân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı ‘izâm ve kâdı askerlerim huzurunda mürâfâ‘a olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere merkumun ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle Asitâne-i Sa‘âdetime ırsâl olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ’il-i B (Receb) sene 168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 109, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîr Abdullah Paşa’ya ve Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya sükkânından müderrisin-kiramdan Hâfız Mehmed zîde-‘ilmühû gelüb mûmâ-ileyh Antakya’da sâkin Turnacı başı Kara İbrahim ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin oğlu olub kendü halinde ‘ırzıyla mukayyed iken yine kazâ-i mezbûr sükkânından cebâbire ve mütegalibeden ezlâm-ı halekullah mirî kitâbeti kendüye vesile-i tecrîm iden Mehmed nâm gaddâr birkaç seneden berü a‘yânlık iddi‘âsıyla fukarâ ve zu‘afâyı dest-i zulmüne giriftâr ve hevâdârları Arabgiri Mehmed ve İsmail ve sâirlerinin mu‘âveneti ile nice hânedânın kapuların sedd ve perişân olmalarına bâ‘is ve kazâ-i mezbûr niyâbet ile virdüğü senelerde kendü adamlarını nâib ve gelan kâdıları dahi fukaradan aldığı mâl ile sevk ve tab‘iyyet ve nice ehl-i ‘ırzı bilâ-mûceb nefy ve tağrîm ve tecrîm ve mücerred vilâyeti kabza-i zulmüne almak sevdâsıyla Asitâne-i Sa‘âdet’e gelüb maktul Süleyman’a istinaden bunu ve karındaşı Mustafa ve sâbika müftî Ahmed efendi ve Nâkib Seyyid Ebubekir Efendi ve habîbü’n-neccâr Şeyhi Mehmed Efendi ve Seyyid Hâcî ‘Osman nâm kimesneleri mücerred tecrîm kasdıyla hilâf-ı inhâ ifk ve iftirâyı mutazammın isnâd ile sekiz nefer ehl-i ‘ırzı Haleb’e ihzâr ve hukûk sevdâsında olanların Haleb kal‘asında kal‘a-bendleri için emr ısdâr ve maktul-ı mezbûr Süleymân’ın çukadârı Benli ‘Ali nâm gaddârı mübâşir ta‘yîn ve ta‘lîmi üzere hevâdârlarına ırsâl ve mezbûr Benli ‘Ali dahi yigirmi beş nefer zâlim ile hânelerine duhul ve her birlerini ‘iyâl ve evladlarından ayırub Haleb’e karîb Mahalle vardıklarında zümre-i eşkiyâdan rüfekaları Bektaşili ‘aşiretini tahrîk ile üzerlerine hücum ve mûmâ-ileyh Hâfız Mehmed’in karındaşı Mustafa’yı ‘alenen bî-gayri hak katl ve emvâl ve eşyalarını nehb ve gâret ve bunu perişân hâl iken Haleb kal‘asına kal‘a-bend ve birkaç gün mürurunda bî-gayri hak cebren bin sekiz yüz gurusunu ahz ve ana dahi kana‘at itmeyüb katlen fevt olan oğlun Mustafa’da alacağım var deyü hilâf-ı inhâ ve hilâf-ı şer‘ pederinden on iki bin gurusu iddi‘â ve bilâ sübut mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle cebren ve kerhen yedi bin yedi yüz gurusunu ahz ve sâ‘ir ehl-i ‘ırz makulesini dahi tecrîm ve hukûk-ı ‘ibâdı ibtâl kasdıyla kemâl-i hilesinden nâşi mezbûr Süleyman’ın himâyesiyle her kimin da‘vâsı var ise Haleb ve sâ‘ir mahalde istimâ‘ olunmayub Asitâne-i Sa‘âdet’e havâle olunmak üzere emr-i şerîf ısdâr ve hukûk-ı ‘ibâd bir vecihle icrâ olunmadığından bundan akdem tezellüm-i hâl eylediklerinden mezbûrun aldığı emr gâdri mucceb ve mücerred hukûk-ı ‘ibâdın ‘adem-i icrasına bâ‘is olduğu zâhir ve aşikâr olmağla kaydı ref‘ ve terkîn ve mahallinde şer‘le görülüb ahad tarafına gâdr ve himâye olunmamak üzere ihkâk-ı hak olunmak için altmış yedi senesi cemâziyel-evvelinde yedine virilân emr-i ‘âli mahalline râhî olunmuş iken mezbûr kâtib Mehmed ziyâ hilekâr ve müzevvir kimesne olduğundan bir ademisi dâ‘iman Asitâne’de meks ve devr-i ebvâb ile cüst ve cû ve kuyudâtı yokladub hakkında ısdâr olunan emr-i şerîfin hilâfına emr ısdâr ve mahalline ırsâl ile hukûk-ı ‘ibâdın ibtâlüne bâ‘is harekât ‘âdet-i müstemiresi olduğundan yedinde olan kâdı beyazı üzerine diledüğün gibi ‘arz tahrîr ve tekrar Asitâne’ye havâle olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfin dahi hilâfına der-‘akab emr ısdâr ve mahalline ırsâl ve bir vecihle icrâ-yı hak mümkün olmayub ahvâlleri diger-gûn olduğun bildürüb ol bâbda emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i B (Receb) sene 168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 109-110, Hüküm No: 2

Üstte şerh: “ *Sehv olunmağla zîrde sıhhâti üzere kayd olundu.* ”

Haleb vâlisine ve Haleb ve Antakya kâdılarına hüküm ki

Sen ki Antakya kâdısı Seyyid Burhâneddin zîde-fazluhusun mektub gönderüb Antakya’da sâkin ‘ulemâ ve sulehâ ve e’imme ve hutebâ ve eşrâf-ı mine’l-hiyâh (?) ve sâ’ir re’âyâ ve berâyâ meclis-i şer’ e varub medine-i mezbûre cadde-i ‘azîme üzerinde vâki’ olub Şam ve Haleb ve Mısır ve Bağdad ve Trablusşam ve Cidde ve Kûdüs-i Şerif ve sâ’ir ‘Arabistan vilâyetlerinin memmerri ve hüccâc-ı müslimin tarîki olmağla Firdevs mekân Sultan Mustafa Hân arkadahü’l-şerîf fî ‘örfiyyü’l-miyân zamân-ı ma’âderet iktirânlarında Haleb vilâyetlerinin tarafına Antakya kazâsında vücûh-ı mezâliminden bir akçe ve bir habbe virilmemek üzere tekâlif-i şakka bâ-hatt-ı hümâyûn-şevket-makrûn ref’ olunub cümle fukara ve zu’afâ ve ahâli ve ra’iyyet asude hâl iken mürur-ı eyyâm ile Haleb vâlisi olan vüzerâ ve mîr-i mirân ve mütesellimlerden her birinin eyyâmında birer müzellime ihdâs ve icâd olunarak bu ana gelince dek kudûmiyye ve imdâd-ı hazariyye ve çiftlik endâz ve kışlak nâmıyla senevi hatt-ı birûn akçe aldıklarından ve asıl Haleb’e mürurlarında Antakya’ya nüzûllarından bir ve iki günden ziyâde meks oluna gelmiş değil iken fukarâ-yı ra’iyyet üzerine veyâ on gün meks iderim veyahut yem ve yemek bahâsını virirsiz deyü ziyâde akçe taleb ve ta’cîz eylediklerinden gayri medine-i mezbûrede vâki’ olan cüz’î ve küllî de’âvinin ekserini Haleb’de görülmek üzere buyruldular ile mübâşir ta’yîn ve Haleb’e ihzâr teklifi ile ve madde-i cüziyye için gelan mübâşirler müft ve meccanen yem ve yiyecek ve tahammüllerinden efzûn hizmet talebiyle ve on ve on beş gurusluk maddeye on beş atlu ta’yîn ve kazâ’en harîken ve garîken kendü sum’ı ile helâk olanlar için mübâşir irsâl ile Haleb vâlileri voyvodaları tarafına mahal-i mezbûr ahalisinden ve civârı sükkânından hilâf-ı şer’ ve kânun bî-bahâne cerîme ve medine-i mezbûr fukaralarından voyvoda olanlar dahi meccanen odun ve saman alub ve gice ile şehir ve kurâda harâmi tâ’îfesi bir kimesnenin menzilini kırıp ve duhul eyledükde hükkâm havfindan sâhib-i hâne ve civâr-ı sükkânı eşkiyâ ile müşâcere ve mukâtele idemeyüb katl-i nüfus ve nehb-i emvâl oldukda hükkâm-ı ‘örf eşkiyâyı teftiş ile sâhib-i hâneyi ve mahallisi ahâlisini ahz ve darb ve tecrîm idüb ve Haleb vâlileri tarafında ba’zı umûr için ta’yîn olunan bölük ve levandât doğru yoldan gitmeyüb kaza-i mezbûrda vâki’ kurâ ve mezârî ide gezüb sükkân-ı kurâ üzerine bir vakt konarum veyahut kurbân ve bayrak virisüz deyü akçe alub ve’l-hâsıl bu vecihle karye be-karye gezüb akçe alub konâk vakti oldukda nüzul ve meccanen yem aldıklarından ma’adâ yine ‘avâyid ve bayrak akçesi nâmıyla dahi akçe alub bunun emsâli hilâf-ı şer’-i şerîf mevâddat ile vülât-ı Haleb ve voyvodaları tarafından tecrîm ve tağrîm ile tâb ve nüvânımız kalmayub eger bir müddet dahi bu minvâl üzere mürur ider ise bi’l-küllîye perâkende ve perişân olmamız mukarrerdir deyü selâtin-i mâziyye vaktlerinde hatt-ı hümâyûn ile def’ olunan mezâlim-i muhdese-i mezkûrenin ref’i için istid’â-yı ‘inâyet ve merhamet eyledükleri sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ‘arz itmenle Haleb eyâletinde Antakya kazâsında Haleb vâlileri için hadd-ı evsât ve i’tidâl üzere sefersiz **(Sayfa No: 110)** vakitlerde virila gelan imdâd-ı hazariyyelerinin her bir taksiti vakt ve zamanıyla götürüb valileri tarafına edâ ve teslîm eyledüklerinden sonra mübaşiriye nâmıyla ve aher bahâne ile bir akçe ve bir habbe mütâlebe ve rencide ve remîde olunmamak nizâm-ı şûrût-ı mukarrreden olduğun bi’l-fi’l re’isü’l-küttâbım olan İsmail dâme-mecduhu i’lâm itmegin mûmâ-ileyhin i’lâmı mücebince ‘amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâ’il-i B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 110, Belge No: 1

Antakya kazâsı civarında vâki’ (boş) kâdısına hüküm ki

Antakya kazâsı ahâlisi gelüb bunların kâdıları olan (boş) nâm kâdısı ziyâde tama'kâr olduğundan resm-i kısmet ve hüccet ve 'arzlardan ve sâ'ir vâki' olan mevaddan dahi kânun üzere 'âid olan resimden almağa kanâ'at itmeyüb hilâf-ı kânun ziyâde talebiyle ve cebren alub ğadr-ı külli eyledüğün bildirüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 110, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi' Sultan Süleyman evkâfı karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbi' Makaberus ve Kalanos ve Karlu ve tevâbi'i karyeleri ahalileri gelüb bunlar kurâ-i merkume topraklarında zirâ'at ve hirâsetleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun ve defter mücebince 'öşrlerin karyelerinin mültezimine virmeğe râzı iken mültezim-i mezbûr kanâ'at itmeyüb hilâf-ı kânun şâhnelik ve tuzluk nâmıyla terekeden nesne alırım deyü hilâf-ı kânun tuzluk ve şâhnelik talebiyle te'addi ve rencideden hâli olmaduğün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 110, Belge No: 3

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezirim es-Seyyid Abdullah Paşa'ya ve Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya sükkânından müderrisin-kirâmdan Hâfız Mehmed zîde-'ilmuhû gelüb mûmâ-ileyh Antakya'da sakın Turnacı başı Kara İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin oğlu olub kendü halinde ve 'ırzıyla mukayyed iken yine kazâ-i mezbûr sükkânından cebâbire ve müteğallibeden ezlâm-ı halifullah mîri kitâbetini kendüye vesile-i tecrîm iden Mehmed nâm ğaddâr bairkaç seneden berü a'yânlık iddi'âsıyla fukara ve zu'afâyı dest-i zulmüne giriftâr ve hevâdârları 'Arabgir Mehmed ve İsmâ'il ve sa'irlerinin mu'âveneti ile nice hânedanın kapuların sedd ve perişân olmalarına bâ'is ve kazâ-i mezbûr niyâbet ile virildüğü senelerde kendü adamlarını nâ'ib ve gelan kâdıları dahi fukaradan aldığı mal ile taraflarına sevk ve tab'ıyyet ve nice ehl-i 'ırzı bilâ-müceb nefy ve tağrim ve tecrîm ve mücerred vilâyeti kabza-i zulmüne almak sevdâsıyla Asitâne-i Sa'âdet'e gelüb maktul Süleyman'a istinâden bunu ve karındaşı Mustafa ve sâbıkâ müfti Ahmed Efendi ve Nakib Seyyid Ebubekir Efendi ve habibü'n-neccâr Şeyhi Hâcî Mehmed Efendi ve Seyyid Hâcî 'Osman dimekle 'arîf kimesneleri mücerred tecrîm kasdıyla hilâf-ı inhâ ifk ve iftirâ-yı mutazammın isnâd ile sekiz nefer ehl-i 'ırzı Haleb'e ihzâr ve hukûk da'vâsında olanların Haleb kal'asında kal'abend için emr-i şerîf ısdâr ve maktul-ı mezbûr Süleyman'ın çukadârı Benli 'Ali nâm gaddarı mübâşir ta'yîn ve ta'limi üzere hevâdarlarına îsâl ve mezbûr Benli 'Ali dahi yigirmi beş nefer zâlim ile hânelerine duhul ve her birlerini 'iyâl ve evlâdlarından ayırub Haleb'e karîb Mahalle vardıklarında zümre-i eşkiyâdan rüfekaları Bektaşîli 'aşiretini tahrîk ile üzerlerine hücum ve mûmâ-ileyh Hâfız Mehmed'in karındaşı Mustafa'yı 'alenen bî-gayri hak katl ve emvâl ve eşyalarını nehb ve garet ve bunu perişan hâl iken Haleb kal'asına kal'abend ve birkaç gün mürurunda bî-gayri hak cebren bin sekiz yüz gurusunu ahz ve ana dahi kanâ'at itmeyüb katlen fevt olan karındaşın Mustafa'da alacağım vardır deyü hilâf-ı inhâ ve hilâf-ı şer' pederinden on iki bin guruh iddi'â ve bilâ sübut mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle cebren ve kerhen yedi bin yedi yüz gurusunu ahz ve sâ'ir ehl-i 'ırz makulesini dahi tecrîm ve hukûk- 'ibâdî ibtâl kasdıyla kemâl-i hilesinden nâşi merkûm Süleyman'ın himâyesiyle her kimin da'vâsı var ise Haleb ve sâ'ir mahalde istimâ olunmayub Asitâne-i Sa'âdet'e havâle olunmak üzere emr-i şerîf ısdâr ve hukûk- 'ibâd bir vecihle icrâ olunmaduğundan bundan akdem Asitâne'ye gelüb tazallüm-i hâl eyledüklerinde mezbûrun aldığı emr ğadri müceb ve mücerred hukûk- 'ibâdın 'adem-i icrasına bâ'is

olduğu zâhir ve aşikâr olmağla kaydı ref' ve terkîn ve mahallinde şer'le görülüb ahad tarafına ğadr ve himâye olunmamak üzere ihkâk-ı hak olunmak için altmış yedi senesi cemâziyel-evvelinde virilen emr-i 'ali ile mahalline râhi olmuş iken mezbûr kâtib Mehmed ziyâde hilekâr ve müzevvir kimesne olduğundan bir ademisi dâ'ima Asitâne'de meks ve devr-i ebvâb ile cüst ve cû ve kuyûdâtı yokladub hakkında ısdâr olunan emr-i şerifin hilâfına emr ısdâr ve mahalline irsâl ile hukûk-ı 'ibâdın ibtâlîne bâ'is harekât 'âdet-i müstemiresi olduğundan yedinde olan kâdı beyazı üzerine diledüğü gibi 'arz tahrîr ve tekrâr Asitâne'ye havâle olunmak üzere mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifin hilâfına der-'akab emr ısdâr ve mahalline irsâl ve bir vecihle icrâ-yı hak mümkün olmayub ahvâlleri digergün olduğun bildürüb ol bâbda emr-i şerifim ricâ eyledüğün ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Asitâne-i Sa'âdetime ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 111, Hüküm No: 1

Üstüne terkîn çekilerek iptal edilmiştir.

Üstte şerh: "Mahallinde şer'le görülmek üzere emri tahrîr ve iş bu kayd bâ-fermân-ı 'ali terkin olmuştur." Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezirim 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb kâdısına hüküm ki

'Ayıntab kazâsında vâki' Urul (Örül) mukata'ası re'âyâları gelüb bunlar kendü hallerinde olub üzerlerine şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken 'Ayıntâb sâkinlerinden Seyyid Hâcî İsmail nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinden berü hevâsına tâbi' mütesellime istinâden ceste ceste bunların hilâf-ı şer'-i şerîf altı bin guruşların tecrîm ve mukaddemâ merkûm ile 'Ayıntâb nâ'ibi huzurunda mürâfa'a ve haklarında tahsîl itmek üzere iken mezbûr mütegalibeden olmağla 'Ayıntâb mütesellimi ile yek-dil ve şirrete sülûk ve Rakka vâlisi tarafından mübâşir getirüb bunları der-zincir ve altmış gün habs ve bir dürlü mukâvemet idemeyüb bunlarda üç bin dört yüz guruş alacağı olmak üzere hile ve bir takrîb ile bir müzevvir hüccet peydâ ve ğadr murâd eyledüğün bildürüb çavuş mübaşeretiyle mezbûr Haleb'e ihzâr ve şer'le görülüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ ve medine-i 'Ayıntâb ahalisinden Ahmed oğlu Ahmed ve Mustafa oğlu Ebubekir ve Hâcî Mehmed oğlu Seyyid Mustafa ve Mustafa oğlu Mehmed nâm dört nefer kimesneler meclis-i şer'-i hatırda medine-i mezbûre ahalisinden Nakîb oğlu dimekle ma'rûf es-Seyyid el-hâc İsmail muvâcehesinde bin yüz altmış üç senesinden altmış sekiz senesi recebine gelince mezbûr el-hâc İsmail 'Ayıntâb mütesellimleriyle yek-dil ve yek-cihet olub 'Ayıntâb kazâsında vâki' Urul nâm karye ahâlisini beş sene 'ale't-tevâli mütesellimlere bî-gayri hak tecrîm itdirdüğünden ma'âda müddet-i mezkûrede kendü nefsi için dahi karye-i mezbûre ahalisinden bî-gayri hak ahz eyledüğü altı bin guruşu taleb ve da'vâya ahâli-i mezbûreden ashâb-ı hukûk olan yüz elli nefer kimesneler taraflarından birini vekîl eylemişler idi lakin bu tarafda vekâletimiz bu vekilden müdde'âmızı isbâta kâdir değilleriz deyü ikâmet-i beyyineden izhâr-ı 'acz itmeleriyle mezbûr İsmail ile müvekkilleri divân-ı Haleb'de bi'l-muvâcehe mürâfa' ve ihkâk-ı hak için fermân-ı 'ali iltimâs eyledüklerinden mezbûr es-Seyyid el-hâc İsmail dahi mahal-ı mezkûrede mürâfa'aya râzı olmayub iş bu sene-i mübâreke ramazanının üçüncü gününe değin Asitâne-i Sa'âdetim'de maslahâtını görüb ba'dehu mahal-ı mezkûre gitmek için kefil virmegemüte'ahhid oldukdan sonra mezbûr es-Seyyid el-hâc İsmail kazâ-i mezbûrda Rum Oluk nâm karye ahalisinden Yegen oğlu Mehmed nâm kimesneden sene-i mezbûreden berü matlûbu olan üç bin keyl hinta da'vâsı husûsunda dahi mezbûr Mehmed ile mahal-ı mezbûrda mürâfa'aya râzı olmağla sâlifü'l-beyân dört nefer vekiller ve merkûm Yegen oğlu Mehmed ve mezbûr es-Seyyid el-hâc İsmail her biri hala Haleb vâlisi olan sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin huzurunda mürâfa'a-i şer' ve ihkâk-ı hak için bi'l-ittifâk fermân-ı 'ali iltimâs eyledüklerin

bi'l-fi' il Rumili kâdî 'askeri olan mevlâna Feyzullah edamallahu te'ala fezâilehu i'lâm itmegin i'lâmı mûcebince şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 111, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb kazâsına tâbi' Bâb nâm karye ahalileri gelüb bunlar karye-i mezbûre toprağında zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri 'öşrlerin kânun ve defter mûcebince karyeleri zabıtine virmeğe râzılar iken karyeleri zâbiti olan (boş) nâm kimesne kanâ'at itmeyüb kânun ve defterden ziyâde talebiyle ve şâhne hakkı ve hidmet nâmı ve sâ'ir bahâne cevır ve müft ve meccanen yem ve yemek ve sâ'ir zâd ve zahirelerin alub ziyâde ğadr ve te'addi ve perâkende ve perişân olmalarına bâ'is olduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 111, Hüküm No: 3

Kilis kâdısına ve Kilis hâssı voyvodasına hüküm ki

Es-Seyyid 'Abdurrahman zîde-'ilmuhu gelüb mukaddemâ mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Kilis mahkemesinde icrâ-yı ahkâm-ı şer'yye ile meşgul ve kimesneye bir dürlü te'addisi yoğ iken Kilis'de sâkin serdâr-ı sâbık 'Ömer nâm kimesne eşkiyâdan olub başına cem' eyledüğü eşkiyâ ile bin yüz altmış (boş) senesinde mahkemeyi basub hala serdârı bî-gayri hak katl ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi iki ellerin kat' eyledüklerinden ma'adâ dört bin gurusluk emvâl ve eşyâsını nehb ve gâret ve zulm ve fesâd eyledüklerin ve tarafından karındaşı Seyyid Hâfız Ahmed zîde-şerefehuyu vekîl eyledüğün bildürüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb nehb ve gâret olunan emvâl ve eşyâsı teveccüh idenlerden tamamen tahsîl ve vekîl-i merkuma bi't-tamam alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 112, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîr Seyyid 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb kâdısına hüküm ki

Deveci tâ'ifesinden deveci gedik Ahmed dimekle ma'rûf kimesne gelüb bu bin yüz altmış (boş) senesinde ticâret tarikiyle on iki r'es devesiyle medine-i Haleb'e varub kendü hâlinde ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi olmayub bir dürlü zulm ve te'addi ve rencide olunmak icâb ider hâli yoğ iken sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin Haleb'de sâkin hala kethüdân olan (boş) nâm kimesne bunu çağırub bilâ-cürm ve bilâ-sebep-i şer'i ve bî-gayri hak bunu ahz ve der-zincir ve zikr olunan iki 'aded develeriyle yüz gurus kıymetli bir r'es güzide atını fuzûli ve hilâf-ı şer'-i şerîf ahz ve zabt eyleyüb ba'dehu habsden ıtlâk ve ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb develeri ve atı alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 112, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezire Haleb kâdısına hüküm ki

Sâbika Cidde vâlisi el-hâc Ebubekir Paşa-zâde İskender dâme-mecduhu Safiye Sultan kethüdâlığı hidmetinde olan Süleyman dâme-mecduhu südde-i sa'adetime 'arz-ı hâl idüb ber-vech-i mâlikâne 'uhdelerinde olan hashâ'i- defterdarlık-ı Haleb mukâta'ası karyelerinden Kefer Sa'âvele karyesi ahalileri üzerlerine ehl-i 'örf tâifesi taraflarından tahammüllerinden ziyâde tekâlif tarh ve

tevzî' ve cebren tahsîl ve düyûn-ı kesîreye ve hâsıl eyledükleri mahsullerinden tedarik eyledükleri akçe mukayyed olan 'avârız ve mâl-ı mîri vesa'ir evâmîr-i şerîfîmle vâkî' tekâlifden hisselerine isâbet ideni edâ ve bâkî kalan akçeyi iddi'â-ı hukuk iden dâyinlerine taksit ve tedric ile edâya razılar olup def'aten taleb ve ahz ve habs teklîfî ile re'âya fukârası rencide olmamaları için ber-vech-i mâlikâne mutasarrıfları mûmâ-ileyhanın iltimâsları ve sâbîka baş defterdârım i'lâmıyla maliye tarafından virilen emr-i şerîfde iddi'â-yı hukuk idenlerin isimleri zikr olunmadığından gerek ehl-i 'örf ve gerek dayinleri taraflarından re'âya fukarası rencide olduklarından mâ'âda dayinlerinden mültezim-i sâbıkları 'Abdi ağa demekle ma'rûf kimesnenin oğlu 'Ali ve Fâlîze oğlu Seyyid Ebubekir mücerred tacîz ve tekdîr kasdıyla reaya fukarasından onar ve on beşer bin gurus hukuk iddia ve def'aten talebîyle gerek karye-i merkûm ve gerek mukâta'-ı mezbûre mülhakâtından olan kurâ ahalilerinin bizlere ve mâl-ı mîriyeye ğadr ve mukâta'ları mahsulünün kesr ve noksan terettübüne bâ'is olduğun bildirüb mahallinde ma'rîfet-i şer' voyvadaları (boş) zîde-kadruhu ma'rîfetiyle şer'le görölüb karye-i mezbûre ahalisinden iddi'â-ı hukuk idenlere vech-i şerî üzere taksît ile edâ-yı deyn itdirölüb def'aten talebîyle gerek dayinleri mezkûrûn 'Ali ve Fâlîze oğlu Seyyid Ebubekir'e ve ahire bir dürlü rencide ve remîde itdürölmemek bâbında hükm-ü himâyûnum ricâ ve balâda mezkûr taksît ile edâ-yı deyn hususu umûr-ı şer'îyyeden olmağla def'aten edâ-yı deyne 'adem-i kudreti muhakkak olan medyunun şer'en taksit ile edâ-yı deyn itmeleri için musahhah fermân-ı 'ali ile emr-i şerîf virile geldiği mukaddemâ derkenâr olunan emr-i 'alide divan-ı hümayûnumdan derkenâr olunduğu tasrih ve tahrîr olunduğun iftihârü'l-ümerâi'l-ekabir bi'l-fi'l baş defterdârım olan Abdullah nâ'îli dâme 'ulvuhu i'lâm itmeğîn i'lâmı mücebince şer'le görölüb def'aten edâ-yı deyne 'adem-i iktidarları sâbit olur ise tahammüllerine taksit-i şer'î ile edâ-yı deyn ittirmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 112-113, Hüküm No: 3

Üstte şerh: "Mücebinve 'amel oluna deyü 'unvânına keşide buyrulan hatt-ı hümayûn şevket-makrûn mahalline kayd olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı 'ali mücebince kayd olundu." Fî 28 B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sâbîka vezîr-i a'zam olup hala Haleb vâlisi olan vezîr 'Abdullah Pâşâ'ya Haleb kâdısına ve Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya'da sâkin 'ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve eşrâf ve a'yân ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ bundan akdem meclis-i şer'e varub medine-i mezbûre cadde-i 'azîme üzerinde vâkî' olup Şam ve Haleb ve Mısır ve Bağdad ve Trablusşam ve Sayda ve Kudüs-i Şerîf ve sâ'ir 'Arabistan vilâyetlerinin memerrî ve hüccâc-ı müslimin tariki olmağla Firdevs mekân Sultan Mustafa Hân arkadahü'llahu teala fî gurfânü'l hannâk zamân-ı ma'âdelet iktirânlarında Haleb vâlîlerinin tarafına Antakya kazâsından vücûh-u mezâlimde bir akçe ve bir habbe virilmemek üzere tekâlif-i şakka bâ-hatt-ı hümayûn şevket-makrûn def' olunub cümle fukâra ve zu'afâ ve ahali-i ra'îyyet asude hâl iken mürur-ı eyyâm ile Haleb vâlisi olan vüzerâ ve mîr-i mirân ve mütesellimlerden her birinin eyyâmında birer müzalleme imtirâ' ve icâd olunarak bu ana gelinceye degin kudûmiyye ve imdâd-ı hazariyye ve tüfenk endâz ve kışlak nâmıyla senevi hadden birûn akçe aldıklarından vâlîler Haleb'e mürurlarında Antakya'ya nüzûllarında bir ve iki günden ziyâde meks oluna gelmiş değil iken fukarâ-yı ra'îyyet üzerine veyâ on gün meks iderim veyahut yem ve yiyecek bahâsını virirsiz deyü ziyâde akçe taleb ve ta'cîz itdiklerinden gayri medine-i mezbûrede vâkî' olan cüz'î ve küllî de'âvinin ekseri Haleb'de görmek üzere buyruldular ile mübâşîr ta'yîn ve Haleb'e ihzâr teklîfî ve madde-i cüziyye için gelan mübâşîrler müft ve meccanen yem ve yiyecek ve tahammülden efzûn hizmet talebi ve on ve on beş gurusluk maddeye on on beş atlu mübâşîr ta'yîn ve kazâ'en ve harîken ve garîken kendü

sum'ıyla helâk olanlar için mübâşir irsâliyle Haleb vâilileri ve voyvodaları (**Sayfa No: 113**) tarafına mahal-i mezbûr ahalisinden ve civârı sükkânından hilâf-ı şer' ve kânun bî-nihâye cerîme ve medine-i mezbûre fukaralarından voyvoda olanlar dahi meccanen odun ve saman alub ve gice ile şehir ve kurâda harâmî tâ'ifesi bir kimesnenin menzilinı nakl ve duhul eyledükde hükkâm za'afından sâhib-i hâne ve civâr-ı sükkânı eşkiyâ ile müşâcere ve mukâtele idemeyüb katl-i nüfus ve nehb-i emvâl olundukda hükkâm-ı 'örf eşkiyâyı teftiş ile sâhib-i hâneyi ve mahallisi ahâlisini ahz ve darb ve tecrîm idüb ve Hâleb vâilileri tarafında ba'zı umûr için ta'yîn olunan bölük ve levandât doğru yoldan gitmeyüb kaza-i mezbûrda vâki' kurâ ve mezârî'ide gezüb sükkân-ı kurâ üzerine bir vakt konarum veyahut fermân ve bayrak virirsüz deyü akçe alub ve'l-hâsıl bu vecihle karye be-karye gezüb akçe alub konâk vakti oldukda nüzul ve meccanen yem aldıklarından ma'adâ yine 'avâyid ve bayrak akçesi nâmıyla dahi akçe alub bunun emsâli hilâf-ı şer'-i şerîf müsvedât ile vülât-ı Haleb voyvodaları tarafından tecrîm ve tağrîm ile tâb ve tûvânımız kalmayub eger bir müddet dahi bu minvâl üzere mürur ider ise bi'l-küllîye perâkende ve perişân olmamız mukarrerdir deyü selâtin-i mâziyye vaktlerinde hatt-ı hümayûn ile ref' olunan mezâlîm-i muhdese-i mezkûrenin def'i için istid'â-yı 'inâyet ve merhamet eyledüklerin sabıka Antakya kâdısı Seyyid Burhaneddin 'arz ve Haleb eyâletinde Antakya kazâsından Haleb vâilileri için hadd-ı evsât ve i'tidâl üzere sefersiz vakitlerde virila gelan imdâd-ı hazeriyyelerinin her bir taksitini vakt ve zamanıyla getürüb valileri tarafına edâ ve teslîm eyledüklerinden sonra mübaşiriyye nâmıyla ve aher bahâne ile bir akçe ve bir habbe mütâlebe ve rencide ve remîde olunmamak nizâm-ı şürût-ı hazeriyyeden olduğun sâbık re'isü'l-küttâbım i'lâm ve i'lâmı mücebinece 'amel olunmak için Hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ eyledikleri ecilden hilâfına emr-i şerîf sâdır olmamış ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 113, Hüküm No: 1

Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden mir-ahurzâde İbrahim zîde-kadruhu gelüb zevcesi hâce Rahime bint-i el-hâc Yusuf müteveffîye oldukda terekesi irsen er karındaşı hâce Şerife ile buna münhasıra olmağla ma'rifet-i şer'le tahrir ve her birlerinin 'ala ma-farzullahu te'ala hisse-i şâyi'aları taksîm ve teslîm bir dürlü nizâ' ve rencide ve remîde olunmak icâb itmez iken mezbûre Şerife oğlu Seyyid Hüseyin ve hâcî Seyyid Hasan ile yekdil ve müteveffîye-i mezbûrenin hâric ez defter ma'lûmu'l-mikdâr cevâhir ve akçe ve eşyâsı kalmış deyü da'vâ ve müdde'âsın isbâta kâdir olamadığından ma'adâ müteveffîye-i mezbûre bir sene mukaddem hacc-ı şerîfe 'azîmeti esnâsında benim mâlik olduğum akçe ve eşyâ fakat deve kirasına vefâ ider bundan gayri bir nesnem olmayub ve zevcim zimmetinde bir habe alacağım yokdur deyü huzûr-ı müsliminden ikrâr ve i'tirâf ve 'amme-i da'vâdan bunun zimmetini ibrâ ve iskât eylediğini şuhûd-ı 'udûl ile şer'en sâbit mu'ârazadan men' ve kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husumet ve ibrâ-yı zimmet birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilüb bu makule bir def'a şer'le görölüb kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husumet ve ibrâ-yı zimmet birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilan da'vânın istimâ'ı memnû' iken mezbûrlar memnû' olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayir-i hüccet-i şer'iyye yine nizâ' ve herbâr ta'cîz ve rencideden hâli olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerifesi ve hüccet-i şer'iyye mücebinece hilâf-ı şer'-i şerîf ol vecihle hisse talebiyle te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1168 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1755)

Sayfa No: 113, Hüküm No: 2

Kilis kâdisına ve Kilis hâssı voyvodasına hüküm ki

Kilis ve 'Azâz ahalileri gelüb bunlar kendü haller olub bir dürlü te'addi olunmaları icâb itmeyüb ve üzerlerine dahi şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken Kilis serdârı olub Kilis'de sâkin Sarı Köle oğlu 'Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesne bin yüz altmış (boş) senesinden berü üzerlerine musallat ve gûna gün cevri ve te'addisinden ma'adâ hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hak zulmen on bin gurusdan mütecâviz akçelerin tegallüben ahz ve ziyâde ğadr ve te'addi eyledüğün bildürüb şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hak zulmen aldığı akçelerin gerü kendülere alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında sen ki voyvodâ-i mûmâ-ileyhsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'ban) sene 168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 113, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Payas kâdisına hüküm ki

'Uzeyir sancağı begi 'Osman dâme-'izzehu südde-i sa'âdetime 'arzuhal mîr-i mûmâ-ileyh mürur ve 'ubûr iden ebnâ-i sebili dest-i tetâvül-i eşkiyâ ve haramzadeden muhâfaza ve muhâreseye bezli-i iktidâr üzere iken birkaç seneden berü nefsi-i kasaba-i Payas'da ser-eşkiyâdan Veyis oğlu İbrahim ve Beg oğlu 'Osman ve Karaca Mirza oğlu 'Ali nâm şakîler kendü hallerinde olmayub hevâlarına tâbi' kırkar ellîşer nefer kuttâ'-i tarik eşkiyâsını başlarına cem' ve ebnâ-i sebinin yollarına inüb emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve katl-i nüfusa cesâret ve şerr ve mazarratlarından 'ibâdullahın emîn ve rahatları kalmayub ahvâlleri diger gun ve günden güne şekâvetleri müzdâd ve ihtilâl-ı memlekete bâdi oldukların bildürüb ol bâbda istid'â-yı merhamet ricâ itmenin mahallinde şer'le görölüb hakikat-ı hâl 'arz ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No:114, Belge No: 1

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîr 'Abdullah Paşa'ya ve Belân kâdılarına hüküm ki

Belân kasabası mahallâtından Kilise Mahallesi ahâlisi südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb yine kasaba-i mezbûre mahallâtından Kumâr oğlu ve Hendek Mahalleleri ahalilerinden Halebli uşağı ve Şeyli oğlu ve Kara Keşiş ve Etmekçi Bedros ve Nikogos ve Miftah oğlu nâm zımmîler gelüb bunların Mahallelerinde sâkin ve bi'l-fi' il zabt ve tasarruflarında tekâlîf icâb ider hâneye bağlı kadîmî re'âya emlâk ve yerleri olmağla 'avârız vesâ'ir emri-i şerîfimle vâki' tekâlîfden a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibâriyle tahammüllerine göre hisselerine düşeni taleb eyledüklerinde biz sonradan gelmekle mukaddemâ sâkin olduğumuz Mahallemiz ahâlisi tekâlîfimizi virürüz Mahallenizde olan emlâkımız için tekâlîf vermeyiz deyü hilâf-ı kânun te'allül ve hisselerin bunlara çekdirüb ğadr-ı külli eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâları olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer'le görölüb hisselerine düşen ma'en eda ittirölüb hilâf-ı kânun te'allül itdirölmemek bâbında emri-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kânun üzre 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 114, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk vezîr sadr-ı esbâk es-Seyyid 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb'de vâki' Hüsrev Paşa câmi'-i vakfi mahsulünden almak üzere beher mâh iki gurus vazife ile berât-ı âlişân ile vâ'iz-i nâsîh olan 'ulemâdan Mehmed Vâriş zîde-'ilmuhu gelüb bu 'uhdesine lâzım gelan hidmetini edâda tekâsül ve kusuru olmayub berâtı mücebince hidmeti

mukâbelesinde müstehak olduğu vazifesini Haleb'de sâkin vakf-ı mezbûr mütevellisi (boş) nâm kimesneden taleb eyledükde vakfda müsâ'ade var iken bin yüz altmış (boş) senesinden berü vazifesini vermeyüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve ibtâl-i hak ve ğadr eyledüğün bildürüb şer'le görölüb vazifesi tahsîl ve kendüye alıvrılmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden hazine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda Haleb'de Hüsrev Paşa câmi'inde beher mâh iki gurus vazife ile vâ'iz-i nâsıhlık Şeyh 'Abdülkerim kasr-ı yedinden bin yüz elli iki senesi recebinin on ikinci gününde Mehmed Efendi Vâriş'e tevcih ve hala berât-ı şerîf ile üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 114, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve mollasına hüküm ki

Ruhâ sükkânından ve tüccardan mollâ Seyyid 'Ali nâm kimesne gelüb bu ticâret tarikiyle Haleb canibine râhî oldukda üzerine şer'en bir nesne sabit olmuş değil iken bundan akdem Sivas cânibinde katl olunan Genç'Ali'nin bölükbaşısından olub sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin halâ bölükbaşılık hizmetinde olan Hüseyin'nin karındaşı Halil bölükbaşî dimekle ma'rûf kimesne hevâsına tâbî kimesneler ile yek-dil ve zulmen bin beş yüz yetmiş sekiz gurusunu alub ziyâde ğadr ve te'addi eyledüğün bildürüb şer'en görölüb alıvrılmek bâbında hükm virilmegin sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin mezbûrun ol mikdâr zulmen alduğu vâki' ise red ve icrâ-yı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 114, Belge No: 4

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezîr 'Abdullah Paşa'ya ve Haleb mollâsına hüküm ki

İbrahim Hân zâde Mustafa zîde-mecduhu mühürlü 'arz-ı hâl gönderüb nezâret-i sadr-ı a'zamîde olan evkafdan ber-vech-i meşrute müceb olduğu vezîr- a'zamım sâbık ceddi şehid Mehmed Paşa'nın mahrûse-i Haleb'de vesâ'ir müdün ve emsârda vâki' evkâfı mukata'asının ibtidâ zabtı gurres-i şehri ramazanda olmak takrîbiyle mukata'-ı mezbûre bundan akdem birkaç sene 'ale'l-mevali mahruse-i mezbûr sükkânından Hâcî 'Abdulkadir Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin 'uhdesin olmağla beher sene tarafı vakfdan mezkûrun yedine virilen temessükât mantukunca zabt ve bedel-i iltizamını ashab-ı müzâ'ife mahsulat-ı vakfdan ahz ve istinca ve müddet-i zabtı dahî iş bu bin yüz altmış sekiz senesi Şa'bânü'l- muazzamı gayetine müntehi olduğuna binâen mezbûr ref' ve mukata'-ı mezbûre sene-i merkûme şehri ramazanı gurresinden yine mahrûse-i mezbûre sükkânından el-hâc Ahmed zîde-kadruhuya der'uhde ve zabtiçün taraf-ı vakfdan mukaddemâ yedine memhûr temessük virilüb mültezim-i sâbık mezbûr ve aherden bir vecihle dâhil ve ta'arruz olunmak icâb ve iktizâ itmez iken mültezim-i sâbık mezbûr hâcî 'Abdulkadir mütemevvil ve a'yân-ı Haleb'den nice kimesnelere istinadı olmakdan nâşi mukata'-ı mezbûr kendü üzerinde müddet-i medid müstekir olmağla dâ'iyyesiyle ve mezbûr hâcî Ahmed'in men'ine ta'arruz ve kendüye ibkâ ve müceddeden temessük almak zu'umüyle ta'cizden hâli olmayub ol vecihle nizâm-ı vakf munhal ve müşevveş olduğun bildirüb mültezim-i sâbık mezbûr ref' mezkûr hâcî Ahmed'in yedine virilen temessük mücebince mukata'-ı mezbûr sene-i mezbûre ramazanının gurresinden zabt ve taraf-ı vakfa ahz ve kabz itdirölüb bî-vech-i şerr'i ve bilâ temessük mültezim-i sâbık mezbûru ve aheri hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ temessük zabtlarına mümana'at itdirülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 115, Belge No: 1

Haleb vâlisi vezirim sadr-ı esbak 'Abdullah Paşa'ya Haleb mollasına hüküm ki

Kıdvatü'l-kuzzât ve'l-hukkâm Antakya kâdısı mevlâna el-hâc 'Osman zîde-fazluhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb medine-i Antakya'da sakin 'ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve 'ayân ve şurefâ' vesâ'ir fukara ve zu'afâ meclis-i şer'e varub hâlâ medine-i mezbûrede sâkin kâtibi mîri el-hâc Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne öteden berü kendü halinde ehl-i 'ırz ve mustekîm ve mücerrebü'l-etvâr ve perhizkâr ve mütedeyyin ve dindâr ve hayr-hâh-ı belde olduğundan cümlesi mûmâ-ileyhin hareket-i pesendîdesinden her vecihle râzı ve hoşnûd üzere olub lâkin ba'zı erbâb-ı 'ığrâz ve ashâb-ı hüsad mûmâ-ileyhe mücerred sû'i-kasdıyla icrâ-yı garezi mebnî 'adâvet ve hasâretten hâli olmamalarıyla hakkında ba'zı ifk ve iftirâyı mutazammın iştikâ ve evrâk peydâ iderler ise isgâ ve i'timâd olunmamak ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan ahkâm kuyudatına mürâca'at olundukda Antakya sâkinlerinden müteğallibe ve cebâbireden mîri kâtibi Mehmed nâm ğaddar yüz altmış (boş) senesinden berü a'yânlık iddi'âsıyla fukara ve zu'afâyı dest-i zulmüne giriftâr ve hevâdarları 'Arabgirli Mehmed ve İsmâ'il vesâ'irlerinin mu'âvenetî ile nice hânedanın kapuların sedd ve bir başka ve kazâ-i mezbûr niyâbet ile virildiği senelerde kendü adamlarını nâib ve gelan kadıları dahi fukaradan aldığı mâl ile taraflarına sevk ve tab'ıyyet ve nice ehl-i 'ırzı bilâ-mûceb nef' ve tecrîm ve mücerred vilâyeti kabza-i zulmüne almak sevdâsıyla Asitane'ye gelüb maktûl Süleyman'a istinâden Antakya sükkanından müderrisin kiramdan hâfız Mehmed zîde-'ilmuhuyu ve karındaşı Mustafa ve sâbıkâ müftî Ahmed Efendi ve nakîb Seyyid Ebubekir Efendi ve habibü'n- neccar Şeyhi Hâcî Mehmed Efendi ve Seyyid Hâcî 'Osman dimekle 'arîf kimesneleri tecrîm kasdıyla hilâf-ı inhâ ifk ve iftirâyı mutazammın isnâd ile Haleb'e ihzâr ve hukuk da'vâsında olanların kal'abendi için emr ısdâr ve mübâşir ta'yîn ve Haleb'e karîb Mahalle vardıklarında zümre-i eşkiyâdan refîkleri Bektâşîli 'aşîretini tahrîk ve üzerlerine hücum ve mûmâ-ileyh hâfız Mehmed'in karındaşı Mustafa'yı 'alenen bî-gayri hak katl ve emvâl ve eşyalarını nehb ve gâret ve mûmâ-ileyhi Haleb kal'asına kal'abend ba'dehu cebren bin sekiz yüz gurusu ahz eylediğinden gayri katlen fevt olan karındaşın Mustafa'da alacağım vardır deyü pederinden on iki bin gurusu iddi'â ve bilâ-subût mübâşir ma'rifetiyle cebren ve kerhen yedi bin yedi yüz gurusunu ahz ve kemâl-i hilesinden nâşi her kimin da'vâsı var ise Haleb ve sâ'ir mahalde istimâ' olunmayub Asitane'ye havâle olunmak üzere emr ısdâr ve gadri mûceb olmağla emr-i mezkûrun kaydı terkîn ve mahalinde şer'le görülüb ahad tarafına ğadr ve himâye olunmamak üzere ihkâk-ı hak olunmak için virilen emr-i 'alî ile mahaline râhî olmuş idi mezbûr kâtib Mehmed ziyâde hilekâr olduğundan bir ademisi dâimâ Asitane'de meks ve kuyudâtı yokladub hakkında sâdır olan emr-i şerifin hilâfına emr ısdâr ve mahaline irsâl ve ibtâl-i hak 'adet-i müstemiresi olduğundan yedinde olan kâdî beyazı üzerine dilediği gibi 'arz tahrîr ve tekrar Asitane'ye havâle olunmak üzere mukaddemâ sâdır olan emrin hilâfına der-'akab emr ısdâr ve mahaline irsâl ve bir vecihle icrâ-yı hak mümkün olmadığın mûmâ-ileyh Hafız Mehmed 'arz-ı hâliyle inhâ ve istid'â-yı 'inâyet itmekle ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Asitane'ye ihzâr olunmak için iş bu sene-i mübâreke evâ'il-i recebinde emr-i şerifim virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mezbûr Hâcî Mehmed sen ki vezîr-i müşarû'n-ileyhsin huzurunda hüsemâsıyla terâfû'-i şer' ve zimmetinde sâbit olan ashâb-ı hukukun haklarını ol tarafda edâda muhâlefet ider ise Asitane-i Sa'detim'e ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 116 Belge No:1

Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb muhâsılı Mehmed zîde-mecduhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb medine-i Haleb ahalisinden mirî hademesinden Buhur ve Moseb veledân ve Agob Sume ve Abraham ve Hayin Sasun nâm yahudilerin yine Haleb ahalisinden ma'lûmü'l-esâmi kimesnelere düyûn-ı kesîreleri olduğundan gayri babalarının dahî düyunları mebâlig-i külliyye bâliğ olub def'aten edâya 'adem-i iktidarlarından nâşi fakirü'l-hâl ve kesîrü'l-'iyâl olmalarıyla hâllerine merhameten mezkûrlara olan deynleri şer'en sabit olduktan sonra taksit-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirülmek bâbında emr-i şerîfîm virilmek ricasına muhâsıl-ı mûmâ-ileyh ile sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin başka başka 'arz eylediğiniz ecilden taksit-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirile deyü emr-i şerîf yazıldı.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 116, Belge No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezirim 'Abdullah Paşa'ya Beylan ve (boş) kadılarına hüküm ki

Hâlâ divân-ı hümayûnumda beğlikci olan el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhunun 'Uzeyir sancağında berât-ı alîşanımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden Beylan kazası müzâfâtından Arsuz nahiyesine tâbi' Kesrik nâm karyesi re'âyalarından 'Osmancı oğlu Hasan ve Hasan Beg oğlu Hüseyin ve 'Abdurrezzâk oğlu Hacı Halil ve Çulca oğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesneler gelüb bunlar karye-i mezbûrenin defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından olub üzerlerine edâsı lâzım gelan rûsum-u ra'ıyyet ve sâ'ir hukuk ve rusûmların kânun ve defter mücebine mûmâ-ileyhin tarafından karyesi su başısı olanlara edâ idüb Şarkî Pâre mukâta'asının defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından olmayub bir vecihle zulm ve te'addi olunmaları icâb itmez iken Şarkî Pâre mukâta'ası voyvodası (boş) nam kimesne zuhûr ve ayrı damla nâmıyla bana resm virin deyü hilâf-ı kânun ve defter te'addi ve bilâ-sened senede cebren ve kahren ellişer ve altmışar guruşların ahz ve zulm ve te'addiden hâlî olmayub perâkende ve perişan olmalarına bâ'is ve ahvâlleri diger gûn ve ol vecihle mûmâ-ileyhin ze'âmeti mahsulünün kesr ve noksan terettübüne bâdi olduğun bildirüb mukâta'-ı mezbûre voyvodalarının hilâf-ı kânun ve defter ayrı damla resmî nâmıyla nesne talebi ile zâhir olan zulm ve teaddileri men' ve def' olunmak babında emr-i şerîfîm ricâ eyledikleri ecilden kânun ve defter mücebine 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fi evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 116, Belge No: 3

Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Şıntık Mehmed nâm kimesne gelüb bunun Babası Hüseyin nâm bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda mutasarrıf olduğu mülk menzili ırs-ı şer'le buna intikâl idüb aherden bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken yine Antakya sâkinlerinden vâ'iz oğlu Hacı 'Ali ve Tandırcı oğlu 'Osman ve hâcî Halil nâm kimesneler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve babasından muntekil menzil-i mezkûru hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzuli zabt ve mürâfa'a-i şer' olduklarında vech-i meşrûh üzere menzil-i mezkûr babasından intikâl eyledüğü huzûr-ı şer'de şer'en sâbit ve buna zabt birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'ıyye virilmiş iken mezbûrlar kâni' ve mündefi' olmayub mugâyir-i hüccet-i şer'ıyye te'allül üzere oldukların ve mezbûrlar 'askerilik iddi'âsında oldukların bildürüb hüccet-i şer'ıyyesi mucebine şer'le görölüb menzil-i mezkûr mezbûrlardan buna alıvirilüb zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmegin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 116-117, Belge No: 4

Haleb vâlisi sadr-ı esbâk 'Abdullah Paşa'ya ve Antakya kâdisına hüküm ki

Sen ki Antakya kâdısı mevlâna-yı mûmâ-ileyh 'Osman zîde- fazluhusun sūdde-i sa'âdetime mektub gönderüb medine-i Antakya'nın 'ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâ'ir ahalisi meclis-i şer'e varub Hüdâvendigâr-ı sâbık cennet mekân merhum ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud Hân tâbe- serâhu zamanında 'adâlet nâme-i hümâyûnı muş'ir altmış üç ve altmış dört târihlerinde sadır olan evâmir-i şerîfe sicil-i mahfûzda mukayyed ve sureti ihraç ve kaydı mûcebince müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm eyledüklerin sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin 'arz ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at olundukda memalik-i mahrûsemde vâki' eyâlât ve elviye mutasarrıfları ve mütesellimler taraflarından ba'zı de'âvi-i şer'iyye için müdde'î iltimâsıyla bâ-buyruldu mübâşir ta'yîn olunmak lâzım geldikde maddesine göre hafîfü'l-mü'enne bir veya iki veya üç nihâyet beş neferden ziyâde mübâşir ta'yîn olunmamak ve vardıkları kazânın zâbitân ve ahâlisi mübaşirlere i'anet ve usûl-ı maslahatla 'avdet itdirilmek ve anlar dahî fukaranın meccanen bir nesneleri almayub edebleriyle gidüb gelmek ve hilâfına hareket idenlerin haklarından gelinmek şartıyla bundan akdem nizâm virilüb sâdır olan evâmir-i şerîfe kazâ be-kazâ sicil-i mahfuza sebt ve ol vakte bu husûs ihtiyârdan maksûd-ı aslî bilâ buyruldu gezen kapusuz makulelerinin bilâd ve 'ibâd üzerlerinden külliye def' ve mazarratlarına vesile olmak mülâhazasına mebnî olmakdan nâşi ol vakden berü altmış üç tarihine gelince kapusuz makulesi eşkiyânın nâm ve nişânları külliye zâ'il ve sahife-i rüzgârdan isimleri hak ve muzmahil olmuşiken ol tarihte vilât ve mütesellimlerin nizâm-ı müstahsene-i merkûmeye 'adem-i ihtimamlarından nâşi bilâ buyruldu ba'zı Mahallerin kapusuz levendât eşkiyâsı zuhura gelüb başı boş ve kapusuz makuleleri etrâf ve eknâfda kesret üzere zuhûr ve kura' ve nevâhilere cebren nüzul ve müft ve meccanen yem (**Sayfa No: 117**)ve yiyecek ve bayrak akçesi ve kurbân bahâ mutâlebesiyle muğâyir-i hatt-ı hümâyûn re'âya fukarasına envâ'i cevri ve cefadan halî olmadıkları ba'de'l-inhâ o makule bilâ buyruldu gezenlerin ahâlî-i vilâyet haklarından gelmek üzere me'zûn ve murahhas olmalarını istircâ ve bu misüllü başı boş kapusuz levendâtın memleketde serseri gezmeleri ve eger o güne serseri gezenler var ise bulundukları Mahallerde 'alâ-eyyi-hâlin ahz ve te'dib olunarak bir iken iki olmalarına bir dürlü ruhsat gösterilmemek murâd-ı hümâyûnum olub velâkin kapulu ile kapusuz levendât fark ve temyiz olunmak için fimâ ba'ad de'âvi-i şer'iyye ile bir Mahalle mübâşir ta'yîni iktizâ itdikde mukaddemâ nizâm virüldüğü üzere maddesine göre bir iki üç nihâyeti beş neferden ziyâde adam ta'yîn olunmayub ve ta'yîn olunan mübâşirlerin yedlerine virilen buyruldularda kaç nefer ise 'adedleri tasrih olunub bu vecihle beyinleri fark ve temyiz olunduktan sonra bilâ buyruldu başı boş kapusuz makuleleri ba'de'l-yevm her nerede bulunurlar ise bi'l-ittifâk şer ve mazarratları fukara üzerlerinden def' ve ref' olmak hususlarına ihtimâm ve dikkat ve bu şurût-ı haseneye innen feinnin ri'âyet ve devam ve istikrarına bezl ve sa'y ve kudret ve bu emr-i şerîfimin dahi fimâ ba'd düstûru'l-'amel olmak üzere birer suretleri mehâkimde sicillâta kayd ve iş bu nizâmın idâme ve istikrârı matlûb-ı mülûkânem olmağla ba'de'l-yevm iş bu nizâma muhâlif harekete cesâret ve icrâsında iğmâz ve müsamahaya cür'et olunduğu ihbâr olmak lâzım gelür ise siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ mûmâileyhümâsız 'özü ve 'illetiniz mesmû' olmayub mu'âkabât-ı şedîdeye dâ'ir olacağınız muhakkak bilüb ana göre hareket ve ser-i mû hilâfına ruhsat göstermekden hazer ve mücânebet olunmasını hâvi altmış üç tarihinde Anadolu'nun ve Rumeli'nin üçer kollarına evâmir-i şerîfe virildüğün bi'l-fi'l re'isü'l-küttabım el-hâc 'Abdullah dâme mecduhu i'lâm itmeğin i'lâmı ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 117, Hüküm No: 1

A'zâz ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Zü‘amâdan hâfız Mehmed zîde-kadruhu gelüb Kilis sancağında berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu ze‘âmeti karyelerinden taht-ı kazanızda vâki‘ Dölek ve (boş) ve (boş) ve tevâbi‘i karyelerinin bin yüz altmış yedi ve altmış sekiz senelerinde vâki‘ olan mahsûlât ve rûsumâtı bunun berâtı mücebince tahvil tarihine düşmekle tarafından su bâşısı (boş) zîde-kadruhu varub ahz ve kabz murâd eyledükde taht-ı kazanızda sâkin olan ba‘zı kimesneler hilâf-ı kânun müdâhale ve ahz ve kabzına muhâlefet eyledüklerin bildürüb berâtı mucibince tahvili tarihine düşen mahsul ve rusûmu kânun ve defter mücebince tarafından su bâşısı mezbûre ahz ve kabz itdirülüb aheri bî-vech dahl ve ta‘arruz ve muhâlefet itdirülmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden kânun üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa‘ban) sene 1168 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1755)

Sayfa No: 117, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi sadr-ı esbak vezire ve Haleb kâdisına hüküm ki

Medine-i Halebü’ş-Şehbâ’da vâki‘ Gülşeniyân tekyesinin şeyhi öteden berü Mısır’da vâki‘ seccâde-nişîn-i tarikat-ı Gülşeniyân’ı hilâfetnâmeleriyle zabt oluna geldiğine binâen eş-Şeyh Mehmed dede ibn-i İsmail dede ibn-i Mehmed dede zîde-salâhu eben ‘an ceddin hilâfetnâme mücebince tekye-i merkûmede şeyh olup muktezâ-yı tarikat-ı kadîmeleri üzere meşihat-ı merkûmede tavattun itmekle gerek dervişân fukarâsı ve gerek tekye-i mezbûrenin hemcivârları mûmâ-ileyhden hoşnud ve râzı iken ‘Abdulgani nâm kimesne bir takrîb ile hilâfetnâme ile üzerine ‘askerîden berât itdirüb tekye-i merkûmede olan dervişân fukarâsı tekye-i mezbûreden devr ve evkâf-ı şerîfesini tahrîb eyledüğünü şeyh-i tarikin mesmû‘u oldukda kendüsünü ‘azl itmemek zu‘muyla kendüsü kadime muğâyir ve ayîn-i tarikine muhâlif bir tarikle yedine berât ahz ideliden berü tekye-i mezkûreyi tağlîk ve bakiyyetü’l-harâb olan evkafının icâresi ve vech-i peşîn ahz ve ekl ve bel‘ itmekle şeyh-i tarikat-ı dervişâna merhameten ve vakfu’l-lahı sıyâneten merkûm ‘Abdulgani’yi meşihatdan hacr ve ‘azl ve sâhib-i evvel olup cümlelerin marzî ve muhtarı olan mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mehmed dedeyi yerine ta‘yîn eyleyüb mezkûr Şeyh Mehmed her vecihle müte‘ayyinü’l-ehliyet ve’l-istihkâk olup merkûm ‘Abdulgani’den evlâ ve ahakk olduğu Haleb’de vâki‘ küfâya ve rivâyada mücâvir olan meşâyih-i ‘izâm ve sulehâ-yı zevi’l-ihtirâm haber vormeleriyle fîmâba‘ad meşihat-ı mezbûre tarikat-ı âliyye-i merkûmenin ayîn-i kadîmesi üzere şeyh-i tarikat-ı müşâr’ün-ileyhin hilâfetnâmesiyle zabt olunub mezbûr ‘Abdulgani ısdâr itdirdüğü berât kaydı mahallinden terkîn ve meşihat-ı mezkûrenin zabtı içün mezkûr eş-Şeyh Mehmed dedenin yedine emr-i şerîf virilmek ricasına sen ki mevlanâ-yı mûmâ-ileyh Hüseyin zîdet-fezâilehusun vâki‘ hâli bi’l-iltimâs ‘arz eyledüğün ecilden meşihat-ı mezbûre mâ-takaddümden berü Mısır-ı Kahire’de seccâde-nişîn-i tarikat-ı Gülşeni olanların hilâfet ve icâzet nâmeleriyle zabt oluna gelmiş iken mezbûr ‘Abdulgani hilâf-ı mu‘tâd ruznâmçe-i ‘askeriden berât itdirüb gadr-ı külli itmekle ‘askeriden aldığı berât kaydı ref‘ ve terkîn ve kadîmisi üzere mezkûr eş-Şeyh Mehmed dedeye hilâfetnâmesi mücebince zabt itdirülmek içün iş bu sene-i mübâreke muharremü’l-haramının evâsıtında Hüdâvendigar-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh karındaşım Sultan Mahmud Han tâbe serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmegün hilâfına emr-i şerîf sâdır olmamış ise vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ’il-i L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 118, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Haleb mollâsına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan Şeyh Seyyid Mehmed Rifâ‘î zâde Hâcî Yasin zîde- şerefehu ‘arzuhal idüb bu Üsküdar’da sâkin olmağla bundan akdem Mahmiyye-i İstanbul’da sâkin el-hâc Ebubekir nâm

kimesnede Hasan nâm gulâmı iki yüz elli guruşa iştirâ ve hanesine götürüb ba'dehu Haleb kazâsı muzâfatından Şark nahiyesine tâbi' Bâb kasabası sakinlerinden Bâb serdârı 'Ataullah beşe dimekle ma'rûf kimesnenin oğlu Abdullah nâm kimesne hanesinde iken bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerif ve bi-gayri hakkın gulamı mezbûr Hasan'ı ayardub götürüb hâlâ kasaba-yı mezbûrede sâkin ve gulamı mezbûr yanında mevcûd olduğun bildürüb şer'le görölüb gulamı mezbûr veyahud bâhası olan meblağ-ı merkûm alıvırilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahalinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 118, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kasabası sâkinlerinden Bilal ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb mezbûr Bilal'in kayınpederi olub mûrisleri olan Çavuş zâde Mustafa nâm kimesnenin Antakya kasabası ve kurâsında sâkin ba'zı kimesneler zimmetlerinde temessükât ve hüccet-i şer'iyeye müceblerince bin yüz altmış (boş) senesinden berü ma'lûmu'l-mikdâr alacak hakkı olub almadın fevt irs-i şer'le bunlara intikâl itmekle taleb eylediklerinde dürlü dürlü illet ve bahâne ile virmekde muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görölüb alıvırilüb te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahalinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 118, Hüküm No: 3

Kilis kâdısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrede sâkin şeyh Mustafa gelüb bu kazâ-i mezbûrede vâki' haffaflar esnafının bi'l-fi'il berât-ı şerifemle dellâlî olub 'uhdesine lâzım gelan hıdmeti ve herkes kendüden râzı ve hoşnud ve şükrân üzereler dâhl olunmak icâb itmez iken kazâ-i mezbûrda sâkin ashâb-ı iğrâzdan (boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler birbirleriyle yekdil ve bî-vech ve bilâ-berât ve bilâ-sened fuzulî müdâhale itdirülmemek bâbında mukaddemâ istid'â ve mahalinde şer'le görölme için bin yüz kırk beş senesi evâhir-i rebi'ü'l-evvelinde Hüdâvendigâr-ı sâbık merhum ve mağfurunleh karındaşım Sultan Mahmud Hân tâbe- serâhu zamanında emr-i şerif virildüğün bildirüb tecdîdin ricâ itmeğin hilâfına emr yoğ ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 118, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb eyâletinde vâki' (boş) ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Koyun tüccarından Seyyid Hüseyin ve Seyyid Şeyh Müslim nâm kimesneler südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb bunlar bin yüz altmış (boş) senesinde Haleb'de fûrûht için koyun götürürler iken göçebe tâ'ifesinden Bekdaş oğlu Mehmed ve karındaşı Kör Mustafa ve Cabbar oğlu dimekle ma'rûf şakîler hevâlarına tâbi' yigirmi dört nefer atlu yollarına inüb beş yüz guruş kıymetlü doksan yedi re's koyunların cebren ve kahren alub ziyâde ğadr ve te'addi ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mûrur ve 'ubûr üzere oldukların bildürüb ol tarafa aher husûsiçün emr-i şerifimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı 'azam ağalarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde- kadruhu mübâşeretiyle bulundukları mahalde şer'le görölüb bi-ğayrı hak aldıkları koyunları alıvırilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahalinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 118, Hüküm No:5

Haleb vâlisine Payas ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Payas sâkinelerinden Fatma nâm hâtun gelüb bunun dâmadı 'Uzeyir begi 'Ali Beg dimekle ma'rûf kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda mevcûd olan terekesi ırs-ı şer'le bâ-hüccet-i şer'iyye vasiyyeleri olduğu müteveffâ-yı mezbûrun kimesneye deyn ve kefâleti olmayub ve üzerine şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken Payas kasabası sâkinlerinden Beg oğlu dimekle ma'rûf 'Osman nâm kimesne mütegalibeden olmağla tereke-i mezkûreden hilâf-ı şer'-i şerîf cebren bin üç yüz altmış gurus ve yine kazâ-i mezbûra tâbi' Belan karyesi sâkinlerinden Kara Yusuf ve 'Ali Fakih oğlu Ahmed ve Hâcî Veli nâm kimesneler dahi cebren sekiz yüz otuz gurus ahz ve ziyâde ğadr eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görölüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları ol mikdâr gurusu tamamen tahsîl ve eytâm için vesayeten buna alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 119, Hüküm No: 1

Menbiç Râvendân ve (boş) kâdılarına ve Kilis hâssı voyvodasına hüküm ki

Hala divân-ı hümayûnumda beglikçi olan kıdvatü'l-emâcid ve'l-'ayân el-hâc Muhammed Kudsi zîde-mecduhu gelüb bâ-berât-ı 'alişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakâtından Kilis sancağında Menbiç nahiyesine tâbi' Büyük Kara Harman nâm karye ve gayriden on beş bin iki yüz doksan akçesine dâhil karyelerin yüz altmış yedi senesinde vâki' olan mahsul ve rusûmun mûmâ-ileyhin berâtı mücebince tahvili tarihine düşmüşken mevânî' sebebiyle tarafından ahz ve kabz olunmayub re'ayâsı zimmetlerinde kaldüğün ve tarafından 'Ayıntâbi Veli hân zâde mütevellî Ahmed zîde-kadruhuyu vekîl eyledüğün bildürüb mahallinde tefahhus olunub sene-i mezbûrede berâtı mücebince tahvili tarihine düşen mahsul ve rusûmu teveccüh idenlerden tahsîl ve vekîl-i mezbûre bî-kusûr alıvirilüb hilâf-ı kânun te'allül ve muhâlefet itdirülmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmegin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 119, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb'de vâki' zevcî müteveffa 'Osman Paşa vakfının ber-vechi meşrûte mütevellîyesi olan muhadderâtıdan kıdvatü'l- muhadderât 'Aîşe hânım zîdet-'iffetuhâ gelüb zevci müteveffa-yı müşârü'n-ileyh medine-i Haleb'de binâ eylediği Rızâiye câmi'-i şerîf evkafına hayatda oldukça kendi mütevellî olub vefatından sonra zevcesi mûmâ-ileyhâ nefsinin ahire tezvîc itmezse mütevellîye ola deyü şart itdikde tebdil-i tağyîr-i şurûtu yedinde kodüğundan vâkıf mezbûrdan rücû' idüb zevcem mezbûre fevtinden sonra nefsinin ahire tezvîc iderse dahi mütevellîye ola deyü şart ve ta'yîn eylediği vâkıf-ı mûmâ-ileyhin vakfiyye-i ma'mûl bihâsında mukayyed olduğuna binâen müşârü'n-ileyh fevt oldukda nefsinin ahire tezvîc idüb umûr-ı tevliyeti şurût-ı vâkıf-ı ma'mûl bihâ mucebince mûmâ-ileyhânın ru'iyetine hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i şurût-ı vâkıf ve vakfiyye-i ma'mûl bihâ aherden müdâhele ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken ecânibden ashâb-ı iğrâzdan ba'zıları mücerred ğaraz-ı nefsâniyelerin icrâ için vâkıf-ı müşârü'n-ileyh zevcem nefsinin ahire tezvîc itmezse mütevellîye ola deyü şart idüb sen nefsinin ahire tezvîc eyledin umûr-ı tevliyeti sana ru'yet itdirmeziz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i şart-ı vâkıf ve vakfiyye-i ma'mûl bihâ ol vecihle umûr-ı tevliyeti ru'yetine fuzûlî müdâhale ve ta'rruzdan hâli olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetvâ-yı şerîfe virildiğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve vakfiyye-i ma'mûl

bihâ ve şart-ı vâkıf mücebince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i şart ve vakfiyye-i ma'mûl bihaya ol vecihle müdâhele ve ta'arrûz itdirilmeyüb zâhir olan te'addilerin men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğin yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince mahalinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 119, Belge No:3

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya sükkânından tâcir Hüseyin nâm kimesne gelüb mezbûr bin yüz altmış (boş) senesinde Adana'dan üç yüz elli 'aded öküz ve bin 'aded ağnâm alub Antakya'ya gider iken Antakya kazâsına tâbi' Egri Geçit nâm mahalde sâkin Haremeyn-i Şerefeyn evkâfı re'âyâlarından Reyhanlı Keskinli kethüdâ ve Boş Oğlan dimekle ma'rûf şakîler üzerine gelüb hilâf-ı şer'-i şerîf ol mikdar öküz ve ağnamıyla bin gurusunu ve karındaşı ve emmisi oğlunu ve dokuz nefer hayvanatını ahz ve malların garet ve ziyâde ğadr ve te'addi ve ahvallari diger gün olduğun bildürüb mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mezbûrun ğaret eyledikleri hayvânât ve akçe ve sâ'ir hakkı tahsîl ve gerü alıvırılub icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölmeğe için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 120, Belge No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Seyyid el-hâc İbrahim zîde-şerefehu gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addisi ve üzerine şer'en bir nesne sâbit olmayub müdâhale olunmak icâb ider hâli yoğ iken Haleb sâkinlerinden 'Abdülvahid nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın hevâsına tâbi' ehl-i 'örfe istinâden yüz on gurusluk kıymetlü tahviktâh ile kadya kâlıbı elli gurus ve sahak bahâsından seksan gurus ve ipek akçesinden yigirmi gurus ve tezgâh harcı mesârifinden on beş gurus eşyasından ma'adâ hod akçe on dokuz gurus hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın fuzuli ahz ve zabt eyleyüb ziyâde ğadr ve te'addi eyledüğün bildürüb şer'le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın fuzuli zabt eyledüğü ol mikdâr gurusunu kitâbet ve akçesini tamamen tahsîl ve alıvırılub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmeğe için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 120-121, Belge No: 2

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden müderrisinden mevlâna Hâfız Mehmed zîde-'ilmuhu gelüb yine Antakya sâkinlerinden cebâbire ve müğallibeden mîrî kâtibi Mehmed nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinden berü a'yânlık iddi'âsıyla fukâra ve zu'afâyı dest-i zulmüne girifdâr ve mûmâ-ileyhin karındaşı Mustafa'yı bi-gayri hakkın katl ve emvâl ve eşyasını nehb ve garet ve kendünün ve babasının cebren küllî akçelerin alub ğadr ve bir vecihle ihkâk-ı hak mümkün olmadığın bildirüb hasm-ı mezbûr Asitâne'ye ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim istid'â ve divân-ı hümayûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda medine-i Antakya'da sâkin mîrî kâtibi el-hâc Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne öteden berü kendü hâlinde ehl-i 'ırzve müstakîm ve mücerrebü'l-etvâr ve perhizkâr ve mütediyyin ve dindâr ve hayr-hâh-ı belde olduğundan cümle ahali mûmâ-ileyhden her vecihle râzı ve hoşnud üzere olub lâkin ba'zı erbâb-ı ığrâz mûmâ-ileyhe mücerred su'i-kasd ve acrâ-yı gareze mebni 'âdâvet ve hasâretten hâli olmamalarıyla hakkında ba'zı ifk ve iftirâyı mutazammın iştikâ ve evrak peydâ iderler ise ısgâ ve i'timâd olunmamak ricasına ahali iltimasıyla

bundan akdem Antakya kâdısı mevlâna el-hâc ‘Osman zîde-fazluhu ‘arz ve ahkâm kuyudatı görüldükde Antakya sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden mirî kâtibi Mehmed nâm ğaddâr a‘yânlık iddi‘âsıyla fukâra ve zü‘afâyı dest-i zulmüne giriftâr ve hevâdarları ‘Arabgirli Mehmed ve İsmail ve sâ‘irlerinin mu‘âveneti ile nice hânedanın kapuların sed ve perişân ve kazâ-i mezbûr niyâbet ile virildigü senelerde kendü adamlarını nâ‘ib ve gelan kâdıları dahi fukaradan aldığı mâl ile taraflarına sevk ve tab‘iyyet ve nice ehl-i ‘ırzı bilâ-mûceb tağrîm ve tecrîm ve mücerred vilâyeti kabza-i zulmüne almak sevdâsıyla Asitâne’ye gelüb maktul Süleymân’a istinâden Antakya sükkânından müderrisin-i kirâmdan mûmâ-ileyh Hâfız Mehmed zîde ‘ilmuhuyu karındaşı Mustafa ve sâbika Müfti Ahmed Efendi ve Nakib Seyyid Ebubekir Efendi ve habîbü’n-neccâr Şeyhi Hâcî Muhammed Efendi ve Seyyid Hâcî ‘Osman dimekle ma‘rûf kimesneleri tecrîm kasdıyla hilâf-ı inhâ ifk ve iftirayı mutazammın isnâd ile Haleb’e ihzâr ve hukuk da‘vâsında olanların kal‘abendi için emr ısdâr ve mübâşir ta‘yîn ve Haleb’e karîb Mahalle vardıklarında zümre-i eşkiyâdan refikleri Bektâşili ‘aşiretini tahrîk ve üzerlerine hücum ve mûmâ-ileyh hâfız Mehmed’in karındaşı Mustafa’yı ‘alenen bî-gayri hak katl ve emvâl ve eşyalarını nehb ve gâret ve mûmâ-ileyhi Haleb kal‘asına kal‘abend ba‘dehu cebren bin sekiz yüz gurusunu ahz eylediğinden gayri katlen fevt olan karındaşın Mustafa’da alacağım vardır deyü pederinden on iki bin gurusu iddi‘â ve bilâ-subût mübâşir ma‘rifetiyle cebren ve kerhen yedi bin yedi yüz gurusunu ahz ve kemâl-i hilesinden nâşi her kimin da‘vâsı var ise Haleb ve sâ‘ir mahalde istimâ‘ olunmayub Asitane’ye havâle olunmak üzere emr ısdâr ve gadri mûceb olmağla emr-i mezkûrun kaydı terkîn ve mahalinde şer‘le görölüb ahad tarafına ğadr ve himâye olunmamak üzere ihkâk-ı hak olunmak için virilen emr-i ‘ali ile mahalline râhî olmuş iken mezbûr kâtib Mehmed ziyâde hilekâr olduğundan **(Sayfa No: 121)** bir ademisi dâimâ Asitane’de meks ve kuyudâtı yokladub hakkında sâdır olan emr-i şerîfin hilâfına emr ısdâr ve mahaline irsâl ve ibtâl-i hak ‘adet-i müstemiresi olduğundan yedinde olan kâdı beyazı üzerine dilediği gibi ‘arz tahrîr ve tekrar Asitane’ye havâle olunmak üzere mukaddemâ sâdır olan emrin hilâfına der-‘akab emr ısdâr ve mahaline irsâl ve bir vecihle icrâ-yı hak mümkün olmadığı mûmâ-ileyh Hafız Mehmed ‘arz-ı hâliyle inhâ ve istid‘â-yı ‘inâyet itmekle ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle Asitane’ye ihzâr olunmak için iş bu sene-i mübâreke evâ‘il-i recebinde emr-i şerifim virilmişken mezbûr Hâcî Mehmed Haleb vâlisi huzurunda hüsemâsıyla terâfû‘-i şer‘ ve zimmetinde sâbit olan ashâb-ı hukukun haklarını ol tarafda edâda muhâlefet ider ise Asitane’te ihzâr olunmak için yine sene-i mezbûre evâhir-i şa‘banında emr-i şerifim virildüğü mukayyed ve mûmâ-ileyhin Antakya’da mîri katibi el-hâc Mehmed ile olan da‘vâsı huûk-ı şer‘iyyeye dâ‘ir ve nizâ‘-ı mezkûr zımmında kâh mahallinde ve kâh Asitane’de mürâfa‘a-ı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunması için bi‘d-defa‘at evâmir-i şerife virüldükden sonra bilahare mezkûr ile balâda mestûr emr-i şerifimde mezkûr kimesnelerin dahi da‘vâsı olduğundan sâbika Haleb vâlisi ve kâdısı huzurunda hüsemâsıyla terâfû‘-i şer‘ ve mezkûr hâcî Mehmed zimmetinde sâbit olan ashâb-ı hukukun haklarını ol tarafda edâda te‘allül ve muhâlefet iderler ise Asitane’ye ihzârı için Antakya kâdısı ‘arzıyla iş bu sene-i mübâreke evâhir-i şa‘banında virilen emr-i şerîf kaydı nâtik olub ve müderrisin-i mûmâ-ileyh hâfız Mehmed sâdır olan emr-i ‘ali mûcebince siz ki vezîr-i müşâr ve mevlanâ-yı mûmâ-ileyhümasız huzurunda henüz mürâfa‘a olmadın mukaddemâ ısdâr itdirdüğü emr-i şerifim mûcebince hasm-ı mezkûrun Asitane’ye ihzârı için emr-i şerifim sudurunu istirhâm eylediği ve sizin huzurunuzda bi‘l-mürâfa‘a ashâb-ı hukukun sâbit olan hakların ol tarafda edâda te‘allül ider ise Asitane’ye ihzârı için virilen emr-i şerifim dahi Antakya kâdısı ‘arzına mebni ve mukaddemâ sâdır olan fermân-ı ‘ali mûcebince Asitane-i Sa‘âdetim’e ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 121, Belge No: 1

Haleb kâdisına ve kazâ-ı mezbûr zâbiti ve serdârı hâseki İbrahim zîde kadruhûya hüküm ki Sâbika Haleb serdârı olan hâseki Halil zîde mecduhûda bin yüz altmış sekiz senesi recebû'l-ferdin gürresinden şevvalü'l-mükerreme gâyetine gelince dört aylık serdârlığı câ'izesi bin gurus zimmetinde bâki kalub meblağ-ı mezbûr ocağın 'âidât-ı kadîmâtından olmağla sen ki serdâr-ı mûmâ-ileyhsin mübâşeretinle 'ala-eyyi-hâlin tahsîr ve irsâl eylemek fermânım olmağın vusulünden gerekdir ki ber-mûceb-i emr-i 'ali meblağ-ı merkûm bin gurus mûmâ-ileyhden bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem tahsîl ve mübâşir gönderilan çûkadâra teslîm ve irsâl idüb husus-ı mezbûrda bir dürlü iğmâz-ı 'ayn ve rehâvet göstermeyüb mazmun-ı emr-i 'âlişân üzere 'amel ve hareket eyleyesiz deyü bi'l-fi'il dergâh-ı ma'lûm yeniçerileri ağâsı olan el-hâc Mehmed Ağa dâme-'ulvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 121, Belge No: 2

Üstte şerh: “*Bilâ mübâşir tebdil.*”

Lazkiye'de sâkin sâdât-ı kirâmdan ve nakibü'l-eşrâf kâimmâkamı es-Seyyid Mustafa zîde-şerefhu südde-i sa'âdetime gelüb bu Lazkiye'de vâki' Ulu câmi'-i şerifin imâm ve hatibi olup 'uhdesine lâzım gelan hizmetini edâ ve kendü halinde 'ırzıyla mukayyed ve bir ferde te'addisi yoğ iken geçen sene Ramazan-ı şerifin on dördüncü günü ikindi namazını edâ itmek üzere câmi'-i şerife gelüb imâmete hâzır iken hâlâ Lazkiye mütesellimi olan 'Ali Ağa dimekle ma'rûf kimesne ba'zı ashâb-ı iğrazın tahrikiyle sen ca'mie kim gelirsün deyü cemâ'at-ı müslimin muvâcehesinde şûtûm-ı galize idüb şetm iderek üzerine hücum ve 'ırzını paymal ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-mûceb kal'aya habs ve üç ay mikdarı habs ve der-zincir ve envâ'i hakaret ve te'addi ve tehdîd ve hânesine adamlar ta'yîn ve derûnunda mevcûd bulunan beş kîse akçelikden ziyâde eşya ve evân-ı muhâs ve sâ'ir emvâl ve erzâkını gasb ve garet itdürdükten sonra mahbusluğu hâlinde 'alenen sukta fûruht ve hânesini dahi tegallûben zabt ve cümle 'iyâlini zelil ve sefil ve 'üryânen ihraç ve ahvalleri diger-gûn ve mezbûr ile mahallinde mukavemete iktidarı olmaduğın bildürüb ol bâbda hüküm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden mütesellim-i merkûm sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin ma'rifetinle Haleb'e ihzâr ve hütemâsıyla terâfû' -ü şer' ve zimmetinde sâbit olan hukûk-ı 'ibâd ma'rifet-i şer'le ashâbına tamamen istirdâd ve ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 122, Belge No:1

Haleb mollâsına hüküm ki

Şahne ve Şeybâni vakfının ber-vech-i meşrute mütevellisi olan Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne gelüb bunun Haleb mahallâtından Melum Mahallesi toprağında emlâk ve yerleri olmayub te'addi icâb itmez iken Mahalle-i mezbûre ahalileri zuhûr ve emr-i şerif ile vâki' tekâlifden hissene vir deyü te'addiden halî olmamalarıyla te'addîleri men' ve def' olunmak bâbına mukaddemâ istid'â ve kânun üzere 'amel olunmak için birâderim Sultan Mahmud Hân zâmanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdidin ricâ itmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhi-i L (Şevval) sene 168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 122, Belge No: 2

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İbrahim hân-zâde Mustafa 'arzuhâl idüb sadr-ı 'azamım nezâretinde olan evkafdan meşrutiyet üzere mütevellisi olduğı ceddi müteveffa vezîr-i 'azâm sâbık Şehîd Mehmed Paşa'nın Haremeyn-i muhteremeyn ahalilerine surre te'yîn eyledüğü evkafından debbâğhâne der- birûn-ı Bâb-ı Antakya

vakf merhûm Mehmed Paşa deyü yazıldığı mahalde dekâkîn-i bâb ve resm-i kantariyye der-enderûn-ı debbâğhâne vakf merhum-u müşârû'n-ileyh fî sene ikiyüz ve asiyâb-ı mâzu ve deryed-i debbâğhâne-i mezbûr beher muraftak üç hacr vakf merhûm-u müşârû'n-ileyh ve hân-ı der-birûn-ı Antakya der-muttasıl –ı hân-ı mezbûr vakf merhûm-ı müşârû'n-ileyh üç hâ' 'aded deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve müşârû'n-ileyhin vakfından olub Haleb nahiyesine tâbi' nefis-i Haleb ve mahallât ve neferât ve maktu'ât der-nefis-i Haleb mukata'a-i Dârû's-sadreyn der-nefis-i Haleb fî sene ve mukata'a-i kapan-ı revgan ve gayrihu el-ma'rûf dârû'l-vekâle der-bâb-ı Antakya fî sene üç yük altmış bir akçe ve mukata'a-i Zeyd Hanı ve kantariye-i sabun ma' kapan-ı sûk-ı sabunder-nefis-i Haleb fî sene kırk bin yetmiş dört akçe ve mukata'a-i asiyâb-ı mazu nefis-i Haleb fî sene on bin dört yüz yetmiş dokuz akçe mukata'a-i sâire 'aded deyü olduğu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde havâs-ı hümâyûnum mülhakâtından olduğu defter-i hakânide mukayyed olmağla vakf-ı mezbûre tahsis olunan salîfû'z-zikr resm-i kantar der-enderun-ı dabbağhâne ve asiyâb-ı mazu der- nezd-i dabbağhâne ve resm-i kapaniye-i han-ı mezbûr hass-ı hümâyûn zâbitleri ve aher taraflarından dahr ve ta'arruz olunmuş değil iken has zâbitleri has tarafına has kayd olunan mâruz-zikr mukata'a-ı kapan-ı revgan ve gayrihu el-ma'rûf dârû'l-vekâle der-bâb-ı Antakya mukata'a-ı Zeyd Hanı ve kantariyye-i sabun ma kapan-ı sûk-ı sabuk der-nefis-i Haleb ve mukata'a-ı asiyab-ı mazu nefis-i Haleb ber-mûceb-i defter-i hakânî hass-ı hümâyûn tarafından kana'at eylemeyüb vakf-ı mezbûre defter-i hakânide tahsis olunan rûsûmât-ı sâlîfû'l-beyana hilâf-ı defter-ş hakânî fuzulî müdahale ve ta'arruz ve vakf-ı şerife ğadr murad eyledüğün bildürüb defter-i hakânîmûcebince 'amel olunub has zabitlerinin hilâf-ı defter-i hakânî zâhir olan müdahale ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i icmal ve mufassala müreca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakânî mûcebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 168 (Eylül sonları/ Ekim başları 1755)

Sayfa No: 122, Belge No: 3

Birecik ve (boş) kadılarına hüküm ki

Zekeriyâ oğlu Kara Mustafa ve karındaşı oğlu İsmail nâm kimesneler gelüb Birecik sancağında Suruç ve gayri nâhiyelerde Cebel-i Karaca nâm karye ve gayriden berât-ı şerîfîmle ber-vech-i iştirâk Ahmed ve Muhammed nâm sağırların mutasarrıf oldukları ze'ametleri karyelerinin bin yüz altmış sekiz senesi martı ibtidâsından şubatı gayetine gelince zabtını hala taraflarından vasîleri olan Osman zîde-kadruhu tarafından iki bin beş yüz guruşa bunlara ilzâm ve bunlar dahi kabul ve iltizâm ve zabtı için vasî-i merkûm tarafından yedlerine memhûr zabt temessükü virildüğün bildürüb temessükü mucebince ze'amet-i mezbûr karyelerini sene-i merkumda mûmâ-ileyhumaya zabt ve rabt ve hâsıl olan a'şâr ve sâir hukûk ve rûsûmu kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirülüb sağırân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ Ahmed'in mührüyle aherin yedlerinde temessük zuhûr ider ise 'amel ve i'tibâr olunmamak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 1168 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1755)

Sayfa No: 123, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına Antakya kâdisına hüküm ki

Eyüb nâm kimesne sütte-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb bunun 'abd-ı memlûki el-hâc Mehmed nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde Antakya kazâsına tâbi' Büyükburç nâm karyeye vardıkda kendü hâlinde iken karye-i mezbûreden ma'lûmu'l-isim kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-

gayr-ı hakkın tüfenk kurşunuyla darb ve katl ve üzerinde bulunan emvâl ve eşya ve silâh ve pusatını ahz ve ol vecihle ziyâde ğadr-ı ‘azim ve hayf eylediklerin bildirüb şer‘le görölüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmegin mahalinde şer‘le görölmek için fermân-ı ‘âlişân yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 123, Hüküm No: 2

Antakya kâdisına hüküm ki

Dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarından Ruhâvî Muhammed dâme mecduhunun Haleb eyaletinde Antakya kazâsı mülhakatından ber-vech-i mâlikâne ‘uhdesinde olan Suriye nâm karyesinin re‘âyâ fukârası gelüb bunların kazâ-i mezbûr sakinlerinden Çavuş oğlu Mustafa nâm kimesneye bin yedi yüz doksan gurus ve Çavuş oğlu hâcî Mehmed nâm kimesneye bin beş yüz gurus ve Miras oğlu dimekle ma‘rûf kimesneye iki yüz seksen gurus ve ‘İsâl oğlu Mehmed nâm kimesneye yüz gurus ve ‘Abdurrezzak oğlu Halil nâm kimesneye yüz on gurus ve sâbık Şâhbender ‘Osman dimekle ma‘rûf kimesneye beş yüz gurus ve Karsandalı ‘Abdullah nâm kimesneye iki yüz ve Seyyid Bekir’e üç yüz ve Şeyh oğlu Muhammed’e bin beş yüz ve Serdar Mustafa’ya elli gurus ve Kapucu başı mûmâ-ileyhe dahi yedi bin beş yüz vesâ‘irlerine dâhi birer mikdâr deynleri olub duyûn-u kesîreye müstağrik olduklarından mâ‘adâ bundan akdam seferler vukû‘unda re‘âyâ-yı mezbûruna zâ‘af dârî ve murâbahacılar tasallutlarından perâkende ve perişân olmalarına bâ‘is ve ahvâlleri diger gûn olmağla mezbûrlara olan deynleri te‘cîl ve taksit ile edâ itdirilüb def‘aten talebi ve ahz ve habs teklifi ile te‘addi ve rencide itdirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında mukaddemâ emr-i şerîfîm ricâ eylediklerinde mahallinde şer‘le görölüb def‘ten edâ-yı deyne kudretleri yoğ ise kudretleri mertebe te‘cîl ile edâ-yı deyn itdirilmek için merhum ve mağfurunleh karındâşım Hüdâvendigar-ı sâbık Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdidin ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 123, Hüküm No: 3

Beylân kâdisına hüküm ki

İftihârü’l-havâs vel-mukarribîn mu‘temedü’l-mülûk ves-selâtîn bi’l-fî‘il bâbü’s-sa‘âdetim ağâsı olan ‘Ali ağâ dâme ‘ulvuhu südde-i sa‘âdetime ‘arz gönderüb mûmâ-ileyhin zîr-i nezâretinde olub Beylân kasabasında vâkî‘ merhum ve mağfurun-leh Sultan Süleyman hân tâbe-serâhunun binâ ve ihyâ eyledüğü ‘imâret-i ‘âmiresinin şorba için tabh olunan nân ve hinta vakf-ı mezbûr karyelerinden ba‘id mesafeden nakl oluna gelüb lâkin ekrâd eşkiyâsının tasallutundan naklinde ‘usret çekilüb ‘imâret-i ‘âmirenin ta‘tiline bâ‘is olmağla nefsi-i Beylân’da vâkî‘ vakfin vakfiye-i ma‘mûl bihâsında mukayyed ‘akârından ma‘adâ hamam ve hân-ı ‘atîk ve boyahâne ve müsekkafât-ı sâ‘iresinden hâsıl olan icârât beher sene vakfin subaşı yediyle cem‘ ve tahsil mürtezika-i vakfin yedlerinde olan mâliye berâtı mücebince vakt ve zamanıyla vazifeleri virildikten sonra mürtezika-i vakf ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le kasaba-i mezbûr sâkinlerinden ‘ulemâdan Seyyid ‘Abdulkâfi efendi dimekle ma‘rûf kimesneye teslim ve merkûm Seyyid ‘Abdulkâfi dahi vakfin ‘imâretinde tabh olunan nân ve şorbasına nizâm virüb edâ-yı hizmet itdikden sonra tahsîl olunan icârâtdan hıdmeti mukâbelesinde beher sene kendüye on iki gurus virilmek üzere vakf-ı mezbûrun mütevellisi olan Temri (?) Mehmed zîde-kadruhu ‘arz itmekle ‘arzı mücebince sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasına ‘arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 123, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Kilis kasabası zımmîleri gelüb bunların içlerinden bir zımmî mürd oldukda veresesi sağır ve sağire ve gaib ve gaibe olmayub cümlesi hâzır ve kübâr olub resm-i kısmet taleb itmez iken kadıları mürd olanların def' ittirmeyüb ziyâde zulm ve te'addi itmeğ ile ol-vechle te'addisi men' ve def' olunmak bâbında istid'a ve kanun üzere 'amel olunmak için bin yüz kırk üç senesi evâsıt-ı şevvâlinde emr-i şerif virildüğün bildirüb tecdîdin ricâ eylemegin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 124, Hüküm No:1

Haleb vâlisine Haleb mollâsına hüküm ki

Genç 'Ali Paşa zâde Mustafa zîde-kadruhu gelüb bunun mu'takesi olan İsmâ'il nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda verâseti ırs-ı şer'le buna intikâl itmiş iken yine kazâ-i mezbûrdan Çolak Mehmed nâm kimesne on beş kîse akçelikden mütecâviz nükûd ve emvâl ve eşyâsın zabt eyledüğünden ma'âda mezbûr şirrete sülûk ve sen bundan akdem beni neye gönderdiğinde zâyî'den olan berâtın harcı için yüz elli guruş harç ve sarf eylemiş idim deyu fuzûlî müdâhale ve tagallûben ahz ve ziyâde ğadr ve te'addi eylediğün bildürüb şer'le görölüb müteveffâ-yı mezbûrun ol-mikdâr nükûd ve eşyâsı alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediğün ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 124, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Genç 'Ali Paşa zâde Mustafa Beg zîde-kadruhu gelüb bunun Haleb sâkinlerinden Mihâ'il veled Sa'ad nâm zımmî zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde 'ala tarikü'l-rehn iki bin guruş kıymetlü bir samur kürk ve bin beş yüz guruş kıymetlü bir mücevher altun basma sa'at ve yedi yüz kırk guruş nükûd akçesin vaz' idüb taleb ve almak istedükde mesfûr inkâr ve bundan akdem Haleb vâlisi sadr-ı esbâk müteveffâ el-hâc Ahmed Paşa huzurunda mürafa'a-i şer'-i şerîf oldukda mesfûrun zimmetinde ol-mikdâr guruş yok emvâl ve eşyâ ve akçesi olduğu şer'en sâbit ve hükm olunmuş iken mesfûr hevâsına tabi' kimesnelere istinâden dürlü 'illet ve bahane ile virmekde te'allül ve muhâlefet üzere olduğun bildürüm şer'le görölüb mesfûrun zimmetinde olan eşyası ile nükûd akçesi tamamen tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediğün ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 124, Hüküm No: 3

Der-zâmanı sadr-ı suduru'l-vüzerâ Hazreti 'Ali Paşa yesurullahü mâ-yürîd ve mâ-yeşâ ve fî ibân-ı reîsü'l-küttâb Hazreti Ahmed Efendi mâle mâ-yütminnâh

Fî sene 168 evâsıt-ı Zâ (Zilkade) (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 124, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb-i Şehbada sâkin a'yândan Dede Mehmed dimekle ma'rûf kimesnenin zevcesi Fatma ve kerimesi 'Âişe nâm Hatunlar südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb bunların murisleri mezkûr fevt oldukda müteveffâ-yı mezbûrun duyûn-u kesiresi vardır deyü sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin tarafından bilâ emr-i şerîf haneleri mühürlenüb müteveffâ-yı mezbûrun tarafından vasî-i mansûbu yoğ iken emvâl ve eşyasını ve erbâb-ı düyuna edâ iderüm deyü bi'l-cümle tarafından ahz ve kabz ve

nukûdunun neye bâliğ olduğu ma'lûm olmadığından gayrı erbâb-ı duyûndan nakibü'l-eşrâf kâimmakâmı Şerif Efendi ve el-hâc 'Abdülkâdir ağa ve sâ'irleri zuhûr ve mûrisleri mezbûr iki sene mikdârı sâhib-i firâş olub kimesne hukuk iddi'â itmiş değil iken fevtinden sonra bizim müteveffâda alacağımız vardır deyü bunların üzerlerine hücum ve her birleri hevâlarına tâbi şâhid-i zor ikametiyle üzerlerine duyûn-u vâfire isbât ve elli kîse kıymetlü hânelerini beynlerinde on kîse akçeye bey' ve on beş yigirmi kîse akçe kıymetlü develik hâne dimekle ma'rûf hânı dört kîse akçeye bey' idüb bir meskenleri kalmayub ahvâlleri diger gûn ve mağdure oldukların bildirüb yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfeleri mücebince Mahallerinde şer'le görölün ihkâk-hak olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledikleri ecilden yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 124, Hüküm No: 5

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Kısa Emir ve İsmâ'il ve Süleyman gelüb babaları sâbık Antakya serdârı Mustafa ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde 'ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer' vaz' ve hareketi ve kimesneye te'addî ve deyn ve kefâleti yoğ iken Mısır tüccarından medine-i Antakya'da sâkin Sarı Veli oğlu hâcî Veli beşe ve Selâm oğlu el-hâc Ahmed beşe ve diger el-hâc Mehmed beşe dimekle ma'rûf kimesneler bir husûs için babaları mezbûra muğber-i hatır olmalarıyla icrâ-yı ğarez için bizim dört bin beş yüz guruşluk altun ve cârîye ve akçemizi tecrîmen aldı deyü ikâ-yı şerr ve mahallinde bir dürlü isbâta kâdir olmadıklarını muş'ir yedine hüccet-i şer'iyye virilmiş iken ba'zı Mahalle istinâden Asîtâne'de babaları mezbûrdan ol-mikdâr akçe bin yüz altmış senesinde ahz ve ğadr ve babaları merkûm talebi ve da'vâ itmiş iken vefât itmekle bi'l-ver'ase taleb eylediklerinde edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr murâd eylediklerin bildürüb zâbitlerin ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb alıvirölüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şerle görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 125, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına hüküm ki

Dede Mehmed dimekle ma'rûf kimesnenin zevcesi Fatma ve kerimesi 'Âişe nâm Hatunlar gelüb bunların murisleri mezkûr fevt oldukda müteveffâ-yı mezbûrun duyûn-u kesîresi vardır deyü sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhümsün tarafından bilâ-emr-i şerîf hânesin mühürlenüb ve müteveffâ-yı mezbûrun tarafından vasî-i mensubu yoğ iken emvâl ve eşyasını bey' ve erbâb-ı duyûna edâ iderim deyü bi'l-cümle tarafından ahz ve kabz ve nukûdunun neye bâliğ olduğu ma'lûm olmadığından gayrı erbâb-ı duyûnundan nakibü'l-eşrâf kâ'im-makâmı Şerif efendi ve el-hâc 'Abdülkadir ağa ve sâ'irleri zuhûr ve mûrisleri mezbûr iki sene mikdârı sahib-i firâş olub kimesne hukûk iddi'â itmiş değil iken fevtinden sonra bizim müteveffâda alacağımız vardır deyü bunların üzerlerine hücum ve her birleri şâhid-i zor ikametiyle üzerlerine duyûn-u vâfire isbât ve elli kîse kıymetlü hânelerini beynlerinde on kîseye bey' ve on beş kîse akçe kıymetlü develik hâne dimekle olan hânı dört kîse akçeye bey' idüb ve bir meskenleri kalmayub ahvâlleri diger gûn oldukların bildürüb yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfeleri mücebince mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfeleri mücebince mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 125, Hüküm No:2

Haleb vâlisine Haleb kâdisına hüküm ki

Haleb'de vâki' Hılâviye Medresesi'nin berât-ı şerîfimle müderrisi ve vakfının mütevellisi olan kîdvetü'l-'ulemâ el-muhakkıkîn Ahmed zîdet-'ilmihü gelüb Haleb sancağında Cebel-i Benî 'Alim

nahiyesinde Hılâviye medresesi vakfı mülhakatından Cebul nahiyesinde Benî 'Abur der-nezd-i karye-i Tel Şakil deyü defter-i hâkânî mukayyed ve mezra'anın sülüs mahsulü havâss-ı hümâyûn mülhakatından ve bâkisi medrese-i mezbûre vakfı olmağla mezra'a-ı mezbûre kadimden berü ber-mûceb-i defter-i hâkânî has mutasarrıfıyla taraf-ı vakfdan zabt ve vâki' olan mahsulatını hâs-ı hümâyûn ve ma'âdası taraf-ı vakfdan ahz ve kabz oluna gelüb bir vecihle nizâ' ve iktizâ itmez iken medine-i merkûm sâkinlerinden mütegalibeden Şahbender oğlu İbrahim ve Süleyman Ağa nâm kimesneler tama'-ı hamlarından nâşi mezra'a-ı merkûm hâs tarafından ber-vechi mâlikâne 'uhdemizde olmağla biz zabt ve cümle mahsuül ahz ve kabz idüb sana senede kırk guruş virirüz deyü hilâf-ı defter-i hâkânî ve bilâ sened fuzûlî müdâhale ve tegallüben zabt idüb vakfa ğadr eylediklerin bildirüb mezra'a-ı mezbûre ber-mûceb-i defter-i hâkânî taraf-ı vakfdan zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsumât kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirilüb mezbûrları hilâf-ı defter-i hâkânî ve kadime muğâyir ol vecihle müdâhale ve nizâ' itdirilmemek hükm-ü hümâyûn ricâ ve defterhâne-i 'âmiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassal ve evkafa mürâca'at olundukda Cebul nahiyesine tâbi' mezra'a-i Tel 'Âbur der-nezd-i karye Tel Şakil vakf-ı medrese Hılâviye hâsıl kısm-ı mine's-süm dört bin akçe el-'öşr hâs sülüs mahsûl aluvirilmek üç yüz otuz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve vakf-ı medrese-i Hılâviye el-meşrûte bi'l-hanifiyye el-vâki' be-garbü'l-câmi'ü'l-kebîrü'l-Emevi der-Mahalle-i Şerife Hanım der-nefs-i Haleb yazıldığı mahalde mezra'anın 'Âbur tâbi'-i Cebul tamamen üç bin dört yüz yekûn me'a ğayruhu yigirmi iki bin sekiz yüz yetmiş sekiz akçe yazı ve minhâ el-masraf be-cihet-i müderris ve cihet-i tevliyet-i hasbî ve cihet-i sâ'ir el-bâki bin yüz on iki akçe kimesneye virilmeyüb ma'rifet-i mütevellî ile mermâk-ı turûk deyü şurût-ı sâ'iresiyle defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mezra'a-i Tel 'Âbur der-nezd-i karye-i Tel Şakil vakfı tamamen el-'öşr hâs sülüs mahsul alunur deyü yazulu mezkûresiyle havâss-ı hümâyûn mülhakatından olub bu takdirce mezra'a-i mezbûr Hılâviye medrese vakfı ve tasarrufları taraflarından zabt iktizâ idüb sülüs mahsul dahi kadîmisi üzere hâs tarafına ahz ve kabz itdirilmek iktizâ eyledigin bi'l-fi'il defter emîni olan Halil 'arz itmegin 'arzı mûcebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 126, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde-kadruhu gelüb bunun berât-ı şerifimle mütevellisi olduğu Antakya'da vâki' (boş) vakfının vakfiye-i ma'mûl bihâsında mukayyed 'akârâtından Sekâbet degirmânı demekle ma'rûf vakfı degirmânının mahsûs ve müstekıl suyuna aherden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Antakya sâkinlerinden ve ashâb-ı iğrâzdan İbrahim nâm kimesne degirmân-ı mezkûrun üst tarafından müceddeden dalyân ihdâs ve degirmân-ı mezkûre zârar-ı şer'isi olduğundan ma'adâ degirmân-ı mezkûrun suyunu mecra-yı kadiminden ihraç ve aher Mahalle icrâ itdirüb degirmân-ı mezkûrun harabına bâ'is ve bâdi olduğun bildirüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf zâhir olan zârar-ı şer'isi men' ve def' ve ol su kadîmisi üzere degirmân-ı mezkûre icrâ itdirilmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eylediğün ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1168 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1755)

Sayfa No: 126, Hüküm No: 2

Haleb kâdisına hüküm ki

Cemâleddin gelüb medine-i Haleb'de bilâ ta'yîn fasile kapancılığı babası 'Ali kasr-ı yedinden Haleb kâdisı arzı mûcebince elli dört târihinde kendüye tevcih ve hâlâ mâliye berâtıyla üzerinde olduğu bâş muhasebden ve Halebü's-şehbâ'dan fasıla kapancısı Cemâleddin fevtinden Sulbî

oğulları ‘Abdulkadir ve Mehmed ‘Ali nâm karındaşlara sâbıkâ Haleb kâdısı ‘arzı ile altmış Şevvâlinde tevcih ve ‘askerîden berât virüldüğü rûznâmçe-i ‘askerîden ihraç ve merkûm Cemâleddin ‘arzuhalinde zikr olunan kapancılık mâliye berâtıyla üzerinde iken aherden fevt oldu deyü ‘askerîden berât ve ğadr eylediklerin bildirüb ‘askerî kaydı terkin ve mâliye berâtı mücebince zabtı için emr-i ‘ali sudûrunu istirhâm ve mezkûr Cemâleddin zikr olunan kapancılığın mâliye berâtıyla mutasarrıfı mıdır sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ieyhün görüb hakikatini ‘arz eylemek için bi’l-fi’l reisü’l-küttâbım olan Ahmed dâme-mecduhu i’lâm itmeğin i’lâmı mucebince ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Z (Zilhicce) sene 168 (Eylül sonları/ Ekim başları 1755)

Sayfa No:126, Hüküm No:3

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb sâkinlerinden Hacı Mahmud ve ‘Ali nâm kimesneler gelüb bunlar havâs-ı hümâyûnumdan (boş) mukatâsı re’âyâlarından olub kalkub varub medine-i mezbûrede otuz seneden mütecâviz sâkin ve talattûf ve ‘avârız-hânesine kayd olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelan resm-i ra’iyyetlerin oturdukları yerde kânun ve defter mücebince zabitlerine edâ idüb mezbûr mukaddem ‘avârız hânesine kayd olunan re’âyâ-yı kaldırmak hilâf-ı kânun iken zâbitleri (boş) nâm kimesne rusûm-ı ra’iyyetlerin kânun ve defter mücebince almağa kanâ’at itmeyüb hilâf-ı kânun kaldırmak teklifi ile te’addi ve rencide eylediklerin ve fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb mücebince ‘amel olunub men’ ve def’ olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ iyledüğü ecilden hümâyûn üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’i-i Z (Zilhicce) sene 1169 (Eylül sonları/ Ekim başları 1755)

Sayfa No: 126-127, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve ‘Üzeyir ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hala divân-ı hümâyûnumda beglikçi olan kıdvetü’l-emâcid ve’l-‘ayân el-hac Mehmed Kudsi zîde-mecduhu südde-i sa’âdetime ‘arzuhal idüb Kilis ve ‘Üzeyir sancaklarında Ağzâz ve ğayri nâhiyelerde Ova nâm karye ve ğayriden yetmiş dört bin beşyüz elli dört akçe divân-ı hümâyûnum kitâbeti gedüğü ilhâkıyla bâ-berât-ı ‘alişân mutasarrıf olduğu ze’âmeti mülhakâtından ‘Üzeyir sancağında ‘Üzeyir kazâsı müzâfâtından Arsuz nahiyesinde Kesrik ve Ma’sara ve tevâbi’-i karyelerinin hâsılları tahtlarında nısf bâd-ı hevâ serâhaten müşterikiyle mûmâ-ileyhin ze’âmetine hâsıl kayd olunub ve nısf-ı aheri ile nahiye-i mezbûrenin mahsul-u beytü’l-mâl-ı ‘âmme ve mâl-ı ğâib ve mâl-ı mefkûd ve yava ve kaçgunu dâhi mîr-livâ-i ‘Üzeyir hâs-ı mülhakâtından olduğu defter-i hakânide mukayyed olmağın ‘Üzeyir hâssı mutasarrıfları Arsuz nahiyesi toprağında üzerlerine şer’en bir cürm sâbit olan re’âyanın kânun üzere icâb iden cerimelerinin nısfı ile vâki’ olan beytü’l-mâl ve mâl-ı ğâib ve mâl-ı mefkûd ve yava ve kaçgunu kânun ve defter mücebince almağa kanâ’at itmeyüb beytü’l-mâl ile rûsûmât-ı sâlifü’z-zikr henüz ma’lûm olmadın hilâf-ı kânun tekâlif misüllü fukâra üzerine cebren ve kahren zikr olunan nısf-ı beytü’l-mâl ve rûsûmât-ı sâire nâmıyla def’aten beher sene iki bin beş yüz gurus ve dahi ziyâde akçe tevzi’ ve fukarayı der-zincir iderek tahsîl idüb zulm ve te’addilerinden nâhiye-i mezbûre ahalileri etrafa perâkende ve perişân ve ol vecihle mûmâ-ileyhin ze’âmetinin izmihlâlîne bâ’is oldukların inhâ ve fi-mâ-ba’ad ‘Üzeyir hâssı mutasarrıfları defter-i hâkânide nâhiye-i mezbûreden hâsıl yazılan nısf-ı niyâbet ile rûsûmât-ı sâ’ire vâki’ oldukça kânun ve defter mücebince ahz ve kabz idüb hilâf-ı kânun tekâlif misüllü rûsûmât-ı mezbûre için min-ba’ad akçe sâlyâne tevzi’ itdirilmeyüb hilâf-ı kânun ve defter ol vecihle fukara rencide ve remide itdirilmeyüb men’ ve def’ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu (**Sayfa: 127**) istid’â ve defter hâne-i âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca’at olundukda Arsuz nahiyesine tâbi’ otuz nefer re’âyâ ile karye-i Kesrik ve hâsılı tahtında hinta ve nısf-ı bâd-ı hevâ

yekûn ma' gayruhu yedi bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâilde iki bin akçesi ifrâz yekûn ma' gayruhu beş bin akçe bir icmâl ve yine yigirmi bir nefer re'âya ile karye-i Ma'âsara ve hasılı tahtında hınta ve nısf-ı bâd-ı hevâ yekûn ma' gayruhu dört bin yedi yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve ma' altı bin yedi yüz yigirmi dört akçe bir icmâl ve icmâl-i mezbûrlar tamamen defter-i hâkânide mestûr olduğu üzere divân-ı hümâyûnum kâtiblerinden kâtib el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu kaydında ve fî sene dört bin akçe yazar mahsul-ı beytû'l-mâl ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve yava ve kaçgun nâhiye-i 'Üzeyir ve Arsuz ve fî sene on dört bin akçe yazar niyâbet ve cürm-i cinâyet ve nısf-ı bâd-ı hevâ tımâr-hâ-i sipâhiyân gayrı ez zü'amâ ve tımâr-hâ-i serbestdefter-i icmâlde mevâd-ı sâ'ire ile birikdürölüb mîr-livâ-i 'Üzeyir hassı mülhakâtından iken İfrâz ve Zülkadiriyye mukata'asıyla ma'an zabt olunmak üzere kırk bir senesinde havâs-ı hümâyûnuma tashih olunub bu takdirce mahsûlât-ı mezbûre havâs-ı merkûme dâhilinde olmak üzere tahrir olunub ve nâhiye-i mezbûrun nısf-ı bâd-ı hevâsı tımâr mutasarrıfları ve nısfı dahî has mutasarrıfları taraflarından zabtı iktizâ eyledüğün bi'l-fi'l defter emini olan Halil dâme mecduhu 'arz itmeğin 'arzi mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i Z (Zilhicce) sene 168 (Eylül sonları/ Ekim başları 1755)

Sayfa No: 127, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine kâdisına hüküm ki

Kilis kazâsı nâibi mevlâna Sâlih zîde 'ilmuhu mektub gönderüb Kilis sâkinlerinden Canpolad zâde Zeynel 'Âbidin beg dimekle ma'rûf kimesne hânedân ve kendü hâlinde bir kınâde zararı yok iken yüz altmış beş senesinde müteveffa Sarı 'Abdurrahman Paşa Kilis hassına ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf iken kethüdâsı olan Haleb sâkinlerinden 'Ali Ağa dimekle ma'rûf kimesne Zeynel 'Âbidin'den bi-gayri hakkın cebren meşrutiyeti olan Câmî'i şerîf vakfı mâlından yedi yüz guruş ahz ve vakf-ı şerîfe ğadr-ı külli eyledüğün sikât-ı müslimin cem'-i gafîr haber vormeleriyle meblağ-ı mezkûr istirdâdı için siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhümasız size hitâben emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 127, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâcîd ve'l-'ayân dîvân-ı hümâyûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu sūdde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından Haleb eyâletinde 'Azaz nahiyesine tâbi' 'Înâz ve Tırşem ve Râvendân nahiyesine tâbi' Belâki nâm-ı diger Yusur ve tevâbi'i karyelerin bin yüz altmış sekiz senesine mahsûben mûmâ-ileyhin vekîl-i Haleb sâkinlerinden emîr el-hâc Musa vesâtetiyle yine Haleb sâkinlerinden Çukadâr oğlu hâcî Mustafa 'ağa dimekle meşhur kimesneye yüz yetmiş beş guruşa iltizâm ve ol dahi iltizâm ve meblağ-ı merkumu 'ıyd-ı akhâda virmek üzere deyn temessükü virmekle mezkûr kurâ-i mezkûreyi zabt ve ta'sîr itmişken meblağ-ı merkûm taleb olundukda dürlü 'illet ve bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf virmekde te'allül ve muhâlefet üzere olduğun bildirüb şer'le görölüb mezkûrun zimmetinde olan ol-mikdâr guruş bedel-i iltizâmı tahsil ve mûmâ-ileyhunun vekîl-i mezkûre edâ ve teslim itdirölüb bi-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet itdirölmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 127, Hüküm No:3

Haleb kâdisına;

Sen ki Haleb kâdısı mevlâna Yahya zîdet-fazluhusun mektûb gönderüb medine-i Haleb'de vâki' müteveffâ Mehmed el-hulefâvi nâm sâhibü'l-hayr evkâfının ber-vechi iştirâk evlâdiyet ve meşrutiyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerifimle mütevellisi Seyyid Ahmed ile Fahrî bin Mehmed nâm mütevellinin tarafından vekili es-Seyyid İsmâil meclis-i şer'e varub vakf-ı mezbûrun müsekkafâtından medine-i Haleb'de Suku'l- Hedâ dimekle ma'rûf çarşuda Hânu'l-Havra dimekle ma'rûf bir bâb sağır vakf hânın vakf-ı merkûma müsâ'adesi olmayub elli altmış seneden berü hâli ve harab ve enkâzı perişan olub ancak ücretleri senede üçer gurus olan mağaza ta'abir olunur iki bâb sağır odayı muhtevi ve anların dahi her bir harâbe müşrif olmalarıyla muste'cirleri birkaç seneden berü terk eylediklerinden mahal-i mezbûr mâvâ-yı lesûs ve bir vecihle mâl-ı vakfa mef'î olmamağla yine medine-i mezkûrede sâkin İbrahim bin Halil nâm kimesnenin mutasarrıf olduğu medine-i mezbûr mahallatından Yehut Mahallesi çarşusunda vâki' ma'lûmu'l-hudûd senede ücretleri yigirmi dört gurus olduğundan mâ'adâ ma'mûr ve müstahkemü'l- binâ galle-i evimiz ve ekser ve müceddeden ahsen ve ra'beten lahût olan iki bâb mülk dükkânları ile istibdâla rağbet ve cânib-i vakf-ı şerife enfa' olmağın taraf-ı şer'den ba'de'l-keşf vech-i meşrûh üzere olduğu mu'âyene ve müşâhede olunub cânib-i vakfa istibdâli her vecihle olmağın istibdâl olunmak bâbında hükm-ü hümayunum virilmek ricasına vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere mesâ'-ı şer'isi ve şerâyt-i istibdâli mevcûd ise vech-i şer' üzere istabdâl olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1168 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 128, Hüküm No: 1

Haleb monlâsına hüküm ki

'Abdülkadir ibn-i el-hâc Mehmed vakfının iştirâken mütevellileri olan es-seyyid Mehmed bin Hasan ve meşrûtün lehumâlarından el-hâc 'Abdülmu'ti bin Yasin ve es-seyyid 'Abdullah bin Hasan nâm kimesneler südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb medine-i mezbûre sâkinlerinden es-seyyid 'Ömer ve es-seyyid Hüseyin ile ve kız karındaşları Şerife Emine ve Şerife Sâliha nâm hâatunların yine kazâ-ı mezbûrede Me'âdin mezra'asında vâki' senevî ba'de'l- mesârif iki yüz yigirmi gurus ücreti olub mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk bağçeyi vakf-ı mezbûrdan medine-i Haleb'de Basuğra mezra'asında senevî yüz otuz beş gurus ücreti olub harabe müşrif olan vakf bağçe ile istibdâl murâd ve taraf-ı şer'den ma'rifet-i şer'le keşf olundukda mülk olan bağçe ma'mûr ve müstahkemü'l binâ ve galle-i evfer ve Mahallen ahsen ve mesâhaten ekser olduğu nümâyân ve istibdâli cânib-i vakfa her vecihle enfa' ve evlâ olduğu zâhir olduğun bundan akdem Haleb kâdısı mevlâna Hüseyin zîdet-fezâilehu tarafından 'arz olduğun bildirüb ma'rifet-i şer'le istibdâl olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu istirhâm itmeleriyle şurût-ı istibdâl mevcûde olub vakf-ı şerife enfa' ve evlâ olduğu şer'le mahallinde mütehakkik olur ise vech-i meşrûh üzere istibdâl olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 128, Hüküm No:2

Haleb vâlisi vezîre (boş) Antakya kâdısına hüküm ki

Antakya sâkinelerinden şerife Hadice nâm hâatun südde-i sa'âdetime gelüb bundan akdem babası Seyyid hâcî Mehmed nâm kimesne fevt oldukda kazâ-i mezbûre tâbi' Gökçe Göz nâm karye toprağında mutasarrıf olduğu yüz yigirmi 'aded mülk zeytun eşcârı buna intikâl ve bu ol vakt sağıre bulunmağla kazâ-i mezbûrda sâkin ögey babası Seyyid Mehmed nâm kimesne eşcâr-ı mezbûrları hilâf-ı şer'-i şerîf fuzuli yine kazâ-i mezbûrda sâkin Şerife oğlu Mehmed dimekle ma'rûf kimesneye fûrûht idüb şimdi bu irişüb bâliğe ve da'vâya kâdire olmağla babasından müntakil eşcâr-ı mezkûrları taleb eyledikde virmekde te'allül ve ğadr eyledüğü ve bu babda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb

fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görölüb babasından müntakil eşcâr-ı mezbûrları hâlâ vâzi'ü'l-yed olan mezbûrdan alıvrilüb icrâ-yı hak olunmak babında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 128-129, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine 'Üzeyir ve Bakrâs ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâlâ dîvân-ı hümayûnumda beglikçi olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu sūdde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb Kilis ve Kayseriye ve Haleb ve 'Üzeyir sancâklarında A'zaz ve gayri nâhiyelerde Ada nâm karye ve gayrıdan yetmiş dört bin beş yüz elli dört akçe divân-ı 'âlişânım kitâbeti gedüğü ilhâkıyla berât-ı 'âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından 'Üzeyir sancağında Bakrâs kazâsı muzâfâtından Arsuz ve 'Üzeyir nahiyelerine tâbi' Ma'sara ve Kesrik ve tevâbi'î karyelerinin a'sâr ve rûsumünde 'Üzeyir beglerinin kat'an 'alâka ve medhâlleri yoğ iken 'Üzeyir sancağına tâbi' 'Üzeyir ve Arsuz nahiyelerinin mahsul ve beytü'l-mâl-ı 'âmme ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve yavaları dört bin akçe yazı ile defter-i hâkânide hâss-ı mîr-livâ-i 'Üzeyir'e ve mahsul-u cûrm ve cinâyet ve nısf-ı bâd-ı hevâ ve nısf-ı resm-i gane tımârhâ-yı sipâhiyân gayri ez- zü'emâ ve tımârhâ-i serbest ile me'ân tahrîr olunduğundan bu bahâne ile 'Üzeyir begleri sene de iki üç def'a zıkr olunan nahiyelere yetmiş seksan atlu ile varub sizde beytûlmâl ve mâl-ı mefkûd ve yava vâki' olmuşdur deyü tekâlif misüllü re'âya üzerlerine mebâliğ-i vâfire tevzi' ve re'âyâyı ahz ve derzincîr ve halen tahsîl eylediklerinden re'âyâsı etrafa perâkende ve müteferrik olub altmış yedi senesinde nâhiyeteyn-i mezbûrteynde vâki' olan karyelerin iltizâmına kimesne râğbet itmeyüb ve altmış sekiz senesinde dahi nâ-fürûht kalub iki senedir bir akçe ve bir habbe hâsıl olmayub karyeler külliye harâb ve re'âyâsı dağılub 'Üzeyir beglerinin zulümleri ve yed-i tasallutları kat' olunmadıkça kâbil-i 'ümrân ve re'âyâ-yı müteferrikanın i'âde ve iskânlarına imkân olmayub ze'âmet-i mezbûrun izmihlâlüne bâdi olmağla bu keyfiyeti musaddık Belân nâ'ibinin 'arzı ve ahalisinin mahzarı dahî varid ve bu makule mîr-livâ-i hâssı mâlikâne virildiği dahi mesbûk olmağla rûsûmât-ı mezbûre için 'Üzeyir begleri tarafından zulm ve te'addi ve adam irsâliyle müdahaleye tasaddî olunmamak üzere havâs-ı mîrlivâ-i 'Üzeyir mülhakatından olan 'Üzeyir ve Arsuz nahiyelerinin dört bin akçe yazı ile mukayyed mahsul-u beytûlmâl-ı 'âmme ve rûsûmât-ı sâ'ire ile on dört bin akçe yazı ile mukayyed olan mahsul-ı niyâbet ve cûrm ü cinâyet ve nısf-ı bâd-ı hevâ ve nısf-ı resm-i ganem tımârhâ-i sipâhiyân (**Sayfa: 129**) 'Azâz zü'emâ ve tımârhâ-i serbest yazularının üzerlerine on altı bin akçe zam ve beher sene yigirmi sekiz bin akçesin 'Üzeyir beglerine ve altı bin akçesin dahi hazine-i 'âmireme vermek üzere müceddeden mukâta'a kayd ve defter hâne-i 'âmiremde olan mahalline şerh virilüb müzayededen karâr iden mu'acelasıyla kendüye mâlikâne tevcih olunmak bâbında istid'â-yı 'inâyet itmeğin sâdır olan fermân-ı 'ali ve 'arzuhalî mücebince mahsul-ini mezbûrteynde on sekiz bin akçe yazularının üzerine on altı bin akçe zam ve senevî otuz dört bin akçe mâl ile müceddeden mukâta'a kayd ve meblağ-ı mezbûrdan beher sene yigirmi sekiz bin akçesin 'Üzeyir beglerine ve altı bin akçesin dahi hazine-i 'âmireme edâ ve teslim eylemek üzere müzayededen karâr iden mu'acelasıyla mûmâ-ileyh el-hâc Mehmed Kudsî beglikci-i divân zîde-mecduhuya mâlikâne tevcih olunmak üzere defter hâne-i 'âmiremde olan mahalline tevkî'î kalemiyle şerh virilmek için divân-ı hümayûnumdan emr-i şerîf tahrîr ve müzâyede kâ'imesi virilmek için bilfi'l bâş defterdârım olan Mustafa Hilmi dâme-'ulvuhu i'lâm itmeğin mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince hâss-ı mîr-livâ-i 'Üzeyir mülhakâtından olan 'Üzeyir ve Arsuz nahiyelerinin dört bin akçe yazı ile mukayyed mahsul-ı beytûlmâl-ı 'âmme ve rûsûmât-ı sâ'ire ile on dört bin akçe yazı ile mukayyed mahsul-ı niyâbet ve cûrm ü cinâyet ve nısf-ı bâd-ı hevâ ve nısf-ı resm-i ganem tımârhâ-i

sipâhiyân gayrı ez-zü‘amâ ve tımârâ-i serbest yazularının üzerlerine on altı bin akçe zam ve beher sene yigirmi sekiz bin akçesin ‘Üzeyir beglerine ve altı bin akçesin dahi hazine-i ‘âmireme vermek üzere müceddeden mâlikâne tevcih olunmak için mahalline ba-hatt-ı tevki‘î şerh virilmek üzere bin yüz altmış dokuz senesi Muharreminin sekizinci gününden defter hâne-i ‘âmiremden memhûr suret-i icmâl virilmek ile vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 129, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Divân-ı hümâyûnum kaleminde beglikci olan el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb mûmâ-ileyhin divân-ı hümâyûnum kitâbeti gedüğü ilhâkıyla berât-ı şerîf-i ‘âlişânımla mutasarrıf olduğu ze‘âmeti mülhakatından Kilis sancâğında A‘zaz nâhiyesinde Ekre karyesi ve Marluh mezra‘asını bin yüz altmış yedi senesinde Haleb sâkinlerinden olan mühürdâr Mustafa Ağa dimekle ma‘rûf kimesne tarafından kölesi ‘Ali nâm kimesne vekâleten zabt ve ta‘şîr ve rûsûmâtın ahz ve kabz eyledikde mezkûrun kabz eyledüğü mahsûlden on mekûk hintayı otuz altışar guruşa ve beş mekûk şa‘îr ve halyan ve erzini beşer guruşa ve otuz sekiz kantar kozâğı on üçer guruşa fûrûht eyledüğü ihbâr olunub ve makbuzu olan meblağ-ı mezbûrdan henüz mûmâ-ileyh tarafına bir akçe göndermeyüb zimmetinde kaldüğün bildürüb mahallinde ma‘rifet-i şer‘le su‘âl ve nâ‘i ve mesbû‘un zimmetlerinde olmak üzere haber virilen a‘şâr ve rûsûmât her ne ise ma‘rifet-i şer‘le tahsil ve tarafından vekili (boş) zîde-kadruhuya teslim itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğün mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 129, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

El-hâc İbrahim zîde-kadruhu südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb Haleb eyâletinde vâki‘ Payâs ve tevâbi‘i mukâta‘ası yüz altmış beş ve altmışaltı senelerine mahsûben bunun iltizâmında olmak hasebiyle seneteyn-i mezbûrteynde mukâta‘a-i mezbûrun zabtı tarafından Antakya sâkinlerinden Ebubekir Ağa ve Beylan sükkânından Seyyid el-hâc Yusuf Ağa dimekle ma‘rûf kimesnelere iltizâm ve anlar dahi iltizâm ve seneteyn-i mezbûrteynde mukâta‘a-i mezbûreye zabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rûsûmâtını ahz ve kabz ve mâl-ı maktu‘dan zimmetlerinde altı bin altı yüz elli iki guruş alacağı bâki kalub meblağ-ı mezbûrun edâsına birbirlerine kefâlet-i sahîhe ile bunun yedine memhûr ve ma‘mûl-bih deyn temessükü virmişler iken meblağ-ı merkumu bi‘d-defa‘ât taleb eyledikde birbirlerine havâle ve hevâlarına tâbi‘ nâ‘ibe istinâden dürlü ‘illet ve bahâne ile bi-vech-i şer‘i edâda te‘allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli eylediklerin bildirüb mübâşir ma‘rifetiyle mezbûrlar divân-ı Haleb’e ihzâr ve terâfû‘-i şer‘ ve memhûr deyn temessükü mücebince zimmetlerinde olan ol mikdâr guruş hakkı tamamen tahsîl ve gerü kendüye alıvrüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğün ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle mezbûrlar Haleb’e ihzâr ve hüsemâsıyla terâfû‘-i şer‘ ve ihkâk-ı hak ve i‘lâm olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 129, Hüküm No: 3

Haleb kâdısına hüküm ki

İbrahim hân-zâde Mustafa zîde-mecduhu ‘arzuhal idüb nezâret-i sadr-ı ‘azamîde olan evkâfdan ber-vech-i meşrute mütevellisi olduğu vezîr-i a‘zâm-ı sâbık ceddi şehîd Mehmed Paşa’nın evkâf-ı mukata‘alarından Payas mukata‘asının bin yüz altmış yedi senesine mahsûben altı ay mikdârı bakiyye kalan yine Payas sükkânından Beg oğlu ‘Osman nam kimesne fuzuli zabt ve hâsıl olan

mahsulat ve rûsumâtından iki bin iki yüz gurusluk mâl-ı vakfı ahz ve kabz ve hâlâ kâdısı olmağla taleb eyledikde hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli eylediğın bildürüb taraf-ı vakfdan gönderilan ve hala mukata‘a-ı mezbûr kâdısı diger ‘Osman zîde-kadruhu ma‘rifetiyle ol mikdâr mâl-ı vakf tamamen tahsîl ve alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfım ricâ itmegin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 130, Hüküm No: 1

Haleb kâdısı ve Eriha kâdısına hüküm ki

Taht-ı kazânızda vâki‘ Gözin ve Nesnikon ve Yetudem nâm karyeler ahâlilerinden (boş) ve (boş) ve (boş) ve dahi ba‘zıları gelüb bunlar kurâ’-i mezbûr topraklarında zirâ‘atlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden müteveccih olan ‘öşürleriyle sâir bi’l-cümle hukûk ve rûsûmların kânun ve defter mücebince karyeleri zâbiti olanlara ve ‘avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâ’ir evâmir-i şerîfe ile vâki‘ olan tekâliflerin dahi emîr ve defter mücebince cem‘ine me‘mûr olanlara tamamen edâ idüb kusurları olmayub bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şakka talebiyle te‘addi olunmak icâb itmez iken Haleb vâlisi tarafından adamlar ve nâhiye şeyhleri hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ emr-i münîf selâmiye ve vatr ve öküz ve büyük ve küçük kışlaları ve bayramlık ve zahire ve buğday ve paşâ arpası nâmıyla tekâlif-i şakka taleb ve cebren ve kahren alub zulm ve te‘addilerinden ahvâlleri diger gûn olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelan a‘şâr-ı şer‘iyye ve sâ’ir hukûk ve rûsûmların kânun ve defter mücebince karyeleri zâbiti olanlara ve ‘avârız ve imdâd-ı hazariyye vesâ’ir evâmir-i şerîfe ile vârid olan tekâliflerin dahî emr ve defter mücebince cem‘ine me‘mûr olanlara tamamen virdiklerinden sonra ol vecihle hilâf-ı şer‘ ve kânun ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlif-i şakka mutâlebesiyle te‘addi ve rencide itdirilmeyüb te‘addileri men‘ ve def‘ olunmak için Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh karındaşım Sultan Mahmud hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdîdin ricâ itmegin kânun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 130, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezîre ve mollâsına ve Sermîn kâdısına hüküm ki

Mustafa ve ‘Abdurrahman nâm kimesneler gelüb bunların Sermîn kasabası ahalileri zimmetlerinde bâ-hüccet-i şer‘iyye bin yüz elli (boş) senesinden berü otuz bir bin beş yüz altmış yedi gurus alacak hakkı olub bin yüz altmış senesinde taleb eylediklerinde ba‘zı kimesnelere istinâden meblağ-ı merkumun on bin beş yüz altmış yedi gurusunu tenzîl itdirüb bâkî yigirmi bir bin gurus vireceğimizi dahî taksit ile beher sene bin beş yüz gurus virmek üzere yedimize hüccet aldık deyü hilâf-ı şer‘ ve bilâ emr-i münîf bir akçe ve bir habbe vormeyüb ğadr sevdâsında olmalarıyla şer‘le görölüb mezbûrların zimmetlerinde olan ol-mikdâr gurus hakların alıvirölüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ emr-i münîf te‘allül ve muhâlefet itdirölmemek bâbında istid‘â ve mahallinde şer‘le görölmek için Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh karındaşım Sultan Mahmud hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdîdin ricâ itmegin hilâfına emr yoğ ise vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 130, Hüküm No: 3

Haleb mollâsına ve Hârîm kâdısına hüküm ki

Haleb kazâsı muzâfâtından Halka ve Hârîm nahiyelerine tâbi‘ Tel ‘Akdi ve Derhişân nâm karye ahâlilerinden Ahmed ve Mustafa ve ‘Abdurrahman nâm kimesneler gelüb bunlar zikr olunan karyelerin topraklarında zirâ‘atlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun ve defter

mûcebince müteveccih olan 'öşrleriyle hukûk ve rûsumların tamamen karye zâbiti olanlara ve üzerlerine edâsı lâzım gelân 'avâriz ve imdâd-ı hazariyye vesâ'ir evâmîr-i şerîfe ile vâkî' olan tekâlifden dahi tahammüllerine göre hisselerine düşeni sâ'ir ahali ile ma'en cem'ine memur olanlara emr ve defter mûcebince tamamen idûb kusûrları olmayub bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şakka mutâlebesiyle te'addi olunmak icâb itmez iken Haleb vâlisi tarafından adamlar ve nâhiye şeyhleri mücerred celb-i mâl kasdıyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf selâmiye ve çayır mühimmatı ve kâtır ve büyük ve öküz parası ve bayramlık ve buğday ve arpa tarhı ve paşa arpası nâmıyla tekâlif-i şakka mutâlebesiyle ve cebren ve kahren diledikleri kadar alub zulm ve te'addilerinden ahvâlleri diğer gûn olmalarıyla üzerlerine edâsı lâzım gelân 'avâriz ve imdâd-ı hazariyye vesâ'ir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlifden tahammüllerine göre hisselerine düşeni sâir ahali ile ma'en cem'ine memur olanlara tamamen edâ eylediklerinden sonra ol vecihle hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i kânun ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlif-i şakka mutâlebesiyle te'addi ve rencide itdirilmeyüb zâhir olan te'addileri üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve hilâf-ı şer' ve kânun ve bilâ emr-i şerîf te'addi itdirilmemek için Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh Sultân Mahmud hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virdiğün bildirüb tecdidin ricâ itmeğın hilafına emr yoğ ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 130, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi vezîre Bakrâs ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Divân-ı hümâyûnumda hâlâ beglikci olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu gelüb brât-ı 'âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından 'Üzeyir sancâğında Bakrâs kazâsı muzâfatından Arsuz nahiyesine tâbi' Kesrik ve Darsak nahiyesinde Şebe tarafında vâkî' Sâre nâm keryelerinin bin yüz altmış yedi senesinde mûmâ-ileyhin tarafından zabt ve ta'sîri olunmayub ve henüz bir akçe vâsıl ve ahz ve makbûzu olmayub mahallinden su'âle muhtâc olduğun ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl eylediğın bildirüb sene-i mezbûrede kurâ'-i mezbûrenin vâkî' olan rusûmât ve a'sârı ne mikdâra bâliğ olmuştur ve kimler ahz ve kabz eylemiştir mahallinde su'âl olunub ahâli zimmetlerinde kalmış ise ahaliden ve aherleri tahsîl ve ahz ve kabz eylemişler ise anlardan tamamen ma'rifet-i şer'le tahsîl ve vekîl-i merkûma teslim itdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölüb 'arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 130, Hüküm No: 5

Haleb vâlisine Ravendân ve A'zaz kâdılarına hüküm ki

Hâlâ divân-ı hümâyûnum kaleminde beglikci olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân Mehmed Kudsî zîde-mecduhu 'arzuhal idûb berât-ı 'âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından Ravendân nahiyesine tâbi' Belâki nâm-ı diger Yusur ve A'zaz nahiyesine tâbi' 'Înaz ve Tel Mesih ve tevâbi'i karyelerinin yüz altmış yedi senesinde mûmâ-ileyhin tarafından zabt ve ta'sîr olunmayub ve henüz bir akçe vâsıl ve ahz ve makbuzu olmayub mahallinden su'âle muhtâc olduğun ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl eylediğın bildirüb kurâ'-i mezbûrenin sene-i mezbûrede vâkî' olan rusûmât ve a'sârı ne mikdâra bâliğ olmuştur ve kimler ahz ve kabz eylemiştir mahallinden su'âl olunub ahali zimmetlerinde kalmış ise ahalisinden ve aherleri tahsîl ve ahz ve kabz eylemişler ise anlardan tamamen ma'rifet-i şer'le tahsîl ve vekîl-i merkûma teslim itdirilmek bâbında emr-i şerîf ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmeğın mahallinde emr-i şerîfim sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 131, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Antakya kâdisına hüküm ki

El-hâc İbrahim nâm kimesne gelüb bunun bin yüz altmış (boş) senesinde Antakya sâkinlerinden Kara İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde bâ-temessük bin dört yüz gurus ve eşya bahasından beş yüz gurus alacak hakkı olub taleb olundukda altmış altı senesinden bu vakte gelince vermeyüb te'allül ve ve muhâlefet ve iptâl-i hak ve ğadr-ı külli sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görölüb mezkûrun zimmetinde bâ-temessük ve eşyâ bahasından olan ol mikdâr huruş alacak hakkı tamamen tahsîl ve bî-kusur alıvirilüb hilâf-ı şer'-işerîf te'allül ve muhâlefet itdirülmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 131, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

İsmail nâm kimesne gelüb bunun Haleb kazâsı muzâfatından Kuseyir nâhiyesi ahalilerinden ma'lûmu'l-esâmi kimesneler zimmetlerine bin yüz altmış (boş) senesinin sekiz yüz gurus ve Antakya kazâsı sâkinlerinden Gazar oğlu Medros nâm zımmî zimmetinde dahi sene-i mezbûrede iki bin beş yüz gurus alacak hakkı olub taleb eyledükde dürlü 'illet ve bahâne ile vermekde te'allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görölüb mezkûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus hakkı alıvirilmek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1169 (Ekim sonları/ Kasım başları 1755)

Sayfa No: 131, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb kâdisına hüküm ki

İstanbul sâkinelerinden Fatma nâm Hatun gelüb mezbûrenin zevci Halili beglikçi el-hâc Mehmed nâm kimesnenin Haleb sükkânından Ahmed ve Mehmed ve Halil nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü başka başka temessükleri mücebinece sekiz bin iki yüz altmış dört gurus alacak hakkı olub almadım zevc-i mezkûr fevt olmağla meblâğ-ı mezbûr ırs-ı şer'le mezbûrenin vasiyesi olduğu eytâm-ı suğârına intikâl eyleyüb birkaç def'a tarafından adam vekîl ve ırsâl eyleyüb taleb eyledükde ekl ve bel' ve ibtâl-ı hak sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhâlefet ve eytâma külli ğadr murâd eyledüklerin bildirüb sadr-ı a'zâm ağalarından aher husus için emr-i şerîfimle ol tarafa mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde-kadruhu ma'rifetiyle şer'le görölüb temessükleri mücebinece zimmetlerinde müteveccih olan mâl-ı eytâm tahsîl ve alıvirilmek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1169 (Kasım sonları/ Aralık başları 1755)

Sayfa No: 131, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi vezîr Ragıb Mehmed Paşa'ya ve Rişvân hassı re'âyâsının bulundukları Mahallelerin kuzzât ve nüvvâbına ve mütesellim ve voyvoda vesâ'ir zâbitana hüküm ki

Seyyidetü'l- muhadderât ekliletü'l- muhassehat tâcü'l- mestûrât zâtü'l- 'ali ve's-sa'âdât validem sultan dâmet 'ismetuha ve zâdet 'iffetühanın hala kethüdâlığı hıdmetinde olan el-hâc 'Osman zîde-mecduhu südde-i sa'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb validem müşârü'l-ileyhanın havâsından 'aşâyir-i Rişvân'ın'göçer ve yerlü cemâ'atleri re'âyâlarından eşkiyâsından olub biraz vaktten berü 'aşiretleri derunlarından mufâreket ve voyvodalarına 'adem-i itâ'at ile Antakya havalisine karîb Kilis etrafına muttasıl Meylâk nâm mahalde kıslamak bahanesiyle mahal-i mezbûre

nuzûl ve 'ale'd-devâm kat'-ı tarik ve katl-i nufûs ve nehb-i gâret-i emvâl ile ebnâ-i sebile ve Antakya kurâsına îsâl-ı hasâretten hali olmadıklarına binâen bu esnada üç yüz mikdârı süvârî ile 'ale'l-gafle Antakya karib gelüb bir mikdar devvâb ve mevâşi sürdüklerine sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin tarafından ta'yîn eyledüğün mütesellimi ve ol tarafda olan iki 'aded delû bayrağı ve ba'zı a'yân ve ahaliden kırk elli nefer suvârî ile 'akeblerinden irişüb sürdükleri devvâb ve mevâşiyi tahlis ve hâ'iben ircâ' ve eşkiyâ-yı merkumunun havalı-i mezbûreden def'-i şerr ve mazarratların mes'ûl-ü fukarâ-yı ra'ıyyet ve ahâlî-i memleket idüğü tarafından 'arz ve i'lâm olunduğuna ve el-yevm gerek ebnâ-yı sebil ve gerek etraf ve havalıye keyd ve mazarrat ve şekâvetden hali olmadıklarının inhâ ve re'âyâ-yı hass-ı mezkûr eşkiyâ-yı merkumun sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin tarafından bir çeri ve cesur mübâşir ta'yîn ve mûmâ-ileyh tarafından dahi ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bulundukları Mahallerden hey'et-i mecmû'aleriyle 'ala-eyyi-hâlin kaldırılub kadîmi yerlerine ve asıl 'aşiret ve cema'atlerin derunlarına nakl ve îvâ ve iskân itdirilub iskânları hususuna mûmâna'at ve muhâlefet ider halleri zuhûr ider ise haklarından gelineceğini kendülere tefhim ve 'aşiretlerinden bir hatve aher Mahalle gitmeyüb kendü halleriyle mukayyed olmaları şartıyla siz ki vezîr-i müşâr ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsüz size hitâben emr-i şerifim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerifim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 169 (Kasım sonları/ Aralık başları 1755)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına ve Hısn-ı Mansur ve (boş) ve (boş) ve Rişvân hassı voyvadasına hüküm ki

Rişvân 'aşiretinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan zîde-şerefefu gelüb bin yüz altmış (boş) senesinden berü yine Rişvân Türkmânından Bereketli 'aşiretinden Şeyh Yusuf oğlu Hasan nâm kimesne zimmetinde yedinde olan defter mücebince üç yüz elli yedi gurusu alacak hakkı olup taleb eyledikde dört beş seneden berü bi-vech-i şer'î virmeğe te'allül ve muhâlefet ve mezkûr hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürur ve 'ubûr üzere olduğun bildirüb bulunduğu mahalde şer'le görölüb bermüceb-i defter mezbûrun zimmetinde olan hakkı tahsîl ve alıvırılub icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 169 (Kasım sonları/ Aralık başları 1755)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb monlâsına ve Beylân kâdısına hüküm ki

Bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelan hukûk ve rusûmların zabitlerine ve emr-i şerifimle vâki' tekâliflerin cem'ine me'mûra edâ ve kendü hallerinde olup kimesneye hilâf-ı şer' vaz' ve te'addisi olmayub ve üzerine şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken nakibü'l-eşrâf kâ'im-makâmı (boş) nâm kimesne ile a'yândan (boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler hilâf-ı şer' ve bilâ emr-i münîf ahz ve hats ve der-zincir ve darb-ı şedîd ile darb ve bi-gayri hak zulmen akçelerin alub bunun emsâli zulm ve te'addisinin nihâyeti olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 169 (Kasım sonları/ Aralık başları 1755)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve mollâsına ve Haleb eyâletinde vâki' (boş) kâdısına hüküm ki

Rişvân hassı re'âyâları südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb taht-ı hükümet ve kazânızda sâkin 'Arab boy beglerinden (boş) ve (boş) nâm kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf ve bi-ğayri hakkın kendü ve nefsiçün hass-ı mezbûr re'âyâsından beher sene otuzar kırkar kîse akçe cebren tahsîl ve bunun emsâli zulm ve te'addilerinin nihâyet olmayub ğadr-ı küllî eylediklerin bildirüb

merkumların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ emr-i munîf ol-vecihle akçe mutâlebesiyle zâhir olan zulm ve te‘addileri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden hilâf-ı şer‘ ve kânuna ve bilâ emr-i munîf fukarâ-yı ra‘iyyete te‘addi itdirilmemek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 169 (Kasım sonları/ Aralık başları 1755)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 4

Üstte şerh: “Mûcebince tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır”.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu’l-ahir) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Haleb vâlisi vezîre Haleb kâdisına hüküm ki

Kıdvetü’l- emâsil ve’l-akrân el-hâc ‘Abdülkâdir Emîr zâde zîde-kadruhu sütte-i sa‘âdetime ‘arzuhâl sunub Haleb sâkinlerinden mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu es-seyyid Mehmed nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü iki kıt‘a hüccet-i şer‘iyye mûcebince yigirmi dokuz bin üç yüz yigirmi altı gurus ve doksan beş akçe alacağım olub taleb eylediginde inkâr itmekle sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin huzurunda mürâfa‘a ve ba‘de’s-subût meblağ-ı mezbûr hüküm olunmuş iken yine edâda te‘annüd ve mu‘asserim deyü te‘allül eyledikde edâda kudretleri ve yesârları muvâceheleri şuhûd-ı ‘udûl ile tevâtüren sâbit ve yedime tekrar hüccet-i şer‘iyye virilüb edâda yine ‘inâd ve mûhâtele itmeleriyle mahkûm-bih olan meblağ-ı mezbûrun tahsili için ma‘rifet-i şer‘le mü‘esserât-ı merkûmân Haleb‘de habs olunub lakin a‘yândan ba‘zıları mu‘ayyenleri olmağla mûmâ-ileyhin hakkı edâ eylemeden hilâf-ı şer‘-i şerîf habsden ihraç ile kendüye ğadr sevdâsında olmalarıyla yedinde olan müt‘addid hüccet-i şer‘iyye mûceblerince mahkûm-bih olan meblağ-ı mezbûr tamamen vekîli olan (boş) zîde-kadruhuya edâ olunmadıkça merkûmân habsden itlâk olunmayub şer‘en sâbit olan hakkı tamamen tahsîl ve vekiline edâ ve teslim ve ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â eyledigü ecilden vech-i meşrûh üzere şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Râ (Rabiu’l-evvel) sene 169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 5

Haleb kâdisına hüküm ki

Medine-i Haleb etıbbalarından Antom nâm zimmî gelüb bu medine-i mezbûre sakinlerinden ve etıbbâdan olub hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addisi yoğ iken Haleb sükkânından müteğallibe ve cebâbireden ba‘zıları zuhûr ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ ücret biz seni menzimize götürüb hastalarımıza bakdırırız deyü te‘addi ve rencide itmekden hâlî olmamalarıyla men‘ ve def‘ olunmak bâbında mukaddemâ hüküm-ü hümâyûnum ricâ ve mahallinde şer‘le görölmek bâbında Hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh karındaşım Sultân Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdîdin ricâ itmeğin hilâfına emr-i şerîf yoğ ise yer (tahrir) olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Râ (Rabiu’l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 132, Hüküm No: 6

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

Emîr-zâde el-hâc ‘Abdulkadir zîde-kadruhu gelüb Haleb sâkinlerinden mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu Seyyid Mehmed nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü iki kıt‘a hüccet-i şer‘iyye mûcebince yigirmi dokuz bin üç yüz yigirmi altı gurus ve doksan beş akçe alacak hakkı olmağla mürâfa‘a-ı şer‘ olduklarında yesârları olduğu müvâcehelerinde şer‘an sâbit ve tahsîlçün ahz ve habs olunmuşlar iken edâda muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildirüb hüccet-i şer‘iyyeleri mûcebince şer‘le görölüb alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledigü ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Râ (Rabîu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 133, Belge No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mektûbî-i sadr-ı a'zamım üçüncü halifesi olan Mehmed Emin veled müteferrika Mehmed zîde-kadruhu gelüb Haleb sancağında Antakya nâhiyesinde Barbarun nâm karye ve gayriden on beş bin akçe tımara berât-ı şerifimle mutasarrıf olub tımârı aklâmından Haleb kazâsı muzâfatından Matah nahiyesinde bin sekiz yüz akçe yazusu olub dârü'l-Sırrî mukata'ası aklamından Karesi ve Erhil mezra'aları kurbunda olan Tarhun nâm karye müstekilen kayd ve berâtına dâhil olub bir müddetden berü sehven mültezimleri tarafından zabt olunmayub a'yân-ı Haleb'den ba'zıları karye-i mezbûreyi fuzuli zabt ve mü'ekkil ittihâd ve Karesi ve Erhil mezra'aları mevcûd ve nefis-i Haleb'e bir buçuk sa'at karîb mahalde olmağla sâlifü'l- beyân bin sekiz yüz akçe yazusu olan Tarhun karyesi ber-muceb-i defter-i hâkani tarafından su başısına zabt ve vâki' olan mahsul ve rusûmu kânun ve defter mücebince ahz ve kabz itdürülüb aherden bir ferdi hilâf-ı defter-i hâkani bir vecihle dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında mukaddemâ istid'â ve defter-i hâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûnuma mürâca'at olundukda Matah nahiyesine tâbi' karye-i Tarhun der-nezd-i mezra'a-i Karesi ve mezra'a-i Erhil on altı nefer re'âyâ ile hâsıl-ı kesîm-i mine's-südüs hinta ve bâd-ı hevâ yekûn me'a gayruha bin sekiz yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve bozundu 'an-ze'âmet olmak üzere mûmâ-ileyh Mehmed Emin'in müstekilen kayd ve berâtına dâhil olub ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' mezra'a-i Erhil der-yed-i ahâli-i karye Türkân hâsıl-ı kesîmi mine's-südüs dört bin akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' mezra'a-i Karesi der-nezd-i mezra'a-i mezbûr hâsıl-ı kesîm-i mine's-südüs beş yüz akçe yazular ile anlar dahi defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde havâss-ı hümayûnumdan mukata'a-ı dârü's-sırrî aklâmından oldukları mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkani mücebince 'amel olunmak için emr-i şerîf olmuşken hilâf-ı defter-i hâkani ve muğâyir-i emr-işerîf a'yân-ı Haleb'den Çelebi Seyyid Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne fuzuli zabt ve müddet-i vâfireden berü mahsûlât ve rûsûmâtın ahz ve kabz ve karye-i mezbûrenin ekser arâzisini Bürne ve 'Atâb nâm karyeler re'âyâları zirâ'at ve ismi dahi el-yevm ol tarafda ma'lûm idüğü sahihen ihbâr olduğun bildürüb karye-i merkûme defter-i hâkani mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince 'ala-eyyi-hâlin tarafından su başısına zabt itdürülmek bâbında müceddeden hükm-ü hümayûn ricâ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz ahkâm kuyudatına mürâca'at olundukda hüdâvendigâr-ı sâbık birâder-i mağfîret penâh Sultan Mahmud Hân tâbe-serahu zamanında ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf virüldüğü mestûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabîu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 133, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Etıbbâdan hetâ'isiyle nâm tabib gelüb mesfûr otuz seneyi mütecâviz Dâ'ire-i Devlet-i 'Aliyyemde tebâbet hıdmetiyle me'lûf ve sadakât-ı hezine-i padişâhânemden medâr-ı ma'îşet olur bir nân pâre ile nân merâm olmak müyesser olmamağla maksât-ı re'si olan Haleb mahallâtından Hârim Bâbü'n-Nasr'da vâki' Mebliye Mahallesinde mütemekkin olan zimmiyân taifesinin ve Mahalle-i mezkûre hâricinde olan sâ'ir ehl-i zimmet cizye güzâr re'âyânın umûr ve hususlarını ve tekâlif-i 'örfiyye ve mesâlih-i sâ'irelerini rüyet için bir kethüda ta'yin olunmak 'âdet-i kadimeden olduğuna binâen gerek Mahalle-i mezbûr ve gerek hâricinde olan tevâif-i mezbûrenin umurlarını rüyet için ber-mu'tâd-ı kadim kethüda nasb ve ta'yin ve yedine divân-ı hümayûnum tarafından berât

virilmek için istid'â ve bin yüz altmış dokuz senesi rebi'ü'l-evvelinin ikinci gününde zimmî mesfûre tevcih ve hala nişân berâtıyla üzerinde olduğun bildürüb kethüdalık-ı mezbûr yedinde olan berât-ı şerifim mücebince kendüye zabt itdirülüb aherden bir ferdi dâhil ve ta'arruz itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz nişân kuyudatına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mücebince zabt itdirilmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 133, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb sükkânından sadât-ı kirâmdan Seyyid 'Abdurrahman ve Seyyid Hüseyin zîde-şerefehuma gelüb bunlar hamâl ta'ifesinden olmalarıyla medine-i Haleb'de vâki' müteveffâ sadr-ı sâbık Ahmed Paşa'nın binâ eyledüğü vakf hânında dakik vaz' ve ihrâcında mâlik oldukları dört r'es bargirleriyle 'ibâdu'l-lahın yüklerin kaldurub intifâ' ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve te'addileri olmayub bir vecihle te'addi ve rencide olunmaları icâb itmez iken igrâzdan (boş) ve (boş) nâm kimesneler zuhûr ve mücerred ta'ciz için size bargirleriniz ile yük kaldırtmayuz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-vech ve bilâ-sened te'addiden hâli olmadıkların bildürüb şer'le görölüb ashâb-ı igrâzdan olan mazbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-vech ve bilâ-sened te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 134, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine mavlâna Haleb kâdısına hüküm ki

Nişân- hümayûnum virilan dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından esir Hasan çavuş zîde-kadruhu gelüb kazâ-i mezbûr müzâfâtından Haleb Mârû's-Şan nahiyesine tâbi' Kefer Hasrun nâm karye ahalisinden Şeyh Mehmed ve İsmail ve Hatîb ve Köse Ahmed ve Yusuf ve Ahmed ve diğer Ahmed ve Melade ve Hamud ve Mehmed ve 'Aloş dimekle ma'rûf kimesneler zimmetlerinde ber-müceb-i hüccet-i şer'iyeye iki bin yüz gurusu alacak hakkı olub taleb eyledikde bî-vech-i şer'î ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyeye dürlü tezvirât ve berât ile virmekde ta'lil ve muhâlefet ve ğadr murâd eylediklerin bildirüb ol tarafa aher husûs için emr-i şerifimle mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı 'azâmım ağalarından (boş) zîde-kadruhu ma'rifetiyle şer'le görölüb ber-müceb- i hüccet-i şer'iyeye mezbûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurusu hakkı alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 134, Hüküm No: 2

Maraş beglerbegisine ve Kilis ve (boş) kâdılarına ve 'Ayıntâb kazâsı nâ'ibine ve Kilis hassı voyvodasına hüküm ki

Ahmed nâm kimesne sütte-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb bunun mûrisi Halil nâm kimesne Kilis kasabasında yeniçeri serdârı iken yine kasaba-i mezbûreden Sarı göl oğlu 'Ömer dimekle meşhur şakî hevâsına tâbi' etbâ'alarından odabaşı kavî ve İkiz oğlu İbrahim ve Gözü Büyük Mehmed ve 'Ali Göynük oğulları 'Ömer ve Karib oğlu İsmail ve Mâta oğlu Yahya ve rûfekâlarından yigirmi otuz nefer eşkiyâ ile yek-dil ve yüz altmış sekiz senesinde mahkeme derûnunda murisi mezbûr Halil'i hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-ğayri hakkın katl itmeleriyle bundan akdem ihkâk-ı hak olunmak için Haleb vâlisine hitâben emr-i 'ali sâdır olmuşken şekâvetlerinden nâşi bir dürlü mukâvemet ve icrâ-yı hak mümkün olmaduğın ve hasımları mezbûrlar halâ Kilis ve 'Ayıntâb kazâlarında oldukların ve katl eylediklerini muş'ir cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virildüğün bildirüb yedinde olan hüccet-i

şer'iyye mücebince şer'le görülüb ber-müceb-i hüccet-i şer'iyye icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz ahkâm kuyudatına mürâca'at olundukda mezkûr Sarı göl oğlu 'Ömer ve etbâ'larından odabaşı kavî ve 'Aleko ve oğlu Mehmed ve 'Ömer ve Kadir Beg oğlu Hasan ve Canik oğlu İsmail ve Karib oğlu İsmail ve 'Aboş oğlu Hasan ve Kızıllık 'Ömer ve Kasab Bekir oğlu İsmail ve şehir boy begisi 'Ömer ve Dalyan oğlu Mustafa ve Gözü Büyük Mehmed ve Kara Mustafa ve Cam oğlu 'Ömer ve Helvacı 'Ali ve Mata oğlu Yahya demekle ma'rûf şakîler birbirleriyle yek-dil ve sene-i mezbûrede mahkemeyi basub hâkimü's-şer'in iki elini kat' ve mezkûr serdâr Halil'i bi-ğayri hakkın mahkeme içinde katl ve katl eyledüklerini muş'ir cümle ahâlî müvâcehesinde hüccet-i şer'iyye virilüb ve bundan akdem haklarında sâdır olan emr-i 'alî ile ocak tarafından mukaddemâ Haleb serdârı Küçük Mehmed mübâşir ta'yin olundukda merkûm Sarı göl oğlu 'Ömer'i kal'abend eyleyüb mâ-bâkisini tama'-ı hâmindan nâşi birer mikdâr akçelerin alub firâr itdirmekle mezbûrlar ocak tarafından bu def'a ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle divân-ı Haleb'e ihzâr ve mürâfa'a-i şer' ve şer'en kal'abendleri icâb ider ise Haleb kalesında kal'abend ve keyfiyetleri 'arz ve i'lâm olunmak için yüz altmış sekiz senesi evâhir-i şevvâlinde emr-i şerifim sâdır ve badehu mezkûr Sarı göl oğlu 'Ömer ile refiklerinden Yahya oğlu 'Ali Efendi ve Hacı Hasan Efendi ve 'Abdülkerim Efendi ve Alay Begi vekîli Mehmed nâm kimesnelerin itlâkları için iş bu sene-i mübâreke evâhir-i saferinde emr-i şerifim sâdır ve mezkûr Sarı göl oğlu 'Ömer'in kal'abendi için virilen emrin kaydı terkin olunduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mücebince mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerifim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Râ (Rabîu'l-evvel) sene 169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 134, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb sükkânından Mustafa nâm kimesne gelüb bunun yine Haleb sükkânından ma'lûmü'l-ism birkaç fakr kimesnelere olan ma'lûmü'l-mikdâr akçe deynine mukırr ve mu'terif olub hilâf-ı şer'-i şerîf ahz ve habs teklifi ile te'addî ve rencide olunmak icâb itmez iken def'aten talebi ve ahz ve habs teklifi ile rencideden halî olmadıklarından ahvâl-ı mükedder ve perişân ve def'aten edâya iktidârı olmadığı bildirüb mezkûrlara olan duyûnu taksit-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirilmek bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görülüb def'aten edâ-yı deyne adem-i kudreti sâbit olmaz ise taksit-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirilmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Râ (Rabîu'l-evvel) sene 169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 135, Hüküm No: 1

Üstte şerh: "Emr-i âlişânım mücebince 'amel olunub zinhar hilâfı mesmû'-u hümayûnum olmaya deyü iş bu emr-i şerifin 'ünvânına hatt-ı hümayûn şevket-makrûn keşide kılınmıştır."

Ma'arratü'n- Mısırîn kâdisına hüküm ki

Havâs-ı Hümayûnum karyelerinden olub Haleb muhâsıllığı aklâmından kazâ-i mezbûra tâbî' Kefiyyin nâm karye ahâlisi 'arzuhal idüb bunlar üzerlerine edâsı lazım gelen hukûk ve resimlerin kânun ve defter mücebince zabıtlarına emr-i şerifimle vâkî' tekâliflerini dahi emr ve defter mücebince cem'ine me'mûr olanlara edâ eyleyüb hilâf-ı şer' ve kânun ve bilâ- emr-i hümayûn dâhil ve rencide olunmak icâb itmez iken Haleb vâlileri ve mütesellimleri ve su başları ve sâ'ir ehl-i 'örf ta'ifesi taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânun- munîf bilâ-emr-i hümayûn kurbân bahâ ve şa'ir bahâ ve iblik bahâ ve zahire bahâ ve selâmiye ve sâ'ir tekâlif-i şakka talebiyle dâhil ve rencideden hâlî olmamalarıyla men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istirhâm ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf tekâlif-i şakka talebiyle rencide olunmamak için bin yüz beş senesi evâ'il-i şevvâlinde hüdâvendigâr-ı esbak merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Ahmed Hân tâbe-serahu

zamanında hatt-ı hümayûn şevket-mekrûn ile mu'anven emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmeğin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Râ (Rabiu'l-evvel) sene 169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 135, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

Dârü's-sa'âdetim ağası nezâretinde olan evkâfdan Haleb'de vâki' müteveffâ Şeybâbî ve Şimne evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vazife-i mu'ayyene ile berât-ı şerîfemle mütevellisi olan Ahmed bin Yahya zîde-kadruhu gelüb müşârü'n-ileyhin nezâretinde olan evkâfın gerek müsekkifât ve gerek arazi ve gerek gayruhu müte'allik da'vâ ve nizâ'ları vâki' oldukda bizzât Haremeyn-i Şerefeyn müfettişi veyahud taraflarından vekilleri huzurunda istimâ' olunub mevâlî ve kuzzât ve nevâhî nâ'ibleri istimâ' itmemek üzere hatt-ı hümayûn şevket-mekrûn mücebince evâmir-i şerîfe sâdır olmuş iken ecânibden hasbü'l-yed nâm kimesne vakf-ı mezbûrdan cihât ve evlâdiyet ve ba'zı kerre hisse isterim deyü ba'zı kimesnelere istinâd ile bunu dâ'ima vâli ve kâdılara ğamz ve kizb da'vâlar ile bilâ emr-i mûnîf ihzâr ve her ihzârda birkaç yüz gurusı tecrîm itdirüb ve mukaddemâ mürâfa'adan te'addîsi men' birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye virüldüğün mukaddemâ inhâ ve hazine-i 'âmiremde mahfûz olan Haremeyn-i Şerefeyn muhâsebesi defterlerine nazar olundukda tevliyet-i mezkûr evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vazife-i mu'ayyene ile merhum Ahmed bin Yahya'nın berât-ı şerîfemle üzerinde ve dârü's-sa'âdetim ağası nezâretinde olub İstanbul'da ve Anadolu ve Rumelin'de ve ğayride vâki'ün selâtîn-i vüzerâ-yı kirâm vesâ'ir evkâfının gerek müsekkifât ve gerek arâzi ve gerek gayrihu müte'allik da'vâ ve nizâ'ları vâki' oldukda bizzât Haremeyn-i Şerefeyn müfettişi veyahut taraflarından vekilleri huzurunda istimâ' olunub min-ba'âd şehirlerde vâki' oldukda mevâlî ve kasabada vâki' oldukda kuzzât ve nevâhî nâ'ibleri istimâ' itmemek üzere hatt-ı hümayûn şevket-mekrûn ile evâmir-i şerîfe virildüğü mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için bin yüz elli beş senesi evâsıt-ı cemâziye'l-evvelinde karındaşım Hüdâvendigâr-ı sâbık merhum ve mağfûrunleh Sultan Mahmud Han tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildiğün bildirüb tecdidin ricâ itmeğin hilâfına emr-i şerîf virildiği yoğ ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 135, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezire ve Haleb mollasına (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hassa silahşorlarımdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim 'Ali zîde-mecduhu gelüb mûmâ-ileyhin Haleb ve Üzeyir ve Konya sancaklarında berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden taht-ı kazânızda vâki' Matara ve Murnet ve tevâbi'i karyelerinin bin yüz altmış sekiz senesinde vâki' olan mahsulât ve rûsumâtı berâtı mücebince tahvili tarihine düşüb tarafından su başısı ahz ve kabz murâd eyledikde aherden bir vecihle müdahale olunmak icâb itmez iken Haleb sâkinlerinden hala alay begi 'Ali nâm kimesne zuhûr ve sene-i mezkûre mahsulât ve rûsumâtın hilâf ve bilâ-sened fuzuli ahz ve kabz ve ze'âmeti mahsulüne ğadr-ı külli eyledüğün ve tarafından Çakıd hanı zâbiti 'Osman ağa dimekle ma'rûf kimesneyi vekîl eyledüğün bildürüb berâtı mücebince tahvili tarihine düşüb mezbûrun hilâf-ı kanun ve bilâ-sened fuzuli ahz ve kabz eyledüğü sene-i mezkûre mahsul ve rûsumu cüzvî ve külli her ne ise zâbiti ma'rifetiyle tamamen tahsîl ve bî-kusur vekîl-i merkûme alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 136, Hüküm No: 1

Derguş ve Kilis ve Harim ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Haleb alay beyisi 'Ali zîde-kadruhu sūdde-i sa'adetime mektub gönderüb Haleb sancağında Derguş kazâsı müzâfâtından Kuseyir nâhiyesinde Hille nâm karye ve gayridan on dokuz bin yedi yüz iki akçe tımara berât-ı şerifimle mutasarrıf olan İsmâil veled tekâ'ud Mahmud tımarının baş kalemi olub müştereki kayd ve berâtına dâhil sâlifü'z-zıkr Hille ve tımarı mülhâkâtından yine müşterekiyle kaydına dâhil Kilis kazâsı müzâfâtından Menbiç nahiyesine tâbi' Desnik ve yine Kuseyir nahiyesine tâbi' Masallat ve Harim nahiyesine tâbi' Gılali karyelerini ber-mûceb-i defter-i hâkâni müşterekleriyle zabt ve vâki' olan mahsul ve rûsumundan berâtı yazusuna göre hissesine isâbet ideni kanun ve defter ahz ve kabz itmek murâd eyledükde kurâ-ı merkûmede müştereklerinden karye-i Hille el-mezbûre ve gayriden on altı bin yedi yüz iki akçe tımara ber-vech-i tekâ'ud mutasarrıf Hasan veled İbrahim berâtı yazusuna göre hissesine isâbet iden mahsul ve rûsumu ahz ve kabza kanâat itmetüb ziyadeye tecâvüz ile bunun berâtla yazusuna göre hissesine isâbet iden mahsul ve rûsumu tegallûben ahz ve zabt ve ba'dehu cüzvî nesne teklifi ile te'allül ve muhâlefet ve tımarı mahsulüne gadr itmekle ol babda defter-i hakâni mûcebince hükm-ü hümayunum virilmek ricasına vâki' hali bi'l-iltimâs 'arz ve defter-hâne-i 'âmiremde mahfûz ruznâmçe-i hümayun ve defter-i icmâl mürâca'at olundukda Kuseyir nahiyesine tâbi' otuz iki bin dört yüz elli bir akçe yazar karye-i Hille mustekîl ze'âmet bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun on altı bin iki yüz yigirmi beş akçesi merkûm İsmâil veled tekâ'ud Mahmud ve ol mikdar akçesi dahi merkuma ber-vech-i tekâ'ud mutasarrıf Hasan veled İbrahim kayıtlarında ve Menbiç nahiyesine tâbi' sekiz bin iki yüz akçe yazar karye-i Esenik müstekîl icmâl ve icmâl-i mezbûrun bin yüzer akçeleri merkûmân İsmail veled tekâ'ud Mahmud ve tekâ'ud Hasan veled İbrahim bânisi müşterekleri kayıtlarında ve yine Kuseyir nahiyesine tâbi' altı bin beş yüz akçe yazar 'İlani karyesinin beş bin altı yüz elli akçesi ifrâz ve bir icmâl ve dört bin sekiz yüz doksân akçesi dahi ifrâz ve me'a gayruha birikdirilüb altı bin sekiz yüz doksân akçe ol dahi başka bir icmâl ve beş bin altı yüz elli akçe yazar icmâlin bin sekiz yüz yigirmi beş akçeleriyle altı bin sekiz yüz doksân akçe icmâlin ikişer yüz yigirmi beşer akçelerin merkûmân İsmail veled tekâ'ud Mahmud ve tekâ'ud Hasan veled İbrahim ve bâkisi müşterekleri kayıtlarında ve karye-i 'İlani el-mezbûrenin yazusu mezkûresinden ber-mûceb-i kayd yetmiş dokuz akçelerin merkûmân İsmail veled tekâ'ud Mahmud ve tekâ'ud Hasan veled İbrahim kayıtlarında olduğu mestûr ve mukayyed olmağın ahz ve kabzına gadr ve himâye olmamak üzere defter-i hakâni mûcebince kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 136, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

Müderrişin-i kiramdan mevlâna el-hâc Ahmed zîde- 'ilmuhu sūdde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb mûmâ-ileyhin Haleb sancağında vâki' ber-vech-i ma'îşet mutasarrıf olduğu Cebel-i Bârişân me'a halkalar kazâsının mahkemesi mahsûlundan mebâliğ olan akçeden bin yüz altmış (boş) senesinden berü hâlâ Haleb sükkânından Seyyid Ahmed ve Seyyid Mehmed ve nâib Mustafa efendi dimekle ma'rûf kimesneler zimmetlerinde beş yüz gurus alacağı olub bu ana dek göndermeyüb zimmetlerinde kaldığın bildirüb mahallinde şer'le görülüb mezbûrların zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr tamamen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1169 (Aralık sonları/ Ocak başları 1755/1756)

Sayfa No: 136, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine mavlâna Haleb mollâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden el-hâc Mehmed nâm kimesne gelüb Antakya sâkinlerinden Yegen Mehmed dimekle meşhur kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü ber müceb-i temessük dört bin gurus alacağı olub taleb eyledikde virmekde te'allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında olduğun bildirüb şer'le görölüb ol mikdâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve bî-kusur alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 136, Hüküm No: 4

Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Seyyid Hüseyin zîde-şerefehu gelüb İdlîb sâkinlerinden es-seyyid 'Abdurrahman nâm kimesne bundan akdem fevt olub terekesi ırs-ı şer'le vereseleri Seyyid 'Abdülfekkah ve (boş) ve (boş) nâm kimesnelere intikâl ve ol vaktde verese-i mezkûrenin içlerinden sağır ve sağıre ve ğâ'ib ve ğâ'ibeleri olmağla beyne'l-verese tereke-i mezkûreyi iktisâm için İdlîb kâdısı tarafından bunu irsâl ve bu dahi varub müteveffâ-yı mezkûrun terekesini beyne'l-verese iktisâm ve kânun üzere icâb iden resm-i kısmetin ahz ve İdlîb kadısı tarafından tamamen teslim idim şer'en ve kanunen buna dahl olunmak icâb itmez iken verese-i mezkûre şimdi zuhur ve virdiğümüz resm-i kısmetin senden gerü alıruz deyü üzerine şer'en bir nesne sâbit olmadın hilâf-ı şer' ve kanun müdahale ve ta'arruzdan hali olmadıkların ve bu babda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb mücebince 'amel olunub hilâf-ı şer' ve kanun müdahaleleri men' ve def' olunmak babında emr-i şerifim rica eylediği ecilden mahallinde şer' ve kanun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 137, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına ve İdlîb kâdısına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden es-seyyid Mehmed zîde-şerefehu gelüb İdlîb sükkânından Hatib oğlu es-seyyid Mehmed ve karındaşı İbrahim ve İnâl oğlu Seyyid 'Osman ve (boş) nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü ber-müceb-i temessük beş bin gurus alacak hakkı olub taleb eyledikde edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildirüb şer'le görölüb zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus hakkı tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 137, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Nişân-ı hümayûn virilen dergah-ı mu'allâm çavuşlarından Hasan çavuş zîde-kadruhu 'arzuhal idüb Haleb ve Kastamonu sancaklarında Cebel-i Bârişa ve ğayri nâhiyelerde Kefer 'Arûk nâm karye ve ğayriden elli üç bin beş yüz doksan sekiz akçe ze'âmete berât-ı şerifemle mutasarrıf olub Haleb kazâsı müzâfâtından nâhiye-i mezkûre tâbi' müşterekiyle kayd ve berâtına dâhil ze'âmetinin baş kalemi olan karye-i Kefer 'Aruk el-mezbûre hîn-i tahrirden berü müşterekiyle ze'âmeti tarafından zabt ve mahsul ve rûsumundan ze'âmeti tarafından âid olan kanun ve defter mücebince ahz ve kabz oluna gelmişken karye-i mezbûre re'âyâsından birkaç re'âyâ mürâbahacı tâ'ifesinden olub 'ayânlık iddi'âsında bulunan İbrahim ve (boş) nâm kimesneler mürâbaha ile virdikleri akçe mukâbelesinde birer takrîble re'âyânın yerlerin yedlerinden ahz ve zabt ve müstehak-ı tâpu olan arâziyi dahi fuzuli zabt ve re'âyâyı perişan ve karye-i mezbûreyi hilâf-ı defter-i hakâni çiftlik i'tibârıyla tagallûben zabt ve benim çiftliğimizdir deyü mahsûl ve rûsumun dahi virdirmeyüb ze'âmeti mahsulünün kesr ve noksan terettübüne bâ'is oldukların inhâ ve karye-i mezbûre çiftlik i'tibârından men' ve ber-müceb-

i defter-i hakâni karye i'tibâriyle müsterekleriyle ze'âmeti su başısına zabt ve mezkûrun hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kanûn zâhir olan te'addileri men'î için emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm ve defter hâne-i 'amiremde mahfûz ruznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Haleb sancağında Cebel-i Bârişa nâhiyesinde kırk beş nefer re'âyâ ile karye-i Kefer 'Aruk hâsıl-ı kesîm-i mine'l-hums hinta ve şa'ir ve kûsbe(?) ve fulh ve harâcü'l-kürûm ve eşcâr-ı zeytun ve tîn ve resm-i tâpu ve deştânî ve bâd-ı hevâ ve 'arusâne yekûn me'a gayruhu on dört bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve defter-i icmâl me'a gayruhu birikdirülüb yigirmi bir bin beş yüz on altı akçe yekûnundan yigirmi bir bin akçesi ifrâz ve ze'âmet bir icmâl ve beş yüz on altı akçesi dahi hisse-i hass-ı şâhi ve yigirmi bir bin akçe ze'âmet bir icmâl ve tamamen mûmâ-ileyh Hasan Çavuş zîde-kadruhunun ze'âmeti mülhakâtından olduğu mestûr ve mukayyed olunmağın defter-i hakâni ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mantûku üzere bu makule müstekîlen bir karyenin çiftlik i'tibâriyle zabt olunması hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kanun ve ğadrî mûcib hâlâtndan olmağla karye-i mezbûr ber-mûceb-i defter-i hakâni karye i'tibâriyle zabt itdirilüb mezkûrun muğâyir-i defter-i hâkâni ve kanun çiftlik i'tibâriyle müdâhalesi men'î için defter-i hakâni mûcebince kânun üzere emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l re'isü'l-küttâbım olan Hamza Hamid dâme-mecduhui'lâm itmeğın i'lâmı mûcebince 'amel oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 137, Hüküm No:3

Üstte şerh: "Tekrar emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 169 (Mart 1756)

Haleb vâlisi vezîr Ragıb Mehmed Paşa'ya ve Haleb kâdisına hüküm ki

Haleb sükkânından kıdvetü'l-emâsıl ve'l-akrân el-hâc 'Abdulkâdir emir-zâde Haleb sâkinlerinden mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu es-seyyid Mehmed nâm kimesnelerde iki kıt'a hüccet-i şer'îyye mûcebince yigirmi dokuz bin üç yüz yigirmi altı gurus ve doksan akçe alacağı olub edâda te'allül itmeleriyle ma'rifet-i şer'le Haleb'de habs olunub altı bin beş yüz gurusu kendülerden tahsîl ve buna teslim olunub mâ'adâ yigirmi iki bin sekiz yüz yigirmi altı buçuk gurus zimmetlerinde bâki kalub ma'dum ve müfriz iddi'âsıyla edâda teallül eylediklerinde tekrar mürâfa'a ve nesârendesi onu on bir üzere binâen bi'l-mürâfa'a yesârları bi'l-müvâcehe şuhûd-ı 'udûl ile tevâtüren sâbit ve şuhûdun şehâdetleri kabulünde mâ-sülûsün el-nisârı semân ihraç olmaz deyü şeyhü'l-İslâmdan dahi fetvâ-yı şerîfe virilmek cihetiyle mahkûm-bih olan akçenin tahsili için habs olunmuşlar iken Haleb a'yânından ba'zıları mu'ayyenleri olduğuna binâen mezbûranı hilâf-ı şer'-i şerîf tegallûben habsden ihrâc ve ibtâl-i hak sevdâsında oldukların bundan mukaddemce 'arzuhal ile istid'â-yı 'inâyet eyledükde meblağ-ı mezbûr tamamen kendülerden tahsil ve edâ olunmadıkça merkumân habsden ıtlâk olunmamak üzere emr-i şerîf sâdır olmuş iken mezbûrân ziyâde müte'annid ve Haleb a'yânları dahi merkumu himâye ve buna ğadr ve hayf ve ibtâl-i hak irâdesiyle edâ-yı deyn itmedin muğâyir-i emr-i 'ali sebillerin tahliye eylediklerinden gayrı yesâr ve servetleri sâbit olmuş iken hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları emr ile taksit-i şer'î ve tedriç hilesinde ve ibtâl-i hakka sülûk eyledüklerin bildürüb bu babda fuzuli muhâlefet ve medhâlleri olmayan a'yân ve mütegalibenin kelâm-ı nâ-mesned ve 'âdedine kat'alınan ve açık olunmayub ve da'vâ-yı mezbûre bir dürlü karışmayub ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'îyye mezbûrlar ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve şer'le sâbit olan hakkı bilâ-inhâl tahsil ve vekiline teslim olunmadıkça sebilleri tahliye olunmamak bâbında tekrar emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve divân-ı hümayûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâca'at olundukda deyn-i mezbûr tamamen tahsil ve vekiline edâ olunmadıkça merkûman habsden ıtlâk

olunmamak üzere emr-i şerifim virildiğün mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mücebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 137, Hüküm No:4

Haleb vâlisine ve monlasına hüküm ki

Sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyh Yahya zîdet-fezâilehusun mektub gönderüb müteveffâ Koca Mustafa Paşa'nın Haremyn-i şerefeyn fukarasına irsâline ta'yîn eylediğü Halebü'sşehbâ'da vâki' evkafının yüz altmış senesi ramazan-ı şerifi gurrelerinden altmış yedi senesi şabanı gayetine gelince mütevellisi tarafından medine-i mezkûre sükkânından emir-zâde el-hâc 'Abdülkadir zîde-kadruhuya bâ-temessük deruhde olunub mezkûr dahi mâl-ı vakfı ve rüsumatı sâ'iresi cem' ve tahsîl ve kendüye irsâl ve teslim itmek üzere medine-i mezbûre sükkânından mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu es-seyyid Mehmed nâm kimesneleri tevki itmekle merkumân müddet-i mezbûrede mâl-ı vakfı cem' ve medine-i mezkûrede vâki' gümrük ve mazu ve hanların ucır ve gurât-ı mu'ayyenesinden 'ibâret olan rüsumâtın vakf-ı mezbûrun kâtib ve câbî ve odabaşı vesâ'ir hüddâmı ma'rifet ve vuku'atlarıyla mumzâ ve mahtûm defter mücebince otuz dört bin seksen altı gurusu cem' ve tahsil ve ahz ve kabz itmişler meblâğ-ı mezkûrun on yedi bin seksen altı gurusunu tama'-ı hamılarından nâşi ketm ve ihfâ ve kendü umûr ve hususlarına sarf ve istihlâk eyleyüb ol-vecihle vakf-ı şerife ve mûmâ-ileyh el-hâc 'Abdülkadir'e ğadr-ı 'azim olmağın sıyâneten lil-vakf hakikât-i hâl bî-garez müsliminden ba'de's-su'al vuku' üzere der-devlet medara 'arz ve i'lâm idivir deyü mezkûr el-hâc 'Abdülkadir iltimâs ve fî'l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzere olub vakf-ı şerif ve mezkûr el-hâc 'Abdülkadir mağduru'l-ahvâl oldukları hüddâm-ı vakf ve bî-garez müsliminden cem'-i kesir ve cem'-i gafir kimesneler haber vermeleriyle merkumân el-hâc Mustafa ve oğlu es-seyyid Mehmed'in ketm ve ihfâ eyledikleri salifü'l-beyân on yedi bin seksen altı gurusu kendülerden ma'rifet-i şer'le tahsîl olunmak bâbında emr-i şerifim virilmek recasına vâki' hali bi'l-iltimâs 'arz ve i'lâm eyledigin ecilden mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 138, Hüküm No:1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb'de vâki' Sâlâhiye medresesi vakfının bi'l-fi'il berât-ı şerifimle mütevellisi olan Sülayman zîde-'ilmuhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb medrese-i mezbûre vakfının müsekkafâtı ve mezâri'-i mîriyle iştirakına binâen öteden berü taraf-ı mîriden zabt ve cânib-i vakfa cüz'i şey virilegelüb bir vecihle ihdâs-ı vazifeye tahammülü yoğ iken ashâb-ı iğrazdan ba'zı kimesne bir takrîb ile 'askeri tarafından hilâf-ı defter-i hâkânî ve muğâyir-i kadîm yevmî on üç akçe vazife ile nezâret ihdâs ve vakf-ı mezbûrun ihtilâline bâ'is olmağla defter-i hâkânide nezâret-i mezbûrun kaydı olmayub muhdes olmağın kaydı terkin olunmak bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hâli arz ve Haleb'de vâki' Salâhiye medresesi vakfının yevmi yigirmi akçe vazife ile kitâbet ve cibâyet ve nezâret-i es-seyyid Hâşim'e yüz altmış sekiz senesinde tevcih ve berât virilüb hâlâ üzerinde olduğu ruz nâmçe-i 'askeriden ihraç ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz defter-i evkafa mürâcacat olundukda A'zâz nahiyesine tâbî vakf-ı medrese-i Salâhiye der-kurb-ü dârü's-sa'âdet yazıldığı mahalde 'an-karye-i Salad on iki kırâat ve beş bin sekiz yüz yigirmi beş akçe yekün me'a gayruhu on dört bin iki yüz elli sekiz akçe minhâ- el-masraf on iki bin altı yüz doksan altı ve cihet-i tedris fî yevm on beş ve cihet-i tevliyet fî yevm sekiz ve cihet-i kitâbet fî yevm dört ve cihet-i câbi fî yevm üç me'a cihât-ı sa'ire el-bâki bin beş yüz altmış iki merammâta muhtaç olmuştur zevâyid deyü kimesneye virilmeyüb ma'rifet-i kâdî ile lâzım olan merammâtına sarf oluna deyü defter-i evkâfda

muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu mestûr ve mukayyed ve 'askeri ruznâmçesinde kitâbet ve cibâyet ve nezâret topdan yigirmi akçe vazife ile berât virilüb ancak defter-i hakânide yevmi dört akçe ile kitâbet ve üç akçe ile cibâyet cihetlerinden muharrir kalemiyle tahrir olunub nezâret cihetin kaydı bulunmamağla yedi akçe (akçe) kitâbet ve cibâyet cihetlerin ber-mûceb-i defter-i hakâni ibkâ ve on üç akçenin ve nezâretin kaydı terkin olunmak için emr-i şerifim tahrîri bâbında bi'l-fi'il re'isü'l-kittâbım olan Muhammed 'Avni dâme-mecduhu i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince on üç akçenin ve nezâretin kaydı terkin olunmak için fermân-ı 'lişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 138, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve A'zaz ve Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâlâ divân-ı hümâyûn kaleminde beglikçilik hıdmetinde olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhu gelüb berât-ı şerîfemle mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından A'zaz nahiyesine tâbi' Barluca mezra'ası ve Gınar ve tevâbi' ve Tel Şeyh ve tevâbi' ve Kilis kazâsı müzâfatından Râvendân nahiyesine tâbi' Beldiki nâm-ı diğer Yusur ve tevâbi' ve yine kazâ-i mezbûr müzâfatından Darbısâk nahiyesine tâbi' Şebe tarafında vâki' Samara nâm karyelerin bin yüz altmış yedi senesinde vâki' mahsul ve rusûmu mûmâ-ileyhin berâtı mûcebince tahvili tarihine düşmüş iken ba'zı mevânî'i sebebiyle ba'zen re'âyası zimmetlerinde ve ba'zen dahi taht-ı kazâlarınızda sâkin ba'zı kimesneler taraflarından fuzulî ve bilâ-sened ahz ve kabz ve ol vecihle ze'âmeti mahsûlunun noksân terettübüne bâis olduğu ve tarafından Çapul ağâsı Ebubekir zîde- kadruhuyu vekîl eylediğin bildirüb mûmâ-ileyhin berâtı mûcebince tahvili tarihine düşen sene-i mezkûre mahsul ve rusûmu tevccüh idenlerden tamamen tahsîl ve bî-kusur vekil-i mezkûre teslim ve ahz ve kabz itdirilüb muğâyir-i kanun bir dürlü muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerifim sudurunu istid'â itmeğin berâtı mûcebince tahvili tarihine düşen mahsul ve rûsumu teveccüh idenlerden kanun üzere alıvirilmek bâbında fermân-ı 'alişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 138, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân hala divân-ı hümâyûnumda beglikçilik hidmetinde olan el-hâc Mehmed Kudsi gelüb berât-ı 'âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakatından Haleb sancağında Menbiç nahiyesine tâbi' Büyük Kara Harman nâm karye ve gayriden on beş bin iki yüz doksan dört akçe tımâr senede üçer yüz guruşa tâliblerine iltizâm olunur iken ba'zı mevânî' sebebiyle altmış yedi ve altmış sekiz seneleri mahsulü re'âya zimmetlerinde kalmakdan nâşi yüz altmış yedi senesinin mahsul ve rusûmu teveccüh idenlerden ahz ve kabz itmek üzere Ayıntâb ahalilerinden velî hâcî zâde mütevellî Ahmed ağâ dimekle ma'rûf kimesneye ve altmış sekiz senesi dâhi yine Ayıntâb sâkinlerinden tüccârdan Manik oğlu nâm tâcire tavsiye idüb aherden müdâhele olunmak iktizâ itmez iken Haleb ahalilerinden çukedâr oğlu Mustafa ağâ dimekle meşhur kimesne telbîs ve eşirrâdan olmağla sahte temessük peyda ve kurâ-i merkûmeyi fuzulî aher kimesnelere ilzâm ve bedel-i ilzâmını ahz ve kabz itmekle bundan akdem mûmâ-ileyhin vekîlleri Mahallerine varub tarafına 'â'id olan a'şâr ve mahsûlu taleb eyledüklerinde merkum Mustafa'nın temessük ile mahsul ve rusûmun ahz olunduğunu haber virüb ve merkûm Mustafa'nın bu misüllü dek ve desîse ile ol tarafda olan ze'âmeti karyelerine müdâhale ve mahsulu ve rûsumunu ihtilâs ve ğadr ve hayf eylemek 'âdet ve kârı olduğun inhâ ve ol tarafa aher husus ile ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle me'huzu olan iki senelik altı yüz gurusluk mahsul ve rusûm tamamen kendüsünden tahsîl ve kizb ve hile ile ze'âmeti karyelerine vaz'-ı yed ve müdâhale ve ğadr eylediği için 'ibreten li'l-gayr te'dîb ve tenbîh olunub zimmetine geçen

akçeyi edâda muhâlefet ider ise habs ve ‘ala-eyyi-hâlin kurâ’-ı merkûmeden makbuzu bi’t-tamam tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmeğîn aher husûs içün ta’yîn olunan mübâşîr ma’rifetiyle vech-i meşrûh üzere şer’le görûlmek bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evhîr-i R (Rabîu’l-ahîr) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 139, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

Hâlâ dîvân-ı ‘adâlet ‘üvânında beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhu ‘arzuhal idüb Kilis ve ‘Üzeyîr ve Kayseriye ve Haleb sancaklarında A‘zâz ve ğayri nâhiyelerde Ada nâm karye ve ğayriden yetmiş dört bin beş yüz elli dört akçe ze‘âmete divân-ı Hümâyûnum kitâbeti gedüğü ilhâkiyla berât-ı ‘âlişânımla mutasarrıf olub ze‘âmeti aklâmından Haleb sancâğında Harim nâhiyesinde hâsıl me‘a harâc-z zeytun ve tîn dört bin dört yüz otuz akçe yazı ile mezra‘a-ı Keferçun der-yed-i ahâli-i karye-i Askat ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ hâsıl-ı kısım mine’l-hums üç bin dört yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Tesil der –nezd-i karye-i Askat defter-i mufassalda müharîr kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde Menbiç nahiyesine tâbi‘ karye-i Büyük Kara Dîb ve me‘ ğayruhu birikdürölüb otuz bir bin beş yüz yigirmi dört akçe ze‘âmet deyü bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun yedi bin iki yüz otuz akçesi vezîr-i a‘zâm-ı sâbık Mehmed Paşa’nın Şuğur Köprüsünde binâ eyledüğü palankanın müstehfizân kethûdasına mahsus tîmâr olmak üzere yetmiş tarihinde tevkî‘i kalemiyle defter-i icmâlde mahallî tashih ve zikr olunan icmâlin on dört bin iki yüz doksan dört akçesi mûmâ-ileyh el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhunun ze‘âmeti mülhakâtı ve bâkisi müştereki kaydında olduğı defter-i hakânide mukayyed ve mezra‘a-ı Keferçun der-nezd-i karye-i Askat ve mezra‘a-ı Sebil der-nezd-i karye-i Askat deyü mukayyed olan mezra‘alar müşterekleriyle mûmâ-ileyhin ze‘âmeti mülhakâtından ve hala kayd ve berâtına dâhil olub aherin bir dürlü ‘alâkası olmayub öteden berü ikişer yüz guruşa mûmâ-ileyhin tarafından ilzâm ve mültezimi olanlar müşterekleriyle ber-mûceb-i defter-i hakânî zabt ve mahsul ve rûsumu ahz ve kabz idüb aherden bir vecihle dahl ve ta‘arruz olunmak icâb ve iktizâ itmez iken hala Haleb muhassılı olan Mehmed mûmâ-ileyhin müşterekleriyle kayd ve berâtına dâhil olub hîn-i tahrirden berü müşterekiyle ze‘âmeti tarafından zabt oluna gelan mâru‘z-zikr mezra‘a içün bilâ sahibdir deyü fuzulî müdâhale ve altmış yedi ve altmış sekiz senelerinde tarafından ta’yîn eyledüğü Çukedârına tegallûben zabt ve vâki‘ olan mahsul ve rûsumu ahz ve kabz ve hala zimmetinde olduğı bildürüb hilâf-ı defter-i hakânî muhassıl-ı mezbûrun zikr olunan senelerde fuzulî ahz ve kabz eyledüğü mahsûlât ve rûsumâtı tamamen mûmâ-ileyhin vekiline istirdâd ve ahz ve kabz itdirilüb muğâyîr-i defter-i hakânî bir dürlü te‘allül nizâ‘ itdirilmemek bâbında emr-i şerîfîm sudurunu istîrhâm ve defter-hâne-i ‘amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda mâru‘z-zikr mezra‘alar vech-i meşrûh üzere hala müşterekleriyle mûmâ-ileyh el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhunun kayd ve berâtı dâhilinde olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakânî mûcebince kânun üzere ‘amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhîr-i R (Rabîu’l-ahîr) sene 169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 139, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Sâbık Haleb kâdısı aksâ kuzât’ül-müslimin mevlâna Mehmed Emin zîdet-fezâilehu sütte-i sa‘âdetime mektub gönderüb Halebü’ş-Şehbâ’da vâki‘ Salahiye medresesinin müderris ve evkafının berât-ı şerîfîmle mütevellisi olan Süleyman zîde-‘ilmîhu mukaddemâ meclis-i şer’e varub medrese-i mezbûre evkafından Haleb’de hâric-i Bâbü’l-Hannâk nâm mahalde vâki‘ defter-i hakânide

mukayyed Hânû's-Simek demekle ma'rûf hâna öteden berû Haleb'e celb olunan balık vaz' oluna gelüb vakf-ı şerifin külli irâdı hân-ı merkuma münhasıra ve balıkçılar dahi hân-ı merkuma nüzul idüb lakin birkaç seneden berû eslâfı zamanlarında hân-ı mezbûr harâbe müşrîf olmağla balıkçılar aher Mahalle nüzûl ve ekseri perişân ve hân-ı merkumun ta'mirini iltimâs itmeleriyle müceddeden ta'mîr ve termîm olunmağın balıkçılar hân-ı merkuma gelmek murâd eylediklerinde mütegalibeden ba'zıları hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kadîm mûmâna'at itmeleriyle balıkçıların hân-ı merkuma nüzûllarına hilâf-ı defter-i hakâni ve kadîme muğâyir kimesneye mûmâna'at itdirilmeyüb zâhir olan te'addiler men' ve def' olunmak bâbında der-devlet-medâra 'arz ve i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeğın vâki' hali hükm-ü hümâyûn virilmek ricasına mûmâ-ileyh 'arz ve defter-hâni-i 'amiremde mahfûz ve defter-i evkafa mürâca'at olundukda Haleb nahiyesine tâbî' medrese-i Salâhiye yazıldığı mahalde fî sene-i dört bin akçe yazusu olan Hânû's-Simek hâric-i bâbü'l-hannân A'zaz nahiyesine tâbî' 'an-karye-i Sâdır ve me' gayruha birikdürülüb on dört bin iki yüz elli sekiz akçe el-masraf cihet-i müderris fî yevmi on beş ve cihet-i tevliyet fî yevmi sekiz me' cihât-ı sâ'ire deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrir olunduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mûcebince 'amel olunmak için karındaşım hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfirün-leh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında bin yüz altmış iki senesi evâhir-i rebî'ü'l-evvelinde emri şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmeğın hilâfına emr virilmiş değil ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rabîu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 139, Hüküm No: 3

Haleb kâdisına ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc Hüseyin zîde-kadruhu gelüb Antakya'da vâki' Cebel-i Akdam mukâta'asının rub'una ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerifimle mutasarrıf olmağla bin yüz altmış sekiz senesinde hissesinin zabtın Antakya sâkinlerinden mirî kâtibi Mehmed emin efendi demekle ma'rûf kimesneye ilzâm ve merkûm dahi iltizâm ve zabt ve bedel-i iltizamından zimmetinde kalan sekiz yüz guruşu defa'atiyle mektub ahrîr ve taleb eyledükde hilesinden nâşi bugün yarın deyü 'avk ve te'hîr ve meblağ-ı mezbûrdan muğâyir-i temessük henüz bir akçe ve bir habbe vormeyüb ğadr-ı külli murâd eyledüğün bildirüb şer'le ba'de't-terâfû' ber-mûceb-i temessük zimmetinde kalan ol mikdâr guruşu alıvrılüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emri şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rabîu'l-ahir) sene 1169 (Ocak sonları/ Şubat başları 1756)

Sayfa No: 139, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine Haleb kâdisına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden Markar nâm zımmî gelüb Antakya sâkinlerinden Çavuş oğlu İsmail ve zevcesi (boş) nâm hâtun zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berû ber- mûceb-i temessük iki bin altı yüz altmış bir guruş alacak hakkı olub bundan akdem def' âtiyle taleb ve almak istedikde virmekde bî-vech-i şer'î te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-ı hak ve tahsili mümkün olmaduğın bildirüb mahallinde şer'le görölüb ber-mûceb-i temessükât zimmetlerinde olan ol mikdâr guruş hakkı tahsîl ve alıvrılüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 140, Hüküm No: 1

Haleb mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb sâkinlerinden es-Seyyid Mehmed Şerîf el-Câbiri zîde-şerefehu gelüb Haleb'de vâki' mahkeme-i kübrânın muhâsebe ve keşf mukayyidliği es-seyyid Mustafa bin Şeyh Ahmed el-Câbiri kasr-ı yedinden buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub 'uhdesine lâzım gelan hıdmetin edâ idüb bir vecihle dâhil olunmak icâb itmez iken ashâb-ı ığrâzdân ba' zı kimesneler bî-vech ve bilâ-berât ve bilâ-sened mukayyidliği umûruna mudâhale ve te'addiden halî olmayub ğadr murâd eylediklerin bildirüb aheri bî-vech ve bilâ-berât ve bilâ-sened dâhil ve ta'rruz itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Câ (Cemaziye'l- evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 140, Hüküm No: 2

Üstte şerh: "Tecdîd olunmuşdur." Fî evâ'il-i Râ (Rabiu'l-ahir) sene 171 (Kasım sonları/ Aralık başları 1757)

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb'de dârü's-sa'âdet kurbunda Salâhiyye medresesi vakfının mütevellisi 'ulemadan Süleyman zîde-'ilmuhû 'arzuhal idüb medine-i mezbûrede Bâbü'l-Hannâk hâricinde Hânü's-Simek deyü defter-i hakânide mukayyed hân medrese-i mezbûre vakfı müsekkafâtından olub hîn-i tahrirden berü medine-i mezbûreye taşradan yük ile gelân balık ashâbı hân-ı mezbûre nüzûl ve bey' ve şîrâ ve defter-i hâkânî ve şart-ı vâkıf mücebince cânib-i vakfa icâb ve iktizâ iden icâre-i vakf taraf-ı vakfdan ahz ve kabz ve umûr-u vakfa sarf ve şart-ı vâkıf icrâ oluna gelmiş iken mütevellî-i mezkûrun selefleri zamanında vakfın zikr olunan hânı mürur-ı eyyâm ile harâbe olduğundan taşradan balık getirenlerin ba' zıları medine-i mezbûrede dârü'l- vekâle hânı ve ba' zen Bekmez hânı demekle ma'rûf hânlar nüzul ve bey' ve şîrâ ve âid olan rûsumu zikr olunan hânların hancıları ahz ve kabz idüb ve el-hâletü'l- hazîhi medrese-i mezbûre vakfı olan Hânü's-Simek taraf-ı vakfdan ta'mîr ve evvelki gibi balık getirenler kadîmisi üzere Hânü's-Simek demekle ma'rûf hâna nüzul ve bey' ve şîrâ ve medrese-i mezbûre vakfına âid olan mütevellî-i vakf taleb eyledükde selefü'z-zikr dârü'l-vekâle ve Bekmez hânları hancıları bir müddet bizim hanlarımıza nüzul iderdiniz deyü yedlerinden balık harcı cebren ahz eyledüklerinden taraf-ı vakfa mükerreren edâda imtinâ' ve bu vecihle vakfa ğadr eylediklerin bildirüb mezkûrların hilâf-ı defter-i hakânî ve muğâyir-i kadim ve bilâ-sened ve mülk zikr olunan hânına nüzul ve hân-ı mezkûrda bey' ve şîrâ olunan balıktan dârü'l-vekâle hancıların ve mutasarrıflarının harç ve rûsum mütâlebesiyle te'addileri külliyyen men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istîrham ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkafa mürâca'at olundukda Haleb sancağında (boş) ve nâhiyesinde vakf-ı medrese-i Salahiye der-kurb-ı dârü's-sa'âdet deyü yazıldığı mahalde tahtında Hânü's-Simek hâric-i bâbü'l-Hannân fî sene dört bin akçe yazı ile tahrîr ve A'zâz nâhiyesinde 'an karye-i Saver ve gayrihu on dört bin iki yüz elli sekiz akçeden minhâ el-masraf on iki bin dokuz yüz doksan altı ve cihet-i tedris fî yevmi on beş ve cihet-i tevliyet fî sekiz ve cihât-ı sâ'ire 'aded beş el-bâki bin beş yüz altmış dört akçe meremmâta muhtaç olmuştur zevâyidden kimesneye virilmeyüb ma'rifet-i kâdî ile lâzım olan merammâta sarf oluna deyü muharrir kalemiyle tahrir olunduğu ve balâda zikr olunduğu vech üzere bâbü'l- Hannân olmak üzere dârü'l-vekâle ve Bekmez hânı isimleriyle hân kaydı bulunmadığı defter-i hakâniden zahr-ı 'arzuhal tahrir ve işâret olunmağın bu suretde zikr olunan hanların hancıları hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i defter-i hakânî ve kadîm ve bilâ-sened mücerred mukaddemâ bizim hânlarımıza nüzul iderdiniz deyü tâ'ife-i mezbûreden harç nâmı ve rûsum talebiyle te'addileri ğadri mûcib olmağla mahallinde ma'rifet-i şer'le görölüb vech-i meşrûh üzere olan te'addileri men' olunması için defter-i hakânî mücebince

mahallinde şer'e havâle ile emr-i şerifim tahriri bâbında bi'l-fi'il re'isü'l-küttâb olan Seyyid Mehmed 'Avni dâme-mecduhu i'lâm itmegin i'lâmı mücebince mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 140, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına Kilis ve A'zâz kâdılarına ve Kilis voyvodasına hüküm ki

Medine-i Haleb'de vâki' Şeyh Burhaneddin vakfının evlâdiyet ve meşrutiyet üzere berât-ı şerifimle mütevelliyesi olan Şerife 'Âişe nâm Hatun gelüb mezbûrenin ceddî merkûm Şeyh Burhaneddin kuddise-sirrehü'l-'azîz Haleb'de Bâbü's-Sügra nâm mahalde bir kıt'a bağçe ve yine Haleb'de Babahine Mahallesinde dört bâb menzil ve Sabun bazarında bir bâb dükkân icâreleri ve Kilis ve A'zâz kazalarında nim-degirmân ve sâ'ir 'akâratı gallesini evlâd ve evlâdına ve ba'dehu Haremeyn-i Şerefeyn vakf ve şart ve ta'yîn eylediğ vakfiye-i ma'mûl bihâsında mukayyed ve evlâd-ı vakfdan mezbûreden gayrı kimesne kalmayub tevliyet-i merkûme ancak mezbûreye münhasıra ve ba'de vefâtihâ vakfiye-i ma'mûl bihâ mücebince Haremeyn'e intikâl etmek üzere meşrûte olub vakfın 'akâratından olan bağçe ve menâzil ve sâ'ir her nesi var ise tevliyeti hasebiyle icâratını ahz idüb tevliyeti umuruna aherden dahl icâb itmez iken ecânibden ashâb-ı iğrâzdan Haleb sâkinlerinden Hüseyin 'Abdülkadir ve Kilis sâkinlerinden Yahya ve Seran ve Hadice ve 'Armanlı Bekir ve Hacı Nebi oğlu ve Nebi beg oğlu demekle ma'rûf kimesneler yedinde olan berâta muğayir hilâf-ı şart-ı vâkıf tevliyet-i mezbûreye müdâhale ve icârat-ı vakfı bilâ-sened fuzuli ahz ve hilâf-ı inhâ bunu ehl-i 'örfe gamz ile te'addiden hali olmamalarıyla şer'le görölüb mezbûrların fuzuli icârat-ı vakfdan aldıkları girü alıvrilüb ve fî-mâba'ad müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istirhâm ve hazine-i 'amiremde mahfûz Anadolu muhâsebe defterlerine nazar olundukda tevliyet-i mezbûre ber-vech-i meşrûh avlâddan mezkûre 'Âişe binti es-Seyyid Kasım üserinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mücebince 'amel ve şer'le görülmek için karındaşım hüdavendigâr-ı sâbık Sultan Mahmud hân tâbe-serahu zamanında emr-i şerif virildüğün bildürüb tecdidin ricâ eylemegin hilâfına emr virilmiş değil ise vech-i merşûh üzere 'amel olunmak emrim olunmuştur.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 140, Hüküm No: 4

'Üzeyir sancağı begi 'Osman dâme-'izzihuya hüküm ki

Sen ki mirmirân-ı mûmâ-ileyhsin seleflerin kadimden bir veya iki neğâra ve iki serenâ çıldıra geldiğine binâen eslâfın misüllü sana dahi izn virilmek bâbında emr-i şerifim sudûrunu istircâ eyledigin ecilden selefın iki leğara ve iki surnaya me'zûn oldukların istid'â itmenle ziyadesine ruhsat virilmeyüb vech-i meşrûh üzere 'amel eylemek için fermân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 141, Hüküm No: 1

Kilis ve (boş) kâdılarına ve Kilis hassı voyvodasına hüküm ki

Kilis kasabası ahâlisi südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb kasaba-i mezbûrede sâkin sâbık serdâr olan İbrahim nâm kimesne kendü hâlimde olmayub yüz altmış (boş) senesinden berü celb-i mâl sevdâsıyla her birlerini hilâf-ı inhâ gûna gun tecrîm ve tağrîm eylediğinden ma'âda 'avârız vesâ'ir tekâlifleri vukû'unda emr ve defterden ziyâde kendü nefsiçün bi-gayri hakkın zulmen fukaradan küllî akçe tahsîl ve zulm ve te'addisinin nihâyeti olmayub perâkende ve perişân olmalarına bâ'is olduğun bildirüb zâbiti ma'rifetiyle şer'le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerif ve bi-gayri hakkın emr ve defterden ziyâde kendü nefsiçün zulmen aldığı hakkı fukâra her ne ise tamamen tahsîl ve girü ashâbına red ve teslîm itdirilüb ihkâk-ı hak ve fîmâba'd zâhir olunan zulm ve te'addisi men' ve def'

olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eylediklerin ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ Cemaziye'l-evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 141, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Mustafa zîde-kadruhu gelüb Haleb kal'ası derûnunda vâki' Câmî'i'n-Nur vakfının tevliyetine ber-vechi hasbî mutasarrıf olan babası es-Seyyid el-hâc 'Abdullatif'in kasr-ı yedinden bin yüz altmış sekiz senesini şevvâlinin yigirmi beşinci gününde buna tevcih ve hala mâliye berâtıyla üzerinde olub 'uhdesine lâzım gelan hıdmetin edâ idüb dâhl olunmak icâb (itmez) iken kal'a-ı mezbûre sâkinlerinden olub kal'a-ı mezbûr kethüdâsı olan Hüseyin nâm kimesne yedinde olan berât-ı 'alışânıma muğâyir tevliyet-i mezbûru fuzuli zabt ve cânib-i vakfa 'â'id galle-i vakfı hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sened fuzûli ahz ve kabz idüb ğadr eyledüğün bildirüb tevliyet-i mezbûr yedinde olan berât-ı 'alışânım mücebince kendüye zabt ve mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sened fuzûli ahz ve kabz eylediği galle-i vakf tevliyeti hasebiyle alıvirilüb te'allül ve nizâ' itdirilmemek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eylediği ecilden hazîne-i 'amiremde mahfûz Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda tevliyet-i mezbûr hala maliyye tarafından virilan berât-ı şerîfîmle mezbûr Seyyid Mustafa'nın üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulumağın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 141, Hüküm No: 3

Payas ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Kıdvetün ümerâi'l-kirâm hâlâ 'Üzeyir begi 'Osman dâme-'izzihu ile kıdvet'ül-emâsil ve'l-akrân Kara Mud Hân'ı zâbiti Ahmed zîde-kadruhu südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb vazîr-i a'zam sâbık Şehîd Mehmed Paşa evkafında Payas ve tevâbi'i mukata'asının zabiti iş bu bin yüz altmış dokuz senesi martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin taraf-ı vakfdan bundan akdem Payas sâkinlerinden Üveys Zâde İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesneye der-'uhde ve ilzâm olunmuş iken mîr mûmâ-ileyhin hidmet-i mezbûresinin medâr-ı temşiyeti için mukâta'-ı mezbûrenin sene-i mezkûrede zabtı sene-i sâbıkası üzere mîr mûmâ-ileyhe der-'uhde ve ilzâm olunması müktezî olmağla re'âya-yı vakf te'addiden sıyânet ve bu vecihle vakfın ma'mûr olmasına bâdi hareket eylemek şartıyla cânib-i vakfdan der-'uhde olunmak için fermân-ı 'ali sâdır olduğuna binâen mukata'-ı mezbûrenin sene-i mezbûrede zabtı merkûm İbrahim'in 'uhdesinden ref' ve mûmâ-ileyhümâ 'Osman ve Ahmed'e sene-i sâbıkası üzere yalnız on üç bin iki yüz yetmiş guruşa maktû'an ber-vech-i iştirâk der-'uhde ve ilzâm ve mûmâ-ileyhümâ dahi iltizâm ve mâl-ı maktû'-u mezbûrdan ancak bin yigirmi guruşu cem' ve 'imâret kadimesi vezâ'ifine ve bin guruşu 'imâret zehâyirin bahâlarına ve yedi yüz elli guruşu Payas kal'ası müstehfizânı mevâcibine ve yedi yüz elli guruşu Payas menzili imdâdiyesine ve bin beş yüz guruşu Sakal Tutan ve Çınar Dibi ve Hayutlu Dere derbendlerinin sekbânları mevâciblerine cem'an beş bin yigirmi guruş zikr olunan Mahallere edâ olunmak için yedlerinde ibkâ ve havâle olunub ve beş bin guruş dahî ber-vech-i peşin iş bu târihte taraf-ı vakfa teberrü'en edâ ve teslim olunub bâkî üç bin iki yüz elli guruşu dahî mevsim-i 'ösr-i harirde tamamen taraf-ı vakfa teslim eylemek şartıyla mukâvele ve te'ahhüd olunmakla vech-i meşrûh üzere sene-i mezbûre martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt eylemek üzere merkûm İbrahim'in ref'inden ber-vech-i iştirâk mûmâ-ileyhümâyâ der-'uhde ve ilzâm olunub meşrutiyet üzere müteveli-i vakf olan kıdvet'ül-emâcid ve'l-'ayân İbrahim Han Zâde zîde-mecdûhu tarafından yedlerine memhûr temessük virildüğün bildirüb yedlerine virilan temessük mücebince

mukata'-ı mezbûre kendülere zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtı ahz ve kabz itdirilüb ref' olunan mezkûru ve aheri muğâyir-i temessûk bir vecihle dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîf ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 142, Hüküm No: 1

Haleb mollasına ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından iftihar'ül-emâcid ve'l-ekârim sâbika silahdâr ağası Hasan dâme mecduhu ve hâcî Mehmed zîde-kadruhu gelüb havâs-ı hümâyûnumdan ber-vech-i mâlikâne iştirâken berât-ı şerîfimle 'uhdelerinde olan (boş) hassı mülhakatından Haleb kazası müzâfatından Cebel-i Sem'an nahiyesine tâbi' Hayân nâm karyenin defterde mukayyed ra' ve iyyet ve ra'yyeti oğullarından ba'zıları kadîmi karyelerden kalkub varub taht-ı kazalarınızda vâki' ba'zı kasabat ve kurâ ve 'askeri çiftliklerinde sâkin ve mutevattın olmalarıyla karye-i mezbûrenin ol makule defterlü re'âyâlarını bulundukları Mahallerden kaldırub kadîmi karyelerine nakl ve iskân itmek murâd eylediklerinde hilâf-ı kânun te'allül üzere bulundukların bildirüb karye-i mezbûrenin defterlü re'âyası bulundukları Mahallerden kaldırılıb kadîm-i karyelerine nakl ve iskân itdirilüb hilâf-ı kanûn te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 142, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb kazâsına tâbi' Cebel-i Sem'an nâhiyesinde Hıyan nâm karye ahâlisi gelüb bunlar ma'lûm'ül-esâmî ba'zı kimesnelere olan deynlerin def'aten edâya kudretleri olmadığından tedric ve taksit ile edâ itmek murâd eylediklerinde dâyinleri kanâ'at itmeyüb mücerred ta'cîz kasdıyla ahz ve habs ve def'aten talebiyle dâ'imâ te'addî ve rencide ve remîdeden halî olmadıkların bildirüb dâyinleri mezbûrlara olan deynleri şer'le taksit ve tedric ile edâ itdirilüb def'aten talebi ve ahz ve habs teklifi ile bî-vech-i şer'i bir dürlü te'addî ve rencide itdirilmemek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şar'le görölüb def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmadığı ba'ade's-sübûtü's-şer'i tahammüllerine göre taksit-i şer'i ile edâ-yı deyn itdirilüb def'aten talebiyle fukarâ-yı ra'yyet te'addi itdirilmemek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 169 (Şubat sonları/ Mart başları 1756)

Sayfa No: 142, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve eyâlet-i Haleb'de vâki' mevlânâ (boş) kâdısına hüküm ki

Çukadâr Mehmed zîde-kadruhu gelüb hâlâ tersâne-i 'âmirem emîni el-hâc Mehmed Râkım zîde-mecduhu tarafından Haleb'üş-şehbâ mukâta'âtı ve cizye ve 'avârızı mallarından tersâne-i 'âmirem için havâle olunan akçenin tahsiline me'mûr ve hitâm-ı hizmet ile 'Üzeyir kurbunda Deli Çay'ı nâm Mahalleden esnâ-i mürûrunda kazâ-i mezbûrda sâkin Çoban oğlunun oğlu dimekle 'arîf (boş) nâm şakî bin yüz altmış (boş) senesinde yoluna inüb refiklerinden dört neferi katl ve nakden mevcûd olan havâlât akçesiyle ber-mûceb-i defter bin üç yüz gurusluk eşyâsını ğasb ve ğâret eylediğin bildirüb ol tarafa aher husûs için emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Hasan dâme-mecduhu ma'rifetiyle ber-mûceb-i defter tahsil olunan ol mikdâr gurusluk eşyâsı tahsîl ve alıvırılıb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 142, Hüküm No: 4

Menbiç ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâla Divân-ı Hümâyûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhu südde-i sa'âdetime 'arzuhal sunub mûmâ-ileyhin berât-ı âlişânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti aklâmından Menbic nahiyesine tâbi' Kara Cürun nâm karyesi re'âyalarından Fakı oğlu İbrahim ve Fakı oğlu Kara 'Ali ve Fakı Hâfız Mehmed ve Kara Bekir oğlu 'Ömer ve Bozöyük karyesi re'âyalarından Ayva Ardı oğlu 'Ali ve birâder zâdeleri ve Tizce oğlu Ahmed ve 'Osman ve birâder zâdeleri ve Kili karyesi re'âyasından İsmail ve 'Ömer ve Kara Veli ve Ahmed nâm kimesneler kurâ'-i mezkûrenin defterde mukayyed ra'iiyet ve ra'iiyeti oğullarından iken kalkub varub hâlâ taht-ı kazânızda vâki' ba'zı kasabât ve kurâ' askeri çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olub ol-vecihle kurâ'-i merkûmenin sâ'ir re'âyalarının dahî perâkende ve perişân olmalarına bâ'is ve ze'ameti mahsulünün külli kesb ve noksan tertibine bâdi oldukların bildirüb mûmâ-ileyhin tarafından karyeleri zâbiti (boş) zîde-kadruhu ma'rifetiyle bulundukları Mahallerden kaldırılıb kadîmi karyelerine nakl ve iskân itdirilüb te'allül ve ahire mûmâna'at itdirilmek bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledüğü ecilden kânun üzere iskân itdirilmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 169 (Mart 1756)

Sayfa No: 143, Hüküm No: 1

A'zaz kâdisına hüküm ki

A'zaz kasabasında sâkin A'zaz hassı re'âyaları südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb seyyidetü'l-muharrerât ekliletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-'ali ve's-sa'âdât vâlidem Sultân dâmet-'ismetühâ ve zâdet- 'iffetühâya hâs tertîb ve ta'yîn kılınan Kilis ve A'zâz ve Rişvân ve Zile ve Esbkeşân ve Karaman sâkini Boz Ulus Türkmânı ve ekrâd-ı lek nâm-ı diğêr Çorum Kürdü ve Menemen ve Ankara sâkini Boz Ulus Türkmânı ve Çeltük-i Enhâr-ı Drama mukata'aları ecâd-ı emcâd ve eslâf-ı rahmet nihâd zamân-ı sa'adet ihtirânlarında ihtisnâ iden vaktlerde vâlide sultanlara has ta'yîn oluna gelüb ve havâs-ı selâtin-i 'ismet karîm öteden berü mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min-küllü'l-vücuh serbest olmak kânun-ı kadîm olmağla mukâtâ'ât-ı mezbûre ahalileri vâliler ve sancak mutasarrıfları ve ümerâ-i livâ taraflarından devr-nâmı ve kaftan bahâ ve sa'ir dürlü tekâlîf mütâlebesiyle rencide oluna gelmiş değil iken bundan akdem eyâlât ve elviye mutasarrıfları devr bahanesiyle fukara-yı ra'iiye ve ahali-i vilâyet rencide ve cevri ve te'addiden men' ve devr muzallimesi ref' olunub bu mukâbeledede kendülere beher kazâdan tahammüllerine göre hazariyye ve seferiyye nâmıyla birer mikdâr akçe tertîb ve vaz' olundukda salifü'z-zikr mukâtâ'ât dahi ol vaktde taraf-ı miriden zabt ve ber-vech-i mâlikâne ba'zı kesânın 'uhdelerine ilzâm olunmuş bulunduğundan hazariyye ve seferiyye nizâmı tertîb defterlerine dâhil eyâlât ve elviyeye her ne gûna tekâlîf varide ve nâzile olur ise ol tertîb üzere mukâtâ'ât-ı mezbûre ahalilerine dahi hisse tevzi' ve taksim ve cem' ve tahsîl olunub lakin zikr olunan mukâtâ'ât ezmân-ı sabıkada olduğu gibi bi'l-cümle vâlidem Sultan-ı müşârü'n-ileyhâya havâs tertîb ve ta'yîn olunmağla kadimisi üzere devr nâmı ve kaftan bahadan mu'âf ve sâlimler oldukları gibi bedeli olan hazariyye ve seferiyyeden 'afv olunub fî-mâba'ad eyâlât ve elviye mutasarrıfları ve ümerâ-i livâ taraflarından hazariyye ve seferiyye ve sâ'ir tekâlîf mütâlebesiyle veçhen binel vücûh ta'ciz ve rencide olunmayub ezmîne-i mâziye misüllü min-küllü'l-vücûh serbestiyet üzere zabt ve mukâtâ'ât-ı mezbûre re'âyâsının imdâd-ı hazariyye ve seferiyyeleri kayıdları ref' ve terkîn olunub imdâd-ı seferiyye ve hazariyye mütâlebesi ve eyâlât ve elviyeye vâride ve nâzile olan sâ'ir tekâlîfden dahi hisse tevzi' ile rencide itdirilmemek için yüz kırk üç senesinde evâmir-i 'aliyye virildiği divân-ı hümâyûnum kaleminden ihrâc olunmağla mûcebince divân-ı hümâyûnumdan başka başka evâmir-i şerîfem tahrîri bâbında baş defterdâr-ı esbâk i'lâm ve 'ilâmı

mûcebince fî-nefsü'l-emr müşârü'n-ileyhânın havassı iltimâs olunduğu vecihle eslâfî vakitleri gibi bu mâkule tekâlifden mu'âf ve sâlim min-küllî'l-vücûh serbestiyet üzere zabt olunmak murâd-ı hümâyûnum olmağla bin yüz altmış sekiz senesi muharremi guresinden vech-i meşrûh üzere imdâd-ı hazeriyye ve seferiyye kaydı ref' ve terkin olunub fî-mâba'ad A'zâz kazâsında vâki' hass-ı mezbûr re'âyâsı seferiyye ve hazeriyye mütâlebesi ve eyâlât ve elviyye vâride ve nâzile olan tekâlifden dahi hisse tevzîi ile rencide itdirilmemek bâbında sene-i merkûme evâhir rebî'ü'l-evvelinde emr-i şerîfîm virildüğü mukayyed ve havâs-ı mezbûrenin min-küllî'l-vücûh serbestiyetleri ve mu'âfiyetleri te'kid zımmında müceddeden emr-i şerîfîm sudûru mukaddemâ istid'â olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince hass-ı mezbûr min-küllî'l-vücûh serbestiyet üzere zabt itdirilüb serbestiyesi ve mu'âfiyetine muğayir kimesneye dahl ve ta'arruz itdirmekden ziyâde ihtirâz ve icinâb olunmak için yine sene-i mezbûre evâ'il-i şa'banında emr-i şerîfîm sâdır olmuş iken muğayir emr-i 'ali gunân-gun bed'-i mezâlîm ve muhdesât te'addiyât ile rencide ve remide olundukların bildürüm mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince müceddeden hüküm-ü hümâyûnum sudûrunu istid'â ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm kuyudatına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfîm sâdır ve balasına mûcebince 'amel oluna deyü hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum keşide kılındığı mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince 'amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 169 (Mart 1756)

Sayfa No: 143, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Sermin kâdisına hüküm ki

Hâcî 'Abdülmelik nâm kimesne südde-i sa'adetime 'arzuhal idüb bunun medine-i Haleb kazâsına tâbî' Huvriç Halelziye nâm karye ahalilerinden ma'lumu'l-ism kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinde hukûk-u şer' den ber-mûceb-i temessükât iki bin gurus alacak hakkı olub ve Sermin kazâsına tâbî' Hadin İhaşkin nâm karye ahalisinden (boş) ve (boş) ve (boş) ve dahi ba'zıları sene-i merkûmede hukûk-ı şer'iden iki kıt'a temessükleri mûcebince bâ-hüccet-i şer'iyye bin beş yüz gurus alacak hakkı olub mebla'-ı mezkûrunu defa'atiyle taleb ve almak istedikde mezkûrun dürlü dürlü 'illet ve bahane ile 'avk ve te'hîr ve nice zamandan berü vormeyüb bî-vech-i şer'i edâda te'allül ve muhâlefet ve mücerred gadr sevdâsında oldukların bildürüb şer'le görölüb mezkûrun zimmetlerinde deyn temessükâtları mûcebince bâ-hüccet-i şer'iyye sâbit olan ol mikdar gurus hakkı tamamen tahsîl ve aluvirilüb te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledigi ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye'l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 144, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine hüküm ki

Seyyüdetü'l-muhadderât eklîletü'l-muhassenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-'ali ve's-sa'âdât vâlidem Sultan dâmet-'ismetuhâ ve zâdet-'iffetühânın hala kethüdâlığı hıdmetinde olan el-hâc 'Osman zîde-mecduhu südde-i sa'adetime mühürlü 'arzuhal gönderüb müşârü'n-ileyhânın havâsında A'zâz ve Kilis hâsırlarının altmış sekiz senesine mahsûben mûmâ-ileyhin tarafından ber-vech-i emânet voyvadası olan Mehmed Emin zîde-kaduruhi tarafından vekîl olan hâcî Ahmed ve karındaşı Süleyman ile ahâlî-i A'zâz'ın ru'ûnet ve huşunetlerinden bir tarikle hüsn-ü imtizâcları olmadığından birkaç seneden berü 'âdet-i müstemireleri şekâvete cesâret ve cem'iyyet ile voyvoda konağını basub derûnunda mevcûd ber-mûceb-i defter mumzî emvâl ve eşyaların gasb ve garet eylediklerinden gayri mâl-ı mîriden dahi ma'lumu'l-mikdar akçe yağma eylediklerin inhâ ve istid'â-yı merhamet olunduğun bildirüb A'zâz eşkayılarının hilâf-ı inhâ hareket ile voyvoda konağında mevcûd ber-

mûceb-i defter- i mumzî gasb ve garet eylediklerin emvâl ve eşya ve mâl-ı mîrî ‘ala-eyyi-halin tahsil itdirilmek için sen ki vezir-i müşârû’n-ileyhsin sana hitâben emr-i şerifim sudûrunu istid’â itmeğin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için emr-i şerif yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye’l-ahir) sene 169 (Mart 1756)

Sayfa No: 144, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine hüküm ki

Seyyidetü’l-muhadderât eklîletü’l-muhassenât tâcü’l-mestûrât zâtü’l-‘alâ ve’s-sa‘âdât vâlidem sultan dâmet-‘ismetühâ ve zâdet-‘iffetühânın kethüdası olan el-hâc ‘Osman zîde-mecduhu gelüm müşârû’n-ileyhânın haslarından A‘zâz ve Kilis hasları re‘âyalarının bin yüz altmış sekiz senesine mahsûben üzerlerine edâsı lazım gelen mâl ve kalemiyyelerinin vakt ve zamanıyla voyvodalarına tamamen edâ ve teslim itmek şartıyla taraf-ı şer‘den iki kıt’a hüccet-i şer‘iyye virmişler iken bu esnâda A‘zâz ve re‘âyâsının zuhûr iden şekavetleri hasebiyle mâl ve kalemiyyeleri dahi tahsili imkânda olmayub elan zimmtelerinde bâkî kaldığını voyvodaları inhâ itmekle ve A‘zâz ve Kilis re‘âyâlarının bin yüz altmış dokuz senelerine mahsuben zimmetlerinde kalan mâl ve kalemiyyelerini kabzına me‘mûre edâ ve teslim itdirilüb bir dürlü ‘illet ve muhâlefet itdirilmemek bâbında sen ki vezîr-i müşârû’n-ileyhsin sana hitâben emr-i şerifim sudûrunu istid’â itmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuştur buyurdumki.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye’l-ahir) sene 169 (Mart 1756)

Sayfa No: 144, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Hâcî Yusuf ve karındâşları Zekeriya ve Mehmed ve kız karındâşları Rahime nâm hâtun gelüb bunların babaları İbrahim nâm kimesne fevt olub Antakya’da vâkî‘ mülk bağçeleriyle sâ‘ir terekesi irs-i şer‘le bunlara intikâl itmişken bunlar ol vakitte sağır ve sağîre bulunmalarıyla büyük babaları Yusuf nâm kimesne bağçe-i mezbûreleri Antakya sâkinlerinden Hâcî Hasan nâm kimesneye olan ma‘lûmü’l-mikdâr akçe deyni mukâbelesinde rehin vaz‘ ve ba‘dehu mezbûr Yusuf fevt olub ve bunlar irişüb bâliğ ve da‘vâya kâdir olmalarıyla babalarından müntekıl bağçelerin vaz‘-ı yed iden mezkûrdan alub zabt murâd eylediklerinde mücerred virmemek için babanızdan ve büyük babanız mezkûrdan satun aldum ve kâh rehin vaz‘ itmeleriyle virmem deyü bunların üzerlerine şer‘en bir nesne sâbit olmadın hevâsına tâbî‘ a‘yân-ı mütegallice ve kâdiya istinâden hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addi ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında olduğun ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık Şeyhü’l-islâm’dan fetvâ-yı şerîf virildüğü bildürüb mûceb-i şer‘le görölüb alıvirilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye’l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 145, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân İbrahim Hân Zâde Mustafa zîde- mecduhu gelüb nezâret-i sadr-ı ‘azamîde olan evkâfdan ber-vech-i meşrûta mütevellisi olduğu vezîr-i a‘zam-ı esbak müteveffâ Şehîd Mehmed Paşâ’nın gallesinden Haremeyn-i Şerefeyn ahalilerine surre ta‘yîn eylediği evkâfî ‘akâratından Haleb sancağında ve nâhiyesinde dabbâğhâne der-birun Bâb-ı Antakya vakf-ı Mehmed Paşâ deyü yazıldığı mahalde tahtında dekâkin-i bâb yüz on dört ve resm-i kantâriyye der-enderûn-ı dabbâğhâne fî sene iki yüz ve asiyâb-ı mazu der-nezd-i dabbâğhâne-i mezbûr ‘ala Nehr-i Kavîg üç hac ve hân der-birûn bâb-ı Antakya ma dekâkin der-muttasıl-ı hân-ı mezbûr bâb yüz doksan yedi ve resm-i kapaniye-i hân-ı mezbûre fî sene iki yüz deyü mevâd-ı sâ‘ire ile defter-i mufassalda muharrir

kalemiyle tahrir ve mütevaffâ-yı müşârûnileyhin evkafından ve mukata‘a-ı nefsi Haleb ve tahtında mukata‘a-ı dârü’s-sadreyin dahi ve gayrihu fî sene ve mukata‘a-ı Kapan-ı Revgân ve gayrihu el-ma‘rûf dârü’l-vekâle der-bâb-ı Antakya fî sene üç yük altmış bin akçe ve mukata‘a-ı hân-ı İl ma dellâliye balguze der-nefs-i mezbûr fî sene otuz bin akçe yazular ile defter-i icmâlde tahrir ve ma gayrihu havâs-ı hümâyûnum mülhakâtından olduğu defter-i hakânide mukayyed ve vakf-ı mezbûr mülhakâtından olan dabbağhâne derununda kadimden kantar ile vezn olunub resm-i kantarı cânib-i vakfdan ahz ve kabz oluna gelan emti‘anın resm-i kantarı havâs-ı hümâyûn tarafından müdâhale olunmuş değil iken ahd-ı karibden berü havâs-ı hümâyûnum zâbitleri tarafından zikr olunan müsekkefât-ı vakfdan bey‘ ve şirâ olunan eşyâyı taraflarından vezn ve rüsumun kabz dâ‘iyyesiyle vakf-ı şerîfe ğadr murâd eylediklerin bildürüb defter-i hakâni mücebine ‘amel olunub vakf-ı mezbûr mülhakâtından olub fî sene iki yüz akçe yazar resm-i kantariye der-enderûn-ı dabbağhâne ve fî sene iki yüz akçe yazar kapan-ı hân deyü vakfa hâsıl yazılan resm-i kantâr ve kapan resimleri ber-müceb-i defter-i hakâni taraf-ı vakfdan zabt ve müsekkefât-ı vakfdan dabbağhânede bey‘ ve şirâ olunan eşyanın defter-i hakânide vakf-ı mezbûra hâsıl kayd olunan resm-i kantarı kanun ve defter mücebine cânib-i vakfdan ahz ve kabz itdirilüb havâs-ı hümâyûnum mutasarrıflarının hilâf-ı defter-i hakâni dahl ve ta‘arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağla defter-i hakâni mücebine ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemaziye’l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 145, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve kâdisına hüküm ki

El-hâc ‘Abdulkâdir Emir zâde zîde-kadruhu ‘arzuhal idüb Haleb sâkinlerinden mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu es-seyyid Mehmed nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü bâ-hüccet-i şer‘iyye ve temessük ğayr-ı ez-teslîm yigirmi iki bin sekiz yüz yigirmi altı buçuk gurus alacağı olub ekl ve bel‘ ve ibtâl-ı hak dâ‘iyyesiyle edâda te‘annüdleri zâhir oldukda hükm-ü kâdî ile habs olunub nice müddet habsi ihtiyâr ve edâya ‘adem-i iktidârlarıyla te‘allül eylediklerinde servet ve yesârları dahî tevâtüren sâbit olmağla tekrâr yedine yesârların havî başka hüccet-i şer‘iyye virilüb ve medyûn-u şedîdü’l-husûm ve’d-derv müte‘akibinde aher şer‘en habs-ı medîd lâzım geldiğine binâ‘en habsde ibkâ olundukdan sonra mesâlihini rû‘yet için mûmâ-ileyh İstanbul’a gelüb iştikâ eyledikde virilân hüccet-i şer‘iyye ve fetvâ-yı münife müceb meblağ mahkûm-bih edâ olunmadıkça habsden ıtlak olunmamak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim der-‘aliyyemden mübâşir ta‘yîn olunan es-Seyyid ‘Ali zîde-kadruhu ile mahalline irsâl olundukda mahpûsân-ı merkûmâna Haleb muhassılı Mehmed ve a‘yândan Küçük ‘Ali Ağa zâde Mehmed nâm kimesnelerin da‘vâ-yı mezbûrede ‘alâkaları yoğiken tarafdâr olub envâ‘-ı tezvirât ve ta‘lîm-i telbisât ile edâ-yı deyne mûmâna‘atlarından başka dek ve desîde ile varan mübâşiri dahî iğfâl ve ma‘dem ve mu‘asserlerdir deyü gıyabında beş bin gurus nakden ve mâ‘adâsı senede beşer kîse akçe taksît ile edâ olunmak üzere taksite kat‘ ve Haleb kâdisından ‘arz ahz ve bu tarafa irsâl ve ba‘zı şuf‘â tavassutuyla emr-i şerîf ısdâr ve mûmâ-ileyhe hayf ve ğadr irâdesinde oldukların zâhir ve aşikâr olub lakin şahseyn-i merkûmeynin servet ve yesârları tevâtüren hükm-ü kâdî ile sâbit olmuşiken iddî‘â-yı a‘şâr şer‘en mesmû‘ olmadığına binâ‘en ‘arz-ı mezbûr ‘adem-i i‘tibâr ile mahbûsan-ı merkûmân kemâ-kân habsden ıtlak ve irhâ‘ olunmayub meblağ-ı mahkûm-bih ber-müceb-i hüccet-i şer‘iyye tamamen ve kâmilen ‘alâ-eyyi-hâlin mübâşir mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle merkûmândan tahsîl ve vekîli (boş) zîde-kadruhuya teslim olunmak için mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimi mü‘ekked müceddeden emr-i ‘âlişânım sudûrunu istid‘â ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm kuyudatına

mürâca‘at olundukda yedinde olan müte‘addid hüccet-i şer‘iyye mücebberince mamahkûm-bih olan meblağ-ı mezbûr vekiline edâ olunmadıkça hapsden ıtlak olunmayub şer‘en sâbit olan hakkı tamamen tahsîl ve vekiline edâ ve teslim ve ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim ve vech-i meşrûh üzere şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 146, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine mevlânâ Haleb kâdısına hüküm ki

Seyyid Mehmed ‘Ali zîde-şerefehu gelüb medine-i Haleb’de min-karye der-Ekrâd Mahallesinde vâki‘ Ashâb-ı Hayrat’dan Hayrullah nâm sâhibü’l-hayrın Simir Şeriki evkafının bi’l-fi‘il berât-ı ‘âlişânımla mütevellisi olmağla yedinde olan berât-ı şerifim mücebince tevliyet-i mezbûru zabt ve umûr-ı vakfî rû‘yet ve müsekkifâtının hâsıl olan icârâtını ahz ve mürtezikalarının vazifelerin edâ ve şart-ı vâkıfı icrâ murâd eyledikde aherden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûrede sâkin Seyyid ‘Ömer ve Seyyid Ahmed nâm kimesneler zümre-i cebâbire ve mütegalibeden olmalarıyla hevâlarına tâbi‘ medine-i Haleb’de sâkin Seyyid Mehmed nâm kimesne ile yekdil ve buna olan ğarezlerin icrâ ve mâl-ı vakfî ekl ve bel‘ kasdıyla mütevellisi umuruna müdâhile ve hevâdârları merkûm Seyyid Mehmed bilâ-berât mütevellî nasb bin yüz altmış iki senesinden berü hâsıl olan icârat ve vakf ve sâ‘ir mâl-ı vakfî ahz ve umurlarına sarf ve istihlâk vakf-ı şerîfe gadr-ı külli itmeleriyle bu dahî mezbûrlardan ‘arzu hâl iştikâ ve tevliyet-i merkûme bunun ref‘inden mezkûr Seyyid Mehmed’e tevcih ve berât virildiğinin kaydı bulunmadığına binâ‘en hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-berat tevliyet-i mezbûre müdâhaleleri men‘ ve ‘uhdesine lâzım gelan tevliyet-i umurunu görüb ve sene-i mezbûreden berü mezkûrunun icârât vesâ‘ir mâl-ı vakfdan makbûzâtları her ne ise ma‘rifet-i şer‘le ba‘ade’l-muhâsebe mezbûrlardan tevliyeti hasebiyle vakf için alub sadakât üzere hıfz itmek istedikde kemâl-i tegallüblerinden nâşi bir dürlü vormeyüb bilâ-berât müdâhale ve gadr eyledüklerin bildürüb yedinde olan berât-ı şerifim mücebince ‘amel olunub mezbûrunun bî-vech ve bilâ-berât zâhir olan müdahaleleri men‘ ve def‘ ve sene-i mezbûreden berü mâl-ı vakfdan alub hala zimmetlerinde olan her ne ise tamamen tahsîl ve tevliyeti hasebiyle kendüye alıvirilüb icrâ-yı hak ve hilâf-ı şer‘-i şerîf muğâyir-i berât bir dürlü müdahale ve te‘allül itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğın mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 1169 (Mart 1756)

Sayfa No: 146, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Harim ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâlâ divân-ı hümayûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsî zîde- mecduhu gelüb Kilis ve ‘Üzeyir ve Kayseriye ve Haleb sancaklarında ‘Azâz ve ğayri nâhiyelerde Ada nâm karye ve ğayriden yetmiş dört bin beş yüz elli dört akçe divân-ı ‘âlişânım kitâbeti gedüğü ilhâkıyla berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu ze‘âmeti aklâmından Haleb sancağında Harim nâhiyesinde dört bin dört yüz otuz akçe yazı ile mezra‘a-i Kefer Hun der-yed-i ahâli-i karye-i İskat ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ üç bin dört yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Tesbil der-nezd-i karye-i İskat deyü mukayyed mezra‘alar müşterekleriyle mûmâ-ileyhin kaydına dâhil olub aher bir dürlü dahl ve ta‘arruz olunmak iktizâ itmez iken hâlâ Haleb muhassılı olan Mehmed nâm kimesne Haleb mukâta‘ası mülhâkatından Harim nâhiyesine tâbi‘ İskat karyesini ber-müceb ve defter-i hakâni hisse-i vakf-ı şerefi Yunus ‘Alülkâdiri mutasarrıfıyla hâs tarafından zabta kanâ‘at itmeyüb mûmâ-ileyhin müşterekleriyle kaydına dâhil sâlifü’l-zikr mezra‘ateyn için hâss-ı hümayûndur deyü iki seneden berü kendüsü ve mir-ahuru hilâf-ı defter-i hakâni fuzuli müdahale ve te‘addiden hâli olmadığıın bildürüb zikr olunan mezra‘alar ber-

mûceb-i defter-i hakâni müsterekleriyle tarafından iş bu sene-i mübâreke martından bir sene tamamına değin zabt eylemek üzere bâ-temessük vekil ve subâşı nasb ve ta'yin eylediği (boş) nâm kimesneye zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtı kânun ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirülüb muhâssıl-ı merkumu ve tarafından mîr-ahurunu ve aherden bir ferdi bir dürlü dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â ve defter hâne-i 'âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassıla mürâca'at olundukda Hârim nahiyesine tâbi' hâsıl-ı me'a haraç-ı zeytûn ve tîn dört bin dört yüz akçe yazar mezra'a-ı Kefer Hud der-yed- i ahâli-i karye-i İskat ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' hâsıl-ı kısm-ı mine'l-hums üç bin dört yüz akçe yazar mezra'a-ı Tesbil der-nezd-i karye-i İskat defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmâlde Menbiç nahiyesine tâbi' karye-i Büyük Kara Mürsel ve gayruhu ile birikdirülüb otuz bir bin beş yüz yigirmi dört akçe ze'âmet bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun on dört bin iki yüz doksan dört akçesi mûmâ-ileyh el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhunun ze'âmeti mülhakâtı ve yedi bin iki yüz otuz akçesi dahi 'Abdulgani'nin hissesi iken hisse-i mezbûr eşkıncilikden ref' ve vezir-i a'zam müteveffa Mehmed Paşa'nın Şuğur köprüsünde binâ eylediği palankanın müstahfizanına kethüdâ tımarı olmak üzere bin yetmiş târihinde bâ-hatt-ı tevkî'i tashîh olunub ve icmâl-i mezbûrun bâkisi müsterekî kaydında ve yine Hârim nahiyesine tâbi' yüz yetmiş dört nefer re'âya ile karye-i İskat ve hâsıl-ı mâl-ı Dimos fî sene on iki bin akçe ve hisse-i vakf-ı Şerefi Yunus 'al-ı el-Kadir min üç kırât bin beş yüz akçe ve hisse-i mîri yigirmi bir kırât on bin beş yüz akçe ve rusûm-u 'örfiyye me'a resm-i misgaz (?) ve tohum ve resm-i ma'sara-i zeyt ber-vechi maktû' fî sene sekiz bin akçe yekûn hisse-i mîri me'a rusûm-u 'örfiyye on sekiz bin beş yüz akçe ve bâd-ı hevâ me'a resm-i 'arûsâne bin akçe yazı ile olduğu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i İskat hisse-i mîri yigirmi bir kırât me'a rusûm-u 'örfiyye ve bâd-ı heva deyü on dokuz bin beş yüz akçe yazı ile tahrîr ve mukâta'a-i Nefs-i Haleb ve gayrihu ile birikdirülüb havâs-ı hümayûnum mülhakâtından olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mûcebince kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 147, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine mevlâna Haleb kâdisına hüküm ki

Ahmed zîde-kadruhu gelüb hâlâ mûmâ-ileyhin mütevellisi olduğu sâbıkâ Cidde vâlisi müteveffâ vezîr 'Osman Paşa'nın medine-i Haleb'de vâki' binâ eylediği Rızâniye Câmî'-i Şerifi evkafının kâim-makâm-ı mütevellisi Haleb sâkinlerinden Köse 'Ali Ağa dimekle meşhur kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü ber-mûceb-i defter-i vakf ve senedât-ı şer'iyye mâl-ı vakfdan yalnız on üç bin yedi yüz elli gurus mâl-ı vakf olmakla meblağ-ı mezbûru henüz cânib-i vakfa edâ itmedin fevt olub terekesini Haleb'de sâkin oğulları Mustafa ve Feyzullah nâm kimesneler kabz itmeleriyle müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde olan ol-mikdâr gurus mâl-ı vakfı muhallefâtın kabz iden mezbûrândan mâl-ı müteveffadan vakf için tevliyeti hasebiyle taleb ve almak murâd eyledikde lît u la'al ile virmekde te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak kasdıyla vakf-ı şerîfe ğadr murâd eylediklerin bildürüb mahallinde şer'le görölüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdâr gurus mâl-ı vakf muhallefâtın kabz iden mezbûrlardan müteveffâ malından tamamen tahsîl ve bî-kusur tevliyeti hasebiyle vakf için kendüye alıvrılüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak ve bir dürlü hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve muhâlefet itdirülmemek bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmeğ için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 147, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına hüküm ki

Ahmed bin Abdurrahman nâm kimesne 'arzuhal idüb Halebü's-Şehbâ'da vâki' Salâhiye mahkemesinin ser-bölüklüğüne mutasarrıf el-hâc Hasan bin Mehmed fezhâhât ve muktezâ-yı cibiliyesi üzere bâ'is-i ihtilâl olan nice nâ-sezâ harekete mutesaddî olduğundan havfindan firâr ve hıdmet-i lâzimesi hâli ve mu'attal kaldığından 'amme-i ahali iltimaslarıyla bu muhtarları olmağla kıbel-i şer' den hıdmet-i merkûmenin rûyeti buna ihâle ve hıdmetinde mukîm iken mezbûr el-hâc Hasan mücerred tekdir kasdıyla Asitâne tarafından mahkeme-i mezbûre ser-bölüklüğünü kayıddan kayda geçürüb lakin hıdmet-i merkûmede bu istihdâ ve hüsn-ü haliyle mahdûcu'l-hâlidir deyü dek ve desîse ile berât olunanlar ref'inden buna tevcih ve berât-ı âlişân ihsân olunmak ricasıyla Haleb kâdisı mevlâna Hasan zîde-fazluhu 'arz ve mezbûr el-hâc Hasan hilesinden nâşi ser-bölüklüğün mezbûru oğlu Seyyid Mehmed'e kasr-ı yed ve tevcih olunalı sekiz ay kadar zaman olmuş iken henüz mahalline varmaması mevlâna-yı mûmâ-ileyhin 'arızî mücebince mücerred tekdir için mezbûr el-hâc hâsan'ın dek ve desisesi olmak iktizâ itmekle ahalisinin muhtarları olub hıdmet-i merkûmede istihdâm olunan mezbûr el-hâc Ahmed'e mezkûr el-hâc Hasan ve oğlu Seyyid Mehmed ref'lerinden altmış dokuz senesi rebî'ü'l-ahirinin yigirmi altıncı gününden buna tevcih ve hala nişân-ı hümayûnum berâtıyla üzerinde iken mezkûrlar muğâyir-i berât bî-vech mu'âraza ve müdahaleden hâli olmadıkların bildürüb ser-bölüklük-ü mezkûr yedinde olan berâtı mücebince zabt itdirilüb muğâyir-i berât bî-vech müdâhale ve ta'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ve divân-ı hümayûnumda mahfûz nişân-ı hümayûnum kuyudatına mürâca'at olundukda ser-bölüklük-ü mezkûr ber-vech-i meşrûh hala berâtıyla merkûm el-hâc 'Abdurrahman'ın üzerinde olduğu mestûr ve mkayyed olmağın mahallinde şer'le görölüb bî-vech ve bilâ-sened müdâhaleleri men' olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 147, Hüküm No: 3

Üsküdar'dan Haleb'e varınca vâki' vüzerâ-yı 'izâm ve kuzât ve nüvvâb ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları vesâ'ir zâbitan ve a'yân-ı vilâyet zîde-kadruhuma hüküm ki

Akzâ kuzâtü'l-Müslimîn Haleb kâdisı mevlâna Kevâkid zâde 'Abdullah zîdet-fezâ'ilehu icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye için me'mûren savb-ı maksûde 'âzim ve râhî olub hilâl-i tarîkde muhâfaza olunarak Hâleb'e irsâl olunmak fermânım olmağın imdi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh iş bu emr-i şerîfimle her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise me'mûn ve mahfûz Mahallere kondurub gicelerde muhafazasına ihtimâm ve gider oldukda yanına kadr-ı kifâye adamlar koşub muhârese olunarak emînü'l-bâl ve muzamminetü'l-hatır birbirinize mashûben bi'l-emn ve's-selâm ve isâl itmeğe bi'l-ittifâk sa'y ve dikkat olunub mikdâr-ı zerre kusûrdan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdir olmuşdur.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 147, Hüküm No: 4

Antakya ve (boş) kâdılarına

Hala Habîbü'n-Neccâr Câmi'-i şerîfinin bil-fi'il berât-ı şerîfimle mü'ezzini olan el-hâc Mustafa nâm kimesne gelüb bunun Antakya mahallâtından (boş) Mahallesi toprağında bil-fi'il zabt ve tasarrufunda hâne-i 'avârıza bağlu tekâlîf icâb ider kadîmî re'âya emlâk ve yeri olmayub tekâlîf talebiyle te'addî olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûre ahâlilerinden dikici taifesinden (boş) ve (boş) nâm kimesneler ile ba'zıları zuhûr ve evâmîr-i şerîf ile vâride olan tekâlîfden sen dahi bizim ile ma'an tekâlîf vir deyü hilâf-ı kanûn te'addiden hâli oldukların bildürüb tekâlîf talebiyle te'addî

ve rencide itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 148, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Bakras ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Beylan kazâsı muzâfâtından Arsuz nâhiyesinde sâkin Ekr Cemâ'ati ahalilerinden Hâcî 'Ali oğlu 'Ali ve Bayezid oğlu Halil ve dâye Yusuf oğlu 'Ali ve (boş) ve (boş) ve dahi ba'zıları gelüb onların Bakras şeyhi Kara Mehmed dimekle ma'rûf kimesneye ber-mûceb-i defter birer mikdâr akçe deynleri olub kable'l-eda mezbûr fevt olub Bakras kazâsına tâbi 'Kara Murt cânibinde sâkin karındaşı Bodur 'Osman nâm kimesneye intikâl eyledükde mezkûr murâbahacı taifesinden olmağla bin yüz altmış (boş) senesinden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ devr-i şer'-i murâbaha nâmıyla aldığı akçelerin asl-ı mâlî tecâvüz itmişken kanâ'at itmeyüb asl-ı mâl ve murabahadan dahi alacağım vardır deyü te'addi ve rencideden ve ğadr murâd eylediğün ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık Şeyhü'l-islâmdan fetvây virildiğün bildürüb mûcebince şer'le görülüb icrâ-yı hak ve bî-vech-i şer'-i te'addi itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 148, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezîre Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsı muzâfâtından Süveyde nâhiyesinde merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Hân tâbe-serâhunun evkâfı karyelerinden Kâbusine nâm karye re'âyâları gelüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub ve üzerlerine dahi şer'en bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Antakya kazâsına tâbi 'Yeni Köy nâm karye sâkinlerinden Köşker oğlu (boş) nâm zimmîyi yine karye-i Yeni Köy el-mezbûre sâkinlerinden Şeyh İbrahim (boş) ve (boş) dimekle ma'rûf kimesneler hevâsına tâbi 'kimesnelere bunların karyeleri toprağında katl itdirilmekle mezkûrlar şirrete sulûk ve sizin karyenizde zimmî mesfûr katl olmuş deyü hevâsına tâbi 'ehl-i 'örfe istinâden bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-ğayri hakkın yedi sekiz yüz gurusların gasben ahz idüb ziyâde ğadr ve te'addi eyledüklerin ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık Şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildiğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-ğayri hakkın ahz eyledikleri ol mikdâr gurusları alıvirilüb te'allül ve nizâ' itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 148, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve İdlib kâdısına hüküm ki

İftihâr'ül-emâcid ve'l-ekârim hâlâ Sipâhiler Ağâsı el-hâc Mehmed Sâdık dâme-mecduhu gelüb mûmâ-ileyhin mütevellî-i kâim-makâmı olduğu müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa evkafından eyâlet-i Haleb'de vâki' İdlib vakfının altmış dokuz senesine mahsûben zâbiti Rüstem zâde Mehmed zîde-kadruhuya ber-mûceb-i temessük der-'uhde ve tefvîz olunub zabtına bir dürlü dâhil icâb itmez iken ecânibden ba'zıları taraflarından müdâhele olunduğün bildürün yedinde olan temessük mûcebince vakf-ı mezbûru sene-i merkûme mahsûben zabt ve rabt ve ecânibden olan mu'ârizları men' ve def' ve mûmâ-ileyh Mehmed dahi vâkıf-ı müşâr'ün-ileyhin vakf-ı mezbûrda ta'yîn eylediği sürrelerini sene-i merkûme mahsûben başka başka dâhil olduğu sâ'at bilâ te'hîr teslim itmek ve üzere sen ki vezîr-i müşâr'ün-ileyhsin sana hitâben hükm-ü hümâyûn ricâ itmeğün veçh-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 148, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

‘Ayıntâb sâkinlerinden hâcî kalender oğlu ‘Ömer nâm kimesne gelüb bu İstanbul’da sâkin şeriki el-hâc Sâlih nâm kimesneye teslim itmek üzere bin yüz altmış dokuz senesinde Tasmihci oğulları Seyyid ‘Osman ve Seyyid Halil nâm kimesnelere beş yüz yigirmi vukiyye masnak içi teslim ve irsâl idüb mezbûr masnakı götürübsipariş eylediği mezbûr hâcî Salih’e vermeyüb beher vukiyyesi ikişer yüz akçeye olmak üzere bey’ ve Haleb’e firâr ve hala Haleb’de olduğun bildürüb şer’le görülüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer’le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 148, Hüküm No: 5

Haleb vâlisine ve Cebel-i Bakras ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Merhûm ve mağfurun-leh Sultan Süleyman hân tâbe-serâhu evkafından Cebel-i Bakras kazâsına tâbi‘ Beylan nâm karye sâkinlerinden Sarı papas oğlu Hanes nâm papas gelüb karye-i mezbûr ahalileri vâki‘ umûr ve hususların görmek üzere emr idüb bu dahi be-şartü’l-rücûh emrlerine binâen ma‘lûmü’l-mikdâr akçe harç ve sarf idüb şimdi bin yüz altmış (boş) senesinde masrufunu talep eyledikde virmekte te‘allül üzere oldukların ve fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerifesi mücebince şer’le görülüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer’le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 149, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi‘ merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Hân tâbe-serâhunun evkâfi karyelerinden Makaberus ve Kalanos ve (boş) ve (boş) nâm karyeler re‘âyâları gelüb bunlar kendü hallerinde olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vâz‘ ve hareketi olmayub ve üzerine dahi şer‘en bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine Antakya sâkinlerinden Hâfız Mehmed dimekle ma‘rûf kimesne kendü hâlinde olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf bin yüz altmış (boş) senesinde bi-gayri hakkın cebren ve kahren ve zulmen ma‘lûm’ul-mikdâr akçelerin ahz itmekle talep eylediklerinde gunâ gun hile ve tezvirât ile virmekte te‘allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak sevdâsında olduğun bildürüb şer’le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayri hakkın ahz eylediği ol mikdâr akçeleri alıvrilüb te‘allül ve nizâ‘ itdirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer’le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1169 (Nisan 1756)

Sayfa No: 149, Hüküm No: 2

Haleb mollâsına ve Sermîn kâdısına hüküm ki

Sâbık Cidde vâlisi müteveffâ el-hâc ‘Osman Paşa’nın medine-i Haleb’de vâki‘ binâ eylediği Rızâ’iye câmi‘-i şerifi ve medrese-i münifi ve ‘imâreti evkâfi müsekkefâtından bağçeler ve hamâm ve dekâkîn ve degirmanlar ve kayserlik ve hâne ve Sermîn nâhiyesinde ma‘arratü’l- ‘Ulyâ nâm karyede vâki‘ zeytûn bağçeleri vesâ’ir müsekkefâtının müstecirleri olan Haleb ve Sermîn kazâsında sâkin ma‘lûmü’l-esâmi kimesneler südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb bunlar ‘avârız ve imdâd-ı hazeriyye vesâ’ir evâmîr-i şerifemle vâki‘ tekâlifden hisselerine düşeni edâ idüb zulm ve te‘addi olunmaları icâb itmez iken ehl-i ‘örf tâ’ifesi taraflarından ba‘zıları Haleb sâkinlerinden hamâmçılar şeyhi ve bağçeciler ve degirmancılar şeyhleri ve ba‘zı a‘yân-ı mütegalibe ile yek-dil ve hilâf-ı kânun

ve bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şakka mutâlebesiyle te‘addî ve perâkende ve perişân olmalarına bâ‘is ve ol vecihle vakf-ı mezbûr mahsulünün dahî kullî kesr ve noksân terettübüne bâdi oldukların bildürüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ş (Şa‘ban) sene 169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 149, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

Sen ki Haleb kâdısı mevlâna Yahya zîde-fezâ‘ ilehusun südde-i sa‘âdetime mektub gönderüb medine-i Haleb ahalileri meclis-i şer‘e varub medine-i Haleb’e kanavât ile câri olan miyâh-ı erendenin ekseri cevâmî‘ ve mesâcid ve hamâmeyn ve büyü ve kasâta mahsus olub ‘ibâdu’llâha müzâyeka olmamak için bin yüz otuz üç senesinde sâbık Haleb kâdısı ma‘rifeti ve ahali ma‘rifetleriyle kanavât-ı mezkûrenin miyâhı tahrir ve ashâb-ı beynlerinde hakları mikdârı tevzî‘ ve taksim ve cânib-i şer‘den mumzâ ve defter ve nizâ virilüb herkes hakk-ı şurbuyla intifâ‘ ide gelmiş iken ba‘zı kimesneler defter-i mezkûre ve kadime muğâyir hisselerinden ziyadeye tecâvüz emâkin-i muhdeselerine icrâ ve nizâm-ı kadime muğâyir te‘addi itmeleriyle mezbûrların ber-minvâl-ı muharrir kadime muğâyir te‘addi ve tecâvüzleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında vâki‘ hali hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasına bi‘l-iltimâs ‘arz eyledüğün ecilden mahallinde şer‘şe görülmel için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa‘ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 149, Hüküm No: 4

Sermîn kâdısına hüküm ki

İş bu sene tis‘a ve sittin ve mi‘e ve elf Şevvâlü’l-mükerrem guresinden kazâ-ı mezbûrun umûr-ı kısmet-i ‘askeriyyesi sana sipariş ve tefviz olunmağla gerekdir ki vâki‘ olan mevtâ-yı ‘askeriyyenin muhallefâtını beyne’l-verese bi-fârizetü’l-şer‘iyye tevzî‘ ve taksim eylesüz deyi a‘lemu’l-‘ulemâ-i mütebahhirin bi’l-fi‘il Anadolu kadı‘askeri Mevlana Şeyh Mehmed Sa‘id edâmallahu te‘ala fezâilehu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuştur.

Fî evâ’il-i Ş (Şa‘ban) sene 169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 150, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

‘Abdullah nâm kimesne gelüb Halebü’ş-Şehbâ muzâfâtından Harim nâhiyesinde vâki‘ mütevellisi olduğı ceddî Şeyh Ma‘tel bin ‘Abdullah vakfından Bârişan karyesi ahalisinden Şeyh Ahmed ve Şeyh ‘Ataullah ve Hatib ‘Ali nâm kimesne zimmetlerinde karye-i mezbûrenin bedel-i iltizamından altmış senesinden altmış altı senesine gelince dört yüz elli ve ber-mûceb-i temessük kırk dört ve hücceti dört (yüz) elli dört gurusı alacağı olmağla taleb eyledikde bi-vech-i şer‘i virmekde te‘allül ve muhâta ve bi’d-defâ‘at taraf-ı şer‘den mürâsele ve adam irsâliyle da‘vet-i şer‘ olunduklarından Haleb sükkânından Hasan Beg dimekle (ma‘rûf) kimesneye istinâdlarından nâşi ‘adem-i itâ‘at ve mezbûr dahi i‘ânet ve ihkâk-ı hakka muhâlefet ve ibtâl-i hakk ve nizâ‘ eylediklerin bildürüb mahallinde şer‘le görölüb mezbûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurusı alvirilüb hilâf-ı şer‘ te‘allül ve nizâ‘ itdirülmeyüb edâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmelerin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa‘ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 150, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine vezire ve Payas ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İbrahim hân-zâde Mustafa zîde-mecduhu 'arzuhal gönderüb nezâret-i sadr-ı a'zamide olan evkâfdan ber-vech-i meşrûte mütevellisi olduğu vezîr-i a'zam- ı esbak ceddim şehîd Mehmed Pâşa'nın evkafından Payas ve tevâbi'i mukâta'ası bin yüz altmış yedi senesine mahsûben bundan akdem maktûlen fevt olan 'Üzeyir sancağı Begi 'Ali Beg dimekle ma'rûf kimesnenin 'uhdesinde iken fevt oldukda bakiyye yedi ay mikdârı müddet Payas sâkinlerinden Beg oğlu 'Osman dimekle ma'rûf nâm kimesne zabt ve mukâta'anın müddet-i mezbûrede mahsul ve rusûmun ahz ve kabz idüb mâl-ı maktû'undan iki bin iki yüz guruş mâl-ı vakf zimmetinde bâkî kalmağla meblâğ-ı mezbûru defa'âtıyla mezbûrdan mütâlebe olundukda hileye sulûk ve meblâğ-ı mezbûru taraf-ı vakfa edâ itmemek dâ'iyyesiyle vakfa ğadr murâd eyledüğün bildürüb mûmâ-ileyhin tarafından vekilleri olan 'Osman ve Ahmed zîde ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le mezbûrun hesâbı görölüb ve ahz ve kabz mukâta'a-i mezbûrenin sene-i mezbûre mahsûben bakiyye müddeti zabt ve mahsul ve rüsumunu ahz ve kabz idüb zimmetinde zuhûr iden ol mikdâr mâl-ı vakf tamamen tahsîl alıvırılüb te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 150, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

El-hâc 'Ali gelüb bunun Haleb sâkinlerinden Za'im 'Ali ağa dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde ber-mûceb-i temessük bir nâfe kürk ve kılıç bahasından dört yüz guruş alacak hakkı olub defa'âtıyla taleb eyledükde dürlü 'illet ve bahâne ile bi-vech-i şer'ı vermeyüb ibtâl-i hak ve ğadr sevdâsında olduğun bildürüb şer'le görölüb mezbûrun zimmetinde olan ol mikdâr guruş hakkı tamamen tahsîl ve alıvırılüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûn ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 150-151, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine Haleb mollâsına hüküm ki

Muhadderâtdan Fatma Hatun gelüb ber-vech-i meşrute berât-ı şerîfimle mütevelliyesi olduğu ceddi Şeyh Mukîl bin 'Abdullah vakfından Haleb kazâsı muzâfâtından Cebel-i A'lâ nahiyesine tâbi' Yarışan karyesinin hâsıl tahtında kısm-ı mine'l-hums ve harâç zeytûn ve eşcâr-ı sâ'ire defter-i hâkânide vakfa hâsıl yazılmağla karye-i mezbûre toprağında zirâ'at idenlerin zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden beşde bir 'öşürleri ile karye-i mezbûre toprağında vâkî' kadîmi zeytûn ve eşcâr-ı sâ'ireden hâsıl olan zeytûn ve meyvelerinden 'öşre mu'âdil haraçların taleb eyledükde karye-i mezbûre ahâlisi ve eşcâr ashâbı birbirleriyle müttefik ve bizler kadimden maktû' vire geldük zirâ'atlerimiz ile hâsıl eyledüğümüz terekelerimizden 'öşr virmeziz deyü te'allül eyledüklerinden ğayri zeytûn vesâ'ir meyvelerinden dahi haraçların noksan teklifiyle nizâ' ve vakf-ı şerîfe ğadr murâd eyledüklerin bildürüb karye-i mezbûre toprağında zirâ'at idenlerin zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden beşde bir 'öşrleriyle zeytûn vesâ'ir eşcârdan hâsıl olan zeytûn ve meyvelerinden 'öşre mu'âdil haraçları tamamen alıvırılüb hilâf-ı defter-i hâkânî ol vecihle te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukda Cebel-i A'lâ nahiyesine tâbi' karye-i Barişa me'a mezra'ahâ-i İltimâtiye ve Yeskud ve Yahil ve Dahis ve Haritü'l-'ayn ve Barin ve Levâyık ve karye ilh Beg Dederik yetmiş bir nefer re'âya ve hâsıl kısm-ı mine'l-hums sekiz bin ve hınta ve şa'îr ve mâl-ı mıkı (?) me'a şiyân ve harâç-ı zeytûn ve eşcâr vesâ'ire ve hisse-i vakfı nâsiri Mehmed on iki kırat dört bin ve hisse-i vakfı (Sayfa No: 151) mukîl bin 'Abdullah on iki kırat dört bin akçe ve resm-i çift yekûn me'a gayruhâ

rusûm-u 'örfiyye ber-vech-i maktû' der-'uhde-i ahâli-i karye-i mezbûre fî sene iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahriri ve mâru'z-zikr iki bin akçe rusûm-u 'örfiyye 'avârız-ı hümâyûn mülhakâtından olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mücebine 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'ban) sene 169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 151, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

Haleb'de vâki' Cebile Mahallesi sâkinlerinden Hasan bin Mustafa gelüb bunun Mahalle-i mezbûrede hâne-i 'avârıza bağı tekâlif icâb ider emlâkı olmağla 'avârız ve imdâd-ı hazariyye vesâ'ir emr-i şerifimle vâki' a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibâriyle tahammülüne göre hissesine düşeni edâya râzı iken Mahalle-i mezbûre ahalisinden ba'zı muttasıl ve müteevvel kimesneler mücerred kendü tekâlifleri tahfif için bunun üzerine tahammülünden ziyâde tekâlif zam ve kendi tekâliflerini buna tahmil eylediklerinden mâ'adâ kendü nefsi için dahi emr ve defterden ziyâde akçe zam ve tevzî' ve taksîm ve tahsîl itmeleriyle edâya tâb-ı tâkati kalmayub ahvâli diger gun olduğun bildürüb vâki' olan tekâlifden a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibâriyle tahammülüne göre hissesine isâbet ideni edâ eyledükden sonra hilâf-ı şer' ve kânun ve muğâyir-i emr ve defter ziyâde te'addilerin men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerif ricâ itmeğın kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 151, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

'Ali nâm kimesne gelüb bunun Antakya kasabası müzâfâtından Kuseyir nahiyesine tâbi' Altun Özü dimekle ma'rûf Koz Oyuk (?) nâm karye toprağında vâki' ma'lûmu'l-hudûd tarlaların yedine virilen sâhib-i temessükü mücebine zabt ve zirâ'at ve 'öşr ve resmin sâhib-i 'arza edâ idüb aherden dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-ı iğrâzdan (boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler hilâf-ı kanun bin yüz altmış (boş) senesinde fuzuli ve bilâ-sened zabt idüb gadr ve te'addi eyledüğün ve (da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi) olduğun bildürüb mücebine şer'le görölüb alıvirilüb ihkâk-ı hak ve zabt itdirilmek bâbında hüküm-ü hümâyûn ricâ eyledüğü ecilden kanun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'ban) sene 1169 (Mayıs 1756)

Sayfa No: 151, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Mustafa veled Hüseyin nâm sipâhi 'arzuhal idüb sancağında Antakya kazâsı müzâfâtından Cebel-i Akra' nâhiyesinde Sökün Obası nam karye ve gayriden yedi bin akçe tımâr berât-ı şerifemle mutasarrıf olub tımârı aklâmından yine nâhiye-i mezbûrde mezra'a-ı Kira Kos müstekilen kayd ve berâtına dâhil olub aherden dâhil olunmak icâb itmez iken Cebel-i Akra' voyvodâsı olub a'yân ve zî-kudret ve mutegallibeden olan (boş) nâm kimesne müstekilen kayd ve berâtına dâhil sâlifü'z-zikr Kira Kos karyesini hilâf-ı defter-i hakâni tegallüben zabt a'sâr ve rûsumun ahz ve kabz idüb gadr ve bundan akdem mürâfa'a-ı şer' olduklarında zikr olunan Kira Kos karyesi yüz sene diyâr-ı İslâmi ve bunun tımârı tarafından zabt ve mümtâz ve mu'ayyen hudûd dahilinden olan arazisinin a'sâr ve rusûmunu ahz ve kabz oluna geldüğü vukuf-ı tâmi olan bî-garez kimesnelerin şهادetleriyle sâbit ve bî-vech mu'ârazadan men' birle kibel-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilmeğın yine ol hüccet-i şer'iyeye ve defter-i hakâniyeye muğâyir cebren zabtına mûmâna'at ve ol vecihle mağdur olduğun Antakya kâdısı Seyyid Mehmed ber-minvâl-i muharrer üzere 'arz eyledüğün bildürüb sâlüfû'l-beyân Kira Kos karyesi defter-i hakâni ve yedinde olan hüccet-i şer'iyeye mücebine

müstekîlen kendüye zabt ve vâki' olan a'sâr ve rûsumâtı kanun ve defter mücebince ahz ve kabz itdirilüb mezkûru ve aheri karye-i mezkûreye ve mümtâz ve mu'ayyen sınuru dâhilinde olan arâzinin a'sârına dâhil ve ta'arruz itdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufasssala mürâca'at olundukda Cebel-i Akra' nahiyesine tâbi' hâsıl-ı kısm-ı minel-hums hinta ve şa'ir ve resm-i çift ve resm-i ma'ze ve keyl ve nısf-ı bâd-ı hevâ yekûn me'a gayruhu iki bin akçe yazı ile defter-i mufasssaldaki muharir kalemiyle tahrir yine nâhiye-i mezbûre tâbi' Sogüt Obası nâm karye ve gayruhâ ile birikdirilübyedi bin akçe bir icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen merkûm Mustafa veled Hüseyin'in tımârı olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakânî mücebince 'amel olunmak emrim olmuştur.

Fî evâ'il-i N (Ramazan) sene 1169 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1756)

Sayfa No: 152, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb monlâsına ve 'Üzeyir ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Bakrâs kazâsı müzâfâtından Arsu nahiyesi ahalilerinden ma'lûmu'l-ism kimesneler südde-i sa'âdetime gelüb bunların iki nefer mûrisleri kendü hallerinde 'ırlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf vâz' ve hareketleri olmayub ve üzerlerine dahî şuhûd-ı 'udûl ile şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken hâlâ 'Üzeyir begi Osman beg demekle ma'rûf kimesnenin gerek bunlara ve gerek sâir ahalî-i fukaraya gûna gun cevri ve zulm ve te'addisinin nihâyeti olmadığından ğayri bin yüz altmış (boş) senesinde levandâtını irsâl ile mûrisleri mezkûrânı ahz ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî ğayri hakkın katli ve ziyâde ğadr ve te'addi ve şerr ve mazarratından ahvalleri diger gun ve perâkende ve perişan olmalarına bâ'is olduğun ve mezbûr hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürur ve 'ubûr üzere olduğun bildürüb bulunduğı mahalde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediklerin ecilden mahallinde şer'le görölüb vâki' hâl i'lâm olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N (Ramazan) sene 1169 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1756)

Sayfa No: 152, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezire Antakya kâdisına hüküm ki

İstanbul sâkinelerinden fahrî'l-muhadderât Zeyneb Hanım zîdet-'ismetühâ südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb mûmâ-ileyhanın evlâdiyet ve meşrutiyet mütevellisi olduğı 'emmisi müteveffâ yeğen el-hâc Mehmed aga evkafının vakfiyye-i ma'mûl bihasında mukayyed müsekkefâtından olub medine-i Antakya'da Meydan nâm mahalde vâki' beher sene taraf-ı vakfdan icâr oluna gelan bir bâb vakf kadimi berber dükkanın kat'ân aherin 'alâkası olmayub bir vecihle dahl olunmak (icâb) itmez iken Antakya sâkinlerinden Çepni oğlu el-hâc Veli nâm kimesne fuzuli zabt ve kahve dükkânı idüb vakfa ğadr itmekle tarafından umûr-ı tevliyeti rüyete vekili olan dayı zâde 'ulemâdan es-seyyid şeyh Ahmed zîde-şerefehu mezbûru ma'rifet-i şer'le ihrâc ve zikr olunan vakf dükkânı alub zabt itmek murâd eyledikde mezbûr hevâdârları ba'zı kimesneler ile yek-dil ve dürlü 'illet ve bahane ile şer'e te'allül ve muhâlefet idüb vakf-ı mezbûra külli ğadr ve ziyâde te'addi itmeleriyle vakfiyye-i ma'mûl bihâ mücebince şer'le görölüb zikr olunan vakf dükkân vekili mezbûre alıvirilüb zabt itdirilüb kanuna hilâf şer'-i şerîfe mugâyir vakfiyye-i ma'mûl bihâ dürlü te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve mahallinde şer'le görölme için Hüdavendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfirun-leh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğü bildürüb tecdidi ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak emrim olmuştur yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Not: Bu belge kötü yazıldığı için aynı konu sayfa 153'de 4 nolu hükümde tekrar yazılmıştır.

Sayfa No: 152, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Ma'arrütü'l-Mısırın ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Dergah-ı mu'allam kapucu başlarından Hüseyin dâme-mecduhu gelüb Ma'arrütü'l-Mısırın kazâsına tâbi' mûmâ-ileyhin voyvodası olduğu Hartuş nâm karye ahalilerine bin yüz altmış iki senesinde bâ-hüccet-i şer'iyye on bir bin beş yüz ve altmış üç senesinde dahi bin guruşdan ziyâde akçe virüb şimdi taleb eyledikde dürlü dürlü illet ve bahane ile virmekde te'allül ve muhâlefet ve gadr murâd eyledüğün bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince şer'le görölüb zimmetlerinde olan ol mikdâr guruşu tahsil ve alivirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 152, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve eyâlet-i mezbûrede vâki' mevlâna (boş) kâdisına hüküm ki

Kazâ-i mezbûre tâbi' müteveffa İbrahim Paşa vakfı karyelerinden (boş) ve (boş) nâm karyeler ahalileri südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb bunların karyeleri topraklarında ba'zı kimesnelerin bil-fi'il zabt ve tasarruflarında hâne-i 'avârıza bağılu tekâlif icâb ider kadîm-i re'âya emlâk ve yerleri olmağla 'avâriz vesâ'ir evâmir-i şerifemle vâki' tekâlifden 'alâ ve evsat ve ednâ i'tibariyle tahammüllerine göre hisselerine düşeni bunlar ile edâ için taleb eylediklerinde bizler aher karyede sâkin olmağla virmeyüz deyü dürlü dürlü illet ve bahâne ile hisselerine düşen tekâlifleri virmeyüb hilâf-ı kanûn bunlara çekdirüb perâkende ve perişân olmalarına bâ'is oldukların bildürüb hisselerine düşen tekâlifleri bunlar ile ma'en edâ itdirilüb hilâf-ı kanûn ol vecihle te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 152, Hüküm No: 5

Eyâlet-i Haleb'de vâki' (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allam kapucu başlarından Hüseyin dâme mecduhu gelüb müteveffa İbrahim Paşa evkafı karyelerinden mûmâ-ileyhin hala voyvodası olduğu (boş) kazâsına tâbi' (boş) ve (boş) nâm karyelerin defterde mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından ba'zıları kadîmi karyelerinden kalkub varub taht-ı kazanızda vâki' ba'zı kasabât ve kurâ' ve 'askerî çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla mazkûrlar kadîmi karyelerine nakl ve iskân murâd olundukda a'yân-ı mütegalibeye istinaden te'allül ve muhâlefet ve vakf-ı şerife gadr olduğun bildürüb mûmâ-ileyhin ma'rifetiyle bulundukları Mahallerden kaldırılıb kadîmi karyelerine nakl ve iskân itdirilüb te'allül ve ahire muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayunum ricâ itmegin kanun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 153, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Musa nâm kimesne südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb Haleb kazâsına tâbi' (boş) nâm karye toprağında vâki' Balık Adası demekle ma'rûf ma'lûmu'l-hudûd yerler on seneden mütecâviz boz hali kalub kânun üzere tapuya müstehak oldukda sâhib-i arzdan resm-i tapu ile alub i'mâr ve yedi seneden berü zabt ve zirâ'at ve 'öşr ve resmin sâhib-i arza edâ idüb dahl icâb itmez iken halâ sâhib-i arz olan (boş) nâm kimesne ba'zı kimesneler ile müttefik ve ol yerleri ahire virmek sevdâsıyla zabtına muhâlefet ve gadr murâd eyledüğün ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüb

fetvâ-yı şerîfe mücebince ‘amel olunub mezbûrun hilâf-ı kânun müdâhalesi men’ ve def’ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ iyledüğü ecilden kânun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 153, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden el-hâc İspir nâm kimesne gelüb Antakya kasabasında vâki’ beher sene taraf-ı vakfdan icâre-i misliyle icâr olunan Yegen Mehmed Ağa Hânı dimekle ma’rûf vakf hân vakf-ı mezbûr mütevellisi tarafından bin yüz altmış (boş) senesinde buna icâr ve bu dahi isticâr idüb aherden dahl olunmak icâb itmez iken yine Antakya sâkinlerinden mütegalibeden Çavuş oğlu İsmâil nâm kimesne müddet-i icâresi tamâm olmadın hân-ı mezkûru tegallüben bunun elinden alduğundan gayrı hân-ı mezbûr için kendü malı yedi sekiz yüz gurusluk şa’îr ve saman vesâ’îr eşyasın dahi hilâf-ı şer’-i şerîf ve bî-ğayri hakkın zabt idüb ziyâde ğadr eyledüğün bildürüb şer’le görölüb mezkûrun hilâf-ı şer’ fuzuli zabt eyledüğü hân ile şa’îr ve saman ve eşyası kendüye aluvirilmek bâbında hükm-ü hümâyûn eyledüğü ecilden mahallinde şer’le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 153, Hüküm No: 3

Şerh: “*Bâ-fermân-ı ‘ali mübâşirsiz tebdil olunmuşdur.*”

Haleb vâlisine ve Antakya kâdısına hüküm ki

Seyyid Hüseyin nâm kimesne gelüb bunun medine-i Antakya’da vâki’ Makbûl Mahallesi sâkinlerinden teyzesi Hâce Rahime nâm hâturn bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda bi’l-cümle nukûd ve emlâk ve eşyası irs-i şer’le vâlidesi Şerîfe Hâce ile Antakya sâkinlerinden olup müteveffîye-i mezbûrenin zevcî mîr-ahur oğlu İbrahim Ağa dimekle ma’rûf kimesneye intikâl idüb lakin merkûm mîr-ahur oğlu İbrahim mütegalibeden olmağla müteveffîye-i mezbûrenin ellişer altun olmak üzere üç rezkâr-ı kebir altun ve bir rezkâr incü altun ve bir çift incülü kuşak ve bir çift altun kuşak ve iki çift altun atense ve çift altun burma ve iki sim kuşak ve bir samur kükrk ve yüz on beş eski meşkûk altunu ile iki sansar paçası kürk ve iki dipâyê kaplu kürk ve yigirmi döşek ve yorgan vesâir eşya ve üç kîse nukûd akçe ve mülk bağçesin bi’l-cümle zabt ve ğadr-ı küllî eyledüğün bildürüb ol babda hükm-ü hümâyûn ricâ itmegin sen ki vezir-i müşârü’n-ileyhsin mahallinde şer’le görölüb ihkâk-ı hak olunmaz ise der-‘aliyyeme ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 153, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Antakya kâdısına hüküm ki

İstanbul sâkinelerinden fahrü’l-muhaddererât Zeyneb Hânım zîdet-‘ismetuhâ gelüb mûmâ-ileyhin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu ‘emmisî müteveffâ yegen el-Hâc Muhammed Ağa evkafının vakfiyye-i ma’mul bihâsında mukayyed müsekkefâtından olup medine-i Antakya’da Meydan nâm mahalde vâki’ beher sene taraf-ı vakfdan icâr oluna gelan bir bâb vakf kadîmî berber dükkânında kat’en aherin ‘alâkası olmayub bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Antakya sâkinlerinden Çepnî oğlu el-Hâc Veli nâm kimesne fuzûli zabt ve kahve dükkânı idüb vakfa ğadr itmekle tarafından umûr-ı tevliyyeti rüyete vekîli olan dayı zâdesi ‘ulemâdan es-Seyyid eş-Şeyh Ahmed zîde şerefêhu mezbûru ma’rifet-i şer’le ihrâc ve zikr olunan vakf dükkânı alub zabt itmek murâd eyledikde mezbûr hevâdârları ba’zı kimesneler ile yek-dil ve dürlü ‘illet ve bahâne ile bi-vech-i şer’i ta’allül ve muhâlefet idüb vakf-ı şerîfe küllî ğadr ve ziyâde te’addi itmeleriyle vakfiyye-i ma’mul bihâsı mücebince şer’le görölüb zikr olunan vakf dükkân vekili mezbûra alıvirilüb zabt itdirilüb mezbûra hilâf-ı şer’-i şerîf ve muğâyir-i vakfiyye-i ma’mul bihâ dürlü te’allül ve muhâlefet

itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve mahallinde şer'le görülmek için Hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerif virildüğün bildirüb tecdidin ricâ itmeğin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Not: Bu belgede sayfa 152'de bulunan 2 nolu hükmün kötü yazılması hasebiyle aynı konu tekrar yazılmıştır.

Sayfa No: 154, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan Seyyid Mehmed 'Ali zîde şerefehu gelüb medine-i Haleb'de Kantarân Kirâd Mahallesinde vâki' ashâb-ı hayrâtdan (boş) nâm sâhibü'l-hayrın mescid-i şerifi evkafının bi'l-fi'âl berât-ı şerifimle mütevellisi olmağla yedinde olan berâtı mücebince tevliyet-i mezbûru zabt ve umûru vakfi rüyet ve müsekkifâtının hâsıl olan icârâtını ahz ve mürtezikalarının vâzifelerin edâ şart-ı vakfi icrâ murâd eyledikde aherden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûrda sâkin seyyid 'Ömer ve seyyid Ahmed nâm kimesneler zümre-i cebâbire ve mütegalibeden olmalarıyla hevâlarına tâbi' medine-i Haleb'de sâkin seyyid Mehmed nâm kimesne ile yek-dil ve yek-cihet ve buna olan gazezlerin icrâ ve mâl-vakfi ekl ve bel' kasdıyla tevliyeti umuruna müdâhale ve hevâdarları merkûm seyyid Mehmed'i bilâ berât müteveli nasb ve bin yüz altmış (boş) senesinden berü hâsıl olan icârât-ı vakf ve sâ'ir mâl-ı vakfi ahz ve umurlarına sarf ve kise tedârik ve vakf-ı şerife ğadr-ı külli itmeleriyle bu dahi mezbûrlardan 'arzuhal birle iştikâ ve tevliyet-i mezbûre ref'inden mezkûr seyyid Mehmed'e tevcih ve berât virildiginden kaydı bulunmadığına binâen hilâf-ı şer'-i şerif ve bilâ berât tevliyet-i mezbûre müdâhaleleri men' ve 'uhdesine lâzım gelan tevliyet-i umûriyeti görüb sene-i mezkûreden berü mezkûrunun icârât ve sâ'ir mâl-ı vakfdan makbûzâtları her ne ise ma'rifet-i şer'le ba'de'l-muhâsebe mezbûrlardan tevliyeti hasebiyle vakf için alub sadâkat ve istikâmet üzere hıfz itmek istedikde kemâl-ı tegallübünden nâşi bir dürlü vormeyüb bilâ berât müdâhale ve külli gadr ve te'addi eylediklerinden yedinde olan berâtı mücebince 'amel olunub mezbûrunun bî-vech ve bilâ berâtâhîr olan müdâhaleleri men' ve def' ve sene-i mezbûreden berü mâl-ı vakfdan alub hala zimmetlerinde olan her ne ise tamamen tahsîl ve tevliyeti hasebiyle kendüye aluvirilüb icrâ-yı hak ve hilâf-ı şer'-i şerif ve mugâyir-i berât bir dürlü müdâhale ve te'addi itdirilmemek bâbında mukaddemâ istid'â ve mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerifim virilmişken be-kazâu'llahu-te'ala muterik olduğun bildürüb bu babda müceddeden emr-i şerifim ricâ ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda iş bu sene-i mübâreke evâhir-i cemâziyel ahiresinde vech-i meşrûh üzere emr-i şerifim virdüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 154, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb kâdisına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya mahallâtından Dörtayak Mahallesi sâkinelerinden Şerife Hadice nâm Hatun südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb yine Mahalle-i mezbûre sâkinelerinden bunun karındaşı Hâcî Mustafa bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda mâlik olduğu ma'lûmu'l-mikdar gurusluk emvâl ve eşyâsı ırs-ı şer'le bunun ile yine Antakya sâkinelerinden müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Emine nâm hâtuna intikâl idüb 'alâ-mâ-fazullahu-te'ala hisselerine düşeni ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm murâd eyledikde mezbûre Emine zevci müteveffada benim bin gurus alacağım vardır deyü müdde'âsın vech-i şer'i üzere isbât itmedin fuzuli ve tegallüben ol mikdâr emvâl ve eşyayı zabt eylediginden

ma'âdâ karındaşı müteveffanın hacc-ı şerîf için vasiyet eylediği yedi yüz altunu dahî ahz ve firâr ve kâh Haleb'de ve kâh Antakya'da olduğun bildürüb bulunduğ mahalde şer'le görölüb karındaşı müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil mezbûrenin tegallûben ahz eylediği ol mikdâr emvâl ve eşyadan buna isâbet ideni alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 154, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına Ma'arratü'l-Mısırn ve Cebel-i Bârişâ ve Sermîn ve Dergûş kâdılarına hüküm ki

Es-seyyid Mehmed Beşir zîde-şerefehu südde-i sa'adetime 'arzuhal idüb Ma'arratü'l-Mısırn kazâsına tâbi' Herunuş karyesi ve Cebel-i Bârişâ kazâsında Nefs-i Bârişâ karyesi ve Sermîn kazâsına tâbi' Askara karyesi ve Dergûş kazâsına tâbi' Kefer Hund karyesi re'âyaları zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü ma'lûmu'l-mikdâr akçe alacak hakkını ikrâr ve deynlerinin beher sene birer mikdârını edâ eylemek üzere ma'rifet-i şer'le karar virilüb kıbel-i şer'den yedine virilen hüccet-i şer'iyye mücebince edâya te'ahhüd itmişler iken mezkûrlar hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyye edâya müte'ahhid oldukları meblağ-ı mezbûru edâda te'allül ve muhâlefet ve ol vecihle ğadr murâd eylediklerin bildürüb şer'le görölüb mezkûrların zimmetlerinde müteveccih olan hakkını ber-müceb-i hüccet-i şer'iyye tahsîl ve alıvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyye te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmegın mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 155, Hüküm No: 1

Hâleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Vezâretten mütekâ'id olan İbrahim Paşa zâde Mehmed Paşa dâmet me'âliyehu ve sâbıkâ hassa silahdârım olan Hüseyin zîde- mecduhu 'arz-ı hâl idüb Haleb muhâsıllığı aklâmından senevî yüz dört bin beş yüz on dört para mâl mukeyyed olub virülü gelan mâlın muhâsıllara virmek üzere on sekiz bin sekiz yüz yigirmi beş gurus mu'accele ile iştirâken malikâne 'uhdelerinde olan zeytûne ve tevâb'î mukâta'ası muhâsıllık-ı mezkûrun külliyyetlü ve cesim mukâta'âtından olmağla taraf-ı aherden bir dürlü dahl icâb itmez iken şimdikinden gayrı bâ-hatt-ı hümayûn şevket-makrûn mer'î tutulan mâlikâne şerâ'itinden olan serbestiyet şurûtu müktezâsınca dahî kat'en müdâhale lâzım gelmez iken mukâta'-ı mezbûrun kurb ve civârında vâkî Hân-ı Cedîd ağası Ahmed nâm kimesne ile Antakya sâkinlerinden mühürdâr oğlu Hüseyin ve tüccar oğlu Abdulfettah nâm kimesneler zâtında muharrik ve sâ'-i bi'l-fesâd olduklarına binaen 'âdet-i me'lûfeleri üzere re'âya fukârasını kendü nef'leriçün bin yüz altmış (boş) senesinden berü dâimâ vülâd ve hükkâma ğamz ve tecrîm ve kendüleri dahî mikdâr-ı vâfire tağrîm itmekden nâşi ahvâl-i fukâra perişan olduğunu fukâra-yı ra'ıyyet mâlikâne mutasarrıfları mûmâ-ileyhümaya tazallüm eylediklerin bildürüb merkûm Ahmed mahal-i me'mûrunda sâkin olub min-ba'ad Antakya'ya varmamak ve makarr-ı me'muriyetden bir hatve hâric Mahalle tecâvüz eylememek ve 'aveneleri olan merkûmân Hüseyin ve 'Abdulfettâh dahi veçhen mine'l-vucûh umûr-ı memleket ve fukarâ-yı râ'ıyyete karışmamak ve birer takrile re'âyadan ğamz ve tecrîm eyledikleri meblağ her ne ise ber-muktezâ-yı şer'-i kavîm ba'ade's-sübut tahsîl ve gerü ashâbına red ve teslîm ve fîmâ-ba'ad hilâf-ı emr-i 'ali hareket itmemek ve eger memnû' olmadıkları sûrette muhkem te'dîb olunacakları kendülere tefhim birle muğâyir-i hareketde ve ızrâr-ı ra'ıyyetde tahzîr ve tehdîd ile tenbih-i 'azim olunmak için sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin sana hitâben mü'ekked emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim tahrîri

bâbında bi'l-fi'l baş defterdârım olan el-hâc Ahmed dâme-'ulvuhu dahi i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 155, Hüküm No: 2

Haleb mollâsına hüküm ki

Haleb mahallâtından (boş) Mahallesi sâkinlerinden zü'âmadan (boş) ve (boş) zîde-kadruhu ile erbâb-ı tımardan ve (boş) nâm sipâhiler gelüb bunlar vâki' olan seferlerde ve muhâfazalarda mevcûd ve bezl-i makdûr idüb üzerlerine edâsı lâzım gelen 'avârız ve imdâd-ı hazariyye vesâ'ir emr-i şerifimle isâbet ideni tahammüllerine göre edâ ider iken ehl-i 'örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şakka mutalebesiyle te'addiden hâli olmadıkların bildürüb bu bâbda kanun üzere hüküm ricâ eyledikleri ecilden kânun üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1169 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1756)

Sayfa No: 155-156, Hüküm No: 3

Bakras ma'a İskenderun ve (boş) nâiblerine mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Belân ahalileri zîde-kadruhuma hüküm ki

'Uzeyir sancağına tâbi' Arsuz nâhiyesinin re'âyâsı ve rûsûmâtı ve menâfî' arazisi ve nisf-ı bâd-ı hevâsı hâlâ divân-ı Hümâyûnumda beglikçi olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân el-hâc Mehmed Kudsî zîde-mecduhu ile sâir müşterek sipâhilere ve ancak nisf-ı bâd-ı hevâ ve beytû'l-mâlî 'Üzeyir beglerine defter-i hâkânide hâsıl yazılmağla bu bahâne ile hâlâ 'Üzeyir begi olan Osman nâm kimesne senede birkaç def'a ikişer üçer bin gurus sâlyâne ve tahsîl ile mîri merkumun zulm ve te'addisi mukaddemâ 'arz ve mahzar olundukda fukâra yed-i tulâ-yı zulmünden tahlîsen defter-i hâkânide kendüye hâsıl yazılan yazı için beher sâl 'Üzeyir beglerine yigirmi sekiz bin akçe ve hazine-i âmireme altı bin akçe virilmek üzere beglikci-i mûmâ-ileyhe mâlikâne ihsân ve fukara-yı re'âyâ sâye-i mülûkânemde günûde-i mehd-i emân olmuşiken mâlikânelikden ref'î ol-hevâlinin hıfz ve hirâsetinde bâ'is-i husûl-i kuvvet ve kudretdir deyü mîr-i merkumun takririne binâen mâlikânelik kaydı ref' ve ilgâ ve fî-mâba'ad Arsuz nâhiyesine akçe sâlyâne ve zulm ve te'addi iylememek ve defter-i hâkânide kendüye hâsıl yazılan rûsûmâtı kânun ve defter mûcebince almak şartıyla kendüye hâsıl yazılan mevâdın zabtıçün yedine emr-i şerîfim virilüb mahalline vardukda siz benden şikayet eylediniz deyü ahz-ı sâr ve intikâm tarikîle iki nefer re'âyâyı ahz ve katl ve kibel-i ramazân iki bin gurus fukaraya sâlyâne ve otuz atlu ta'yîn ve cebren fukaradan tahsîl eylediği bundan mukaddem mûmâ-ileyhe mektub ile ifâde olundukda meblağ-ı mezbûrun istirdâdıçün emr-i şerifim sâdır olmuşiken isgâ itmeyüb Ramazân-ı şerîfden sonra tekrar üç bin gurus dahî fukarâya sâlyâne ve levendât ta'yîn ve tahsîl eylediği ve birkaç günden sonra dahî kesîm akçesi nâmıyla dört kîse akçe tekrar sâlyâne eylemek üzere olduğu mektup ile ve bir def'a dahî beglikçi-i mûmâ-ileyhe ifâde olunub mîr-i merkûm yed-i zulmü kat' olunmadığı suretde kendüye vesâ'ir erbâb-ı tımara külliye gâdr (**Sayfa No: 156**) ve hayf olunacağından gayri nâhiye-i mezbûre ahalileri perâkende ve perişân olub harâb ve müzmahil olunacağı zâhir ve aşikâr ve bu mertebe i'yâne-i fukarâ-yı ra'ıyyete zulm te'addi olunduğuna rızâ-yı mülûkânem olmadığı rûşen ve bedîdâr olub lâkin keyfiyet-i mezbûrenin ve vukû'u haberi mektub ile vârid olub sarf-ı kizbe mütehammil olmağla zikr olunan sâlyânelerin tahsîl ve katl maddesi ve fukarâya zulm ve cevri vâki' mi değil mi mahallinden su'al ve 'arz ve mahzar ile i'lâm olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh 'arzuhalîyle istidâ-yı inâyet eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

F'i evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 156, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâlâ sadr-ı 'azamım mektubcusu üçüncü halifesi olan Mehmed Emîn zîde-mecduhu südde-i sa'adetime 'arz-ı hâl idüb Haleb sancağında Antakya nâhiyesinde Barbarun nam karye ve gayrıdan bâ-berat-ı 'alışan mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olan karye-i Barbarun el-mezbûrede sâkin gerek defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğulların ve gerek sonradan gelüb on beş yigirmi seneden berü tavattun iden re'âyayı Antakya serdârı olanlar sizi yeniçeri zümresine ilhâk ideyüm deyü tahrîk ve birer ikişer vukiyye kahve bahâ ahz ve anlar dahî biz yeniçeri olduk deyü karye-i mezbûre toprağında zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânun ve defter mücebince müteveccih olan 'öşrleriyle yine karye-i mezbûre toprağında tasarruflarında olan bağ ve bağçelerinin hâsıl olub bey' ve intifâ' eyledikleri mahsullerinden şer'le teveccüh iden 'öşrlerini hilâf-ı kânun edâda te'allül ve muhâlefet ve ol vecihle tımârı mahsûlünün külli kesr ve noksan terettübüne bâ'is ve bâdi oldukların bildürüb karye-i mezbûre toprağında zirâ'at ve hirâset idenler gerek 'askeri ve gerek re'âyadır her kim olur ise olsun zirâ'atlarıyla hasıl eyledikleri terekelerinden kânun ve defter mücebince teveccüh iden 'öşrleriyle yine karye-i mezbûre toprağında tasarruflarında bağ ve bağçeleri olanların dahî hasıl olub bey' ve intifâ' eyledükleri mahsullerinden şer'le müteveccih olan 'öşürleri mûmâ-ileyh tarafından subaşıasına tamamen ahz ve kabz itdirilüb biz yeniçeri olduk deyü 'askerilik iddi'âsıyla hilâf-ı kânun bir ferdi te'allül ve muhâlefet ve Antakya serdârları taraflarından dahî bir dürlü dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayunum sudûrunu istid'â itmeğin kânun üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 156, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb mollâsına Ma'arrtü'l- Mısırn kazâsına hüküm ki

Haleb sükkânından sâdât-ı kirâmdan Seyyid 'Abdulvahab gelüb bunun Ma'aratü'l-Mısırn kazâsına tâbi' Buva' nâm karye ahalileri zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden bâ-temessük bin sekiz yüz gurus alacak hakkı olub her bâr taleb eyledikde virmekte te'allül ve muhâlefet üzere oldukların bildürüb şer'le görölüb ber- müceb-i temessük mezbûrların zimmetlerinde olan hakkı tamamen tahsîl ve bî-kusûr aluvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 156, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezîrim (boş) paşaya ve Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden 'Ömer ve Mehmed ve Hüseyin nâm karındaşlar gelüb Haleb sükkânından bunların babaları Hasan nâm kimesne ile vâlideleri Rahime nâm hâatun fevt olduklarında Haleb'de mutasarrıf oldukları iki kıt'a mülk dükkân ve nısf degirmânı ırs-ı şer'le bunlara intikâl idüb aherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak olunmak icâb itmez iken Haleb sükkânından Seveğî oğlu Seyyid İbrahim nâm kimesne zuhûr ve şirrete sulûk ve senin pederin müteveffâ-yı mezkûr Hasan zimmetinde alacak hakkım vardır deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-ğayr-i hak bin yüz altmış (boş) senesinde cebren ve kahren sâlifü'z-zikr dükkânlar ile nısf degirmânı fuzuli zabt idüb ziyâde gâdr ve te'addî eyledigün ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer'le görölüb babaları ve vâlideleri müteveffiyân-ı mezkûrândan muntekıl mülk dükkânlarıyla nısf-ı mülk degirmânı kendülere alıvirilüb bî-vech-i şer'î te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 157-158, Belge No: 1

Üstte şerh: “ Mucebince ‘amel oluna deyü emr-i şerifi ‘unvânına hatt-ı hümayûn şevket-makrûn keşide kılınmağla sâdır olan fermân-ı ‘alî mucebince mahalline kayd olunmuşdur.”

Fî evâil-i M (Muharrem) sene 1170 (Eylül sonları/ Ekim başları 1756)

Haleb vâlisine Antakya ve Dergûş ve Kuseyir ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Mektûbî sadr-ı ‘azâmi hulefâsından halife-i sâlis Mehmed Emin veled müteferrika Mehmed zîde-mecduhu gelüb Haleb sâncâğında Antakya nâhiyesinde Barbarun nâm karye ve gayriden on beş bin akçe tımara berât-ı ‘âlişanımla mutasarrıf olub Antakya nahiyesine tâbi‘ yüz sekiz nefer re‘âyâ ve hasıl-ı kısm-i mine’s-süduş hinta ve şa‘îr ve mâl-ı sığâ ma‘ resm-i bostân ve harâcûl-kürûm ve resm-i tapu ve deşbâni yekûn ma‘ gayruhâ dört bin yedi yüz elli akçe yazı ile karye-i Barbarun ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ on bir nefer re‘âyâ ve hasıl-ı kısm-ı mine’s-süduş hinta ve ‘alef ve mâl-ı sığâ ma‘ resm-i bostân ve harâc ve resm-i deşbâni yekûn ma‘ gayruhâ bin akçe yazı ile karye-i Dalyacık der-nezd-i Antakya ve hasıl-ı ma‘ rusûm dört bin dört yüz akçe yazı ile karye-i Yorgan Öyüğü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve birikdürülüb on bin yüz elli akçe yekûnünden sekiz bin dört yüz elli akçesi gayrı ez- bozundu bâ-hatt-ı tevkî‘î mûmâ-ileyh Mehmed Emin veled müteferrika Mehmed bâkisi müştereki kayıtlarında olub ve Harim nahiyesinde üç bin altı yüz akçe yazar mezra‘a-i Serfil der-nezd-i karye-i Ercâmus ve tahtında hisse-i mülk on iki kırât bin sekiz yüz akçe ve hisse-i tımâr on iki kırât bin sekiz yüz akçe ve yine Antakya nahiyesine tâbi‘ hasıl bin sekiz yüz akçe yazar mezra‘a-i Seviğlâ der-nezd-i karye-i Hasîr dahi defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve mezra‘a-i Serfil el-mezbûrenin hisse-i tımarının sekiz yüz akçesi mezra‘a-i Seviğlâ el-mezbûre ile birikdürülüb üç bin altı yüz akçe yekûnünden ‘an tımâr bin akçesi mûmâ-ileyh Mehmed Emin bâkisi müşterekleri kayıtlarında olub ve yine Antakya nahiyesine tâbi‘ hasıl-ı ma‘ harâc-ı eşcâr üç yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Kaba Harnub der-nezd-i karye-i Karamanlu ve Kuseyir nahiyesine tâbi‘ dokuz yüz elli akçe yazı ile mezra‘a-i Hâşimiye der-nezd-i karye-i Mâlikiye ve Huruç nahiyesine tâbi‘ hasıl-ı kısm-i mine’l-hums bin dokuz yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Kefer Hil der-nezd-i karye-i Esmârun deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve birikdürülüb üç bin yüz elli akçe yekûnünden iki bin üç yüz elli akçesi bin akçeye firû nihâde ve mûmâ-ileyh Mehmed Emin bâkisi müşterekleri kayıtlarında olub ve yine Kuseyir nahiyesine tâbi‘ hasıl-ı kısm-ı mine’l-hums ve zeytûn zamanı ber-vech-i münâsife ve rusûm-ı tımâr dört bin dokuz yüz doksan dokuz akçe yazı ile karye-i Bostan ve Sağır nahiyesine tâbi‘ hasıl bin akçe yazı ile mezra‘a-i ‘Aynu’l-vurûd der-nezd-i karye-i Hörde defter-i mufassalda muharrir kalemiyle anlar dahî tahrîr ve beş bin dokuz yüz doksan dokuz akçe yekûnünden üç bin yüz doksan dokuz akçesinden üç bin beş yüz akçesi mûmâ-ileyh Mehmed Emin veled müteferrika ve bâkisi müştereki kayıtlarında olub ve yine Sağır nahiyesine tâbi‘ hasıl bin dört yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Derdûne der-nezd-i karye-i Melakos ve karye-i Elvâma ve Kuseyir nahiyesine tâbi‘ hasıl yedi yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Batvil der-nezd-i karye-i Nesf-i Derguş ve Sağır nahiyesine tâbi‘ hasıl sekiz yüz akçe yazı ile mezra‘a-i Bildâne der-nezd-i karye-i Seturne ve Matah nahiyesine tâbi‘ on altı nefer re‘âyâ ve hasıl-ı kısm-ı mine’s-süduş hinta ve şa‘îr ve resm-i tapu ve deşbâni yekûn ma‘ gayruhâ bin sekiz yüz akçe yazı ile karye-i Tarhûb der-nezd-i mezra‘a-i Meyşile ve mezra‘a-i Erceb defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrir ve birikdürülüb dört bin yedi yüz akçe yekûnünden iki bin yedi yüz akçesinden bin kırk bir akçesi bozundu ‘an ze‘âmet deyü yine mûmâ-ileyh Mehmed Emin bâkisi müşterekleri kayıtlarında olub ve sâlifü’l-beyân kurâ ve mezâri‘i ber-muceb-i defter-i hâkâni müşterekleriyle mûmâ-ileyhümün tarafından subâşısı olan (boş) zîde-kadruhuya zabt ve karye-i Barbârun ve karye-i Balyacık ve karye-i Tarhub der-nezd-i mezra‘a-i Mensile ve mezra‘a-i Ercib el-

mezbûrûn topraklarında zirâ‘at idenlerin hasıl eyledikleri terekelerinden altıda bir ve Ruh nahiyesine tâbi‘ mezra‘a-i Kefer-Hil ve Kuseyir nahiyesine tâbi‘karye-i Basyâni el-mezbûre topraklarında zirâ‘at idenlerin hasıl eyledikleri terekelerinden beşde bir ve sâ‘ir kurâ ve mezâri‘ topraklarında dahî zirâ‘at idenlerin hasıl eyledikleri terekelerinden dahî kanun ve defter mücebine müteveccih olan ‘öşrleriyle karye-i Barbarun el-mezbûre torağında vâki‘ kadîmi bağlarında hasıl olan üzümlerinden ve mezra‘a-i Kaba Harnub der-nezd-i karye-i Karamanlu el-mezbûre toprağında vâki‘ kadîmi bağçe ve eşcârın hasıl olan meyvelerinden ‘öşre mu‘âdil haraçlar ile sâ‘ir kurâ ve mezâri‘ topraklarında vâki‘ tahrirden sonra ğarz olunan bağların hasıl olan üzümlerinden ve müstakil meyvesi satılır tud bağcilerinin dahî bey‘ ve intifâ‘ olunan mahsullerinden şer‘le müteveccih olan ‘öşrlerin taleb ve almak murâd eylediklerinde zikr olunan karye ve mezra‘aların hasılları tahtında maktû‘ yazılmayub defter-i hâkânide ‘öşr tahrîr olunmuş iken zirâ‘at ve harâset idenler ile bağ ve bağçe ashâbı birbirleriyle yek-dil ve bizler gerek tereke ve bağ ve bağcelerimiz mahsulünden ‘öşr virme-yüb ancak senede bir mikdâr akçe maktû‘ viririz ve maktû‘ virmek üzere senin ve eslâfının subaşılardan ve mültezimlerinden yedimizde tereke ve temessüklerimiz vardır deyü hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kanun te‘allül ve muhâlefet ve ze‘âmeti mahsulüne ğadr murâd itmeleriyle ‘öşrleri alivirilüb maktû‘ teklifi ile bir dürlü te‘allül ve tereddüd itdirilmemek bâbında mukaddemâ istid‘â ve defterhâne-i ‘âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i mufassala mürâca‘at oldukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve kanunu görüldükde zikr olunan kurâ ve mezâri‘in hasılları tahtında a‘şâr ve rusûm-u haraciyye yazulub mukata‘a kayd olunmamağla zirâ‘at idenlerin hasıl eyledikleri terekelerinden ber-müceb-i defter-i hakâni müteveccih olan ‘öşrleri ve harâc-ı kürüm ve eşcâr yazılan kadîmi bağ ve bağcelerin dahi ‘öşre mu‘adil haraçları ve tahrirden sonra ğarz olunan bağ ve bağcelerden dahi mutlak ‘öşr alınmak kanun olduğu divân-ı hümayûnumdan der-kenâr olmağla defter-i hakâni mücebine kânun üzere ‘amel olunmak için emr-i şerifim sudûrunu re‘isü‘l-küttâb-ı sâbık i‘lâm ve mücebine ‘amel olunmak için (**Sayfa No: 158**) emr-i şerifim virilmiş iken mutasarrıfları ber-minvâl-i muharrer iddi‘âlarında ısrâr ve bu leyl ve nehâr hidmet-i kitâbet ile evkât-güzâr medâr ve ma‘âşa ancak tımar-ı mezbûrun hasılına münhasır olduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mücebine ‘amel ve hareket olunub hilâf-ı emr-i ‘ali ve muğâyir-i kanun ve defter fî-mâba‘ad maktû‘iyyet iddi‘âsıyla te‘allül ve muhâlefet olunmayub ber-müceb-i defter-i hakâni ve kânun teveccüh iden a‘şâr ve rusûmât tarafından ahz ve kabz olunub ‘inâd ve muhâlefet itdirilmeyüb mukaddemâ ve hala sâdır olan evâmîr-i şerifeye muğâyir harekete cesâret idenler te‘dîb olunmak bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve sâ‘ir mûmâ-ileyhümsüz size hitâben hükm-ü hümayûnum ricâ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda bin yüz altmış senesi evâ‘il-i cemâziye‘l-evvelinde vech-i meşrûh üzere emr-i şerif virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mücebine kânun üzere zabt itdirilüb hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kânun ferd-i vâhidi müdâhale ve mu‘âraza itdirilmeyüb bundan sonra dahi hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kânun müdahaleye tasaddi ider olur ise muhkem hakkından gelmek üzere ‘arz ve i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı ‘ali yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 158, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarından Hasan dâme-mecduhu ile dergâh-ı mu‘allâm gedüklülerinden el-hâc Mehmed zîde-mecduhunun ber-vech-i iştirâk mâlikâne ‘uhdelerinde olan Haleb kazâsına tâbi‘i Hebân nâm karye ahalileri gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelan mâl ve kalemiyyelerin beher sene muhâssıl tarafına edâ idüb lakin muhâssıl-ı mûmâ-ileyhe ve dahî ba‘zı

kimesnelere cihet-i şer'iden ma'lûmu'l-mikdâr virecek deynleri ve mevâd- ı meçhûleden kavlı hodlarıyla tahrîr eyledikleri defterleri mantûku üzere bilâ-sened-i şer'î taleb eyledikleri akçeleri bir vecihle def'aten edâya kudretleri yoğ iken def'aten talebiyle te'addi ve rencide ve ol-vecihle perakende ve perişan olmalarıyla bâ'is ve bâdi oldukların bildürüb mahallinde şer'le hesâbları rûyet ve sahîhen zuhûr iden deynleri taksit-i şer'î ile edâ itdirülüb def'aten talebi ve bî-vech-i şer'î duyûn- ı gayri müsbite mütâlebesiyle te'addi ve rencide olunmamak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölüb def'aten edâ-yı deyne 'adem-i iktidârları şer'en sâbit olur ise def'aten talebiyle rencide itdirülmeyüb tahammüllerine göre taksît-i şer'î ile edâ-yı deyn itdürülmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 158, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden el-hâc Musa nâm kimesne sütte-i sa'adetime 'arzuhal idüb bunun babası Derviş 'Abduldivi Maduh demekle ma'rûf kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde fevt olub terekesi ırs-ı şer'le buna intikâl itmişken Haleb'de sâkin aherden el-hâc 'Ömer ve karındaşı Hâcî Ahmed nâm kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf fuzuli zabt idüb gadr-ı külli eyledükleri bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb mücebine şer'le görölüb babasından muntekil fuzûli zabt olunan terekesi alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hâk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 158, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

Halebü's-Şehbâ mahallâtından Karlık Mahallesi ahalilerinden (boş) ve (boş) ve (boş) ve dahî ma'lûmu'l-esâmi kimesneler sütte-i sa'adetime 'arzuhal idüb Mahalle-i mezbûre sükkânından makûm el-hâc 'Abud nâm kimesne tegallübünden nâşi sonradan Mahalle-i mezbûrede birkaç bâb dekâkin ve bir bâb kahveci dükkânı binâ ve ihdâs ve eşkiyâ ve eşhâs makûlelerin cem' ve hilâf-ı şer'-i şerîf bunların ve 'ibâdullahın 'iyâl ve evlâdlarına ta'arruz ve mezbûrun ihdâs eylediği dekâkin ve kahvehanesinin zarar-ı şer'isin def'e bundan akdem defa'âtiyle tenbîh olundukda mütenebbih olmayub vech-i meşrûh üzere te'addî ve rencidesi ez-yed ve murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarından vech-i meşrûh üzere zarar-ı şer'isi olduğu şer'en sâbit ve zâhir ve kıbel-i şer'den men' ve def' içün i'lâm-ı şer'iyye virilmişken mezbûr el-hâc 'Abud fevt olub dekâkin-i merkûm Halebü's-Şehbâ'da sâkin müteveffâ-yı mezbûrun vereselerinden ve (boş) ve (boş) nâm kimesnelerin yedlerine girmekle mezbûrlar dahî kemâ fî-evvel i'mâl ve hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve tecavüzlerinden ahvâlleri diger-gün oldukların bildürüb şer'le görölüb zarar-ı şer'isi şer'le men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 159, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Antakya kâdısına hüküm ki

Medine-i Antakya'da sâkin müftî zâde eş-şeyh es-seyyid Ahmed Efendi demekle ma'rûf kimesne sütte-i sa'adetime 'arzuhal idüb Antakya'da vâki' ashâb-ı hayrâtdan yeğen el-hâc Mehmed Ağa ibn-i el-hâc 'Abdulcelil nâm sâhibü'l- hayrın mescid-i şerîf ve medresesi ve evkafının tevliyeti öteden berü mütevellî-i vakf tarafından bi'l-vekâle rûyet ve idâre itmek üzere bu vekîl nasb ve ta'yîn oluna gelmiş iken yine medine-i mezbûre ahalisinden Çavuş Oğlu İsmâ'il demekle ma'rûf kimesne gelüb umûr-u tevliyeti idâre itmek üzere bir takrîb mütevellî-i vakf tarafından temessük alub lakin

mezbûrun hakkında sût'-i hâlini muş'ir mürtezikâ-i vakf tarafından 'arz ve mahzar vürûd idüb vakf-ı şerifi harabına bâ'is olacağı melhûz olduğuna binâen merkûm İsmâ'il 'azl ve yüz altmış dokuz muharreminden mücerreden tevliyet-i mezbûre bu vekîl nasb ve ta'yîn olunub fi-mâba'ad mezbûr İsmâ'il tarafından ve taraf-ı aherden kimesne 'umûr-u tevliyete müdâhale itmemek üzere bunun yedine hala vakf-ı mezbûrun ber-vech-i meşrûte bâ-berât-ı 'alişân mütevelliyesi olan Zeyneb hâtun binti Yusuf Paşa tarafından memhûr ve ma'mûl bih zabt temessükü virüldüğün bildürüb mücebince tevliyet-i mezbûre bi'l-vekâle kendüye zabt itdürülüb ref' olunan mezbûr İsmâ'il'i ve aheri muğâyir temessük dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin hilâf-ı şer' ve kânun ve bilâ emr-i münîf te'addi itdürülmemek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 159, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Mü'ezzin el-hâc 'İsa nâm kimesne gelüb bunun nefsi-i Haleb toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarrufunda hâne-i 'avârıza bağlu tekâlif icâb ider kadîmi re'âyâ emlâk ve arâzisi olmayub tekâlif talebiyle te'addi icâb itmez iken nefsi-i Haleb ahalilerinden ba'zıları zuhûr ve evâmir-i şerife ile vâride olan tekâlifden sen dahi bizimle ma'en hisse vir deyü hilâf-ı kânun müdâhale ve te'addiden hâli olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb mücebince 'amel olunub hilâf-ı kânun tekâlif talebiyle te'addi ve rencide itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 159, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi Haleb mollâsına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri serdengeçdi ağâlarından el-hâc Ahmed gelüb bunun nefsi-i Haleb toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarrufunda hâne-i 'avârıza bağlu tekâlif icâb ider kadîmi re'âyâ emlâk ve yerleri ve arâzisi olmayub tekâlif mutâlebesiyle te'addi olunmak icâb itmez iken nefsi-i Haleb ahalisinden ba'zıları zuhûr ve evâmir-i şerife ile vâki' tekâlifden sen dahî bizimle ma'en hisse vir deyü hilâf-ı kânun tekâlif talebiyle te'addiden hâli olmadığın ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb mücebince 'amel olunub hilâf-ı kânun tekâlif talebiyle te'addi itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 159-160, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi vezîr Râgıb Mehmed paşaya ve monlâsına hüküm ki

El-hâc 'Abdulkâdir emîr-zâde zîde-kaduruğu gelüb Haleb sükkânından mühürdâr el-hâc Mustafa ve oğlu es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinden berü bâ-hüccet-i şer'iyye ve temessük gayrı ez-teslim yigirmi iki bin sekiz yüz yigirmi altı buçuk gurus alacağı olub ekl ve bel' ve ibtâl-i hak dâ'iyyesiyle edâda te'annüdleri zâhir oldukda hükm-ü kâdî ile habs olunub nice müddet habs-i ihtiyâr ve edâya 'adem-i iktidarlarıyla te'allül ve ısdâr eylediklerinde servet ve yesârları dahi tevâtüren sâbit olmağla tekrar yedine yesârların hâvî başka hüccet-i şer'iyye virilüb ve medyûn-ı şedidü'l- husûme ve'l-yed ve müte'annide şer'en habs-i medîd lazım geldiğine binâen habsde ibkâ olunduktan sonra maslahatını ru'yet için mûmâ-ileyh İstanbul'a gelüb iştikâ eyledikde virilen hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı münîfe mücebince meblağ-ı mahkûm bih edâ olunmadıkça habsden ıtlak olunmamak bâbında sâdır olan emr-i şerifim der-'aliyyemden mübâşir gönderilen es-Seyyid 'Ali zîde-kaduruğu ile mahalline vürudunda mahbûsan-ı merkûmâna

Haleb muhâssılı Mehmed ve a'yândan Küçük 'Ali Ağa zâde Mehmed nâm kimesnelerin da'vâ-yı mezbûrede 'alâkaları yoğ iken tarafdâr olub envâ'i tezvirât ve ta'lîm-i telbisât ile edâ-yı deyne mûmâna 'atlarından başka dek ve desîse ile varan mübâşiri dahî iğfâl ve ma'dem ve müfsidlerdir deyü gıyâbında beş bin gurus nakden ve mâ'adâsı senede beş kîse akçe taksît ile edâ olunmak üzere taksîte kat' ve Haleb kadısından 'arz ahz ve bu tarafa irsâl ve ba'zı şuf'â tavassutuyla emr-i şerîf ısdâr ve mûmâ-ileyhe hayf ve ğadr irâdesinde oldukları zâhir ve aşikâr olub lakin şahseyn-i merkumeynin servet ve yesârları tevâtüren hükm-ü kâdı ile sâbit olmuş iken iddi'â-yı a'sâr şer'en mesmû' olmadığına binâen 'arz-ı mezbûr 'adem-i i'tibâr ile mahbûsan-ı merkûman kemâ-kân habsden ıtlak ve irhâ' olunmayub meblağ mahkûm bih ber-mûceb-i hüccet-i şer'îyye (**Sayfa No: 160**) tamamen ve kâmilan 'ala-eyyi-hâlin mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmandan tahsîl ve vekîl (boş) zîde-kadruha teslim olunmak için iki def'a emr-i şerîfîm sâdır olmuşiken seccân-ı zindân medyûnân-ı merkûmânın akçelerine tama'en hilâf-ı şer'-i şerîf habs eylemeyüb kendilerini himâye ile taşra ihrâc ve zindandan hâric ferhferâ Mahallerde kesb-i zevk ve 'işret itdürüb hakkın ibtâlîne ve mağdur olmasına bâ'is olduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince sâbit olan hakkı tamamen tahsîl ve vekîl-i merkûme edâ olunmadıkça hapsden ıtlâk ve sebilleri tahliye olunmamak için te'kîden tekrar emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâca'at olundukda yüz altmış dokuz evâhir cemâziye'l- ahirde ber-vech-i meşrûh emr-i şerîf virildüğün mestûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Zâ (zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 160, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Serdâr-ı kirâmdan es-Seyyid 'Abdülkâdir zîde-şerefehu gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketi olmayub ve üzerine dahî şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken Haleb sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden Seyyid Hasan ve Seyyid Selami ve İbrahim nâm kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşi emvâlîne tâbi' ehl-i örfe intikâlen bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf bundan ma'lumu'l-mikdâr akçesini gasb ve ğâret ve ziyâde ğadr ve te'addi itdüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürün mûcebince şer'le görülüb tahsil eyledikleri ol-mikdâr akçesi alıvrılüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 160, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Şermin ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Şermin kasabası sâkinlerinden Şeyh Hüseyin zîde-salâhehu gelüb kaza-i mezbûre toprağında vâki' zabt ve zirâ'at ve 'öşr ve resmi sâhiblerine edâ ide geldiği tapulu ve temessüklü tarlasında aherin kat'an 'alâkası olmayub dahl olunmak icâb itmez iken kasaba-i mezbûre sükkânından ...? oğlu dimekle ma'rûf Seyyid Mehmed ve Seyyid Hüseyin nâm kimesneler bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı kânun fuzûlü zabt ve birkaç seneden berü mahsulün ahz ve ğadr-ı küllî itmeleriyle bundan akdem mürâfa'-ı şer' olduklarında buna hükm-ü birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'îyye virilmişiken muğâyir-i hüccet-i şer'îyye hilâf-ı kânun te'allül ve te'addi eyledüklerin bildürüb hüccet-i şer'îyye mûcebince 'amel olunub fuzuli zabt eyledikleri yerleri alıvrılüb zabt itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 160, Hüküm No: 3

Üstte şerh: “ *Der-kenârı mücebince mahallinde şer‘le görölmek için emr-i şerif yazılmışdır.* ”

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 175 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1762)

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb’de vâki‘ Kal‘a Marlık vakfının mütevellisi olan Haşim gelüb eyâlet-i vakf-ı merkûm civârında vâki‘ Eriha kazâsına tâbi‘ Katra nâm karye harâb-ı müşrif ve şen ve ‘imârı imkânın olmadığından ve yine mezkûr ahalileri civârda olmak hasebiyle gelüb ahvâllerini ifâde ve bin yüz altmış (boş) senesinde bin sekiz yüz gurus istidâne taleb ve ricâ itmeleriyle re‘âyâ-yı mezkûrlara merhameten ve karye-i mezbûrenin şen ve ‘imârîçün hak civara ri‘âyet zimmetinde re‘âyâ-yı vakfdan müteveli-i merkûm yalnız bin sekiz yüz gurus istiğrâz ve yedlerine temessük i‘tâ ve meblağ-ı mezkûru bilâ mürâbaha öküz ve tohum baha itmeleriçün mezbûrdan Katra karyesi ahalisine sene-i mezbûrda avârız ve karyelerin şen ve ma‘mûr ve bir iki sene dahî kendülere istimâlet eyledikten sonra zimmetlerinde olan meblağ-ı mezkûru taleb eyledikde edâda te‘allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le görölüb ve yine mezbûr ahalileri zimmetlerinde olan ol-mikdâr gurus alacak hakkı tamamen tahsîl olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eylediğü ecilden mahallinde şer‘le görölüb zimmetlerinde sâbit olan meblağ-ı mezbûr tahsîl ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında fermân-ı âlişânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1169 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1756)

Sayfa No: 161, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve mollâsına ve Hama sancağında vâki‘ mevlanâ (boş) kâdisına hüküm ki

Hama sancağında kazâ-ı mezbûrda vâki‘ Marlık kal‘ası zâbiti Kâsım ve dizdârı Mehmed gelüb Mahalle-i mezbûre tarik-i hüccâc ve esnâ-yı sebîl ve ‘urbân eşkiyâsının cem‘ine mahalli olduğundan mahal-i mezkûrun ve kurâ‘larının re‘âyâları

Not: Arşivde bulunan bu sayfanın devamı görülemediğinden dolayı okunamamış ve diğer hükümlere ulaşılamamıştır.

Sayfa No: 162, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Hacı Mustafa nâm kimesne gelüb bunun Haleb sâkinlerinden ...(?) deveçilerinden ...(?) oğlu Hacı Mehmed nâm kimesne zimmetinde cihet-i şer‘den bin yüz altmış senesinden berü yedi yüz gurus alacak hakkı olub taleb eylediğün virmekde te‘allül ve muhâlefet üzere olduğun ve tarafımızdan Semeri ? zâde Mehmed Ağa dimekle ma‘rûf kimesneyi vekîl eylediğün bildürüb şer‘le görölüb mezbûrun zimmetinde olan ol-mikdâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve vekîl-i merkûme alıvirilmek bâbında emr-i şerifim ricâ eylediğün mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Not: Arşivde bulunan bu sayfanın devamı görülemediğinden dolayı okunamamış ve diğer hükümlere ulaşılamamıştır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1179 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1765)

Sayfa No: 163, Hüküm No: 1

Haleb kâdisına medine-i Haleb’de yeniçeri zâbiti (boş) zîde-mecduhuya hüküm ki

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerilerine postâl bahâ ta‘yîn olunan beher üç ayda bir def‘a kul kethüdâsı tarafından tevzî‘ olunan kulluklardan nefis-i Haleb ve etraf ve eknâfında olan kullukların zabt-ı mektubları ile kul kethüdâsı tarafından talebiyle yeniçeri zâbiti olanlara ilzâm olunmak kânun-ı kâdim iken Haleb civârında Beylan kazâsında vâki‘ kulluğu altmış dokuz senesi kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Kara Yusuf nâm kimesne bir takrib ile zabt senedini ocakdan ahz etmekle kadimden virile gelan kulluk akçelerini sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsün yedine teslîm eylemediğine

binâen civârında vâki' Payas ve İskenderun kulluklarına bir kimesne rağbet itmeyüb üç 'aded kullukları ibtâl ve kadîmi kulluk akçelerinin kesr ve noksanına bâdi olduğu der-'aliyyeme inhâ ve Haleb vâlisi düstur-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l- 'âlem vezirim (boş) paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehu ma'rifetiyle mezbûr Kara Yusuf nâm mütegalibeye kulluğ-ı mezbûr-ı zabt itdirilmeyüb zimmetinde sâbit olan kulluk-ı mezkûr akçeleri ma'rifet-i şer'le tahsil ve müdâhalesi külliyyen men' ve def' ve kemâ fî'l- evvel Haleb'de yeniçeri zabiti olanlara iltizâm itdirilmemek bâbında emr-i şerifim sana sudûr-ı istid'â olunmağın ber-vech-i meşrûh kânun üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı celîlü's-şan sâdır olmağın (boş) ile irsâl olunmuştur imdi vusulünde sâdır olan fermân-ı celîlü's-şanı mücebince 'amel ve hareket ve icrâ ve infazına dikkat ve ihtimâm eylesiz deyü bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Mehmed ağa dâme-'ulvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alışânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1170 (Ekim sonları/ Kasım başları 1756)

Sayfa No: 163, Hüküm No: 2

Haleb kâdisına hüküm ki

Medine-i Haleb'de yeniçeri zâbiti olan haseki İbrahim zîde- mecduhu gelüb dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerine postal bahâ ta'yin olunub akçeleri cem' ve beher üç ayda bir kere kul kethüdâsı tarafından tevzî' olunan kulluklarda taht iltizâmında olub medine-i Haleb'de vâki' Bâb-ı Cedîd ve Fasl-ı harâmî iki bâb kulluklar mâlî olmak üzere bâ-hüccet-i şer'iyye medine-i merkûm sükkânından odun emini Hacı Yusuf ve oğlu 'Ali nâm kimesneler zimmetlerinde altı yüz guruş ve yine medine-i mezbûr sükkânından diğer odun emini Hacı 'Ömer nâm kimesne zimmetinde Efrenc kulluğu malından dört aylık bâ-temessük altı yüz yetmiş guruş alacağı olub mezbûr Hacı 'Ömer kable'l-edâ fevt olduğun bildürüb terekesin zabt iden karındaşı Şeyh 'Ali nâm kimesne zimmetinden ve mâl-ı müteveffadan bâ-temessük meblağ-ı merkumu ve mezbûrân Hacı Yusuf ve oğlu 'Ali zimmetlerinde bâ-hüccet-i şer'iyye kulluk-ı mezkûr akçelerini ma'rifet-i şer'le ba'de's-sübût aluvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu istid'â-yı 'inâyet itmegün vech-i meşrûh üzere mahallinde şer'le görülmek bâbında fermân-ı 'âlî sâdır olmağın (boş) irsâl olundu vusulünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı 'alışânım mücebince sâlifü'z-zikr kulluklar mâlını mezkûrun zimmetlerinde ma'rifet-i şer'le ba'de's-sübût bî-kusur tahsîl ve zâbt merkûm yedine edâ ve teslîm ve ihkâk-ı hak olunmak içün bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mehmed ağa dâme-'ulvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alışân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1170 (Ekim sonları/ Kasım başları 1756)

Sayfa No: 163, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Ma'arratü'l-Mısırn ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc Ahmed ve İbrahim nâm karındaşlar gelüb bunların babaları Haleb sâkinlerinden el-hâc Mustafa ağa dimekle ma'rûf kimesnenin havâs-ı hümayûnumda ber-vech-i mâlikâne 'uhdesinde olan Haleb eyâletinde vâki' Ma'arratü'l-Mısırn kazâsına tâbi' Yatlisâ nâm karye re'âyâsı zimmetinde cihet-i farz-ı şer'den bin yüz altmış (boş) senesinde bâ-hüccet-i şer'iyye üç bin üç yüz on dört guruş on beş akçe alacak hakkı olmağla almadın fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer'le bunlara intikâl itmekle karye-i merkûme ahalilerinden meblağ-ı merkumu taleb ve almak murâd eylediklerinde ba'zı zî kudret a'yâna istinâden edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince şer'le görölüb mezbûrların zimmetinde olan ol mikdâr guruşların tamamen tahsîl ve bî-kusur bunlara aluvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyye te'allül ve

muhâlefet itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 164, Hüküm No: 1

Ma'arratü'l-Mısırn ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden Şerif zâde es-seyyid 'Abdolvahhab zîde-kadruhu südde-i sa'adetime 'arzuhal idüb havâs-ı hümayunumdan ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu Haleb muhasıllığı aklâmından Ma'arratü'l- Mısırn kazâsına tâbi' Ramhıran nâm karyesinin defterden mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti ve oğullarından Yusuf el-Bihâr nâm kimesne civarında vâki' yine Ma'arratü'l-Mısırn kazâsına tâbi' Zerdene nâm karye ahalilerinden ba'zı müfsidin igvâ ve tahrikiyle kadîmi karyesinden kalkub varub mezkûr Zerdene karyesinde sâkin ve mütemekkin olmağla kadîmi karyesine nakl ve iskân murâd olundukda hileye sulûk ve ben mezkûr Zerdene karyesi re'âyasındanım hevâsına tâbi' kâdisından bezl-i irtişâ ile peydâ eylediği müzevver hüccet ibrazıyla ve ba'zı mütegalibeye istinâden hilâf-ı kanûn te'allül ve muhâlefet ve ol-vecihle mâl-ı mukata'anın külli kesr ve noksan tertibine vesâ'ir defterlü re'âyasının dahi perâkende ve perişan olmalarıyla bâ'is olduğun bildürüb mezkûr karyesi voyvodası ma'rifetiyle bulunduğu mahalden kaldırılıb kadîmi karyesine nakl ve iskân itdirilüb hilâf-ı kanun ve defter ol-vecihle te'allül ve muhâlefet itdirülmemek bâbında hükm-ü hümayunum ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 169 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1756)

Sayfa No: 164, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya sâkinlerinden Şeyh Mehmed ve Şeyh Mustafa nâm kimesneler südde-i sa'adetime 'arzuhal idüb bunlar Antakya'da vâki' müteveffâ Sinan Paşa'nın evkafından Antakya'da vâki' Cundî hamamı mahsulünden almak üzere yevmî on altı akçe vazife ile ber-vech-i iştirâk berât-ı şerifimle kâtib olub edâ-yı hidmet idüb berâtları mücebince hıdmetleri mukâbelesinde müstehak oldukları vazifelerin mütevell-i vakfdan taleb eyledikde Antakya kazâsında sâkin hamam-ı mezbûr müste'ciri olan (boş) nâm kimesneye havâle ve müste'cir-i mezbûr dahi havâleyi kabul itmiş iken vormeyüb ğadr murâd eyledüğün bildürüb berâtları mücebince müstehak oldukları vazifeleri aluvirilüb bi-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet itdirülmemek bâbında hükm-ü hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 1169 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1756)

Sayfa No: 164, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

İstanbul sâkinelerinden 'Aişe nâm Hatun gelüb mezbûrenin zevcî dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Çerkes Hasan iş bu sene-i mübârekede me'mûren Halebü's-Şehbâ'ya gider iken medine-i Haleb'e iki sa'at karîb (boş) nâm Mahalle vardukda fevt olub ve mezbûr bu taraftan hîn-ı hareketinde mezbûreden istidâne eyledüğü eşyadan ğayri aherden mezbûrenin kefaletiyle ahz ve mahal-i mezkûrda vefat itmekle yanında mevcûd bir 'aded gürcü ğulâm ve bir 'aded kılıç ve bir 'aded tüfenk ve iki 'aded piştov ve bir 'aded sincab kürk ve iki 'aded çuka biniş ve iki 'aded beden kürkü ve iki 'aded şâl kuşak ve iki çakşır ve iki sâde ve iki entari ve yüz yigirmi gurus nukud ve üç destar ve bir 'aded altun 'avd ağacı kabzalı bıçağı ol tarafda kalub ve mezbûre ol tarafa gidemeyüb ve tarafından vekîl idecek kimesnesi olmayub vücuhla sezâ-yı merhamet olduğun bildürüb ol babda istid'â-yı 'inâyet itmeğın sen ki vezir-i müşârü'n-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-

yı mûmâ-ileyhin nukûd ve eşyâsı defter ve bu tarafda vârisine virilmek üzere kapu kethüdân tarafına irsâl eylemek için emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 1169 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1756)

Sayfa No: 164-165, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Antakya (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Nişân-ı hümâyûn virilân divân-ı ‘âlişân kâtiblerinden kıdvetün erbâbü’t-tahrîr ve’l-kalem ‘umdetün ashâbü’t-tasdir ve’t-terkim kâtib ‘Abdullâtif zîde-kadruhu gelüb Hâleb sancağında ‘Antakya nâhiyesinde ‘Âydi nâm karye ve gayriden on dört bin elli akçe tımara mutasarrıfı tekâ’üd Muhammed veled dervişin fevtinden berü yüz elli yedi tarihinde Kara Kulak İbrahim’e tevcih ve tahvîl olunub ancak mezbûr tekâ’üd Muhammed ol esnâda hayatda olduğundan mezbûr İbrahim’e Sivas sancâğında Belal ze‘ameti virilüb badehu merkûm Muhammed fevt olmağla mezbûrun fevtinden ve İbrahim’in ref’inden altmış bir rebi’ü’l-evvelinin ikinci gününde kendüye tevcih ve divân-ı hümâyûnum kitâbeti gedüğü ve tımâr-ı aher ilhâkıyla ber-vech-i tekmîl yigirmi bin akçe ze‘âmet olmak üzere berât-ı şerifimle üzerinde olub ve bu makule gedüklü zü‘emâdan cebelü mütâlebesi hilâf-ı kanun iken cebelü tahsildârları bu tımâr için mukaddemâ cebelü virilür idi deyü hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kânun cebelü mütâlebesiyle su bâşısını ve re‘âyâsını te‘addi ve rencideden hâli olmamalarıyla hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kanun ol-vecihle cebelü mütâlebesiyle su bâşısın ve re‘âyâsın te‘addi ve rencide itdirilmeyüb men’ ve def’ olunmak bâbında bundan akdem emr-i şerifim istid’â ve defter hâne-i ‘âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hümâyûnuma mürâca‘at olundukda tımâr-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere târih-i merkumda mûmâ-ileyhe tevcih ve divân-ı hümâyûnum kitâbeti gedüğü ve tımâr-ı aher ilhâkıyla ber-vech-i tekmîl yigirmi bin akçe ze‘âmet olmak üzere hâlâ berât-ı şerifimle üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mûcebince ‘amel olunmak için bin yüz altmış sekiz senesi evâ’il-i muharreminde emr-i şerîf sâdır olmuş iken cebelü (**Sayfa No: 165**) cebelü tahsildârı ‘adem-i itâ’atlarından nâşi yine hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i kânun cebelü mütâlebesiyle te‘addi ve nizâ‘dan hâli olmadıkların bildürüb men’ ve def’ olunmak bâbında müceddeden emr-i şerifim ricâ ve divân-ı hümâyûnumdamahfûz ahkâm kuyudatına mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerif virildüğü mestûr ve hazine-i ‘âmiremde mahfûz bâş muhâsebe defterlerine nazar olundukda karye-i ‘Âydi el-mezbûre ve gayriden on dört bin elli akçe tımara mutasarrıf mezbûr Muhammed veled derviş iki nefer cebelü ile tekâ’üd kayd olunmuş iken mezbûr fevtinden mezbûr İbrahim’e tevcih olunmağla yüz elli yedi senesi rebi’ü’l-evvelinin on birinci gününde cebelüsü kaydı ref’ olduğun mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim ve baş muhâsebe der-kenârı mûcebince ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 1169 (Ağustos sonları/ Eylül başları 1756)

Sayfa No: 165, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve A‘zâz ve Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Mehmed Necib zîde-kadruhu gelüb Haleb sancağında A‘zâz nâhiyesinde Katmine nâm karye ve gayriden bâ-berât-ı ‘alişân mutasarrıf olduğu ze‘âmetini yüz altmış yedi senesinde Kilis sâkinlerinden ‘Ömer ağa dimekle ma‘rûf kimesneye bin yüz guraşa ilzâm ve ol dahî kabul ve iltizâm ve sene-i mezbûre mahsulünü kabz itmeğın şimdi şirrete sulûk ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı merkûmu ekl dâ‘iyyesiyle ben sene-i mezbûrede za‘âmet-i merkûmeyi zabt itmedim mahsûlâtın re‘âya zimmetlerinde kalmışdır deyü cevâb virüb ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb mahallinde ma‘rifet-i şer‘le tefahhus ve su‘âl ve ze‘âmet-i mezbûr karyelerinin sene-i mezbûre mûmâ-ileyhin berâtı mûcebince tahvîli târihine düşen mahsul ve rûsumu merkûm ‘Ömer’in zimmetinde midir yoksa

re'âyâ zimmetlerinde mi kalmışdır teveccüh idenlerden tahsîl ve tarafından kabzına me'mura aluvirmek bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â itmeğîn mahallinde şer' ve kânun üzere 'amel olunmak için.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 169 (Ağustos sonları/ Eylûl başları 1756)

Sayfa No: 165, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden Seyyid Ahmed ve Seyyid Sâlih veledân Taha zîde-şerefehumâ gelüb Haleb muhâsıllığı aklâmından Haleb gümrüğüne tâbi' kapan-ı bahar kantarcılığı beher sene Haleb muhasıllarına virmek üzere sene de altı yüz para mâl ile iştirâken ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfîmle mûmâ-ileyhumânın 'uhdelerinde olub virile gelân mâlın beher sene Haleb muhâsıllarına edâ idüb aherden dahl olunmak icâb itmez iken Haleb sâkinlerinden İbrahim bin Cemâleddin nâm kimesne benim dahi hissem vardır deyü müdâhale ve mukaddemâ mürâfa'a-ı şer' olduklarında merkûmun kat'ân alâkası olmadığın huzûr-ı şer'de i'tirâf eyleyüb cânib-i şer'den yedlerine hüccet-i şer'iyye virilmişken yine ol vecihle müdâhaleden hali olmamağla bundan akdem merkûm İbrahim'in muğâyir-i berât zâhir olan müdâhalesi men' olunmak üzere istirhâm ve hazine-i 'âmiremde mahfûz olan haslar kalemi defterlerine nazar olundukda kantarcılık-ı mezbûr vech-i muharrer üzere ber-vech-i iştirâk berât-ı şerîfîmle mûmâ-ileyhuma Seyyid Ahmed ve Seyyid Sâlih veled Taha üzerlerinde olduğun mukayyed bulunmağın berâtları mücebince 'amel olunmak bâbında hüdâvendigar-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh karındaşım Sultan Mahmud hân tâbe-serâhu zamanında bin yüz altmış senesi evâsıt-ı ramazanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmeğîn divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfîm virildüğü (virildüğü) mestûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1170 (Eylûl sonları/ Ekim başları 1756)

Sayfa No: 165, Hüküm No: 3

Ma'arrtû'l-Mısırîn kâdısına hüküm ki

Erbâb-ı tımardan şerîf zâde 'Abdolvahab nâm sipâhi gelüb berât-ı şerîfîmle mutasarrıf olduğu tımârı karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbi' Ram Hemdâm nâm karyesinin defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarından Yusuf el-bihâr dimekle ma'rûf kimesne kadîmi karyesinden kalkub varub civârında vâki' yine kazâ-i mezbûre tâbi' Zerdene nâm karyede sâkin ve mütemekkin olmağla bu dahi re'âyâ-yı mezbûreyi karye-i mezkûreden kaldırub kânun üzere kadîmi karyesine nakl ve iskân itdirmek murâd eyledikde mezbûr Zerdene karyesi ahalisinden ba'zılarının tahrikiyle hilâf-ı kanûn ve defter te'allül ve muhâlefet ve ol vecihle tımârı mahsulünün noksan terettübüne bâ'is ve ğadr sevdâsında olduğun bildürüb karye-i mezbûrenin defterlü re'âyâlarından olan mütemekkin bulunduğu mahalden kaldırılıb kânun üzere kadîmi karyesine nakl ve iskân itdirilmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğîn kânun üzere iskân itdirilmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1170 (Eylûl sonları/ Ekim başları 1756)

Sayfa No: 166, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

(Boş) zîde-kadruhu gelüb havâs-ı hümâyûnumdan ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfîmle 'uhdesinde olan (boş) mukata'a karyelerinden Haleb sancağında ve Haleb kazâsı müzâfâtından Nâmine nâhiyesinde Şerîf ve (boş) ve (boş) ve tevâbi'i karyeleri topraklarında zirâ'at ve harâset idenlerin zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinin 'öşrûyle defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyeti oğullarının rusûm-ı ra'ıyyet ve sâ'ir hukuk ve rûsumların kânun ve defter mücebince taleb ve almak

istedikde ba'zıları hilâf-ı kanun ve defter virmekde te'allül üzere oldukların bildürüb kânun ve defter mücebince aluvirilmek bâbında emr-i şerif ricâ eylediği ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 166, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Ma'aratü'l-Mısırîn ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc Ahmed ve karındaşı İbrahim gelüb bunların babaları Haleb sâkinlerinden el-hâc Mustafa ağa dimekle ma'rûf kimesne havâs-ı hümayûnumdan ber-vech-i mâlikâne 'uhdesinde olan Haleb eyâletinde vâki' Ma'aratü'l-Mısırîn kazâsına tâbi' Kesan nâm karye re'âyâsı zimmetinde cihet-i karz-ı şer' den bin yüz altmış (boş) senesinde bâ-hüccet-i şer' i on sekiz bin dört yüz altmış beş buçuk gurus on beş akçe alacak hakkı olmağla almadın fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer' le bunlara intikâl itmekle karye-i merkûm ahalilerinden meblağ-ı merkûmu taleb ve almak murâd eylediklerinde ba'zı zî-kudret a'yâna istinâden edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb hüccet-i şer' iyye mücebince şer' le görölüb mezbûrların zimmetinde olan ol mikdâr gurusları tamamen tahsil ve bi-kusur bunlara aluvirilüb hilâf-ı şer' -i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer' iyye te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer' le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 166, Hüküm No: 3

Ber-vech-i mâlikâne Kilis ve A'zaz sancaklarına mutasarrıf olub Haleb vâlisine ve Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Zü'emâdan Mehmed Sa'id serheng-i enderûn-ı hümayûn zîde-kadruhu gelüb Kilis sancağında kazâsı müzâfâtından Com nâhiyesinde Genç nâm karye ve ğayriden yigirmi iki bin yüz elli sekiz akçe ze'âmet mutasarrıfı serheng-i hâne-i hassanın yüz altmış senesi Cemâziye'l-evvelinin yigirmi beşinci gününde rızasıyla kasr-ı yedinden mûmâ-ileyhe tevcih ve berâtı 'unvânına mücebince 'amel oluna deyü hatt-ı hümayûn sa'âdet-makrûnum keşide ve yazusu kesir ve hâsılı kalîl olduğundan medâr-ı seferiyyesine bir dürlü vefâ itmemekle merhameten bir nefer cebelüsün teslim-i hazine-i 'âmirem itmek şartıyla 'arzuhâli mücebince bin yüz altmış dokuz senesi Zî'l-ka'desinde ber-vech-i tekâ'ud tevcih ve cülûs-u hümayûnumdan tecdîd ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde ve ze'âmetinin hâsılı senevî bin gurusâ bâliğ olur iken ze'âmetinin baş kalemi olan sâlifü'z-zikr Genç karyesinde sâkin mütegalibeden Veli oğlu Mehmed nâm kimesne cüzî nesne teklifi ile mûmâ-ileyhe ğadr ve mütegalibeden ba'zı kimesne i'ânetiyle dahi ze'âmet aher kimesne ilzâm eyledikde zabt itdirtmeyüb ancak buna senede dört yüz gurus virüb dokuz seneden berü altışar (yüz) gurusu zimmetinde bâki kalub vücûh ile mağdur ve ahvâlî diger gûn ve teğallübü hasebiyle bir vecihle mukâvemete iktidârı olmaduğun bildürüb ze'âmet-i mezbûr yedinde olan berâtı ve defter-i hâkânî mücebince ahz ve kabz ve mezbûr Mehmed'in ber-vech-i meşruh ze'âmet-i mezbûru zabt eyledüğü senelerden zimmetinde bâki kalan tamamen tahsîl ve aluvirilüb berâtına muğâyir te'allül itdirilmeyüb zâhir olan te'addisi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum rica ve defter-hane-i 'âmiremde mahfûz ruznâmçe-i hümayûnuma mürâca'at olundukda ze'âmet-i mezbûr târih-i mezkûrda buna tevcih ve hala ber-vech-i tekâ'ud berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mücebince kânun üzere 'amel oluna deyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 166, Hüküm No: 4

Ber-vech-i mâlikâne Kilis ve A‘zaz sancaklarına mutasarrıf olub Haleb vâlisi vezire Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Zü‘emâdan Mehmed Sa‘id serheng-i hassa zîde-kadruhu gelüb ber-vech-i tekâ‘ud berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu ze‘âmeti karyelerinden Kilis kazâsına tâbi‘ Genç ve tevâbi‘i karyelerinin yüz altmış dört senesinde vâki‘ olan mahsûlât ve rusumâtı berâtı mücebince tahvîl tarihine düşmekle tarafından müteveffâ Sarı ‘Abdurrahman Paşa’ya ilzâm ve mûmâ-ileyh dahi zabt murâd eyledikde karye-i mezbûre sakinlerinden mütegalibeden veli oğlu Mehmed nâm kimesne sene-i mezbûrede ze‘âmet-i mezbûrun vâki‘ olan mahsul ve rûsumunu ahz ve kabz itdirmeyüb hilâf-ı kanun bir mikdârını kendüsü ahz ve kabz idüb bâkisi re‘aya zimmetlerinde kalub ol-vecihle buna ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb berâtı mücebince tahvîli tarihine düşen mahsul ve rûsumu kânun ve defter mücebince teveccüh idenlerden mûmâ-ileyhe aluvirilüb mezkûru ve aheri hilâf-ı kânun te‘allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğin kânun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu’l-evvel) sene 170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 167, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Ma‘arratü’l- Mısırn ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc Ahmed ve İbrahim nâm karındaşlar gelüb bunların babaları Haleb sakinlerinden el-hâc Mustafa ağa demekle ma‘rûf kimesne havâs-ı hümayûnumdan ber-vech-i mâlikâne ‘uhdesinde olan Haleb eyâletinde vâki‘ Ma‘arratü’l- Mısırn kazâsına tâbi‘ Kefer Calis nâm karye re‘âyâsı zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘i on dört bin yüz altmış dokuz gurus alacak hakkı olmağla almadın fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer‘le bunlara intikâl itmekle karye-i merkûm ahalilerinden meblağ-ı merkûmu talep ve almak murâd eylediklerinde ba‘zı zî-kudret-ı a‘yâna istinâden edâda te‘allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb hüccet-i şer‘iyye mücebince şer‘le görölüb mezbûrların zimmetinde olan ol-mikdar gurusların tamamen tahsîl ve bî-kusur bunlara aluvirilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer‘iyye te‘allül ve muhâlefet itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabiu’l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 167, Hüküm No: 2

Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Divân-ı hümayûnum kâtibleri şâkirdlerinden Seyyid ‘Ali Suni zîde-kadruhu gelüb Kilis sancağında ve nâhiyesinde mezra‘a-i Kaysine ve gayrıdan berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu tımârı karyelerinden yine Kilis nâhiyesine tâbi‘ Tel Hüseyin ve Salât ve (boş) ve nâm karyelerinin hâsılları tahtlarında resm-i çift defter-i hâkânide tımarına hâsıl kayd yazılmağla tarafından su başısı dahi kurâ-i mezbûre topraklarında kadîm-i re‘âyâ yerlerin tasarruf idenlerden çift resimlerin ve kurâ-i mezbûrenin defterde mukayyed ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğullarının evlülerinden resm-i bennak ve irüşüb kâr ve kisbe kâdir mücerredlerinden resm-i mücerred ve sâi’r üzerlerine edâsı lâzım gelan hukûk ve rusumların kânun ve defter mücebince talep ve almak murâd eylediğinde iş bu sene-i mübârekede hilâf-ı kanun ve muğâyir-i defter dürlü ‘illet ve bahâne ile edâda te‘allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb kurâ-yı mezbûre topraklarında kadimi re‘âyâ yerlerin tasarruf idenlerden çift resimlerini kurâ-i mezbûrenin defterde mukayyed ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğullarının evlülerinden resm-i bennakve irişüb kâr ve kisbe kâdir mücerredlerinden resm-i mücerred vesâ’ir üzerlerine edâsı lazım gelan hukûk ve rusumların kânun ve defter mücebince tarafından su başısına ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı kanun ve muğâyir defter te‘allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğin kanun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Râ (Rabîu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 167, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

‘Abdulhay mir-‘aşiret zîde-kadruhu gelüb bunun Haleb sükkânından ‘Uruş Mustafa dimekle ma‘rûf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinden koyun bahasından olmak üzere bâ-temessük sekiz yüz guruş alacak hakkı olmağla taleb eyledikde virmekde te‘allül ve dürlü ‘illet ve bahane ile ğadr sevdasında olduğun bildürüb temessükü mücebince mahallinde şer‘le görölüb mezbûrun zimmetinde sâbit olan ol mikdar guruş tamamen tahsîl ve aluvirilmek bâbında mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabîu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 168, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Sermin kâdısına hüküm ki

Sermin kazâsına tâbi ‘Sermin nâm karye sâkinlerinden Seyyid ‘Ali zîde-şerefehu gelüb bunun Sermin kazâsına tâbi ‘Kara Sut nâm karye toprağında beher sene zabt ve zirâ‘at ve ‘öşr ve resmin sâhib-i ‘arza edâ ide geldiği ma‘lûmetü’l-hudûd yerlerine aherden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Haleb sâkinlerinden Seyyid ‘Abdulvahab Ağa ve müfti-i sâbık nakib olan Şerif efendi dimekle ma‘rûf kimesneler bin yüz altmış (boş) senesinde yüz yetmiş dönüm tarlaların fuzuli zabt ve on bin beş yüz (yüz) guruşun ahz ve mahsulâtını zabt eylediklerinden ma‘âda iki bin iki yüz guruşun dahi gasb ve ğaret ve ol vecihle ziyâde ğadr eylediklerin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık yedinde üç kıt‘a fetvâ-yı şerife ve hüccet-i şer‘iyyesi olduğun bildürüb fetâvâ-yı şerife ve hüccet-i şer‘iyyesi mücebince mübâşir ma‘rifetiyle şer‘le görölüb mezkûrların fuzuli zabt eyledikleri yerler ile hilâf-ı şer‘-i şerîf ahz ve zabt eyledikleri mahsul ve akçesi aluvirilüb te‘allül itdirilmeyüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümayunum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Râ (Rabîu'l-evvel) sene 1170 (Kasım sonları/ Aralık başları 1756)

Sayfa No: 168, Hüküm No: 2

Haleb vâlisi vezire ve İdlîb ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden eş-şeyh ‘Ali zîde-kadruhu gelüb Sermin kazâsına tâbi ‘Medâr-ı ‘Ayn nâm karye ahalilerinden Süleyman ve ‘Abdülkadir ve ‘Abdullah ve ‘Ali ve sâ‘ir ahâli-i karyeden ma‘lûmu’l-esâmi kimesneler zimmetlerinde bin yüz altmış (boş) senesinde ber-müceb-i temessük sekiz yüz otuz yedi guruş alacağı olub mezkûrlar kalkub hâlâ İdlîb kasabasında sâkin olmalarıyla mezkûrlar ile İdlîb nâ‘ibi huzurunda mürâfâ‘a ve meblağ-ı mezbûru taleb eyledikde meblağ-ı mezbûr buna hüküm ve edâsına tenbih birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye virilüb ve ol hüccet-i şer‘iyyenin üzerine tekrar mürefâ‘adan imza olunmuş iken muğâyir-i hüccet-i şer‘iyye edâdan imtina ve ibtal-ı hak sevdâsında oldukların bildürüb aher hususa emr-i şerîfimle mübâşir ta‘yîn olunan (boş) zîde-kadruhu ma‘rifetiyle şer‘le görölüb ber-müceb-i temessük zimmetlerinde olan hakkı aluvirilüb te‘allül ve nizâ‘ itdirilmeyüb ber-müceb-i hüccet-i şer‘iyye icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümayunum ricâ eylediği ecilden aher husûs ile me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle yedinde olan temessük mücebince şer‘le görölüb sâbit ve zâhir olan hakkı aluvirilüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i R (Rabîu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 168, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb mahallâtından evkâf-ı Mahalle-i Sebiyullah Melukiye Mahallesi sükkânından el-hâc Süleyman nâm kimesne sūdde-i sa'adetime 'arzuhal idüb bunun Mahalle-i mezbûrda vâki' mutasarrıf olduğu menzili derunundan kadimü'l-eyyamdan berü cereyan iden su ile bu ve Mahalle-i mezbûre ahalişi ber-vech-i iştirâk şurb ve intifâ' ide gelüb dahl olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûre ahalisinden Seyyid Ebubekir ve Kurzâd ve ma'lumu'l-esâmi kimesneler kadimisi üzere şurb ve intifâ' ya kana'at itmeyüb mâ-i mezbûru müstekîlen biz zabt ideriz deyü mecra-yı kadiminde ihraç ve kendü menzillerine icrâ idüb külli ğadr ve te'addi eylediklerinden ve bu babda hüccet-i şer'iiyeler olduğu bildürüb hüccet-i şer'iiyesi mücebince 'amel olunub mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğayir-i kadim te'addileri men' ve def' olunmak bâbında mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 168, Hüküm No: 4

Haleb mollasına ve Antakya kâdısına hüküm ki

Seyyid Hacı Yusuf gelüb Antakya'da sâkin Seyyid Ebubekir nâm kimesne hâl-ı hayatında kızı (boş) nâm bîkr-i bâliğayı müslimin mahzarında buna namzed ve ba'dehu ma'rifet-i şer'le mezbûrenin rızasıyla namzed ve nişâ idüb ma'lumu'l-mikdâr akçe harç ve sarf ve almak üzere iken mezbûr Ebubekir fevt olmağla menkûhesi mezbûreyi Antakya'da sâkine müteveffâ-yı mezbûr Ebubekir'in zevcesi (boş) nam Hatun hilâf-ı şer'-i şerîf virmekde te'allül ve ğadr-ı külli eyledüğü bildürüb şer'le görölüb menkûhesi mezbûra aluvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 169, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb sakinlerinden sâdât-ı kirâmdan es-seyyid 'Ömer ibn es-seyyid İhlâs zîde-şerefehu gelüb Haleb sâkinlerinden 'Abdulkâdir ağa ibn-i el-hâc Mehmed evlâ-rihâvî dimekle ma'rûf kimesne medine-i Haleb'de Balkusu çarşusunda vâki' mülk-i mefrûşâ ve müşterâsı olmak üzere mutasarrıf olduğu Veli Mahmud hamamı dimekle ma'rûf nısf-ı mülk hamamını bin yüz elli beş tarihinde üç bin beş yüz guruşa bunun babası mezbûre bey'-i bât kat'î ile bey' ve teslim ve babası merkûm dahi teslim ve hîn-i mu'ayyen bâki' mezkûrun karındaşı 'Abdülkâfi nâm kimesne meclis-i şer'ide bey' olunan hamam-ı mezkûrun tazyi' hissesinde gerek benim ve gerek vekil olduğum kızım Meryem nâm Hatun'un kat'an 'alâka ve müdahalesi yoğdur deyü ikrâr ve i'tirâf ve taraf-ı şer'den virilen hüccet-i şer'iiye mücebince babası mezkûr hamam-ı mezkûre müstekîlen mutasarrıfını tescil-i şer'i ve teslim alâ'l- minvâl birle vakf ve hâsıl olan ğallesinin ba'zısını icrâ-i şerife kurrâteyne ve mâ'addasıyla tasarruf ve tevliyeti dahi evvelâ kendüye ve beyne'l-vefât olan ve evlâd ve evlâdiyetine şart ve ta'yin eyledüğü vakfiyye-i ma'mûl bihasından mukayyed ve babası mezbûr mutasarrıfın fevt olub ...(?) tasarruf buna intikâl ve şart-ı vâkıfı icrâ idüb şer'en dahl olunmak icâb itmez iken mezkûrun 'Abdulkafi ve 'Abdulkadir ve Meryem zuhur ve şirrete sülûk ve sizin mezkûr 'Abdulkadir'den iştimâl eyledüğü hisse-i mezkûr seneteyn-i mezkûrdan mukaddem merkûm 'Abdülkafi mülkü iken elli dört senesinde kızı mezbûre Meryem'e ba'de'l-bey' merkûm 'Abdulkadir dahi senin baban mezkûre bey' itmişti gerü alub zabt ideriz deyü nizâ' ve mürâfa'a-i şer' oldukların vech-i meşrûh üzere olduğun şer'en sabit ve mezkûr ...(?) men' ve kat' nizâ' ve dahl-ı husumet ve ibrâ-yı zimmet birle cânib-i şer'den hamiiyet-i şer'iiye virilüb ve bu makule ve vâki' şer'le görölüb dahl olunub kat'-ı nizâ' ve dahl-i husumet ve ibrâ-yı zimmet birletaraf-ı şer'den hüccet-i şer'iiye virilen ve bilâ 'Uzeyir sancağı on beş sene mürur iden mülk ...(?) da'vasının tekrar istimâ'i memnû' iken mezkûrlar

ile fımaba‘ad mücerred ihzâr kasdıyla memnû‘ ve mündefi‘ olmayub muğâyir-i hüccet-i şeriyye ta‘ciz ve ta‘aadiden hâli olmadıkların bildirüb hüccet-i şer‘iyye mücebince ‘amel olunub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i hüccet-i şer‘iyye müdahale ve te‘addileri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmıştır.

Fî evâil-i R (Rabiu‘l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 169, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve monlasına hüküm ki

Merhûme ve mağfûrleha validem sultan tabet serâhânın sâbika kethüdâsı olan el-hâc ‘Osman zîde-mecduhu südde-i sa‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb havas-ı hümâyûnumdan ‘Ayıntab‘da sâkin Rişvan hassı re‘âyalarından bin yüz altmış dokuz senesine mahsuben ber-mûceb-i defter mumzî hisselerine isâbet iden beş bin guruş mâl-ı mirileri tahsil olunduktan sonra ‘aşıretleri derûnuna iskân olunmaları babında bundan akdem sâbika Mar‘aş vâlisi vezirim ‘Abdulhamid Paşa‘ya hitâben sâdır olan emr-i ‘alişânımla zikr olunan mâl-ı miri tahsili esnasında Rişvân zâde Süleyman Paşa‘nın tahriki ve ‘Ayıntab sükkânından Battal ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin tama‘-ı hamından nâşi vezir müşârü‘n-ileyh ‘Ayıntab‘a uğradıkda merkûm Battal vezir müşârü‘n-ileyhe iki bin beş yüz guruş peşkeş virüb ve re‘ayâ fukarasına dört bin guruş salyane ve cebren ve kahren tahsil ve kabzına ve me‘mure bir akçe virmediğinden gayrı iskânlarına dahi mûmâna‘at ve mâl-ı mirînin ta‘tiline bâ‘is ve ğadr ...(?) cesâret eyledüğü hala hass-ı mezbûr voyvodası Hüseyin zîde mecduhu tarafından inha olunduğun bildürüb mirmirân-ı mûmâ-ileyhin Rişvân zâde Süleyman Paşa‘nın tarafından vekîl-i şer‘isi ve merkûm Battal‘ın kendüsü ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle divân-ı Halab‘e ihzâr ve hass-ı mezbûr voyvodası mûmâ-ileyh ile huzûr-ı şer‘de mürâfa‘a ve zimmetlerinde sâbit olan ol mikdâr mâl-mirî tamamen tahsil ve kabzına me‘mûr voyvoda-i mûmâ-ileyhe edâ ve teslim itdirilüb birdürlü te‘allül ve muhâlefet itdirilmemek için siz ki vezir-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhâsız size hitâben divân-ı hümâyûnumda emr-i şerîfim sudurunu istid‘â itmegin vech-i meşrûh üzere şer‘le görölmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu‘l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 170, Hüküm No: 1

Kilis kâdisına ve voyvodasına hüküm ki

Mehmed zîde kadruhu gelüb mûmâ-ileyhânın Kilis sâkinlerinden el-hâc İbrahim oğlu Mustafa sipâhi dimekle ma‘rûf kimesnede cihet-i karz-ı şer‘iden bin yüz altmış sekiz senesi evâsıt-ı ramazanından berü ber-mûceb-i temessük doksan guruş alacak hakkı olub doksan bir gün tarafından virmeğe ta‘ahhüd itmiş iken bu ana değin dürlü ‘illet ve bahane ile edâda te‘allül ve ğadr murâd eyledüğün bildürüb şer‘le görölüb mezkûrun zimmetinde ber-mûceb-i temessük ol mikdâr guruş hakkı tamamen tahsil ve bi-kusur alıvrilüb icrâ-yı hak bir vecihle te‘allül ve muhalefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu‘l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 170, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlasına ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Merhûme ve mağfûrun-lehâ vâlidem sultan tabet serâhanın sâbika kethüdâsı olan el-hac ‘Osman zîde-mecduhu südde-i sa‘adetime mühürlü ‘arzuhal gönderüb havas-ı hümâyûnumdan Göçer Rişvan ‘aşâyiri re‘âyalarının yüz altmış dokuz senesine mahsûben üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mirî ve rûsum ra‘iyyetlerinden mumzî defter ve nizâm-ı hüccet mücebince zimmetlerinde kırk altı bin yüz kırk bir guruş mâl-ı bekâya vakt ve zamanıyla edâ ve kabzına me‘mûre teslim olunmadığından tahsili bâbında müte‘addid evâmir-i şerîfem sâdır ve ‘aşâyir-i merkûme boy begleri

birkaç seneden berü me'lûf oldukları ru'ûnet ve huşunetlerinden imrâr-ı vakt ve ekl ve bel' sevdâsıyla mâl-ı mirilerin ibtâl ve edâda te'allül ve muhâlefetleri işkâr olmakdan nâşi bekâyâ-yı mezkûrun bir boyundan 'ala-eyyi-halin tahsil ve kabzına me'mûre edâ ve teslim itdirilmek bâbında bundan akdem sâbıkâ Mar'aş vâlisi vezirim 'Abdurrahman Paşa'ya hitâben mükerrer emr-i şerîfim sâdır ve vezir-i müşârü'n-ileyh dahi boy beglerin huzuruna ihzâr ve tahsil mâl-ı miriye şurû' esnâsında vezir müşârü'n-ileyhin boy begleri itmâ' ve hass-ı mezbûr voyvodası her çend mâl-ı mirinin tahsiline niyâz-mend oldukça vezir-i müşârü'n-ileyhin 'adem-i müsâ'adesi işkâr ve gadrı mûceb-i hâlâte ibtidâr ve voyvoda-i merkûm çarnaçar Haleb canibine firâr ve me'yûsen firâr ve külliyyet ile ...(?) olduğu bedidâr olduğun inhâ ve sen ki vezir-i müşârü'n-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle Göçer Rişvan re'âyaları her ne mahalde bulunurlar ise 'ala-eyyi-halin ahz ve ele getirülüb zimmetlerindebâki kalan ol mikdar gurus mâl-ı miri tamamen tahsil ve kabzına me'mûr voyvodasına bi-kusur teslim itdirilmedikçe bulundukları mahalden bir hatve harekete ruhsat virilmeyüb 'illet ve muhâlefet üzere edâ-yı mâl-miride 'adem-i itâ'ate cesâret idenlerin muhkem haklarından gelmek üzere husus-u mezbûre gereği gibi nizâm ve temşiyet ve hilâfından be-ğâyet ihtirâz olunmak içünsizki vezir-i müşâr ve mevlâna-yı mûmâ-ileyhümsüz size hitâben divân-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim sudurunu istid'â itmegin vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 170, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb sükkânından sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sadatü'l-kiram es-seyyid Kâsım zîde şerefhu südde-i sa'adetime 'arzuhal idüb bunun ceddi el-hâc Halil bin 'Îvaz nâm kimesne medine-i Haleb'de bedestan çarşusunda Feyzu'l-hayatin nâm mahalde vâki' mutasarrıf olduğu beş aded mülk dükkanlarını üç cüz Kuran-ı 'azimü's-şân tilâvet itmek üzere tescil-i şer'i ve teslim-i ilel mütevellî birle vakf ve tevliyet ve tasarrufunda evvelen kendüsü hayatta oldukça kendü nefesine ve ba'de ve fatiha evlâd-ı evlâdının aslah ve erşedine şart ve ta'yin eyledüğü vakfiyye-i ma'mûl bihasında mestûr ve mukayyed bulunmağın ve bu dahi vâkıf-ı mezbûrun evladının aslah ve erşedinden olub tevliyet-i tasarruf buna intikâl idüb ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mutasarrıf olub bir vecihle dahl olunmak icab itmez iken yine medine-i mezburdan emmizâdesi Seyyid Ebubekir nâm kimesne zuhûr ve şirrete süluk ve hevasına tâbi mütegalibeden kavlı aczi ve kuvvet-i irtişa ile bir takrifle aldığı müzevver bir hüccet ibrazıyla tevliyet-i mezbûru ben zabt ve rüyet iderim deyü hilâf-ı şart-ı vakıf fuzuli müdahale ve bunun tasarrufuna mümana'at ve te'addi itmekle bundan akdem mürafa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezkûrun müdahalesi men' birle mukaddema Haleb kadısı Yahya zîdet-fezailehu imzasıyla mumzî hüccet-i şer'iye viriliş iken mezbûr memnû' ve mündefi olmayıp yine ol vecihle fuzuli müdahalesi ve te'addiden hali olmaduğun bildürüb yedinde olan hüccet-i şer'iyye ve vakfiyye-i ma'mûl bihası mûcebince 'amel olunub mezbûrun hilaf-ı şer'-i şerîf ve muğayir-i hüccet-i şer'iyye ve vakfiyye-i ma'mûl bihâ ol vecihle müdahale ve te'addi itdirilmeyüb men' ve def' olunmak babında emr-i şerîfim rica itmegin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 171, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Sen ki mevlanâ-yı mûmâ-ileyh 'Abdullah zîdet-fezâilehusun mektub gönderüb Mahalle-i Halebüşşehbâ'da Rifâkü's-Seyvan Mahallesinde vâki' Feridun Ağa Menzili dimekle ma'rûf menzilin Halebüşşehbâ'ya kanât ile cereyân iden mâ-i lezîzden Mahalle-i merkûme civârında vâki'

Cülümü'l- Kübra Mahallesinin buyût ve menâzil ve hamamât ve kasatâl ve cevâmi' ve mesâcidine istihkâk ile cereyân iden miyahtan tarik-i mahsus ile kadîmü'l-eyyamdan berü mikdâr-ı kifâye hakkı olup cereyân ve menzil-i mezbûrun mutasarrıfları şurb ve intifa' ide gelmişer iken tarik-i merkurum mu'attal olup ta'mirine rağbet itmediklerinden hakk-ı merkûm mahallinde mande ve sakin olanlar zaruret üzere olduklarından menzil-i merkurumun hala haili olan el-hac Abdullah bin Mehmed tarik-i merkumu müceddeden imâr ile menzil-i mezbûrun hak-ı şurbunu icrasından Mahalle-i mezbûre ahalileri bi-ecmiühüm meclis-i şer'den bir ferde müzayaka olmayub hakk-ı kadimdir deyü ikrâr eylediklerin altmışaltı tarihinde hüccet-i şeriyye olunmağla kadime muğayir bir ferde nizâ' ve müdahale itdirülmemek bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hali bi'l-iltimaz 'arz eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 171, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb monlasına hüküm ki

İstanbul sâkinlerinden hâfız Mustafa zîde-kadruhu gelüb sâbika Haleb serdarının oğlu İbrahim nâm kimesne bin yüz altmış beş senesinde bundan cihet-i karz-ı şer'den bâ-temessük altı yüz altmış yedi gurus istidâne ve meblağ-ı mezbûru edâ itmedin Haleb'e firâr ve hala zimmetinde kalmağla defa'âtle tarafından vekili taleb eyledikde hilâf-ı şeri şerif virmekde te'allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli eyledigün ve tarafından Bosnâh Mehmed nâm kimesneyi vekil eyledüğün bildirüb şer'le görölüb ber-mûceb-i temessük mezbûrun zimmetinde olan ol mikdâr gurus hakkın vekil-i merkume alıvirilüb te'allül ve muhâlefet etdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 171, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına ve Antakya kâdisına hüküm ki

Kuzzâtan Seyyid Mehmed zîde-fazluhu gelüb bu Gürcü'ül-asl 'Aîşe nâm câriyesini iki sene mukaddem mansıbı olan Hâma'da ba'de'l- ıtk kendü rızâsı ve ma'rifet-i şer'le kendüye 'akd idüb mansıbından ba'de'l-'azl Antakya'ya geldikde a'yân ve mütegalibeden Antakya sâkinlerinden Gürcü Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne ba'zı nisvânın iğvâ ve tahrikiyle menzilinden bir mikdar eşyasıyla firâr itdirüb ve kendü hânesinde birkaç gün alıkoyub ba'dehu Antakya kâdisına irsâl ve hürriyet iddi'âsıyla yine Antakya sükkânından çukedâr Mustafa nâm kimesneye 'akd üzerine 'akd şer'en sahih değil iken 'akd idüb ve menkûhesi mezbûreyi darb ve bir sağır evlâdını helâk idüb ğadr eyledüğün bildürüb fetvâ-yı şerifem mûcebince şer'le görölüb icrâ-yı hak olunmak babında emr-i şerifim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rabiu'l-ahir) sene 170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 171, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Antakya lâdisına hüküm ki

Hüseyin ve 'Abdullah zîde-kadrumâ gelüb mûmâ-ileyhümanın müşâreketen berât-ı şerifimle 'uhdelerinde olan Cebel-i Akrağ mukata'ası karyelerinden Antakya kazâsı muzafatından Cebel-i Akrağ nahiyesine tâbi' Mecid nâm karyenin mümtâz ve mu'ayyen hududu dahilinde kadimden 'öşr ve resmi mukata'a-i merkûme tarafından alına gelan a'sâr ve rûsumuna muğâyir-i kadim dahl icâb itmez iken civârında vâki' erbâb-ı tûmâr karyelerinden yine nahiye-i mezbûre tâbi' Kırık Pürçek nâm karye zâbiti (boş) nâm kimesne zuhûr ve ol yerleriyle zâbiti olduğum karye-i mezbûre toprağındandır 'öşr ve resmini ben alırım deyü nizâ' ve bundan akdem mahal-i nizâ'ın üzerinde mürâfa'a-i şer'-i şerif olduklarında ol yerlerin 'öşr ve resmi kadimden berü mukata'a-i

mezbûre tarafından alına geldiği şer' en sâbit ve mezkûrun müdahalesi men' birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye virilmiş iken memnû' ve mündefi' olmayub muğâyir-i hüccet-i şer' iyye ve kadim tekrar müdahale ve te'addi üzere olduğun ve da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife virildüğün bildürüb men' ve def' ve kadimisi üzere ol yerlerin 'öşr ve resmi mûmâ-ileyhümâ taraflarından ahz itdirülmek bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rabiu'l-ahir) sene 1170 (Aralık sonları/ Ocak başları 1756)

Sayfa No: 171, Hüküm No: 5

Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc İsmail nâm kimesne gelüb bunun Antakya sâkinlerinden Çavuş oğlu İsmail ve Yigiç oğlu diger İsmail demekle ma'rûf kimesneler zimmetlerinde ber-mûceb-i temessükât cihet-i karz-ı şer' den bin yüz altmış (boş) senesinden berü altı yüz on gurusu alacak hakkı olmağla bundan akdem birkaç def' a taleb eyledikde dürlü 'illet ve bahâne îrâdıyla bî-vech-i şer' i edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb zâbitleri ma'rifetiyle şer' le görölüb mezbûrların ber-mûceb-i temessükât zimmetlerinde olan ol mikdâr gurusu hakkı tamamen tahsil ve alıvirölüb bi-vech-i şer' i te'allül nizâ' itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ imeğin mahallinde şer' le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1170 (Ocak sonları/ Şubat başları 1757)

Sayfa No: 172, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi vezire Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan seyyid Mehmed zîde-şerefehü gelüb bunun Antakya'da sâkin vâlidesi Şerife ve babası Ahmed ve karındaşı Mustafa nâm kimesneler bin yüz altmış (boş) senesinde fevt olub tereke ve eşyâsı sâir verese ile buna intikâl idüb lakin bu diyâr-ı aherde bulunmağla yine Antakya sâkinlerinden kız karındaşı 'Aişe ve Fatma ve dâmadı Ahmed nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve tereke-i merkûmeyi bi'l-cümle zabt ve ğadr itmeleriyle bu dahi diyâr-ı aherden varub mezbûrların zabt eyledikleri tereke ve eşyadan hisse-i şây'i' asın taleb ve almak istedikde bi-vech-i şer' i vormeyüb ibtâl-i hak ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb şer' le görölüb murislerden muntekıl mezbûrların hilâf-ı şer' -i şerif ve bi-ğayri hak zabt eyledikleri tereke ve eşyadan hisse-i şây'i' ası her ne ise tamamen elıvirölüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer' le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ (Cemaziye'l-evvel) sene 1170 (Ocak sonları/ Şubat başları 1757)

Sayfa No: 172, Hüküm No: 2

Kilis kâdısına hüküm ki

Kilis kasabasında vâki' müteveffâ şeyh 'İvaz mescid-i şerifinin bi'l-fi'il berât-ı şerifimle imâmı olan Şeyh Mehmed zîde-salâhu gelüb bu 'uhdesine lâzım gelan imâmet hidmetin edâ eyleyüb rüsûm-u ra'yyet ve bilâ-emr-i şerif tekâlif-i şakka mütâlebesiyle rencide olunmak icâb itmez iken kasaba-i mezbûre zâbiti rüsûm-u ra'yyet ve ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından dahi bilâ-emr-i şerif tekâlif-i şakka mütâlebesiyle hilâf-ı kanun rencide olduğun ve bu babda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife virildüğün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ eyledigü ecilden imdi e'imme ve hütebâ fukâra-yı nâs oldukları i'tibâriyle rüsûm-u ra'yyet ve bilâ emr-i şerif tekâlif-i şakkanın cümlesinden mu'âflardır kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 1170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 172, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

El-hâc ‘Abdullah bin şeyh İbrahim nâm kimesne gelüb Haleb sancağında ve nahiyesinde vakf-ı Şemseddin Mehmed bin ‘Abdulvâhid el-Ensâri ‘ilâ nefsuhi sümme bin ba‘dehu ‘ilâ evladehu sümme ensâbehum ve’l-mefâbehüm fehüm mâhe fehüm ‘an veled-i ‘âd-besiye ila veleduhu fe izâ enfer zuvâ‘id vakf-ı ‘ila el-tiye Nureddin Mahmud sümme zümrehu ba‘dehu ‘ila evlâduhu ve nesluhu ve ‘akabehu fe izâ enfer zuvâ‘id vakf-ı ‘ila’l-evlad-u ahibe Ahmed sümme ‘ila’l-evladuhum ve ensâbehum ve’l-mefâbehüm fe izâ enfer zuvâ‘id vakf-ı ‘ilâ müsâliha hânîkâh-ı Sünsuc ve Haleb deyü yazıldığı mahalde ‘an mezra‘a-ı Mahlit tâbi‘-i Haleb süm‘ân hisse bir buçuk kırât ve rub‘ kırât ve birsüm kırât ve nısf süm kırât üç yüz otuz sekiz akçe zikr olunan hisse-i mezkûrun vakf evlâdı olub kable’l-feth ila-haza-elan bi-gayri tebdil velâ kazir vakfiyyet üzere tasarruf olunu geldüğüne şuhûd-u ‘udûl ile şehâdet idüb ve defterlerde mukayyed bulunmağın ber-karâr-ı sâbık defter-i cedîd-i vakf evlâd kayd olundu deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrir olunduğu defter-i hakânide mukayyed ve bu Şemseddin Mehmed bin ‘Abdulvâhid el-ensârinin evlad ve evlâdından ve vakf-ı mezbûra evlâdlık üzere bi’l-fi‘il berât-ı şerifimle mutasarrıf olub ber-mûceb-i defter-i hakâni zabt ve cânib-i vakfa ‘âid olan hisseyi taraf-ı vakfdan ahz ve kabz itmek murâd eyledikde aherden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden (boş) nâm kimesne evlatlık iddi‘âsıyla hilâf-ı defter-i hakâni fuzuli müdahale ve hisse mütâlebesiyle te‘addiden hali olmaduğun bildürüb defter-i hakâni mûcebince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hakâni ecânibden olan mezbûrun ol-vecihle zâhir olan müdahalesi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden defter-i hakâni-i ‘amiremde mahfûz defter-i evkafa mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mûcebince ‘amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Câ (Cemaziye’l-evvel) sene 1170 (Ocak sonları/ Şubat başları 1757)

Sayfa No: 173, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Menbiç ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hacegân-ı divân-ı hümayûnumdan sâbıkâ divân-ı hümayûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhu gelüb Kilis ve ‘Üzeyir ve Kayseriye ve Haleb sancaklarında A‘zaz ve ğayri nahiyelerde Ada nâm karye ve ğayriden yetmiş dört bin beş yüz elli dört akçe ze‘âmete divân-ı hümayûnum kitâbeti gedüğü ilhâkıyla berât-ı şerifimle mutasarrıf olub ze‘âmeti mülhakâtından Haleb sancağında Menbiç nahiyesine tâbi‘ karye-i Büyük Kara Harman ve mezra‘a-ı Hamiran ve karye-i Kara Boz Öyük ve karye-i Kili nâm-ı diger Sürur ve mezra‘a-ı Keferhun der-nezd-i karye-i Iskat ve mezra‘a-ı Tesbil der-nezd-i karye-i Iskat nâm kurâ ve mezra‘alar müşterekleriyle mûmâ-ileyhin kayd ve berâtına dâhil olmağla zikr olunan kurâ ve mezâri‘in müşterekleri olanlar a‘şâr ve sâir hukuk ve rûsum cem‘i zamanında zikr olunan kurâ ve mezâri‘e mûmâ-ileyhin tarafından subaşısi beraber varmayub mukaddem varub meks ve karar ve mûmâ-ileyhin subaşısi hazır ve mevcûd değil iken mahsulü ta‘şir ve vâki‘ olan a‘şâr ve rûsumdan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet ideni ahz ve kabza kanâ‘at itmeyüb berâtları yazularından ziyadeye tecâvüz ve bin yüz altmış dokuz senesinin mahsul ve rûsumunun üç rub‘unu hilâf-ı defter-i hâkâni kendüleri fuzuli ahz ve bir rub‘unu mûmâ-ileyhin subaşısisına teklif ile ze‘âmeti mahsulüne ğadr-ı külli eylediklerin bildirüb zikr olunan kurâ ve mezâri‘e ber-mûceb-i defter-i hâkâni müşterekleriyle tarafından su başısına zabt ve vâki‘ olan mahsulât ve rûsumâtıdan herkese berâtları yazularına göre hissesine düşeni kanun ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirilüb ve müştereklerine vakitlü vakitsiz varub mûmâ-ileyhin subaşısi mevcûd değil iken ta‘şir ve ğadr ve te‘addi itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve defter-hâne-i ‘amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâle mürâca‘at olundukda defter-i icmâlde Menbiç nahiyesine tâbi‘ hâsıl ma‘ rûsum altı bin yüz on bir akçe yazar karye-i Büyük Kara Harman ve iki bin altı yüz elli iki akçe yazar mezra‘a-ı Hiran der-nezd-i karye-i mezbûre ve hâsıl

ma' rûsum beş bin sekiz yüz otuz üç akçe yazar karye-i Boz Öyük ve hâsıl ma' rûsûm dokuz bin yüz akçe yazar karye-i Kili nâm-ı diger Sürur ve dört bin dört yüz otuz akçe yazar mezra'a-ı Keferhun der-nezd-i karye-i Iskat ve üç bin dört yüz akçe yazar mezra'a-ı Tesbil der-nezd-i karye-i Iskat birikdirilüb otuz bir bin beş yüz yigirmi dört akçe ze' amet bir icmâl ve icmâl-i mezkûrun on beş bin iki yüz doksan dört akçesi mûmâ-ileyhin ze' âmeti mülhakatı ve dokuz bin akçesi dahi seyyid 'Ali ve seyyid enbiyâ veledân seyyid Mehmed'in ber-vech-i iştirâk tımârları ve yedi bin iki yüz otuz akçesi dahi Mehmed Paşa'nın Şu'ûr köprüsünde binâ eylediği palanka müstahfızânı kethüdâsı tımârı olmak üzere bin yetmiş tarihinde bâ-hatt-ı tevki' i tashih olunduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mücebince kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 173, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden Ahmed ve Mehmed ve 'Abdülkadir nâm kimesneler ile Meryem ve 'Abide ve Tayyibe ve 'Aişe ve Fatma nâm Hatunlar südde-i sa' adetime 'arzuhal idüb cedleri Ahmed şihâbî şerefehu ibn-i 'Abbas nâm kimesne medine-i Haleb'de murasarrıf olduğu mülk dükkân ve ba'zı emlakını tescil-i şer' i ve teslim-i ile'l-mütevellî birle vakf ve hâsıl olan gallesin mutlak evlâd ve evlâdının zükûr ve inâsına 'ale's-seviye şart ve ta'yin eylediği vakfiyye-i ma'mûl bihâsında mukayyed ve bunlar evlâd-ı vakfdan olmaları ber-müceb-i şart-ı vâkıf ğalle-i mezbûrdan hisselerine düşeni Haleb'de sâkin vakf-ı mezbûr ekl ve bel' ve ğadr-ı külli eyledüğün ve yedinde hüccet-i şer' iyye ve da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife olduğun bildürüb fetvâ-yı şerife ve hüccet-i şer' iyye mücebince şer' le görülüb ber-müceb-i şart-ı vâkıf ğalle-i vakfdan hisseleri alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümayunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer' le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemaziye'l-ahir) sene 1170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 174, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına ve Kilis ve Menbiç ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hacegân-ı divân-ı 'adalet 'ünvanımdan olub sâbık divân-ı hümayûnumda beglikçi olan el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhu gelüb Kilis ve 'Üzeyir ve Kayseriye ve Haleb sancaklarında A'zaz ve gayri nâhiyelerde Ada nâm karye ve gayriden yetmiş dört bin beş yüz elli dört akçe ze' amete divân-ı hümayûnum kitâbeti gedüğü ilhâkiyla berât-ı 'alişânımla mutasarrıf olub ze' âmeti mülhâkatından müşterekiyle kayd ve berâtına dâhil Haleb sancağında Menbiç nahiyesine tâbi' hâsıl ma' rûsûm altı bin yüz on bir akçe yazar karye-i Büyük Kara Harman ve yine nahiyesine tâbi' iki bin altı yüz elli akçe yazar mezra'a-ı Hamiran der-nezd-i karye-i mezbûre ve hâsıl ma' rûsûm beş bin sekiz yüz otuz üç akçe yazar karye-i Boz Öyük ve hasıl ma' rûsûm dokuz bin yüz akçe yazar karye-i Kili nâm-ı diger Sürur ve dört bin dört yüz otuz akçe yazar mezra'a-ı Keferhun der-nezd-i karye-i Iskat ve üç bin dört yüz akçe yazar mezra'a-ı Tesbil der-nezd-i karye-i Iskat deyü defter-i icmâlde tahrir ve birikdirilüb otuz bir bin beş yüz yigirmi dört akçe ze' amet bir icmâl ve icmâl-i mezbûrun on beş bin iki yüz doksan dört akçesi mûmâ-ileyhin ze' âmeti mülhâkatı ve bâkisi müşterekleri kayıdlarında olmağla mâru'z-zikr kurâ ve mezra'alardan mûmâ-ileyhin hissesi öteden berü ve beher sene üçer yüz guraş tâliblerine ilzâm oluna gelmiş iken bi'l-iktizâ altmış dokuz senesinin zabt ve rabtını emâneten 'Ayıntâb sâkinlerinden Ricân zâde mütevellî Ahmed ağa dimekle ma' rûf kimesneye tevcih ve sipariş ve yedine zabt temessükü virilüb mahalline varub zabt ve ta'şirlerine mübâşeret eyledikde hala Kilis'de sâkin Kilis sancağı alaybegisi yeğen seyyid 'Ömer nâm kimesne Haleb muhassılı tarafından

eşkinsilü zü‘emâ ve erbâb-ı tımar bedeliyesi tahsiline me‘mûr anolmağla sâlifü’z-zıkr kurâ ve mezârî‘e ‘an asl eşkinsilü tımâr kurâ ve mezra‘alarından olmağla bedeliyye alurum deyü nizâ‘ ve bu makule gedüklü zü‘emânın ze‘ametleri karye ve mezra‘alarında eşkinsilü zü‘amâ ve erbâb-ı tımar misüllü bedeliyye taleb olunmak hilâf-ı kanun ve yedlerinde olan nişân-ı hümâyûnum şurûtuna muğâyir iken Haleb muhasıllı tarafından me‘mûr olan merkûm kurâ ve mezârî‘-i mezbûrenin mahsulatını fuzûlen ahz ve gadr-ı külli eyledüğün bildürüb sene-i mezbûrede kurâ ve mezârî‘-i mezbûrenin mahsul ve rûsumundan merkûm ‘Ömer’in ol vecihle hilâf-ı kanun ahz ve kabz eylediği her ne ise teveccüh idenlerden tamamen tahsil ve tarafından vekil-i mezbûra edâ ve teslim itdirülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve defter hâne-i ‘amiremde mahfûz ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâle mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve hazine-i ‘amiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda Haleb eyaletinin cebeliyân ve mütekâ‘in cebelü bedeliyyeleri ve gedüklü ve şerhlülerinden ma‘adâ eyâlet-i mezbûrenin eşkinsilü zü‘emâ ve erbâb-ı tımarının mâl-ı bedelleri olan on bin gurus maktû‘en tahsil olunmak üzere beher sene Haleb muhasıllarına virilen berâtlarına dâhil olduğu mukayyed ve kanunu su‘al olundukda gedüklü zü‘amânın ze‘ametlerinden eşkinsilü zü‘emâ ve erbâb-ı tımâr misüllü bedeliyye taleb olunmak hilâf-ı kanun ve yedlerinde olan nişân-ı hümâyûnum şurûtuna muğâyir olduğu divân-ı hümâyûnum kaleminden der-kenâr olunmağın defter-i hakânî mücebince kanun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 175, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

El-hâc ‘Abdulkadir ve Seyyid Mahmud ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler gelüb Haleb’de vâki‘ deve dellâl başılığı bac-ı bazar-ı Haleb mukata‘ası tevâbi‘inden olub ber-vech-i mâlikâne berâtla mutasarrıfları (boş) ve (boş) nâm kimesnelerin taraflarından bâ-hüccet-i şer‘iyye vekilleri olub yedlerinde olan hüccet-i şer‘iyye mücebince dellâl başılığı mezbûru rû‘yet ve bey‘ ve şirâ olunan develerden kanun ve defter mücebince icâb iden resm-i dellâliyelerin ahz idüb aherden dahl olunmak icâb itmez iken Haleb sâkinlerinden ecânib ve ashâb-ı ıgrâzdan el-hâc Ahmed ve karındaşı Mehmed ve seyid Yusuf ve diger Mehmed nâm kimesneler zuhûr ve bî-vech ve bilâ-berât ve bilâ-sened dellâllığı mezbûr umuruna müdâhale ve te‘addiden hali olmadıkların bildirüb mezbûrların bî-vech ve bilâ-sened ve bilâ-berât zâhir olan müdâhale ve te‘addileri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve hazine-i ‘amiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda Haleb’de vâki‘ deve dellâl başılığı mukata‘ası senevi bin iki yüz elli gurus mâl ile senevi on yedi bin beş yüz otuz gurus mâl ile mukayyed olan bâc-ı bazar-ı Haleb mukata‘ası tevâbi‘inden olub ve zıkr olunan bâc-ı bazar mukata‘ası yeğen Ahmed Paşa ve Feyzullah ve Mustafa ve seyid İsmail zîde-mecduhunun ber-vech-i mâlikâne üzerlerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın kanun üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i C (Cemaziye’l-ahir) sene 170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 175, Hüküm No: 2

Haleb kâdisına hüküm ki

Havâs-ı hümâyûnum karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbi‘ Kefer Tehârin nâm karye re‘âyası gelüb üzerlerine edâsı lâzım gelan tekâliflerin bâ-fermân-ı ‘ali cem‘ine me‘mûr olanlara edâ ve havâs-ı hümâyûnum karyeleri mefrûzu’l-kalem ve maktû‘u’l-kadem min külli’l-vücut serbest olub dahl olunmak icâb ider halleri yoğ iken Haleb vâlileri tarafından adamlar gelüb hilâf-ı şer‘-i şerif ve bilâ-emr-i münîf selâmiyye ve medâdiyye ve beher mâh katır kışlası ve senede bir ağalar kışlası ve

paşa arpası ve ordu bazar ve katıran akçesi ve koyun tarhı ve bayramlık akçesi ve öküz kışlası ve çayır mühimmâtı ve küçük kışla ve büyük kışla ve zahire ve def'-i medâdiyye ve tarh-ı buğday ve tarh-ı arpa ve bunun emsali dürlü dürlü bahane ile külli akçelerin alub ğadr eyledikleri 'arzu halleriyle inhâ ve istirham olundukda merhûm ve mağfûrun-lehuma cennet mekân Firdevs aşîyân Sultan Mahmud hân ve vâlid-i mâcidim Sultan Mustafa hân tâbe-serâhumadan yedlerine hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ile ma'nûn i'tâ olunan evâmîr-i 'âlişan mücebince yine hatt-ı hümayûn-ı 'inâyet-makrûn ile ma'nûn emr-i şerîf-i 'âlişan sudûrunu rikâb-ı kâmyâba ref'-i ruk'a-i istirham birle isti'tâk ve bu makule re'âyâ fukarası üzerlerine edâsı lâzım gelan hukûk ve rûsumların zabitlerine ve imdâd-ı hazerîyyelerin ve sâir emr-i şerîf ile vâki' olan tekâliflerin cem'ine me'mûr olanlara edâ eylediklerinden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf bu misûllü vücûh-ı mezâlim ile rencide olmamaları için re'isü'l-küttâb-ı esbak i'lâm ve i'lâmı mücebince 'amel olunmka için hüdâvendigar-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf i'tâ ve 'ünvânına mücebince 'amel oluna deyü hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn keşide kılındığın bildürüb tecdidin ricâ eyledikleri ecilden hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (CEmaziye'l-ahir) sene 1170 (Şubat sonları/ Mart başları 1757)

Sayfa No: 175, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezire (boş) kâdısına ve Kuseyir nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Muhammed veled 'Ali nâm sipâhi gelüb Haleb sancağında Kuseyir nâhiyesinde mezra'a-i Mahume der-nezd-i karye-i Babru ve gayrıdan beş bin beş yüz akçe tımâr mutasarrıfı Muhammed'in altmış üç tarihinde bilâ-veled fevtinden merkûm Muhammed veled 'Ali'ye alaybegisi 'Ali 'arzı ve iftihârü'l-ematicid ve'l-ekârim bi'l-fi'il re'isü'l-küttâbım olan es-seyyid Mehmed 'Avni dâme-mecduhu i'lâmıyla bin yüz altmış dokuz senesi rebi'ü'l-ahirinin yigirmi yedinci gününde tevcih ve hala berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve merkûm Mehmed'in tarafından subaşı (boş) nâm kimesne tımâr-ı mezbûru defter-i hâkânî ve yedinde olan berât-ı şerîfim mücebince zabt ve vâki' olan mahsul ve rûsumu kânun ve defter mücebince ahz ve kabz itmek murâd eyledikde aherden bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken ecânibden Muhammed nâm kimesne zuhûr ve tımâr-ı mezbûr benimdir deyü iddi'â ve kemâl-i hilesinden nâşi livâ-i mezbûr alaybeyisini itmâ' ve ol dahi mahsul ve rûsumu virmiyesiz deyü re'âyâya tezkire tahrir ve mezkûrun elinde senedi yoğ iken bilâ-berât tımâr-ı mezbûru zabtına ve vâki' olan mahsul ve rûsumu ahz ve kabzına mûmâna'at ve ğadr sevdasında olduğun bildürüb tımâr-ı mezbûr defter-i hakânî ve yedinde olan berât-ı şerîfim mücebince kendüye zabt ve vâki' olan mahsul ve rûsumu tarafından subaşına kânun ve defter mücebince ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hakânî ecânibden olan mezkûru bir dürlü dahl ve ta'arruz itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz ruznâmçe-i hümayûnuma mürâca'at olundukda tımâr-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere tarih-i mezbûrda merkûm Muhammed veled 'Ali'ye tevcih ve hala berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakânî mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 176, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına ve bu hususa dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağından mübâşir ta'yin olunan (boş) zîde-kadruhuya hüküm ki

Kadimden dergâh-ı mu'allam yeniçerilerine postal baha ta'yin olunan akçeleri cem' ve beher üç ayda bir kere kul kethüdâsı iftihârü'l-emâcid ve'l'ayân Mehmed zîde-mecduhu tarafından tevzî'i

mu'tâd-ı kadim olan kulluklardan nefsi-i medine-i Haleb ve etraf ve eknâfda vâki' kullukların zabt ve rabtına ta'yin olunan Haleb serdârı Haseki İbrahim nâm kimesne mûmâ-ileyh kul kethüdâsı tarafından kulluğ-ı mezkûrları zabt ve tasarruf ve akçelerini cem' ve tahsil idüb zimmetinde altı bin iki yüz elli guruş müctemi' olup mûmâ-ileyh tarafına göndermeyüb ekl ve bel' sevdâsında olduğunu kul kethüdâsı mûmâ-ileyh 'arzuhalîyle inhâ ve tevzî'i mu'tâd-ı kadim olan mâl-ı merkumu mezbûr İbrahim'den tahsil ve tarafına teslim olunmak bâbında istid'â-yı 'inâyet ve siz ki vezir-i müşâ ve mevlana ve mübâşir mûmâ-ileyhümsüz siz ma'rifetiniz ile mâl-ı merkûm mezbûr İbrahim'den ve etraf ve eknâfda mu'attal oldu deyü te'allül olunan Mahallerden mu'âvenet ve mübâşeretiniz ile 'ala-eyyi-halin tahsil ve tekml ve sen ki mübâşir mûmâ-ileyhsin ahz ve kabz ve ocak tarafına îsâl ve teslime mezîd-i ihtimam olunmak bâbında isti'câlî mutazammın fermân-ı celîlü's-şân sâdır olmağın (boş) irsâl olundu vusulünde gerekdir ki fermân-ı celîlü's-şânım mücebince mezbûr İbrahim'in zimmetinde müctemi' olan postal bahâ kullukları malından altı bin iki yüz elli guruşu vech-i meşrûh üzere 'ala-eyyi-halin tahsil ve tekml ve ocak tarafına teslim itdiresüz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan Mehmed ağa dâme-'ulvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 176, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve (boş) ve (boş) kâdıları ve Payas kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sen ki Payas kazâsı nâ'ibi mevlana 'Osman zîde-'ilmuhusun südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Payas kazâsı müzâfatından Misis derbendi sâkinlerinden Hüseyin ibn-i Kara Hasan ve karındaşı Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'e varub li-ebeveyn karındaşları 'Ali nâm kimesnenin menkuhesi Fatma nâm bîkr-i bâliğa kendü halinde iken yine derbend-i mezkûr sükkânından Kürd Hüseyin ve Durmuş oğlu İbrahim ve Kara 'Ömer ve Kara Veli oğlu yeğeni Veli nâm şakiler hevâlarına tâbî' rüfekaları eşkiya ile bin yüz altmış dokuz senesi recebinin yigirmi beşinci gününde mezbûrenin 'alenen hanesini basub fi'il-i şeni' kasd ve karındaşları merkûm 'Ali eşkiyâ-yı mezkûrenin şerr ve mazarratların def' murâd eyledikde cerihen bi-gayri hak katl ve buldukları emvâl ve eşyayı nehb ve garet eylediklerinden sonra firâr ve hala taht-ı hükümet ve kazânızda geşd ve güzar itmeleriyle hazirûn-ı bi'l-meclis ahaliden su'al ve eşkiyâ-yı merkûmenin bu makule fesâdât 'âdet-i müstemireleri olduğu istihbâr ve bulundukları mahalde ahz ve ihkâk-ı hak olunmak için der-devlet medara 'arz ve i'lâm idivir deyü iltimâs ve kıbbe's-su'al cevaplarında fi'l-hakika eşkiyâ-yı merkûmenin keyfiyet-i ahvalleri takrir-i meşrûhlarına mu'âfik olup ber-minvâl-i meşrûh şekâvet ve fesâdâtları cümlemizin ma'lumudur deyü 'ala-tarikü's-şehâde haber ve senin dahi 'ilmin muhit olmağla bulundukları mahalde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında vâki' hali hükm-ü hümayûnum virilmek ricasına 'arz eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 176, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Eimmeden Ebubekir zîde-salâhu gelüb bu Kilis kasabasında vâki' Kara Veli Câmi'i Şerifinin imâmı olup kendü halinde umûr ile mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerif te'addi olunmak icâb ider hali olmayub Haleb sâkinlerinden Kilis kâdısı Salim nâm kâdı kazâ-i mezbûra niyâbeten tarafından irsâl eyledüğü yine Haleb'de sâkin oğlu Mehmed nâm kimesne bilâ-'özü şer'i on beş sene murûr iden miras da'vâsının istimâ'ı memnû' iken iki seneden mütecâviz vefât iden babası 'Abdullah dimekle ma'rûf kimesnenin mirâs da'vâsıyla hemşire zâdeleri tama'-ı hamından nâşi tahrik birle da'vâ idüb

da'va-yı müzevvirelerini istimâ' birle bin yüz altmış senesinde hilâf-ı şer'-i şerif yüz gurus ile bir ferâcesin eyledüğünden kana'at itmeyüb bi-gayri hak habs ol vecihle ziyâde ğadr ve te'addi eyledüğün bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 176, Hüküm No: 4

Üsküdar'dan Haleb'e varınca vâki' vüzerâ-yı 'izâma ve kuzzât ve nüvvâba ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve sâir zabitan zîde-kadruhuma hüküm ki

Düstür-ı mükerrerem müşir-i müfehham nizâmü'l-âlem hâlâ Haleb vâlisi vezirim 'Ali paşa edâmallahu-te'ala iclâlehunun baş bölükbaşı el-hâc Hüseyin ikinci bölük başısı 'Ömer ve baş çavuş İbrahim zîde-kadruhum südde-sa'âdetime 'arzuhâl idüb bu esnâda mûmâ-ileyhüm Haleb canibine berren 'azimet itmeleriyle esnâ-yı rahda kapusuz levend makulesindendir deyü bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmamak bâbında siz ki vüzerâ-yı müşâr ve sâir mûmâ-ileyhümsüz size hitâben emr-i şerifim sudûrunu istirhâm itmeleriyle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın siz ki vüzerâ-yı müşâ ve sâir mûmâ-ileyhümsüz mûmâ-ileyhüm her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsına dâhil olur ise müemmen ve mahfûz Mahallere kondurub eminen ve salimen mahal-i me'mûrelerine îsâle her biriniz sa'y ve ihtimâm ve hilâl-i tarikde bir dürlü rencide ve remide olunmamak bâbında fermân-ı 'âlişanım sâdir olmuştur.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 177, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Sen ki Haleb vâlisi mevlâna 'Abdullah zîdet-fezâ'ilehusun südde-i sa'âdetime mektub gönderüb husûs-ı atîü'z-zikri mahallinde istimâ' ve şer'le fazl ve hasm olunmak bâbında şerefiz-i sudûr olan emr-i 'âlişân vürudunda Haleb mahallâtından Bâb-ı Kınnesrin Mahallesi sâkinelerinden Haleb vâlisi esbâk müteveffâ vezir el-hâc Ahmed Paşa'nın mu'teke ve zevce-i menkuheleri Rabi'a ve Fatma ve Emine nâm Hatunların vekil-i sâbitü'l-vekâleleri olan es-Seyyid Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'e varub müteveffâ-yı müşârü'n-ileyhin Haleb'de vâki' vakfının ber-vech-i meşrûte berât-ı şerifimle müteveli kâimmakâmı olan İbrahim bin el-hâc Halil nâm kimesne muvâcehesinde bil-vekâle Mahalle-i merkûmede vâki' derûn-ı hüccet-i şer'iyde mahfûzü'l-hudud ve mestûru'l-müstehdâlat berâtı ve hayâtiyi muhtevi olub in-kılâ'ü'l-karme menzili ile ma'rûf bir bâb menzil mü'ekkilâtım Râbi'a ve Fatma ve Emine'nin ber-vech-i iştirâk mülk-i müşterâları olub sene tis'a ve hamsin ve mie ve elf rebîü'l-evvelinin on altıncı gününden mûmâ-ileyh Ahmed Paşa kemâl-i sihatinde yedi bin beş yüz gurus semen mukâbelesinde bey'-i bât-ı kat'i ile bey' ve temlik ve anlar dahi iştirâ ve temellük eyleyüb menzil-i merkumda aherin 'alaka ve medhali olmayub bir vecihle dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken merkûm İbrahim menzil-i mezkûr müteveffâ-yı müşârü'n-ileyhin vakfı mülhakatındandır deyü hilâf-ı şer'-i şerif fuzuli zabt eyledi deyü ba'de't-da'va ve'l-inkâr müdde'âsı beyyine-i 'âdile ile vech-i meşrûh üzere 'ala vechü'l-hasn sâbit ve zâhir ve sübutuna hükm-i şer'i lâhık olduğunu mü'ekkilât-ı merkûmân yedlerine başka başka hüccet-i şer'iyde i'tâ olunmağın ba'de'l-yevm mezkûr İbrahim ve aher kimesne menzil-i mezkûrun vakfiyyetine dâ'ir hilâf-ı şer'-i şerif ta'arruz ve müdâhale itmemek bâbında mü'ekkilât yedlerine emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hali bi'l-iltimâs 'arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 177, Hüküm no: 2

Üsküdar'dan Haleb'e varınca vâki' vüzerâ-yı i'zâm ve kuzât ve nüvvâba ve kethüdâ yerleri ve yeni çeri serdârları ve sâ'ir zâbitana ve a'yân-ı vilâyet zîde-kadruhumâ hüküm ki

Akzâ kuzâtü'l-müslimin Haleb vâlisi mevlâna Mehmed Emin zîde-fezâ'ilehu icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye için me'mûren savb-ı maksûde 'âzim ve râhi olmağla hilâl-i tarikde muhâfaza olunarak Haleb'e irsâl olunmak fermânım olmağın imdi mevlâna-yı mûmâ-ileyh iş bu emr-i şerifimle her kangınızın hükümet ve kazâsına dâhil olur ise me'mûn ve mahfûz Mahallere kondurub gicelerde muhâfaza ihtimâm ve gider oldukda yanına kadr-ı kifâyet adamlar koşub muhârese olunarak emînü'l-bâl ve mutma'inü'l-hatır birbirinize sâhih-ü bi'l-emn ve's-selâm îsâl itmeğe bi'l-ittifak sa'y ve dikkat olunub mikdâr-ı zerre kusûrdan ğâyetü'l-ğâye ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı 'âlişân sâdir olmuştur.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 177, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine 'Üzeyir ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâcî Ahmed Kassâm 'Üzeyir zîde-kadruhu gelüb mûmâ-ileyhin bin yüz altmış dokuz senesinde mahsuben ber-vech-i mâlikâne 'Üzeyir mukata'ası aklâmından 'Üzeyir kazâsına tâbi' Küçük Com nâm karye 'uhdesinde olmağla karye-i mezbûre mezbûtâdan (?) oğlu 'Ömer ve Hasan efendi oğlu Mehmed nâm kimesneler zimmetlerinde mâl-ı mukata'adan bâki ber-mûceb-i temessük ol diyârda el-sine-i nâsda mübik (?) ta'bir olunur keyl ile sene-i mezbûreden berü sekiz mübik şa'ir ve üç buçuk mübik hunta alacak hakkı olmağla bundan akdem defa'atiyle taleb eyledikde dürlü 'illet ve bâhâne ile bi-vech-i şer' virmeden te'allül ve muhâlefet ve ğadr murâd eyledüğün bildirüb şer'le görölüb mezbûrların ber-mûceb-i temessük zimmetlerinde olan ol mikdâr keyl mahsûlu tamamen tahsil ve bi-kusur alıvirölüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğün mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak ve sâbit olan ber-mûceb-i temessük hakkı tahsil itdirilmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 177, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine 'Üzeyir ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hâcî Ahmed Kassâm 'Üzeyir zîde-kadruhu gelüb mûmâ-ileyhin bin yüz altmış dokuz senesine mahsuben ber-vech-i mâlikâne 'Üzeyir mukata'ası aklâmından 'Üzeyir kazâsına tâbi' Uyarlı nâm karye 'uhdesinde olmağla karye-i mezbûreden el-hâc Hamza ve 'İsa Ağa dimekle ma'rûf kimesneler zimmetlerinde mâl-ı mukata'adan bâki ber-mûceb-i temessük ol diyârda el-sine-i nâsda mübik ta'bir olunur keyl ile sene-i mezbûreden berü dört mübik şa'ir ve beş buçuk mübik hunta ve dört kantâr penbe kozağı alacak hakkı olmağla bundan akdem defa'atiyle taleb eyledikde dürlü 'illet ve bahâne ile bi-vech-i şer' virmekde te'allül ve muhâlefet ve ğadr murâd eyledüğün bildürüb şer'le görölüb mezbûrların ber-mûceb-i temessük zimmetlerinde olan ol mikdâr keyl mahsulü tamamen tahsil ve bi-kusur alıvirölüb bi-vech-i şer' te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmeğün mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hak ve sâbit olan ber-mûceb-i temessük hakkı tahsil itdirilmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi' Hâcî Hüseyinli nâm karyeden Derdul nâm zımmî gelüb Antakya sâkinlerinden mürâbahacı tâ'ifesinden hâcî Halil nâm kimesneden yüz gurus istikrâz itmekle mezkûr

bunun üzerine ilzâm-ı rıbh itmek irâdesiyle bir metâ'ın bir meclise nisbeten buna bey' ve yine ol mecliste bey'-i mezbûru fesh metâ'ını gerü alub yedinde kalmış iken mücerred ber-vech-i muharrer ilzâm-ı rıbh eyledim deyü cebren bunun emlakını ahire bey' itdirüb asl-ı mâlı aldığından gayrı hilâf-ı şer'-i şerif ve bilâ devr-i şer'-i mürâbaha nâmıyla dahi bin yüz altmış (boş) senesinden berü asıl mâldan ziyâde akçesin ahz ve ma'lûmu'l-mikdar ineğini noksan kıymet ile yedinden bir takrib ile ahz ve gadr-ı külli itmekle bu dahi icrâ-yı hak murâd eyledikde zaman mürur eyledi deyü ve kâh dürlü 'illet ve bahâne ile te'allül ve gadr murâd eyledüğün ve bu bâbda da vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife virildüğün bildürüb mücebince şer'le görülüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerife icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledigün ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şaban) sene 170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 2

Antakya'dan Asitâne-i Sa'âdete gelince yol üzerinde vâki' kuzzât ve nüvvâba hüküm ki

Antakya kâdısı mevlâna el-hâc 'Ali zîde-fazluhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb mevlâna-yı mûmâ-ileyh medine-i Antakya'da hâkimü's-şer' olub itmâm müddetinde be-habsu'l-hükümet ba'zı ashâb-ı igrâz ve muharrik-i ehl-i fesâd ilgâ ve tahriki sebebiyle ikâz-ı müzevvir ve eşırrâ zuhuru vâki' olur ise gerek nefis-i Antakya ve gerek esnâ-i tarikde müzevvir ve eşırrâların da'vâ ve nizâ'ları kat'an ısgâ ve istimâ' olunmayub Asitâne-i 'Aliyyemde istimâ' ve fasl virilmek üzere havâle olunmak bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hali bi'l-iltimâs 'arz itmegün vech-i meşrûh üzere havâle olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şaban) sene 1170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 3

Üstte şerh: “ *Tashîh olunduğu üzere Adana defterine kayd olunmuştur.* ”

Antakya'dan Asitâne-i Sa'âdetime gelince yol üzerinde vâki' olan vüzerâ-yı 'izâm ve mirmirân-ı kirâm ve kuzzât ve nüvvâba ve sâ'ir zâbitana hüküm ki

Antakya kâdısı mevlâna el-hâc 'Ali zîde-fazluhu mektub gönderüb mûmâ-ileyh medine-i Antakya hâkim-i şer'-i şerif olub müddet-i örfiyyesi itmâmında Asitâne-i 'Aliyyem'e ric'at ve 'avdet eyledükde mesâfe-i ba'ide olub kesret-i ehl ve 'iyâl ve meşakkatı seferden ma'adâ yolların muhatare ve ba'zı haramzâde ve kıttâ'ü't-tarik ve lesûsun istilâ ve hayta-i hudûdü'l-lehden birün ebnâ-yı sebili itâle-i dest-i i'tisâf ve nehb-i emvâl ve sefk-i dimâ' eyledikleri hadd-ı tevâtürde olmağın siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mirmirân ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsüz mevlâna-yı mûmâ-ileyh Antakya'dan Asitane-i 'Aliyyem'e 'azimet esnâsında kazâ be kazâ müemmen ve mahfûz Mahallere kondurarak emîn ve sâlim îsâl ve tesyîr olunmka için size hitâben emr-i şerifim virilmek ricasına 'arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il -i Ş (Şaban) sene 170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 4

Ber-vech-i mâlikâne Kilis ve A'zâz mutasarrıfına Kilis kâdısına hüküm ki

Mâlikâne karyelerinden Kilis kazâsı muzâfâtından A'zâz nahiyesine tâbi' Kulâlin nâm karye ahalileri gelüb bunların ba'zıları birkaç seneden berü perâkende ve perişan ve ba'zıları duyûn-ı kesireye mübtelâ olmalarıyla deynlerini dâyinlerine defa'aten edâya bir dürlü ikdidârları yoğ iken dâyinleri defa'aten talebiyle te'addi ve rencideden hali olmadıklarından üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı mîri ve sâ'ir evâmîr-i şerifemle vâki' tekâliflerini dahi edâya 'usretleri olub dâyinlerinin ol vecihle te'addilerinden ahvâlleri diger-gün olduğun bildürüb taksit-i şer'i ile edâ-yı deyn itdirilüb

ziyâde mütâlebesiyle rencide ve remide itdirülmemek bâbında emr-i şeridim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölüb taksît-i şer'i ile edâ-yı deyn itdirilüb ziyâde talebiyle te'addi itdirülmemek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şaban) sene 1170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 5

Antakya (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hala Haleb alaybegisi olan 'Ali zîde-kadruhu 'arzuhal idüb berât-ı şerifimle mutasarrıfı olduğu ze'âmeti karyelerinden Antakya kazâsına tâbi' Süveyde nâm karyesinin defterde mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından şeyh oğlu İsmail hevâsına tâbi' ba'zı re'âyâyı tahrik ve ıdlâl ile kadimi sâkin oldukları karyelerinden kalkub varub hala taht-ı kazânızda vâki' kasabât ve kurâ ve ba'zı Mahallerde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla ol makule defterlü re'âyâlarını bulundukları Mahallerden kaldırub kadimi karyelerine nakl ve iskân itdürmek istedikde hilâf-ı kanun ve defter te'allül ve muhâlefet üzere oldukların bildürüb kadimi karyelerine nakl ve iskân itdirilüb hilâf-ı kanun ve defter te'allül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eyledükleri ecilden kânun üzere 'amel olunmak için fermân-ı 'âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şaban) sene 1170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 178, Hüküm No: 6

Ber-vech-i mâlikâne Kilis sancağı mutasarrıfı ve A'zâz ve (boş) kâdısına hüküm ki

Zü'emâdan (boş) zîde-kadruhu gelüb mûmâ-ileyhin berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden taht-ı kazânızda vâki' Katma ve (boş) ve (boş) nâm karyeler topraklarında zirâ'at ve harâset idenlerin zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekeleri 'öşrleriyle defterlü re'âyâsının hukûk ve rüsumların kânun ve defter mücebince tarafından memhûr temessükle su başısı (boş) nâm kimesne ahz ve kabz murâd eyledikde A'zâz sâkinlerinden (boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler bilâ-sened ve fuzuli reâyâsın tahrik ve ıdlâl ile mûmâna'at ve ğadr sevdasında oldukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğün ecilden kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 179, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Sermin kâdısına hüküm ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm İdlîb kâdısı mevlâna el-hâc Hüseyin zîde-fazluhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Haleb eyâletinde vâki' Sermin kazâsına tâbi' Fırad-ı 'Ayn nâm karye sâkinlerinden şekâvet pîşe olan Kıtâl oğlu dimekle ma'rûf 'Ali nâm şakî kendü hâlinde olmayub fesâd ve şekâvet ile beyne'n-nâs ma'rûf ve ızrâr-ı nâs ile me'lûf olmağla dâ'imâ 'ibâdullahı rencide ve remide ve celb-i mâl için ehl-i 'ırzı ve ehl-i 'örfe ğamz ve tecrîm 'âdet-i müstemiresi olduğunu bundan akdem karye-i mezbûre ahalileriyle etrâf ve havâlide olan sikât-ı sahîhü'l-kelimât kimesneler haber virdüklerini nâtık Haleb ve Sermin ve İdlîb kazâlarında virilen hücec-i şer'iyye sicillâtta mahfûz olmağla bu gûna harekât-i şeni'eden te'dîb ve müstağfir olması için bi'd-defa'ât cânib-i şer'den tenbih olunmuş iken mütenebbih olmadığından gayri kat'an siyâdetde 'alaka ve medhali olmayub ebâ ve ecdâdı ve kavm-ı kabilesinden sâhib-i siyâdet mesmû' olmuş değil iken mukaddemâ Haleb'de müderrisin-i kirâmdan 'Ammâr zâde es-seyyid Mehmed zide-şerefefhunun nakübü'l-eşrâf kâ'immâkamlığı esnâsında şakî-i mezbûr 'ala- vaz'-i 'alâmet-i huzerâ kaydında oldukda kâ'immakâm mûmâ-ileyhekâkî-i mezbûru bâ-ma'rifet-i şer' ve bi'l-cümle sâdât-ı kirâm ve ahâli ma'rifetleriyle vaz'-ı 'alâmet-i huzerâdan men' ve mezbûr havfindan nâşi firâr ve 'âdet-i müstemiresi üzere kâimmakâm-ı mûmâ-ileyh için beni-ehl-i 'örfe ğamz ve iki bin guruş tecrîm ve tağrîm itdirdin

deyü ifk ve iftirâ ve töhmâtı mutazammın bir takrîb ile ısdâr itdirdiği emr-i şerife Haleb sâkinlerinden olub zâtında mütedeyyin ve bir ferde mikdâr-ı zerre hilâf-ı şer'-i şerif te'addisi olmayan seyyid 'Abdulahâb ağa dimekle ma'rûf kimesneyi idhâl ve mezkûr zikr olunan Karağın karyesi Nar karyesi ahalileri beynlerinde olan arâzi nizâ'ı için mezkûr seyyid 'Abdulahâb'ın bir dürlü 'alâka ve medhali olmayub ve mu'ârazaları men' birle ve kıbel-i şer'den müte'addid hüccet-i şer'iyeye virilmiş iken mezkûr 'Abdulahâb fuzuli ve bi-gayri hakkın zabt eyledi deyü hilâf-ı inhâ iddi'â ve mürâfa'a-ı şer'-i şerif olduklarında mezkûrun bi-vech-i şer'i ve hilâf-ı kânun zâhir olan te'addisi men' olunmuş iken mâni' olmayub mefsedetini icrâ sevdasında olduğun bî-garez müslimin haber virmeleriyle ol bâbda vâki' hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasına mevlanâ-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs 'arz eyledigü ecilden fi-mâba'ad bu makule harekât-ı nâ-marziyeye cesâret itmemek üzere ma'rifet-i şer'le muhkem tenbih tehdîd olunmak ba'de't-tenbîh yine tasaddî ider ise Kıbrıs ceziresine nef' ve tağribi i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şaban) sene 170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 179, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine Haleb kâdisına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden seyyid Mehmed ve mühürdâr hâcî Mustafa nâm kimesneler rikâb-ı kâmyâbıma 'arzuhal sunub yine Haleb sâkinlerinden mîr oğlu el-hâc 'Abdulkadir nâm kimesne kuvvet-i mâliyesi sebebiyle hevâsına tâbi' ehl-i gazez kimesnelerin şهادetleriyle sizde yetmiş kise akçe alacağım vardır deyü hilâf-ı inhâ sadr-ı esbâk vezirim 'Abdullah Paşa'nın Haleb vâliligi esnâsında bunları Haleb'de vâki' kireç kuyusuna habs ve zindân-bend ve üç gün kıra dahi vaz' eyledüklerinden ma'adâ dürlü dürlü cevri ve eziyet idüb bu hâl üzere iken yüz altmış sekiz senesinde taraf-ı devlet-i 'aliyyemde re'isü'l-küttâb-ı sâbıkın karındaşı 'Ali zîde-mecduhu yediyle der-devletden emr-i 'ali a'yân-ı vilâyet muvâcehesinde kırâat olundukda hallerine merhameten taksît ile edâ-yı deyn itdirülmek için der-'aliyyeme 'arz olunmuş iken mezbûr hâcî 'Abdulkadir kâni' ve mütenebbi olmayub tekrar bunları mahal-i mezbûrda habs ve bu ana gelince zindân-bend ve her vecihle 'alîl ve bî-kes ve ehl ve 'iyâllerine hasaret ve şâyeste-i merhamet oldukların bildirüb ol bâbda istid'â-yı 'inâyete eyledükleri ecilden mezbûrların keyfiyetleri ve duyunlarının sıhat ve hakikatini mahallinde ma'rifet-i şer'le ve bu maddeye vukuf-ı tâmî olan bî-garez kimesneler ma'rifetleriyle bi't-taharri su'al olunub inhâları üzere mağdur ve bî-vech mahbûs olundukları şer'en sâbit ve mütehakkik olur ise sebilleri tahliyesi için bu tarafa mahzar birle i'lâm ve ba'dehu ne vecihle fermân-ı 'ali sâdir olur ise mücebiyle hareket olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şaban) sene 1170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 180, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine A'zâz ve (boş) kâdılarına hüküm ki

El-hâc Ahmed Kassâm A'zâz zîde-kadruhu gelüb mûmâ-ileyhin A'zâz kasabası sâkinlerinden nakîn Mehmed Sa'id ve Sinli 'Ali efendi ve Halebli oğlu dimekle ma'rûf kimesneler ile yine A'zâz kazâsına tâbi' (boş) ve (boş) ve (boş) ve Telyis nâm karye sâkinlerinden Şeyh Hüseyin ve Şeyh Rüstem ve haddad oğlu halife ve Sa'id ve Hasan ve dahi ma'lûmu'l-esâmi kimesneler zimmetlerinde ber-müceb-i temessük ve hüccet-i şer'iyeye bin yüz altmış dokuz senesinden berü üç bin yüz yetmiş yedi gurus alacak hakkı olub mezkûrlardan bundan akdem defa'tiyle taleb ve almak istedikde birbirleriyle yek-dil dürlü illet ve bahâne ile bî-vech-i şer'i virmekte te'allül ve muhâlefet ve gadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb şer'le görölüb mezbûrların ber-müceb-i temessük ve hüccet-i şer'iyeye zimmetlerinde sâbit olan ol mikdar gurus hakkı tamamen tahsil ve alıvirölüb icrâ-yı şer' ve

ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmeğin ber-mûceb-i temessük şer'le sâbit ve mütehakkik olan hakkı alıvrülüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 180, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Akzâ kuzâtü'l-müslimin sabıkâ Haleb kâdısı mevlâna Yahya zîdet-fezâilehu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb medine-i Halebü's-Şehbâ ahalisinden mazbûtu'l-esâmi cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr müslimin meclis-i şer'e varub şehir-i Haleb için kanât-ı Haleb'den cereyân iden su Haleb'in cevâmi' ve mesâcid ve medâris ve hamâmât ve kastâl ve has ve 'avâmın hak-ı şurb ve sakları için icrâ olunmuş iken dokuz yüz yigirmi dokuz senesi tarihiyle müverreh yedlerinde olan sahih-i suret-i defter-i cedîd-i hâkânî nâtik olduğu üzere medine-i mezbûre hâricinde Mekâdin nâm mezra'adan vâki' bostanların sakkı için hisse-i kadimesi haftada bir gün gicesiyle ve Yab-ı Emr karyesinde vâki' Şeyh Fâris ve Egrice Kanavciyete hâsıl kat' bostânı ve Huzkiye ve Ay-ı Tahhâr ve İntumân ve Ciltibe sürâr bağçe ve bostanları dimekle meşhur cem'an on beş 'aded bağçe ve bostanlardan hisse-i kadimleri dahi Sultan bostanı dimekle ma'rûf bostandan ma'adâ istilâhlarında 'adân ta'bîr olunur bir gün gicesiyle birer 'adân intifâ'ları olub hatta merhûm ve mağfûru'n-leh Sultan Süleyman Han tâbe-serâhu kanat-ı mezbûreyi mahrûr ta'mîr eyledikde vech-i muharrer üzere Te'âdi mezra'asında olan bostanların hisse-i kadimesiyle zikr olunan on beş 'aded bağçelerde sekiz 'adân hisse-i kadimelerini ibkâ ve husûs-ı mezbûr için bin yüz üç tarihinde defter-i mezkûr mûcebince emr-i şerif sâdır ve sâlifü'z-zikr Sultan bostanı dimekle 'arîf bostandan ma'adâ vech-i muharrer üzere haftada sekiz 'adân gün gicesiyle birer 'adân su icrâ olunur ziyâde icrâ eylememek üzere ashâb-ı besâtiniyyeye tenbîh birle kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilmiş iken Haleb sükkânından ba'zı kimesneler sene be sene tegallûben ve hafîyyeten mûte'addid bağçeler ihdâs ve besâtini muhdeselerini ve zirâ'at eyledikleri duhân ve yonca fasl ve sâ'ir sebzelerini sakı için birkaç 'adân dahi ihdâs ve bilâ-sened ve bi-gayri hak kanât-ı mezkûrenin suyunu bostanlarına icrâ eyledüklerinden su-yu mezkûr şehirlerinden cereyân-ı mûnkati' olub cevâmi' ve mesâcid ve kastâlde kemâl-i müzayeka ve huûk-ı 'ibâdullah mu'attal olub ahâli-i medine-i mezkûreye zarar terettüb itmekle ber-vech-i muharrer kadimisi üzere me'âdin bostanlarının hisse-i kadimesi haftada bir gün gicesiyle Bâb-ı Emr karyesinde ber-vech-i meşrûh sekiz 'adân bir gün gicesiyle birer 'adândan ziyâde icrâ itdirilmemek bâbında emr-i şerifim virilmek ricasına vâki' hali mevlâna-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs 'arz eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 180, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezire Haleb kâdısına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan es-Seyyid 'Abdullatif ve es-Seyyid 'Abdurrahim ve es-Seyyid Bektaş nâm karındaşlar gelüb bunların ecdâdları müteveffâ Hoca 'Ali Haleb'de vâki' vakfının ğallesinin evlâd-ı evlâdının küllisi beynlerinde 'ale's-seviye taksim ideler deyü vakf ve şart ve ta'yîn eylediği vakfiyye-i ma'mûl bihâsında mukayyed vâkıfın evlâd-ı evlâdından olub şart-ı vâkıf mûcebince 'ala vakfeten sâ'ir evladlar ile ahz ve kabz ve beynlerinde 'ale's-seviye taksim murâd eylediklerinde yine evlâd-ı vâkıfdan el-hâc Mehmed bin hâcî 'Ali ve Ahmed bin 'Ömer nâm kimesneler ğalle-i vakfdan isâbet iden hisselerini ahz ve kabza kana'at itmeyüb bunların hisseleriyle ma'an kendü hisselerini tegallûben ahz ve kabz idüb gadr itmeleriyle bundan akdem mürâfa'a-i şer'-i şerif olduklarında kazıyye minvâl-i meşrûh üzere olduğu şer'en sâbit ve ğalle-i vakfdan isâbet iden hisselerin ahz ve kabz itdirilüb mezkûrlar hilâf-ı şer' ve muğâyir-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ bi-vech mu'ârazadan men'

birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye virilmiş iken mezkûrlar mündefi‘ olmayub hilâf-ı şer‘ ve muğâyir-i vakfiyye-i ma‘mûl bihâ ve hücec-i şer‘iyyeye ol vecihle te‘addiden hali olmadıkların ve mezkûrlar kazâ-i mezbûrda olduğun bildürüb şart-ı vakf ve vakfiyye-i ma‘mûl bihâhüccet-i şer‘iyye mücebberince ‘amel ve hareket olunub hilâf-ı şer‘ ve muğâyir-i vakfiyye-i ma‘mûl bihâ ol vecihle olan te‘addileri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 181, Hüküm No: 1

Haleb vâlsine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Kıdvetü’s- sülehâi’s-sâlikim Şeyh Mehmed Basri zîde-sâlahu südde-i sa‘âdetime‘ arzuhâl idüb Halebü’ş-Şehbâ’da vâki‘ hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud Han tâbe-serâhu vakfından almak üzere bölükân-ı ‘aliyyü’s-selâm merkad-ı şerifleri muvâcehesinde türbe-i latifin sebt ve vâhid ve isneyn ve hamsîn günlerinde evkât-ı mu‘ayyenede ta‘lîm-i kur‘ân-ı ‘azîmü’ş-şân itmek şartıyla yevmi kırk akçe vazife ile şeyhü’l-kurrâ olub hizmetinde kusûru olmayub vazifesin noksân teklifi ile rencide icâb ider hali yoğ iken vakf-ı mezbûr mütevellisi Haleb’de sâkin İbrahim Efedni dimekle ma‘rûf kimesne berâtı mücebince hidmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazifesinden hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i berât yevmi on akçesin kat‘ idüb noksân teklifi ile rencide ve remideden hali olmaduğın bildürüb berâtı mücebince hidmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazîfesi tamamen alivirölüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i berât noksân teklifi ile rencide ve muhâlefet itdirölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve hazine-i ‘âmiremde mahfûz olan haremeyn muhâsebesi defterlerine nazar olundukda şeyhü’l-kurrâlığ-ı mezbûr hala berât-ı şerifimle üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mücebince müstehak olduğu vazifesi alivirölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 181, Hüküm No: 2

A‘zâz ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Halebü’ş-Şehbâ’da vâki‘ Salâhiye medresesi evkâfından Kilis sancağında A‘zâz nahiyesine tâbi‘ Kefere ve Senâdürü’l- ma‘rûf Çinâdır nâm karyeler hisse-i medrese-i Salâhiye on iki kırât deyü defter-i hakânide mukayyed olub dahl olunmak icâb itmez iken A‘zâz voyvodaları hisse-i vakf-ı mezbûreyi hilâf-ı defter-i hâkânî kendü taraflarından zabt ve cânib-i vakf-ı şerife bedel-i iltizâm olunmak üzere cüz’i şey virüb vakf-ı şerîfe ve mürtezikaya ğadr-ı külli ve anı dahi edâda te‘allül ve eziyet itmeleriyle A‘zâz voyvodaları karyetân-ı mezbûrtânda olan on ikişer kırât hisse-i vakf-ı mezbûreye müdâhale itdirölmeyüb men‘ ve def‘ ve taraf-ı vakfdan ber-müceb-i defter-i hâkânî zabt ve cânib-i vakfa ‘âid olan mahsûlât ahz ve kabz itdirölmemek için emr-i şerîf sudûru bâbında mukaddemâ Halebü’ş-Şehbâ kâdısı mevlânâ Mehmed Emin zîdet-fezâilehu ‘arz ve defter-hâne-i ‘amerimde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukda A‘zâz nahiyesine tâbi‘ altmışaltı nefer re‘âyâ ile hâsıl-ı kısm-ı mine’s-süduş hinta ve şa‘ir ve mâl-ı sıbkî ma‘ resm-i bostân ma‘ mahsûlât-ı sâ‘ire ve hisse-i evkâf-ı şirâse-i ahmâs ve hisse-i vakf-ı medrese-i Salâhiye on iki kırât ve hisse-i vakf-ı zâviye-i Tarâsiye on iki kırâtü’l-‘öşr has-ı şâhi ma‘ hamsen mahsûl alunur resm-i çift ve resm-i bennâk yekün ma‘ gayruhâ el-‘öşr ma‘ rusûm-ı ‘örfiyye yedi bin dokuz yüz altmış sekiz akçe yazar karye-i Kefere ve yine nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ doksan dört nefer re‘âyâ ve hâsıl-ı kısm-ı mine’s-süduş hinta ve şa‘ir ma‘ mahsûlât-ı sâ‘ire ve hisse-i vakf-ı medrese-i Salâhiye on iki kırât ve hisse-i mîri on iki kırât el-‘öşr hisseü’l-vakf resm-i çift ve resm-i bennâk yekün ma‘ gayruhâ hisse-i mîri ma‘ü’l-‘öşr ve rûsûm-ı ‘örfiye on beş bin sekiz yüz yetmiş sekiz akçe yazar

karye-i Senâdürü'l-ma'rûf Çinâdrı defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Kefere tâbi' A'zâz el-'öşr ma' rûsum ve bâd-ı hevâ altı bin dört yüz elli altı ve 'An karye-i Senâdürü'l-ma'rûf Çinâdrı tâbi' -i mezbûr hisse-i mîri on iki kırât ma' ül-'öşr ve rûsum ve bâd-ı hevâ on beş bin yüz yigirmi sekiz akçe yazular ile tahrîr ve nefsi-i A'zâz ve gayrihu ile birikdirilüb havâs-ı hümayûnum mülhâkâtından olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mücebince 'amel olunmak için yüz altmış iki senesi evâsıt-ı muharremü'l-haram tarihiyle karındâşım merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Mahmud Han tâbe-serâhu zamanında emr-i şerif virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmeğın defter-i hâkânî mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 181, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Antakya ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi' Hâcî Hâcılar nâm karyeden Ahburut nâm nasrâniye gelüb Antakya kazâsına vâki' mutasarrıf olduğu mülk dört bağçesinde kimesnenin 'âlakası olmayub dahl olunmak icâb itmez iken karye-i mezbûrdan zevci Derdul nâm zımmî bin yüz altmış (boş) senesinde bunun izni yoğ iken Antakya kazâsından dâyni hâcî Süleyman nâm kimesneye deyni mukâlebesinde hilâf-ı şer'-i şerif bey' ve teslim mezkûr dahi altı seneden berü zabt ve hâsıl ve mahsul ahz ve istihlâk ve gadr-ı külli itmekle bu dahi bağçesiyle mahsul-ı müstehlâkın taleb eyledikde mütegalibeden olmağla dürlü dürlü tezvîrât ile virmeyüb te'allül üzere olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife virildüğün bildürüb mücebince şer'le görölüb alıvrılüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerif ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuştur.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1170 (Mart sonları/ Nisan başları 1757)

Sayfa No: 182, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve A'zâz ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Nişân-ı hümayûnum virilan dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Veled Mahmud zîde-kadruhu gelüb Amasya ve Niğde ve Ankara ve Kilis sancaklarında Gedegra ve gayri nâhiyelerde Kapuhân nâm karye ve gayriden kırk iki bin üç yüz elli altı akçe bâberât-ı 'ali mutasarrıf olduğu ze'âmeti mülhakâtından Kilis sancâğında A'zâz nâhiyesinde karye-i Kefer Nâsim ve mezra'a-i Kefer der-nezd-i karye-i Bâbrumamu ve karye-i Surlib ve mezra'a-i Kıbtin der-nezd-i karye-i Tel-Amser ve mezra'a-i Hirâs der-nezd-i karye-i Ahdin deyü mukayyed kurâ ve mezra'alarda müşterekleri olanlar herkes yedlerinde olan berâtları yazularına göre hisselerine isâbet iden mahsul ve rûsumu kânun ve defter mücebince ahz ve kabza kanâ'at itmeyüb her birleri hilâf-ı defter-i hâkânî berâtları yazularından ziyâde tecâvüz ile mûmâ-ileyhin berâtı yazusuna göre hissesine isâbet iden mahsul ve rûsum fuzuli müdâhale ve nizâ'dan hali olmadıkların bildürüb zikr olunan kurâ ve mezra'alar ber-müceb-i defter-i hakânî müşterekleriyle tarafından su başısına zabt ve vâki' olan mahsul ve rûsumundan her ki berâtları yazularına göre hisselerine isâbet iden kânun ve defter müceb ahz ve kabz itdirilüb müşterekleri ve taraflarından su başıları hilâf-ı defter-i hakânî berâtları yazularından ziyadeye tecâvüz ile bunun berâtı yazusuna göre hissesine isâbet iden mahsul ve rûsumu bir dürlü dahl ve ta'arruz ve nizâ' itdirilmemek bâbında emr-i şerif ricâ ve defter-hâne-i 'âmiremde mahfûz rûznâmçe-i humâyûn ve defter-i icmâle mürâca'at olundukda A'zâz nahiyesine tâbi' karye-i Kefer Nâsim hâsıl ma' rûsum deyü defter-i icmâlde dokuz bin üç yüz akçe yazı ile tahrîr ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' beş bin akçe yazar mezra'a-i Kefil der-nezd-i karye-i Bâbrumamu ile birikdirilüb on dört bin üç yüz akçe ze'âmet deyü bir icmâl ve yine A'zâz nahiyesine tâbi' karye-i Surlib hasıl ma' rûsum altı bin yüz seksen altı ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' mezra'a-i Kıbtin der-

nezd-i karye-i Tel-Amser üç bin akçe yazular ile tahrîr ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ Hıraş der-nezd-i karye-i Ahdin mezra‘asından üç bin dört yüz seksen bir akçe yazusundan ifrâz olunan iki bin dört yüz seksen bir akçesinde birikdirilüb on bir bin altı yüz altmış yedi akçe ‘an ze‘âmet deyü olduğu bir başka bir icmâl ve mezra‘a-i Hiras der-nezd-i karye Ahdin el-mezbûrenin üç bin dört yüz seksen bir akçe yazularından bir def‘a dahi akçesi ifrâz ve yine A‘zâz nahiyesine tâbi‘ mezra‘a-i Batmis der-nezd-i karye-i Babrutil ve ma‘ gayruha birikdirilüb dokuz bin akçe olduğu başka bir icmâl ve icmâl-i evvelin sekiz bin üç yüz ve icmâl-i sâninin yedi yüz akçeleri birikdirilüb dokuz bin akçe yekûnun topundan dört bin akçesi mûmâ-ileyh Hüseyin veled Mahmud’un kaydında beş bin akçesi dahi Haydar veled Mehmed’in tımârı ve on dört bin üç yüz akçe yazar icmâl-i evvelin altı bin akçesi dahi ‘Abdullah veled Veli’nin tımârı ve on bir bin altı yüz altmış yedi akçe yazar icmâl-i sâninin on bin dokuz yüz altmış yedi akçesi dahi A‘zâz nahiyesinde Hercili nâm karye ve gayriden kırk bir bin dokuz yüz altmış yedi akçe ze‘âmete mutasarrıf el-hâc Halil veled Ahmed’in ze‘âmeti mülhâkâtı ve dokuz bin akçe yazar icmâl-i sâlis dahi tamamen mezra‘a-i Batmis der-nezd-i karye-i Marvil el-mezbûre ve gayriden on altı bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf Süleyman veled Mehmed’in kaydında olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakânî mücebine ‘amel olunmak için fermân-ı ‘âlişân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa‘ban) sene 1170 (Nisan sonları/ Mayıs başları 1757)

Sayfa No: 182, Hüküm No:2

Üstte Şerh: “ *Husûs-ı mezbûrun ‘aslı ve faslı olmayub tezvirât olmağla müdde ‘i-i mezbûrun bî-vech te‘addisi men‘ için Kilis nâ‘ibi el-hâc Mehmed’in vârid olan ‘arzı mübâşir yediyle gelüb hıfz olunub bâ-fermân-ı ‘âli kayıtlarına şerh virildi’*. Fî 8 Zâ (Zilkade) sene 170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Ber-vech-i mâlikâne Kilis sancağı mutasarrıfı olan (boş) dâme-ikbâlehu ve Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Mutasarrıfı hâcî Hasan dimekle ma‘rûf kimesne gelüb bundan akdem sılây-ı rahm için Mısır-ı Kahire’den Malatya’ya giderken bin yüz altmış (boş) senesinde Kilis sâkinlerinden Kilis voyvodalığı aklâmı re‘âyâlarından okçu ‘İzzeddinlü kör oğlu ve koyun oğlu nâm kimesneler kendü hallerinde olmayub hevâlarına tâbi‘ döger uşağı cemâ‘atinden doksan nefer mikdârı suvâri eşkiyâ tâ‘ifesi öğüne inüb yolunu kat‘ eyledüklerinden gayri bunun hilâf-ı şer‘-i şerîf mâlik olduğu on kiselik mikdâr-ı nukûd akçe ve kahve ve sâ‘ir emlâk ve eşyâsın nehb ve gâret ve ziyâde gadr ve zülmü sârih eyledüklerin bildürüb sen ki mir-mirân-ı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetin ve mübâşir ma‘rifetiyle eşkiyâ-yı merkûm ahz ve terfafü‘-i şer‘ ve gasb ve gâret eyledükleri ol-mikdâr guruşluk nukûd ve kahve ve sâ‘ir emvâl ve eşyası tamamen tahsîl ve alıvirülmek bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere şer‘le görülmek yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i N (Ramazan) sene 1170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 183, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve monlâsına hüküm ki

(boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb bunların velileri Hacı Mustafa ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin Haleb sâkinlerinden sâbika Kıbrıs muhâssılı Süleyman ağa dimekle ma‘rûf kimesne zimmetinde bir kıt‘a deyn temessükü mücebine dokuz bin sekiz yüz guruş alacağı olub kable‘l-ahz velileri mezbûr fevt olub meblağ-ı mezkûr ırs-ı şer‘le bunlara intikâl itmekle altmış üç senesinde meblağ-ı merkumu taleb ve da‘va eyledüklerinde mezkûr def‘aten edâya ikdidârım yoğdur deyü ‘illet ve vuslihûn tavassutuyla meblağ-ı mezkûrun üç yüz guruşunu sene-i mezbûre şevvaline dek ve bâkisi dahi beher sene vakt-i harmanda beşer yüz guruş edâ itmek üzere

huzûr-ı müsliminde mukâvele ve müceddeden deyn temessükü virmişken ancak altı yüz gurusunu edâ ve bâkisi virmeyüb ğadr-ı külli eyledüğün bildürüb ol tarafa aher husûs ile me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Halil dâme-mecduhu ma'rifetiyle şer'le görölüb yedlerinde olan temessükât mücebine mezkûr Süleyman'ın zimmetinde bâki kalan dokuz bin iki yüz gurusu hak-ı mevrûsları tamamen tahsîl ve gerü kendülere alıvirölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için emr-i şerif yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazan) sene 170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 183, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından olub aher husûs ile ol havâlide olan Dâğıstani Mehmed dâme-mecduhuya hüküm ki

Bin yüz altmış dokuz senesinde Rişvân voyvodası ve hala ber-vech-i mâlikâne Kilis ve A'zâz mutasarrıfı olan Hüseyin Paşa'nın Rişvân 'aşireti ahalilerinden alacağı yoğ iken paşa-yı merkûm sene-i mezbûrede 'aşâyir-i mezbûre zimmetlerinde bakiyye alacağı vardır deyü tahsil bâbında sâbika Mar'aş vâlisi vezir 'Abdurrahman Paşa'ya hısm-ı mansûr kâdısına hitâben emr-i şerifim ısdâr ve müşârü'n-ileyh 'Urban Abâd nâm Mahalle nüzûlünde paşa-yı mezbûrun vekîl-i şer'isi ile Göçer boy begisi Sivri Mehmed vezîr müşârü'n-ileyh huzurunda mürâfa'a olundukda 'aşâyir-i merkûme boy begleri yedlerinde olan memhûr senedâtların ibrâz idüb paşa-yı merkûmun 'aşâyir-i mekûme zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe alacağı zuhûr itmek ile bî-vech mu'ârazadan paşa-yı merkûm men' olunmuş iken tama'-ı hamından nâşi müşârü'n-ileyh da'vâma müsâ'ade itmedin deyü hilâf-ı inhâ irtikâbıyla sen ki vezîr-i müşâû'n-ileyhsün sana hitâben emr-i 'ali ısdâr ve mücebine mezkûr Sivri Mehmed'i divân-ı Haleb'e ihzâr ve paşa-yı merkûmun vekili ile mürâfa'a esnâsında iken paşa-yı merkûm 'asâkir-i vâfire ile 'Ayıntâb havâlilerinde ve Musa beglü ve İl beglü ve Haleb toprağında meştanişin olan Rişvân re'âyâsının beş yüz hânelerin basub ber-müceb-i defter-i mumzî emvâl ve eşyâ ve devvâb ve mevâşilerin bi'l-cümle nehb ve gâret eyledüğünden ol mikdâr hânedan beş hâne kalmayub cümlesi etrafa perâkende ve perişân ve mağdur olmalarıyla ber-müceb-i defter-i mumzî emvâl ve devvâb-ı menhûbeleri sen ki vezîr-i müşârü'n-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifeti ile paşa-yı merkûmdan tahsîl ve ashâbına istirdât olunmak için emr-i şerifim virilmek ricasına bi'l-iltimâs hısn-ı mansûr nâ'ibi ve Rişvân hassı voyvodası 'arz ve 'arzuhal eyledükleri ecilden sen ki Haleb vâlisi vezir-i müşârü'n-ileyhsin gâret olunan emvâl ve eşyâ ve hayvanatları bi-eyyi-hâlin mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle istirdâd ve ashâbına teslim itdirilüb ihkâk-ı hak olunmak fermânım olmağın imdi iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boş) ile vusulünde mirinin böyle külliyyetlü hakkı'l-hak-ı sicâr-ı 'aliyyesi (?) himâye olunmayub bilâ müceb mübtelâ-yı ezâ ve haserât olmaları mâl- mîrinin 'rize-i ziyâ' ve telef olmasına bâ'is ve bir hâlet-i gayrı marziyye olub bu bâbda sinüb iğmâz olunmak bir dürlü câ'iz olmaduğuna binâen paşa-yı merkûmun gâret itirdiği emvâl ve eşyâ ve mevâşi her ne ise taraf-ı şer'den virilen mumzî defter mücebine paşa-yı merkûmdan mübâşiri mûmâ-ileyh ma'rifeti ile bi-eyyi-hâlin tahsîl ve tamamen ve kâmilan istirdâd ve ashâbına def' ve teslim itdirilüb temşiyetini mübeyyin virilen senedi mübâşir mûmâ-ileyh vesâteti ile der-'aliyyeme îsâl eylesün şöyle ki paşa-yı merkûmun i'zâr-ı 'aliline fariziyete ile kusûr ve tesâmüh ihbâr olunmak lâzım gelür ise cevaba kâdir alamasın ana göre infâz-ı emr-i şerifime ihtimâm ve dikkat ve mikdâr-ı zerre kusûr ve tevânüdden ve mücânebet eylememek bâbında fermân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i N (Ramazan) sene 1170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 184, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve kâdısına hüküm ki

Sa'î nâm zımmî gelüb bunun Haleb'de İngiltere konsolosu yanında tercümân olan Cercis veled Şükrü nâm tercümân zimmetinde ber-mûceb-i senedât bin yüz altmış (boş) senesinden berü bin beş yüz guruş alacak hakkı olub taleb eyledikde bugün yarın gönderirim deyü 'avk ve te'hîr ve dört beş seneden berü dürlü 'illet ve bahâne ile edâda te'alül eyledüğün bildürüb meblağ-ı mezbûr ma'rifet-i şer'le kendüye alıvrılub icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve divân-ı hümayûnumda mahfûz olan 'ahid-nâme-i hümayûnuma mürâca'at olundukda İngilterelü ve ana tâbî' olanların husûsu ve sâ'ir umûr-ı şer'iiyeleri vâkî' oldukda elçileri ve konsolosları veya tercümânları hazır olmadıkça hükkâm fasl ve istimâ' itmeyüb ve dört bin akçeden ziyâde olan da'vâları Asitâne-i 'aliyyemde istimâ' olunub gayrı bir yerde istimâ' olunmaya deyü mestûr ve mukayyed bulunmağın 'ahid-nâme-i hümayûn şurûtu mûcebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazan) sene 170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 184, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve kâdisına hüküm ki

Haleb'de vâkî' kâdî 'Alaeddin el- mâliki vakfının evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olan Ahmed zîde-kadruhu gelüb vakf-ı mezbûr müsekkifâtından Haleb nahiyesine tâbî' Bostan-ı Harire der-nezd-i buk'a-i tamamen deyü defter-i hakânide mukayyed Bostan Haleb sükkânından Sincâr oğlu hâcî Mehmed nâm kimesnenin bi'l-icâre 'uhdesinde olduğun murûr-ı eyyâm ve tedâvül-i şuhûd ve 'avâm-ı sin ile mülkiyyet üzere zabt itmek sevdâsında oldukda selefi müteveli-i sâbık zamanında taraf-ı vakfdan zabt için defter-i hakâni mûcebince emr-i şerîf sâdır olmuş iken Haleb'de sâkin müderrisinden mevâlî-zâde es-seyyid Ahmed efendi demekle ma'rûf kimesne ile ittifâk hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i şart-ı vâkıf zabtına mûmâna'at ve mezbûr ziyâde gaddâr ve cebâbireden olmağla mukâvemet mümkün olmadığın bildirüb bostan-ı mezbûr ber-mûceb-i defter-i hakâni vakfiyyet üzere taraf-ı vakfdan zabt itdirilüb mezbûru hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i şer'-i şerîf mülkiyyet iddî'âsıyla müdâhale ve mûmâna'at itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkafa mürâca'at olundukda Haleb nahiyesinde vakf-ı kâdî 'Alaeddin el-mâliki yazıldığı mahalde Bostan-ı Harire der-nezd-i buk'a-i tamamen bostan-ı mezkûr kadimden vakf olub kayd olmağla ve ba'de'l- nehci ila kayd-aver vakfiyyet üzere tasarruf olunu geldiğine a'yân-ı vilâyet şehâdet idüb defterlerde mukayyed olmağın defter-i cedide kayd olundu deyü mestûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hakâni mûcebince şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazan) sene 170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 184, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Bosnevî Hüseyin zîde-kadruhu südde-i sa'âdetime mühürlü 'arzuhal gönderüb Haremeynü'-ş-Şerifeyn evkafından Yeni İl hassı aklâmından Com Bahadırlısı ve Karkın cemâ'atleri re'ayâlarını bundan akdem Kilis mutasarrıfının nehb ve gâret eyledüğü devvâb-ı mevâşileri gerü red ve tahsili bâbında sâdır olan emr-i şerîf sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin mûmâ-ileyh tarafına iblâğ itmekle müşârû'n-ileyh tarafından ihzâr-ı hak ve murâfa'a-i şer' olunmak murâd olundukda Kilis mutasarrıfı 'adem-i itâ'ati izhâr eyledüğünden gayrı emr-i şerîfimde isimleri mestûr dört nefer kimesneleri dahi terâfû'-i şer'e göndermemekle tekrar vezîr-i müşârû'n-ileyh tarafından buyruldu ve mübâşir ta'yîn oldukda yine itâ'at itmeyüb mürâfa'adan tekevvül ve ahz ve gâret eyledüğü eşyâ ve mevâşileri red ve teslimden ile ve metâ' ve Haremeyn-i Şerifeyn re'âyâsı fukaraları şerr ve mazarratdan ve kemâl-i tasallutu havflarından vatan-ı kadimelerin terk ve etrafa müteferrik ve perişân olub bu keyfiyet ve vahşet-i sâ'ir Haremeyn re'âyâsına sirâyet eyledüğünden gayrı mahsulünün tahsilinde dahi kemâl-i 'usret-i külli ve ta'tiline bâ'is olacağı aşikâr olduğun bildirüb Kilis mutasarrıfı paşa-yı mûmâ-ileyh

divân-ı Halebü'ş-Şehbâ'ya ihzâr ve terâfû'-i şer' olunmak bâbında müceddeden fermân-ı 'âlişânım sudûrunu istid'â-yı 'inâyet itmegin paşa-yı mûmâ-ileyhin vekil-i şer' isî Haleb'e ihzâr ve hüsemâsıyla terâfû'-i şer' ve ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 1170 (Mayıs sonları/ Haziran başları 1757)

Sayfa No: 185, Hüküm No: 1

Haleb kâdisına hüküm ki

Şâhbender zâde Mustafa ağa dimekle ma'rûf kimesne südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb Haleb sancağında ve Haleb kazâsına tâbi' 'Abtîn nâm karye ve gayriden bâ-berât-ı 'âlişan ze'âmete mutasarrıf Mehmed Şâhin nâm za'im ze'âmetinin baş kalemi olan sâlifü'z-zikr 'Abtîn karyesi bin yüz altmış beş senesinden yetmiş yedi senesine gelince beher sene ze'âmeti mültezimi tarafına yüzer guruş edâ ve teslim etmek üzere on iki sene ber-tahvîl ile bin iki yüz guruşa buna iltizâm bu dahi şurût-ı mezkûre üzere der-'uhde ve iltizâm etmekle karye-i mezbûre sinîn-i merkûmede zabt ve rabt ve vâki' olan mahsul ve rûsumu kânun ve defter mücebince ahz ve kabz itdirilüb za'im-i mezkûr mültezimi taraflarından ve taraf-ı aherden müdâhale ve mu'âraza olunmamak için yedine memhûr ve ma'mûl bih zabt temessükü virildüğün bildirüb yedinde olan temessükü mücebince kendüye zabt itdirilüb muğâyir-i temessük aheri bir dürlü dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin temessükü mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 185, Hüküm No: 2

Haleb kâdisına hüküm ki

Sülehadan eş-şeyh Mahmud zîde-salâhu südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb bu Halebü'ş-Şehbâ'dan vâki' 'alây-ı 'Ali ibnü'ş-şihâbi Ahmed ibnü'n-nâsri Mehmed eş-şihâbi vakfından olmak üzere yevmî altı akçe vâzife ile iki 'aded cüzhânlik cihetlerine hala berât-ı şerifimle mutasarrıf olub edâ-yı hizmet idüb berâtı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazifesini vakf-ı mezbûr mütevellisi olub kazâ-i mezbûrda sâkin Şahne oğlu Ahmed dimekle ma'rûf kimesneden talep eyledikde vakf-ı mezbûrda müsâ'ade var iken tama'-ı hamından nâşi iki seneden berü vormeyüb zimmetinde müctemi' olduğun bildürüb berât-ı mücebince hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğu vazifesi güzeşesiyle müteveli-i mezkûrdan alıvirilüb bi-vech-i şer' i te'allül ve nizâ' itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden ma'rifet-i şer'le güzeşte-i 'ulûfesi aluvirilmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 185, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

'Ali nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde 'ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerif kimesneye vaz' ve te'addisi olmayub ve üzerine dahi şer'en bir nesne sâbit olmuş değil iken yine Haleb sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden a'yânlık iddi'âsında olan İbrahim efendi dimekle kimesne kendü halinde olmadığından nâşi bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerif fuzuli bunun menzilin basub derûnunda mevcûd bin yüz guruşluk eşyâsını gasben ahz eyledüğünden gayri zevci ve kâynvâlide (boş) ve (boş) ve (boş) nâm Hatunları darb-ı şedid ile darb eyledüğünden ma'âda bunu ve mezbûreler için menzil-i mezkûrdan ihrâc idüb ve menzil-i mezbûru ben zabt iderim deyü hilâf-ı şer'-i şerif te'addi ve rencideden hali olmaduğun bildürüb şer'le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerif ve bi-gayri hak fuzûlen ve gasben ahz eyledüğü ol mikdâr guruşluk eşyâsı aluvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 185, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Haleb sâkinelerinden (boş) nâm Hatun gelüb Haleb sükkânından Bâzîrgân zümresinden babası el-hâc Şa'bân nâm kimesne yüz altmış (boş) senesinde fevt olub ve verâseti mezbûre ile Haleb'de sâkine diger kız karındaşına ve vâlideleri (boş) nâm Hatuna münhasıra olmağla kız karındaşı mezbûrenin Haleb'de sâkin zevci çorbacı zâde seyyid 'Osman nâm kimesne zevcesiyle yek-dil ve müteveffâ-yı mezkûrun terekesinden iki bin gurus akçe ile üç bin res ganemini fuzuli ahz ve zabt etmekle merkumdan hisse-i irsiyesini taleb eyledikde bi-vech-i şer'i virmekde te'allül ve muhâlefet üzere olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerife virildüğün ve tarafından zevci seyyid el-hâc Mehmed Kemâl'i zîde- şerefehuyu vekil eyledüğün bildürüb fetvâ-yı şerife mücebince şer'le görülüb meblağ-ı mezbûrda ve ganemden hisse-i irsiyyesi tahsîl ve vekiline alıvirilüb bi-vech-i şer'i ve muğâyir-i fetvâ-yı münîf te'allül itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 186, Hüküm No: 1

Antakya kâdısına hüküm ki

El-hâc Hasan zîde-kadruhu gelüb havâs-ı hümayûnumdan ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu Haleb sancağında Antakya kazâsı muzâfâtından Kuseyir nahiyesine tâbi' karye-i Kal'au'l-Kuseyir ve mezra'a-i Fermadâne der-nezd-i karye-i Kal'au'l-Kuseyir ve mezra'a-i Asbâlu der-nezd-i karye-i mezbûre ve mezra'a-i Sâbuniye der-nezd-i karye-i mezbûre deyü defter-i hâkânide mukayyed karye ve mezârî'in mürur-ı eyyâm ile hudûdları bozulub nâma'lûm olduğundan ba'zı kimesneler hilâf-ı defter-i hâkânî bizimdür deyü tasallut ve ta'arruzdan hâli olmadıkların bildürüb ol bâbda emr-i şerifim sudûrunu istid'â ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukda Kuseyir nahiyesine tâbi' karye-i Kal'au'l-Kuseyir ve hasıl-ı kısm-ı mine'l-hums ve tahtında hinta ve resm-i çift yekûn ma' gayruhu iki bin üç yüz seksen dokuz akçe ve yine mezra'a-i Fermadâne der-nezd-i karye-i Kalæu'l-Kuseyir ve hâsıl ma' zeytun rûsumâtı iki bin beş yüz akçe ve mezra'a-i mahal der-nezd-i karye-i mezbûre ve hâsıl ma' haraç-ı eşcâr ve resm-i asiyâb bin otuz akçe ve mezra'a-i Asbalu der-nezd-i karye-i mezbûre hâsıl üç yüz akçe ve yine mezra'a-i Sâbuniye der-nezd-i karye-i mezbûre hâsıl yüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde havâs-ı hümayûnum mülhakâtından olmak üzere tahrir olunub sâlifü'z-zikr karye ve mezârî' merkûmenin hîn-i tahrirde havâli-i hudûdları tahrîr olunmamağla mahallinde mu'ârizlarıyla mürâfa'a-i şer' ve 'arz ve i'lâm olunmak üzere emr-i şerifim tahrîri için bi'l-fi'l defter emini olan Mehmed Râkım dâme-mecduhu 'arz itmegin 'arzı mücebince mahallinde şer'le mürâfa'a ve i'lâm olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 186, Hüküm No: 2

Haleb monlâsına hüküm ki

İbrahim zîde-kadruhu gelüb mûmâ-ileyhin müteveli-i kâimmakâmı olduğu Haleb'de vâki' müteveffâ sadr-ı esbak Ahmed Paşa'nın binâ eyledüğü çeşmenin günde altı sa'at câri olan kadîmi suyuna dahl icâb itmez iken suyu mecrâ-yı kadiminden ihraç ve ahire icrâ itdirüb çeşmenin ta'tiline ve ahâlinin müzayakalarına bâ'is olduğun bildürüb ol su kadîmisi üzere günde altı sa'at çeşme-i mezkûre icrâ itdirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i kadîm dahl ve ta'arruz itdirilmeyüb men' ve def' bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görülüb

mecrâsı inhâ ounduğu üzere ise şart-ı vâkıfı şurûtuyla mahalline icrâ itdirilüb muğâyir-i şurût-ı vakfiyye suyuolcuların ve aherin hilâf-ı şer' müdâhaleleri men' ve def' olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 186, Hüküm No: 3

Üstte şerh: “ *İş bu emr-i şerîf gerü gelüb battalda hıfz ve tashih olunduğu üzere zîrde kayd olunmuşdur*”.

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

‘Asiyle nâm zımmî südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb medine-i Halebü’ş-Şehba’da mutavattın ehl-i zimmetden Rum ve Ermeni ve Suryani ve Maruni re‘âyâsının tekâlif ve sâ‘ir umûr ve hususların r’uyet için taraflarından vekilleri olmağla bir senesinden berü cümle koca başları ma‘rifetiyle umûrların görüb be-şartü’r-rücû‘ emrleriyle tekâlif ve sâ‘ir umurlarına kendü mâlından harç ve sarf eylediği akçenin hesâbı görüldükde Rum ve Süryânî ve Mârûni tâ‘ifesi zimmetlerinde zuhûr iden akçesini edâ ve teslîm idüb lakin Ermeni tâ‘ifesi zimmetlerinde zuhûr iden iki bin dört yüz elli iki gurus ba‘zı kimesnelere istinâden virmekde te‘allül ve muhâlefet ve mesfûrların koca başlarıyla mürâfa‘a-i şer‘-i şerîf olduklarından ol mikdâr gurus hükm birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iyye virilmiş iken yine edâda te‘allül ve muhâlefet ve gadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb hüccet-i şer‘iyye mücebince şer‘le görölüb ber-vech-i muharrer zimmetlerinde sâbit olan ol mikdâr gurus hakkı tahsîl ve bilâ-kusûr alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere şer‘le tahsîl olunmak bâbında için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 187, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve İdlîb ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İhtiyâr berber el-hâc Mustafa dimekle ma‘rûf kimesne gelüb bu İdlîb kasabası sâkinlerinden olub berberlik ile te‘ayyüş idüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve te‘addisi olmayub ve kimesneye dahi deyni ve kefâleti ve üzerine dahi şer‘en bir nesne sâbit olmuş değil iken İdlîb sükkânından ashâb-ı iğrazdan (boş) ve (boş) nâm kimesneler bunun üzerine musallat ve sende alacağımız vardır deyü bi-gayri hak akçe talebiyle bunu ta‘cîz ve rencideden hali olmadıkların bildürüb merkûmların bi-gayri hak akçe talebiyle zâhir olan müdâhale ve te‘addileri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 187, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Hâcegân-ı divân-ı hümayûndan sâbika cebeciler kâtibi olan Ahmed zîde-mecduhu ile mûmâ-ileyhin Haleb ve Kilis sancaklarında Cebel-i Barişa ve gayri nâhiyelerde Hafserce nâm karye ve gayriden divân-ı hümayûnum kalemi kitâbeti gedüğü ilhâkıyla berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu icmâllü serbest ze‘âmeti karyeleri re‘âyâları südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb sâlifü’z-zıkr Hafserce ve tevâbi‘i karyeleri re‘âyâları üzerlerine edâsı lazım gelan ‘avâriz ve imdâd-ı hazariyye ve sâ‘ir emr-i şerifimle vâki‘ tekâliflerin cem‘ine me‘mûr olanlara ve a‘şâr-ı şer‘iyye ve sâ‘ir hukûk ve rusûmların dahi kanun ve defter mücebince mûmâ-ileyhin tarafından subaşısına edâ idüb bir dürlü rencide olunmaları icâb itmez iken hala Haleb muhâsılı Mehmed ağa dimekle ma‘rûf kimesne mücerred celb-i mâl ve ızrâr kasdıyla nefsi Hafserce re‘âyâlarının üzerlerine tasallut ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-emr-i münif ve muğâyir-i kanun birer bahâne ile tecrîm ve külli akçelerin alub mûmâ-ileyhin ze‘âmeti re‘âyâsının perakende ve perişan olmalarına bâ‘is ve za‘âmeti mahsûlünün kesr ve noksan terettübüne bâdi olduğun bildürüb fî-ma-ba‘ad muhâssıl-ı mezbûr Mehmed’in hilâf-ı şer‘-i şerîf ve

bilâ-emr-i münif ve muğayir-i kanun ol vecihle olan müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin kanun üzere 'amel olunmak yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 187, Hüküm No: 3

Ber-vech-i mâlikâne Kilis ve A'zâz sancakları mutasarrıfı ve (boş) kâdisına ve Kilis nâ'ibiene hüküm ki

Kilis sükkânından sâdât-ı kirâmdan kazzâz zâde seyyid Mustafa zîde-şerefehu gelüb bunun Kilis sükkânından Mehmed ağa dimekle ma'rûf kimesne ve hazinedârı Süleyman nâm kimesneler zimmetlerinde birbirleri kefaletleriyle ber-mûceb-i temessük bin yüz elli dokuz senesinden berü bin iki yüz gurus alacak hakkı olub taleb eyledikde bi-vech-i şer'i edâda muhâlefet ve ğadr murâd eyledüklerin bildürüb ber-mûceb-i temessük mezbûrların zimmetlerinde olan hakkı tahsîl ve alıvirilmek bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallindeşerle görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 187-188, Hüküm No: 4

Üstte Şerh: “ Bundan sonra Rumeli kâdi 'askerinin i'lâmıyla emr-i şerîf sâdır olub İngiltere defterine kayd olunmuşdur.” Fî evâhir-i L (Şevval) sene 171 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1758)

Haleb vâlisine İskenderun nâ'ibiene hüküm ki

Payas iskelesi tüccârı taraflarından zıkr-i ati husûsda vekâlet iddi'â iden Musa nâm kimesnenin 'arzuhalinde mestûr bi'l-fi'l re'isü'l-küttâbım olan el-hâc Ebubekir dâme-mecduhunun i'lâmı yazusunda husûs-ı mezkûr için tasrih olunduğu üzere senedâta ve virilen hüccet-i şer'iiyyeye nazar ve ihticâca salâhiyeti vukû'undan sonra şer'en iktizâsı olunmak için sâdır olan fermân-ı 'âliye imtisalen leh cümlesine nazar olundukda Payas iskelesi tüccârı Dimyat iskelesinden yigirmi dört bin yedi yüz doksan yedi gurusluk pirinç ve kahve ve emti'a-isâ'irelerini bir kıt'a müste'min Françe sefinelerinden Estabân nâm kapudânın kalyonuna tahmîl ve Payas'a gelür iken kurbunda vâki' Ayas gal'ası limanından Sânder Dâmzene nâm müste'min İngiltere kapudânı sefine-i mezkûreyi üç pâre top ile darb ve sefine ve emti'a-i mezkûreyi iğrâk ve itlâf itmekle tüccâr-ı mezbûrun sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Mevlana Yunus zîde-'ilmuhusun imzâ ve hateminle haviye iş bu sene-i mübâreke cemâziye'l-ahirinin gurreti târihiyle müverrehe hüccet mücebince huzurunda İskenderun'da mukim mesfûr İngiltere kapudânının vekîl-i şer'isi Moron nâm kimesne ile murâfa'a ol vecihle te'addisi sâbit olub şer'en zımân lazım geldiğine virdigin hüccette mestûr olduğu üzere ehl-i islâmdan on altı nefer ve ehl-i zimmetden altı nefer tüccârın müdde'âları olan mallari kıymetleri olmak üzere zıkr olunan meblağ-ı mezbûr yigirmi dört bin yedi yüz doksan yedi gurusdan her bir tâcirin mâlî ne mikdar gurus olduğu hüccet-i mezkûrda tasrih olunmayub ber-mûceb-i kâ'ime deyü tahrîr olunmağla her birinin mikdârı maktûbu hüccet-i mezkûreden müstefâd olmadığından ma'âda tüccâr-ı mezbûrunun iki nefer şahidleri Sânder Dâmze nâm İngiltere kapudânının mevki'-i mezkûrda mesfûr Estebân kapudânın kalyonuna üç pâre top urmağla kalyonu ve emvâl-i tüccârı iğrâk eyledi deyü şehâdet idün emvâl-ı müstehlikenin mikdârı şehâdetinde zıkr olunmamağla şer'en sübuta muhtaç olub Frençelü ile İngilterelü beyinde tekevvün iden mu'âdâta binâ'en devlet-i 'aliyyem sularında ve kal'a topu altında ve limân ve cezâyir civarlarında kalyon ve sefâyin-i sâ'ireleri birbirlerine ta'aruz ve cenk ve harb misüllü vaz' ve hareketden men' ve tahzîr olunuz mütenebbih olmayub rızâyı hümâyûnuma ve evâmir-i 'aliyyeme muhâlefet devlet-i 'aliyyem sularında top altında ve cezâyir ve limân derunlarında alındığı ve tüccâr tâ'ifesine îsâl-ı zarar ve hasâretleri sâbit olan sefine kangı limâna varır ise ahz ve sefinesi ve kendileri alıkonulub keyfiyetleri 'ala-vechü's-sihha i'lâm olunmak üzere nizâmı hâvi mufassal meşrûh iki kıt'a evâmir-i şerifem virildüğü divân-ı hümâyûnum

kaleminde mukayyed ve husûs-ı mezkûr için olan hüccet-i merkûmeyi musaddık mahallinden virilen ‘arzlar ve mahzarları **(Sayfa No: 188)** mezbûr Musa ibrâz idüb lâkin mezkûrun şer‘en iktizâsı sâlifü’l-beyân Françe kalyonunda tüccâr- mezbûrunun emvâl-ı müstehlikelerinin mıkdarı ve her birilerinin emvâl-ı mezkûreden hisseleri sübutuyla tazmin hakkında olan hüccet-i mezkûrenin mazmunu sâlifü’l-beyân İngiltere kapudânı mesfûr Sânder Dâmze muvâcehesinde veyâhud vekîl-şer‘isi muvâcehesinde vech-i şer‘i üzere sâbit olmağa mevkuf olduğun bi’l-fi’il Rumili kâdı‘askeri mevlâna Ahmed edâmallahu te‘âla fazâ‘ilehu i‘lâm i‘lâm itmegin mevlânâ-yı müşârü’n-ileyhin i‘lâmı mücebinece ba‘ade’s-sübûtu’ş-şer‘i müteveccih olan hakları tahsîl ve mûmâna‘at olunur ise ‘ahidnâme-i hümâyûn mücebinece ihzâr oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 188, Hüküm No: 1

Haleb mollâsına hüküm ki

Nesimi zâde es-seyyid Mehmed zîde şerefehu südde-i sa‘âdetime ‘arzuhal idüb hâlâ mahruse-i Halebü’ş-Şehbâ’da dâhil-i Bâbü’n-Nasr’da sâkine ‘Âişe Hatun bint-i Bektaş bin ‘Abdulkerim’in Sadri oğlu ve tarafından husûs-ı atiyü’l-beyânda vekîl olduğu ‘Ali Çelebi ibn-i ‘Abdullah ve İbrahim Çelebi ibn-i Cemâleddin dimekle ma‘rûf kimesneler şهادetleriyle cem‘-i yekûnu divân-ı hümâyûnumda ma‘kûd meclis-i şer‘de vech-i şer‘i üzere sâbit olan mezbûr Nesimi zâde es-seyyid Mehmed meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda Haleb tüccârından mahmiyye-i İstanbul’da sâkin Mir oğlu el-hâc Musa ağa dimekle mevsûf kimesne muvâcehesinde bin yüz kırk altı senesi şevvalinde mahrûse-i mezbûrede Mankise (?) mahkemesi nâ‘ibi es-seyyid Mehmed zîde-‘ilmuhu imzasıyla mumzî yedinde olan vakfiyye derununda beyân olunduğu üzere yine mahruse-i mezbûrede Şerif ‘Ali Mahallesinde vâki‘ ma‘lumü’l-hudûd ve’l-müştemilât vakf menzilin tasarrufu vâlidesi mü‘ekkile-i mezbûre sâkine Hatun’un kendü nefesine meşrute kendü vakfı olub hala hakk-ı tasarruf vâlidesi mezbûrenin iken merkûm el-hâc Musa menzil-i mezkûra bi-gayr-i hak vaz‘-ı yed itmekle kasr-ı yedine tanbîh olunmak bi’l-vekâle matlubumdur deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’l-istintâk mezbûr el-hâc Musa cevabında menzil-i mezbûr mü‘ekkile-i merkûme Hatun’un ber-minval-ı muharrer vakfi olduğu ma‘lûb olmayub ancak bir aher vakfdan istibdâl tarikiyle mâliki olan Câbiri dimekle ma‘rûf Ahmed efendi nâm kimesneden mülkiyyet üzere iştirâ eylediğinden sonra hala mahruse-i mezbûrede sâkin oğlum el-hâc ‘İsa’ya bey‘ eylemiş idim el-yevm menzil-i mezbûrda benim vaz‘-ı yedim olmayub hala oğlum merkûm el-hâc ‘İsa vâzi‘ü’l-yed olmağla müdde‘-i mezbûr es-seyyid Mehmed mahallinde menzil-i bundan vâzi‘ü’l-yed olan oğlum merkûm el-hâc ‘İsa ile mürâfa‘a olsunlar benim ‘alakam yokdur deyü ba‘de’t-takrîr müdde‘-i mezbûr es-seyyid Mehmed dahi menzil-i mezkûr için mahruse-i Halebü’ş-Şehbâ’da merkûm el-hâc ‘İsa ile kuzûr-ı şer‘de mürâfa‘a ve ihkâk-ı hak ve keyfiyeti ‘ala vukû‘a der-devlet medarıma ‘arz ve i‘lâm olunmak bâbında sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin sana hitâben fermân-ı ‘ali iltimâs eyledüğün a‘lemü’l-‘ülemâi’l- mütebahhirin bi’l-fi’il Rumili kâdı‘askeri olan mevlâna Ahmed edemallahu te‘ala fezâ‘ilehu i‘lâm itmegin i‘lâmı mücebinece ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 188, Hüküm No: 2

Üstte Şerh: “ Müdde‘-i mezbûrân İbrahim ve ‘Ali’nin katl olunan karındâşları pazara giden hâcî Mustafa’nın üzerinde mevcûd iki bin gurus ile iki res at ve sâ‘ir eşyâsı için mahallinde mübâşir ma‘rifetiyle ihkâk-ı hak olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfîm hâsımları olan Haleb serdârı İbrahim ve Es‘ad Paşa kethüdâsı muvâcehelerinde kırâat olundukda serdâr-ı merkûm bu hususda veçhen-mine’l-vücûh haberim yokdur deyü takrir ve kethüdâ-yı mezbûr dahi cevâbında mezbûr hâcî

Mustafa'nın gerçi hayyen ahz olunub Haleb'e geldiğinde katl olunub lakin emvâlinden haberim yokdur deyü inkâra ibtidârın huzûr-ı şer'e terâfû' için da'vet olundukda kethüdâ-yı mezbûr terâfû'den tekevîl eyledüğünü nâtik Haleb kâdısı mevlanâ Mehmed Emin Efendi'nin vârid olan 'arzı hıfz olunmağla mazmunu bâ-fermân-ı 'ali şerh virildi." Fî 18 Râ (Rabiu'l-evvel) sene 171 (Kasım sonları/ Aralık başları 1757)

Haleb mollâsına hüküm ki

İbrahim ve 'Ali nâm kimesneler gelüb mezbûrânın karındaşları bazara giden hâcî Mustafa dimekle ma'rûf kimesne Şeyh düstur-ı ekrem müşir-i efham nizâmü'l-âlem nâzımı menâzimü'l-ümem vezîr-i a'zâm ve vekîl-i mutlak kav'îü'l-himem sûtûde Ragıb Mehmed Paşa edâma'llahu-te'âlâ iclâlehu vezâif-i bi'l-te'yîd-i iktidârehu ve ikbâlehunun on beş seneden mütecâviz hidmetinde emekdârlarından olub müşârü'n-ileyh sadâret-i 'uzmâ için Asitâne-i 'Aliyyeme esnâ-yı 'azimetinde karındaşları mezbûrun Haleb ahalisinden ma'lûmü'l-ism kimesneler zimmetlerinde alacak hakkı olmaktan nâşi akçelerini almak için kalkup akçesin aldıktan sonra iş bu sene-i mübâreke de iki r'es at ve bir nefer gulamı ile emîrû'l-ümerâû'l-kirâm Kilis sancağı mutasarrıfı Hasan dâme-ikbalehu tarafına 'âzim oldukda Haleb'de sâkin serdâr İbrahim nâm kimesne tama'-ı hamından nâşi Haleb vâlisi kethüdasıyla yek-dil ve karındaşları mezbûr ta'kîb ve Baş Köy nâm mahalde kapusuz olmak zu'müyle 'illet ile bî-gayri-hak katl ve üzerinde mevcûd iki bin gurus ve iki res at ve bir nefer gulam ve bi'l-cümle eşyasın ahz ve zabt ve veresesî zuhûr ihtimâliyle bir mahalde hıfz eyledüğün bildürüb ol bâbda emr-i şerîfîm ricâ itmegin mahallinde şer'le ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1170 (Haziran sonları/ Temmuz başları 1757)

Sayfa No: 188, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Çukacı hâcî Salih nâm kimesne 'arzuhal idüb Haleb'de sâkin dört tâ'ife zimmîlerin vekilleri olan Melkon veled Erâkil ve 'Abdulbur ve Fahas veled Yekob ve Anton veled Çerçis ve Çebur veled Habir ve Yusuf veled 'Andar nâm zimmîler zimmetlerinde cihet-i şer'den bin yüz altmış (boş) senesinde beş yüz elli gurus alacak hakkı olub defa'âtiyle taleb ve almak istedikde mesfûrların ba'zı zî-kudret ve mütegalibeden kimesnelere istinâdları olmakdan nâşi hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve muhâlefet ve ibtal-ı hak ve gadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb şer'le görölüb mesfûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve kendüye alıvirilüb te'allül ve te'addüd itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 189, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

El-hâc 'Ömer bin Hamdun nâm kimesne gelüb medine-i Haleb mahallâtından Zukaku't-Tahdülteynü'l- bend Yukiye Mahallesinde vâki' bir bâb menzile hâcî Süleyman nâm kimesne mutasarrıf iken buna bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve menzil-i mezbûrun derûnundan kadîmü'l-eyyamdan berü cereyân iden su ile bu ve Mahalle-i mezbûre ahalileri ber-vech-i iştirâk şurb ve intifâ' idüb dahl olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûr ahalisinden ashâb-ı iğrazdan ba'zı kimesneler ol suya mukaddemâ müdahale eyledüklerinde menzil-i mezbûre mutasarrıf mezkûr Süleyman'ın yedinde olan hüccet-i şer'iyye mücebince te'addileri men' olunmak üzere emr-i şerîfîm sâdır olmuş iken muğâyir-i emr-i şerîf yine Mahalle-i merkûm ahalisinden ashâb-ı iğrazdan (boş) ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler müdâhale ve te'addiden hali olmadıkların ve hüccet-i şer'iyyesi olduğun bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince 'amel olunub mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i kadîm

te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zikade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 189, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlâsına hüküm ki

Hannâ 'Asile nâm zımmî gelüb medine-i Haleb'de mutavattın ehl-i zimmet Rum ve Ermeni ve Süryânî ve Mârûnî re'âyâ tâ'ifelerinin tekâlif ve sâ'ir umûr ve hususların ru'yet için bâ-berât ve bâ-fermân-ı 'alî vekilleri olmağla bir seneden berü koca başları ma'rifetleriyle be-şartü'r-rücû' emr ile umurlarına ve vâride olan tekâliflerine kendü mâlından harç ve sarf eyledüğü akçenin cümle ma'rifetiyle ba'de'l-hesâb Rum ve Süryânî ve Mârûnî tâ'ifeleri hisselerine isâbet iden hakkını tamamen edâ idüb lakin Ermeni tâ'ifesi hisselerine isâbet iden iki bin dört yüz elli iki gurus hakkını ba'zı kimesnelere istinâden virmekte 'inâd ve muhâlefet birle şirrete sülûk eylediklerinde Rum ve Süryânî ve Mârûnî koca başları hazır oldukları halde Ermeni tâ'ifesi koca başlarından Kürkçü Kivork ve Mânîk oğlu ve İsmihun ve Saliman veled David ve David veled Peşâre ile mürâfa'a-ı şer'-i şerîf olduklarında meblağ-ı mezbûr iki bin dört yüz elli iki gurus hakkının edâsına üzerlerine hükm-ü şer'î olmuş ve yedine hüccet-i şer'iyye itâ ve edâsı için tenbîh olundukda yine edâda te'allül ve muhâlefet birle ğadre tasaddi ve hevâlarına tâbî' Derzi Erakil ve Derzi Ayus ve Kürkçü Arslan ve Eşgirâkob oğlu Minâs nâm müfsidlerin iğvâlarıyla hükm-ü şer'iyye dahi itâ'at itmeyüb hakkını ta'tîl eyledüklerin bildirüb hüccet-i şer'iyye mücebince şer'le görölüb mesfûrun zimmetlerinde bermüceb-i hüccet-i şer'iyye mahkûm-bih olan meblağ-ı mezbûr hakkı tamamen tahsîl ve alıvrilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere şer'le tahsîl olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zikade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 189, Hüküm No: 3

Sâbika Rişvân voyvodası ve ber-vech-i mâlikâne hala Kilis ve A'azâz mukata'aları mutasarrıfı Süleyman dâme-ikbâlehuya hüküm ki

Hala divân-ı hümâyûnum kaleminde beklikçi olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân el-hâc Mehmed Kudsi zîde-mecduhunun berât-ı âlişânımla mâlikâne 'uhdesinde olan tamkâ-yı livâ-i Maraş ve tevâbî'i mukata'ası mülhakâtından nefsi-i hısn-ı mansûrun ve kazâsının resm-i tamkâsı mukata'asının zabt ve iltizâmını yüz altmış dokuz senesinde iki yüz seksan gurus sen ki mîr-mirân-ı mûmâ-ileyhsin sana iltizâm ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûr tarafından kendüye edâ ve teslim olunub yetmiş senesi bedel-i iltizamına tarafından ta'arruz olunmak iktizâ itmez iken yetmiş senesi bedel-i iltizâmı için sana temessük virilmeksizin ve mûmâ-ileyhin ma'lumu olmaksızın tamkâ-yı mezbûrun yetmiş senesinin zabtını 'Abdulfettah nâm kimesneye tagallüben fuzuli ve hilâf-ı mu'tâd fûrûht ve iki yüz seksan gurus alub hala zimmetinde olmağla sene-i mezbûre mahsûben mukata'a-i mezbûrun temessükü mûmâ-ileyhin tarafından mahalline gönderildikde kimesne kabul itmeyüb Paşâ-yı mûmâ-ileyh voyvodalığı esnâsında mukata'a-i mezbûrun zabtını cebren fûrûht idüb akçesini almış idi deyü gönderilan temessük gerüye gönderilüb mûmâ-ileyhe ve mâl-ı mukata'aya ğadrın aşikâr ve meblağ-ı mezbûr tarafından ta'yîn eylediği vekîli (boş) zîde-kadruhuya tamamen edâ ve teslim eylemen bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Fî evâ'il-i Zâ (Zikade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 190, Hüküm No: 1

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb kâdısına hüküm ki

Çukacı el-hâc Sâlih nâm kimesne gelüb sūdde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb medine-i Haleb'de Felemenk konsolosu yanında berâtıyla tercümân olan Şerbân oğulları dimekle ma'rûf akça ve karındaşı Mihâil nâm tercümanlar zimmetlerinde cihet-i şer' den bin yüz altmış (boş) senesinde beş yüz gurus alacak hakkı olup defa'atiyle taleb ve almak murâd eylediğinde mesfûrlar bî-vech-i şer' i virmekde te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak ve ğadr sevdâsında oldukların bildürüb konsolosları ma'rifetiyle 'ahidnâme-i hümayûn mücebince şer' le görölüb mesfûrların zimmetlerinde teveccüh iden beş yüz gurus hakkı tamamen tahsîl ve alıvırılub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i 'ahidnâme-i hümayûn te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer' le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 190, Hüküm No: 2

Ber-vech-i mâlikâne Kilis sancağı mutasarrıfına ve kâdısına hüküm ki

Medine-i Kilis'de vâki' Cânbolad Beg câmi'-i şerifinin yevmi altı akçe vazife ile bi'l-fi'il berâ-ı şerifimle hatibi olan sulehâdan ve sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sülehâi's-sâlikin Seyyid Mehmed Emin zîde-salâhu gelüb hitâbet-i mezkûr vazife-i mersûmesiyle mâliye berâtıyla hala bunun üzerinde edâ-yı hizmet idüb muğâyir-i berât hitâbeti umuruna aherden bir dürlü müdâhale olunmak icâb itmez iken ashâb-ı iğrâzdan medine-i Kilis sâkinlerinden Köse Molla Halil dimekle ma'rûf kimesne muğâyir-i berât bunun hitâbeti umuruna müdâhale ve te'addiden hâli olmaduğun bildürüb hitâbet-i mezkûru yedinde olan berâtı mücebince buna zabt ve mezkûrun bilâ-sened ve bî-vech-i şer' i ol vecihle zâhir olan müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ ve hazine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda hitâbet-i mezkûr vazife-i mersûmesiyle Seyyid Mehmed Emin kasr-ı yedinden bâ-işâret-i 'aliyye bin yüz altmış üç senesi ramazanının beşinci günü diger Seyyid Mehmed Emin'e tevcih ve cûlus-ı hümayûn vâki' oldukda altmış sekiz senesi saferinin on sekizinci günü tecdîd-i berât ve hala mâliye berâtıyla üzerinde olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın kaydı ve yedinde olan berâtı mücebince zabt itdirölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 190, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Medine-i Haleb mahallatından Sâcdize Mahallesi sâkinlerinden 'Ömer nâm kimesne gelüb bunun Mahalle-i mezbûre toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarrufunda hâne-i 'avârıza bağılu tekâlif icâb ider bir bâb ednâ menzili olmağla üzerine edâsı lazım gelen 'avârız ve sâ'ir emr-i şerifimle vâki' tekâlifden hîn-i tevzi'de cânib-i şer' den virilan mumzî ve mahtûm tevzî' defteri mücebince tahammülüne göre hissesine isâbet ideni Mahalle-i mezbûre ahalileriyle ma'en edâ idüb kusûru olmayub tahammülünden ziyâde tekâlif mutâlebesiyle bir dürlü te'addi ve rencide ve remîde olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûre ahalilerinden mütegalibe ve cebâbireden ba'zıları kana'at itmeyüb bunun üzerine tahammülünden ziyâde tekâlif tahmîl ve cebren tahsîl idüb ziyâde ğadr ve te'addi ve mezbûrların te'addilerine bir dürlü liyâkat olmayub ahvâli diger gün olduğun bildürüb 'avârız ve sâ'ir emr-i şerifimle vâki' tekâlifden mumzî ve mahtûm tevzî' defterleri mücebince tahammülüne göre hissesine isâbet ideni edâ eyledükden sonra mezbûrlara tahammülünden ziyâde tekâlif tahmili ve te'addi ve rencide itdirölmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 190, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Medine-i Haleb mahallatından Sâcdize Mahallesi sâkinlerinden 'Ömer nâm kimesne gelüb bunun Mahalle-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda hâne-i 'avârıza bağılu tekâlif icâb ider bir bâb ednâ menzili olmağla üzerine edâsı lazım gelen 'avârız ve sâ'ir emr-i şerifimle vâki' tekâlifden hîn-i tevzi'de cânib-i şer'den virilan mumzî ve mahtûm tevzî' defterleri mücebince tahammülüne göre hissesine isâbet ideni Mahalle-i mezbûre ahalileriyle edâ idüb kusûru olmayub tahammülünden ziyâde tekâlif mutâlebesiyle bir dürlü te'addi ve rencide olunmak icâb itmez iken Mahalle-i mezbûre ahalilerinden mütegalibe ve cebâbireden ba'zıları kana'at itmeyüb bunun üzerine tahammülünden ziyâde tekâlif tahmîl ve cebren tahsîl idüb ziyâde ğadr ve te'addi ve mezbûrların te'addilerine bir dürlü liyâkati kalmayub ahvâli diger gûn olduğun bildürüb 'avârız ve sâ'ir emr-i şerifim vâki' tekâlifden mumzî ve mahtûm tevzî' defterleri mücebince tahammülüne göre hissesine isâbet ideni edâ eyledükden sonra mezbûrlara tahammüllerinden ziyâde tekâlif tahmili ile bunu te'aadi ve rencide itdirilmeyüb ol vecihle zâhir olan te'addileri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin kânun üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 190, Hüküm No: 5

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına hüküm ki

Haleb sâkinelerinden (boş) nâm Hatun gelüb karındaşı Hâcî Mehmed nâm kimesne babaları Bâzırgan el-hâc Şa'bân nam kimesnenin hayatında bin yüz altmış (boş) senesinde ticaretde i' mâl için def'a def'a ahz eyledüğü ma'lûmu'l-mikdâr akçeyi edâ ve teslim itmedin babaları mezkûr fevt olub verâseti mezkûr Hâcî Mehmed ile mezbûreye ve diger kız karındaşlarına ve validelerine münhasıra olub ve meblağ-ı mezkûr ırs-ı şer'le ba'de'l-intikâl zimmetinde iken doksan gün mürurunda mezkûr Hâcî Mehmed dahi fevt olmağla terekesini Haleb'de sâkin dâmadı Hâcî Ahmed nâm kimesne ahz ve kabz eyleyüb mezbûre dahi meblağ-ı mezkûrdan hisse-i irsiyyesini taleb eyledükde hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve külli ğadr olduğun ve tarafından zevci Seyyid Mehmed Kemâli zîde-şerefehuyu vekîl eyledüğün bildürüb şer'le görölüb babaları müteveffâ-yı mezbûran müntekil ber-vech-i muharrer karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi terekesini kabz iden merkûm Hâcî Ahmed'den tahsîl ve vekiline alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkâde) sene 170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 191, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Payas ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Hasan nâm kimesne gelüb bunun el-hâc Halil nâm kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde cihet-i karz-ı şer'den dört yüz yigirmi gurusı alacak hakkı olmağla kable'l-ahz mezbûr hâcî Halil fevt olub meblağ-ı mezbûr zimmetinde kalmağla terekesin kabz iden İstanbul sâkinelerinden zevcesi Elif nâm Hatundan taleb ve almak murâd eyledükde dürlü tezvîrâta salike ve ğadr sevdâsında olduğun bildürüb şer'le görölüb alıvirilmek bâbında istid'â-yı inâyet ve mezkûr Bostânî Hasan mahfel-i şer'de vilâyet-i Anadolu'da Payas'da vâki' Üzeyir begi el-hâc 'Ali'nin kethüdâsı iken bundan akdem vefât iden el-hâc Halil bin 'Abdullah'ın veresesinden sevce-i metrukesi Elif bint-i Mehmet nâm Hatun muvâcehesinde bin yüz altmış dört senesi muharreminin yigirmi ikinci günü zurgancılar hânında es-seyyid el-hâc Ebubekir'in odasında müteveffâ-yı mezbûr el-hâc Halil'e hayatından mâlından dört yüz yigirmi gurusı ifrâz ve teslim ol dahi istikrâz ve tesellüm ve kabz idüb

meblağ-ı mezbûru kable'l-edâ fevt olmağla zevcesi mezbûrenin vaz'-ı yed eyledüğü tereke-i vâfiyesinden hala taleb iderim deyü da'vây itdikde ol dahi cevabında deyn-i mezkûru ve müteveffâ-yı mezbûrun bi'l-cümle terekesi sâlifü'z-zikr Payas'da olmağla tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yedini bi'l-küllîye inkâr itdikde müdde-i-i mezbûr ber-vech-i muharrer deyn-i mezkûru şehadetleriyle makbule olan hala zuğurcular hâncısı Mehmed Ağa bin Mehmed ve Mustafa Ağa bin İbrahim dimekle ma'rûf kimesneler şehadetleriyle muvâcehesinde vech-i şer'i üzere ba'de'l-isbât müdde-i-i mezbûru Bostânî Hasan zevcesi mezbûrenin tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yedini bu tarafda isbâta kâdir olmayub mahallinde tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yedleri mütehakkik olan hasm-ı şer'i muvâcehesinde ber-vech-i şer'i sâbit olan hakkının tahsili bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâsında olduğu kıdvetü'l-'ulemâ-i'l-muhakkikîn hala Rumili kâdî'askeri şer'yâncısı olan mevlâna İsmâ'il zîde-'ilmuhu i'lâm itmegin i'lâmı mücebinece şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 191, Hüküm No: 2

İdlim kâdisına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan Seyyid Mehmed zîde-şerefehu gelüb bu diyâr-ı aherde iken İdlib kasabası sâkinlerinden Hicâzî ibn-i Huruş ve Hasan ibn-i Hirkânî nam kimesneler birbirleriyle yek-dil ve bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayri hakkın ve bilâ-subût-ı şer'i bunun kasaba-i mezbûrede vâki' mutasarrıf olduğu hânesin basub iki şûtil zeytununu fuzuli alub ziyâde ğadr ve te'addi eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerifesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerifesi mücebinece şer'le görölüb mezbûrların fuzuli ve bilâ-subût-ı şer'i aldıkları kırkar guruş kıymetlü iki şûtil zeytunu ber-müceb-i fetvâ-yı şerife alivirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 191, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezîre Ma'aratü'l-Mısırın ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Kıdvetü'l-'ulemâ-i'l-mühakkikin İdlib kazâsında me'zûn-ı bi'l-iftâ Seyyid Yasin ibn-i Kâmilî zîde-'ilmuhu gelüb İdlib kasabası sükkânından bunun karındaşı Seyyid Şeyh Hüseyin bin yüz altmış (boş) senesinde fevt oldukda emvâl ve eşyâsını ırs-ı şer'le müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi (boş) nâm Hatun ile sağır oğlu (boş) nâm sabiye intikâl ve bu taraf-ı şer'den sabi-i mezbûrun vasisi ve vâlidesi mezbûrenin vekîl-i şer'isi olub müteveffâ-yı mezbûrun ber-müceb-i hüccet-i şer'iyye ve temessükât-ı sahihe ile Haleb eyâletinde vâki' Ma'aratü'l-Mısırın kasabasında sâkin el-hâc 'Ali ve el-hâc Yusuf ve Seyyid el-hâc 'Ömer ve el-hâc Yasin ve Mustafa'nın ve sâ'ir ma'lûmu'l-esâmi kimesneler zimmetlerinde bir def'a bin guruş ve bir def'a dahi beş yüz on üç guruş ki cem'an bin beş yüz on üç guruş alacağı olmağla kable'l-ahz fevt ve meblağ-ı mezbûr be-hasbü's-şer' verese-i mezkûreye intikâl itmekle bu dahi vekâleten ve vesâyeten meblağ-ı mezbûru taleb eyledikde edâdan imtinâ' ve ğadr murâd eyledüklerin bildirüb meblağ-ı mezbûr merkumundan ve kefillerinden şer'le tamamen tahsîl ve verese-i merkûme için buna alivirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 192, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Haleb eyâletinde vâki' Mevlana (boş) kâdılarına hüküm ki

Sadr-ı a'zâm çukedârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Mehmed zîde-kadruhu gelüb bunun Gürkan mukata'asından Reyhanlu cemâ'atinden Mustafa kethüdâ ve Mürsel oğlu Halil ve hâcî

‘Osman ve hâcî ‘Abdurrahman nâm kimesneler zimmetlerinde cihet-i şer‘den ber-mûceb-i temessük bin yüz altmış (boş) senesinde bin gurus alacak hakkı olub mezkûrun meblağ-ı merkûmdan yüz elli gurusu edâ ve meblağ-ı bâkî sekiz yüz elli gurus hakkın taleb eyledükde hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘allül üzere oldukların bildürüb şer‘le görölüb mezkûrunun zimmetinde meblağ-ı bâkî sekiz yüz elli gurus hakkı tamamen tahsil ve bî-kusûr alıvrilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer‘le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 192, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Sen ki Haleb kâdısı mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ‘Abdullah zîdet-fezâ’ ilehusun südde-i sa‘âdetime mektub gönderüb Haleb kazâsı müzâfâtından Cebel-i Sem‘an nahiyesine tâbi‘ Nigâvile nâm ahalileri birkaç seneden berü za‘af hâle mübtelâ olub ba‘zı kimesnelere olan duyûn-ı ‘atîkeleri iş bu sene-i mübâreke mevcûdlarından îfâsı me‘mûl iken sene-i mezbûrede bâ-emrullahu te‘ala kesret-i bürd ve kılet-i emkârdan nâşi mevrû‘âtları ve eşcâr-ı sâ‘ireleri bi‘l-küllîye muhterik olmağın her biri fakir ve ma‘dum ve bir akçe edâsında ‘usret ve ‘aczleri zâhir olmağla hallerine merhameten duyûn-ı ‘atîkeleri ma‘rifet-i şer‘le ba‘de‘l-hesâb yüz gurusdan beş gurus senede virmek üzere taksît ve tedric ile edâ itdirilüb ashâb-ı duyûn taraflarından ahz ve habs ve tazyik itdirölmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasına vâkî‘ hâli bi‘l-iltimâs ‘arz itmegin vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 192, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve ber-vech-i mâlikâne Kilis sancağı mutasarrıfına ve Haleb mollâsına ve Kilis kâdısına hüküm ki

Hulefâ-i Râşidinden fâruk-ı a‘zam hazret ‘Ömer bin el-hattâb radiyallahu ‘anhu ‘ırk-ı tâhirlerinden olub nefsi-i Kilis’de Fetâ Mahallesi sâkinlerinden kedvetü’s-sülehâ-i’s-sâlikin şeyh ‘Ömer halife veledes el-‘Ömeri zîde-salâhu gelüb Mahalle-i mezbûrede vâkî‘ müteveffa cediti şeyh Mehmed bin şeyh Süleyman el-‘Ömeri kuddise-sırrahü’l-‘azizin binâ-gerdesi olub evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olduğı şeyh Süleymanlu câmi‘-i şerîfinin yevmi beş akçe vazife ile tevliyeti evlâd-ı evlâdına ve erşed evlâdına şart olduğı vakfiyye-i ma‘mûl bihâsında mukayyed ba‘dehu yevmi üç akçe vazife ile hitâbet ve yevmi üç akçe vazife ile imâmet ve yevmi iki akçe vazife ile kitâbet ve yevmi iki akçe vazife ile hirâşet ve yevmi iki akçe vazife ile câbi ve yevmi ikişer akçe vazife ile üç mü‘ezzin ve yevmi bir buçuk akçe vazife ile nâzır ve yevmi bir akçe vazife ile imâm-ı sâni ve yevmi bir akçe vazife ile mu‘temed ve yevmi bir akçe vazife ile uğdâr ve sâ‘ir cihetlerini ‘azîz-i mûmâ-ileyh yine evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart eyleyüb lakin Mahalle-i mezbûrede ihrâk vâkî‘ olduğundan vakfiyye-i ma‘mûl bihâsı zâyî‘ olmağla ecânibden ba‘zı kimesneler hilâf-ı şart-ı vâkıf ba‘zı cihetlere ta‘arruz ve bir takrîb ile ‘arz alub üzerlerine berât itdirüb evlâd-ı vâkıfdan müstehak var iken ğadr itmeleriyle şart-ı vâkıf mücebince ‘amel olunmak için ahâli-i Mahalleden ve câmi‘-i şerîfin cemâ‘atinden sual ve vâkî‘ hâl beyân ve hüccet-i şer‘iyye olunub Anadolu muhasebesine kayd olunmasını bundan akdem iltimâs eyledüğüne binâen husûs-ı mezbûr tefahhus olundukda fi‘l-hakîka ‘azîz-i mûmâ-ileyh câmi‘-i mezkûru binâ eyledükde zikri mürur iden bi‘l-cümle cihetleri kendü evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ‘ale’s-seviye şart ve kayd eylediğın vukuf-ı tâmi olan ma‘lûmu‘l-esâmi bî-garez kimesneler ‘ala tarîkü’s-şehâde ihbâr ba‘dehu Kilis mahkemesinde mahfûz ve ma‘mûl-bih olan sicil-i mahfûza nazar olundukda hâl minvâl-i muharrer üzere vâkî‘-i mutabık olduğı zâhir olduğunu muş‘ir sene isnâ ve hamsin ve mi’e ve elf şa‘bânının gurreti târihiyle

müverreh Kilis nâ'ibi Mevlana 'Ali imzâsıyla mumzî ve hatemiyle mahtûm virilân bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye bâ-fermân-ı 'âli İstanbul kâdısı i'lâmı mücebince elli üç senesi muharreminin dördüncü gününde kayd olunub bir vecihle aherden dahl olunmak icâb itmez iken ba'zıları hilâf-ı şart-ı vâkıf ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyeye nizâ' eylediklerine binâen şart-ı vâkıf ve hüccet-i şer'iyeye mücebince 'amel olunub hilâf-ı şart-ı vâkıf ve muğâyir-i hüccet-i şer'iyeye dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında mukaddemâ istid'â ve hazine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın kaydı mücebince 'amel olunmak için Hudâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfûrunleh Sultan Mahmud Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildigin bildirüb tecdidin ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 193. Hüküm No:1

Haleb vâlisine Ma'arratü'l-Mısır ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İdlib'de kâ'immakâm-ı nakibü'l-eşrâf olan Seyyid Muhammed gelüb bunun Ma'arratü'l-Mısır kazâsına tâbi' Bire nâm karye sâkinlerinden 'Ali Mehmed ibn-i el-tuhân ve'l-hatîb Fahr ibn-i Haydar ve Hüseyin ibn-i el-mukallem ve sâ'ir ma'lûmmetü'l-esâmi kimesneler zimmetlerinde bâ-hüccet-i şer'iyeye birbirlerinin kefaletleriyle bin yüz altmış (boş) senesinden berü sekiz bin beş yüz gurus alacak hakkı olub taleb eylediğinde kemâl-i te'annüdlerinden nâşi edâdan imtinâ' ve ğadr-ı külli murâd eylediklerin bildürüb şer'le görölüb ber-müceb-i hüccet-i şer'iyeye asaleten ve kefâleten mezbûrların zimmetlerinde sâbit ve zâhir olan ol mikdâr gurus hakların tamamen alıvirilüb bî-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek emrim olmuşdur.

Fî evâhir-i Zâ (Zilkade) sene 1170 (Temmuz sonları/ Ağustos başları 1757)

Sayfa No: 193, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

'Ayıntâb kazâsına tâbi' Hıyâm nâm karye sâkinlerinden el-hâc Hamza nâm kimesne gelüb karye-i mezbûre toprağında mutasarrıf olduğu bir kıt'a mülk bostan ve mülk bağçesiyle selâtin-i mâziyye temlîki mücebince mutasarrıf olduğu beş kıt'a îrâd mülk tarlalarına aherden dahl olunmak icâb itmez iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Bektaş ağa ve karındaşı Süleyman ağa dimekle ma'rûf kimesneler mütegalibeden olmalarıyla zikr olunan emlâkı bin yüz altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve senedâtına muğâyir bi-gayri hak tagallüben fuzuli zabt ve mezbûrlar mütegalibeden olduklarından mukâvemeti iktidârı olmayub mağdur olduğun bildürüb zabitleri ma'rifetiyle mezbûrlar divân-ı Haleb'e ihzâr ve senki vezir-i müşârü'n-ileyhsin huzurunda şer'le murâfa'a ve yedinde olan senedâtına nazar ve mezbûrların fuzûli zabt eyledikleri emlâk-ı mezbûre kendüye alıvirilüb icrâ-yı hak ve bi-vech- şer'î zâhir olan te'addilerin men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 193, Belge No: 3

Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan es-seyyid Mehmed zîde-şerefehu gelüb Haleb muhâsıllığı aklâmından Antakya kazâsı müzâfatından Kuseyir nahiyesine tâbi' Şirâpiye ve Dârun mezra'alarının ber-vech-i mâlikâne rub' hissesi bunun ve rub' hissesi büyük karındaşı seyyid 'Abdulkâdir ve rub' hissesi dahi oğlu seyyid 'Abdurrahman'ın iştirâken berâtıyla üzerlerinde ve cümle hisse bir berât olmak hasebiyle berâtı müştereki mezkûr büyük karındaşının yanında emânet

olmağla bundan akdem berâtı taleb eyledikde zâyî' oldu deyü cevâb ile bunu iğfâl ve meks ve bu dahî altmış sekiz senesinde zâyî'den berât-ı 'âlişân istid'âsıyla 'arzuhal ve der-kenâr olundukda altmışaltı senesinde rub' hissesi Asitâne'de kasr-ı yedinden olmak üzere mezbûr seyyid 'Abdurrahman'a tevcih ve berât olduğu der-kenâr olduğuna binâen husûs-ı mezbûre itlâ' ve bu yigirmi seneden berü asla Asitâne'ye gelmeyüb ve rub' hissesini kimesneye ferâğ ve kasr-ı yed eylediği yoğ iken mezbûrun kasr-ı yed eyledi deyü alub berât itdirmesi kizb-i sarîh ve ğadr-ı külli ve vücûhla mahal-i merhamet olduğun bildürüb bu bâbda istid'â-yı 'inâyet itmegin husûs-ı mezbûrun hakikati mahallinde bî-garezlerden ma'rifet-i şer'le istihbâr ve sıhhati 'arz ve iş'âr olunmka için yazılmışdır.

Fî evâil-i Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylöl başları 1757)

Sayfa No: 193, Hüküm No: 4

Haleb vâlisi vezîre ve Haleb monlâsına hüküm ki

El-hâc Musa Emir zâde zîde- kadruhu südde-i sa'âdetime gelüb bunun Haleb sâkinlerinden Hünkârî-zâde Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde bin yüz altmış (boş) senesinde iki kıt'a temessük mücebince iki bin beş yüz guruş alacak hakkı olmağla bundan akdem üç yüz guruşu İbrahim Efendi dimekle mevsûf kimesneden havâle ve buna teslim olunub kusur iki bin iki yüz guruşu zimmetinde kalmağla taleb olundukda lît ve la'l ile imrâd-ı evkât ile edâda te'allül eyledüğün ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl eyledüğün bildürüb ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölüb ber-müceb-i temessükât zimmetinde bâki kalan ol mikdâr guruş hakkı tamamen tahsîl ve vekîl-i merkuma alıvirilüb te'allül ve nizâ' itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'î-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylöl başları 1757)

Sayfa No: 194, Hüküm no: 1

Haleb vâlisine Kilis ve (boş) kâdılarına hüküm ki

İbrahim zîde-kadruhu gelüb Kilis sâkinlerinden Küçük Serdâr dimekle ma'rûf Mehmed nâm kimesne bin yüz altmış yedi senesinde Halebü's-Şehbâ serdârlığı câ'izesi ve kulluk mâlî için yalnız iki bin iki yüz guruş virüb ve meblağ-ı merkumun edâ ve tarafına îsâline yine Kilis sâkinlerinden kâynbabası Leblebici Hasan dimekle meşhur kimesne kefil-i bi'l-mâl olub ve meblağ-ı merkumu kable'l-edâ serdâr-ı merkûm fevt olmağla meblağ-ı merkumun edâsına kefil-i bi'l-mâl ve hala müteveffâ-yı mezkûrun vasî-i muhtârı olan merkûm Hasan'dan taleb eyledikde bi-vech-i şer'î edâda te'allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli sevdâsında olduğun bildürüb şer'le görölüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan ol mikdâr guruş hakkın kefil-i bi'l-mâl ve hala vasî-i muhtârı olan kâynbabası mezkûr Hasan'dan bi't-tamam tahsîl ve bi-kusûr alıvirilüb bi-vech-i şer'î bir dürlü te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylöl başları 1757)

Sayfa No: 194, Hüküm No: 2

Ma'arratü'l-Mısırın kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sen ki Ma'arratü'l-Mısırın kazâsı nâ'ibi Mevlana seyyid Ahmed zîde-'ilmihusun mektub gönderüb Ma'arratü'l-Mısırın kasabasında sâkin fukara ve zu'afâ bî-esrihüm meclis-i şer'e varub hala kasaba-i mezbûrede sâkin el-hâc Yasin nâm kimesne dâ'ima kendü hâlinde olmayub kasaba-i mezbûrede kâh niyâbet ve kâh mahkeme kitâbeti ve kâh su bâşı kitâbeti hidmetiyle me'lûf olmağla kemâl-i tama'-ı hamından nâşi celb-i mâl sevdâsıyla ahâli-i fukaraya îsâl-ı mazarrat ve gûna gün nâ-hemvâra hareket ile umûr-ı vilâyete vaz'-ı yed ve esnâf makulelerinin ekserini kenedüye şerîk idüb

vukû' bulan tekâlifî dahi murâdî üzere nefsin müe'kkil için akçe zam ve tahsîl ve şeriklerinin tekâliflerin tahfîf ve hisselerin ahire tahmîl ve zimmetinde beş bin guruşdan mütecâviz hakk-ı fukarâ müctemi' olub meblağ-ı mezbûrun tahsili 'adem-i imkânda olduğundan gayri yed ve lisanından cümle ahâlî mutazarrır olmağla fî-mâba'ad kasaba-i mezbûrun umuruna karışmayub ve kasaba-i mezbûrede nâ'ib ve mahkeme kâtibi ve subaşı kâtibi olmayub ancak kendü umuruyla meşgul olmak üzere taraf-ı şer' den cümle ma'rifetiyle kendüsüne tenbîh ve te'kîd olunub bundan sonra dahi mütenebbih olmaz ise Kıbrıs ceziresine nef ve iclâ olunmak bâbında 'arz ve i'lâm olunması için emr-i 'âli ricasına der-'aliyyeye i'lâm idivir deyü ilhâh itmeleriyle fî'l-hakîka mezbûrun keyfiyeti vech-i meşrûh üzere olduğuna senin dahi 'ilmin muhît olmağın ol bâbda vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 194, Hüküm No: 3

Kilis ma' 'Azâz sancakları mutasarrıfına A'zâz ve (boş) kâdılara hüküm ki

Haleb kâdısı mevlâna Mehmed Emin zîdet-fezâilehu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Haleb'de vâki' Tevâsiye zaviyesinin mâliye berâtıyla müderris ve mütevellisi olan Hân-zâde es-seyyid eş-şeyh Taha Efendi eş-şeyh Ahmed efendi dimekle ma'rûf kimesne meclis-i şer'e varub Kilis sancağında A'zâz nahiyesine tâbi' Kefer karyesinden hasıl-ı kısm-ı mine's-sudûs defter-i hâkânide hâsıl yazılıb ve karye-i mezbûre mahsulün üç hums mahsûlden on iki kırâtı Tevâsiye zaviyesi evkâfı ve on iki kırâtı dahi Salâhiye medresesi vakfı ve iki hums mahsulüyle rûsûm-ı 'örfiyye ve bâd-ı hevâ ve 'arûsiyesi havâs-ı hümayûn mülhakı olduğu defter-i hakânide mukayyed ve Tevâsiye zâviyesi vakfı mütevellisi mezbûr Salâhiye medresesinin müderris ve vakfının mütevellisi olan Süleyman Efendi dimekle 'arîf kimesne ile lede't-terâfû' ve mezkûr Süleyman'ın yedinde olan emr-i şerîfde defter-i hakânide zikr ve tasrîh olunduğu üzere ve hüccet-i şer'iyye dahi vech-i meşrûh üzere olduğu mezkûr Süleyman ikrâr itmiş iken vakfeyn-i merkumeynin zikr olunan üç hums a'şârının bedel-i iltizâmı mukâbelesinde senede virilü gelan ikişer yüz guruşdan merkûm Taha Tevâsiye zâviyesi vakfı tarafına 'aid ve râci' olan yüz guruşu ahz ve kabz etmek murâd eyledikde merkûm Süleyman hilâf-ı defter-i hakâni bi-vech ve bilâ-sened fuzulî müdâhale ve ta'arruzdan hâli olmamağla merkûm Taha men' ve def' olunması lede'd-da'vâ mezkûr Süleyman cevâbında ıhmâs-ı selâsenin ber-vech-i muharrer nısf-ı Tevâsiye zaviyesinin vakfı ve nısf-ı aheri dahi Salâhiye medresesinin vakfidır deyü ikrâr idüb lâkin A'zâz nahiyesinde Hâdır karyesinin nısfı benim olmağla Kefer karyesinin a'şârı bedeline virilü gelan iki yüz guruş karyeteyn-i merkûmeteynde olan hissem için yalnız ben alırım Tevâsiye zâviyesi tarafına bir şey virmem ve virdirmem deyü eyledüğü cevâbı muvâfık-ı şer' ve defter-i hakâni olmağla karye-i Kefere el-mezbûrenin ıhmâs-ı mahsulünden Tevâsiye zaviyesi vakfı tarafına 'aid nısf mahsul Tevâsiye zâviyesi vakfı tarafından ve nısf-ı aheri Salâhiye medresesi vakfı tarafından ahz ve kabz itdirülüb hilâf-ı defter-i hakâni ahâdü-hümâ-yı ahire müdâhale itdirülmemek bâbında hükm-ü hümayûnum virilmek ricasına vâki' hâli bi'l-iltimâs 'arz ve defter-hâne-i 'amiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufasssala mürâca'at olundukda A'zâz nahiyesine tâbi' altmış altı nefer re'âyâ ile karye-i Kefere hâsıl-ı kısm-ı mine's-sudûs on beş bin beş yüz akçe ve hinta ve mâl-sayfî ma' resm-i bostan ma' mahsulat-ı sâ'ire ve hisse-i selase-ıhmâs dokuz bin üç yüz ve hisse-i vakf-ı medrese-i Salâhiye on iki kırât ve dört bin altı yüz elli ve hisse-i vakf-ı zâviye-i Tevâsiye on iki kırât dört bin altı yüz elli akçe ve'l-'öşr hâs-ı şâhî hamsân mahsul altı yüz altı bin iki yüz ve resm-i çift yekûn ma' gayruha el-'öşr ma' rûsûm-ı 'örfiyye yedi bin dokuz yüz altmış sekiz akçe ve bad-ı hevâ ma' 'arûsiye üç yüz otuz akçe yazı ile defter-i mufasssalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i

icmâlde 'an karye-i Kefere tâbi' A'zâz el-'öşr ma' rûsûm ve bâd-ı hevâ deyü altı bin dört yüz elli altı akçesi havas-ı hümâyûnum mülhâkatı olduğu mestûr ve hazine-i 'amiremde mahfûz Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda Haleb'de Tevâsiye zaviyesinin müderris ve vakfının tevliyeti merkûm Câbiri-zâde es-seyyid eş-şeyh Taha Efendi ibn-i eş-şeyh Ahmed Efendi ve yine Haleb'de Salâhiye medresesinin müderris ve vakfının tevliyeti merkûm Süleyman Efendi demekle ma'rûf kimesne ana başka ve başka mâliye tarafından virilen barevât-ı şerifimle üzerlerinde olduğu mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere defter-i hakânî mücebince 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 195, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Haleb mollasına hüküm ki

Şâm-ı Şerif'de sâkin seyyid Ahmed zîde-şerefehu gelüb müteveffa kâdı Ahmed nâm vâkıf Haleb'de vâkı' emlâkın tescil-i şer'î ve teslîm-i ile'l-mütevellî birle vakf ve hâsıl olan gâllesini evlâd-ı evlâd-ı evlâdına şart ve ta'yîn eyledüğü ve vakfiyye-i ma'mûl bihâsında mukayyed ve bu dahi mûmâ-ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâdından olub yine evlâd-ı vâkıfdan hala Haleb'de sâkin (boş) ve (boş) nâm kimesneler bin yüz altmış senesinden berü galle-i vakfdan bunun hissesine isâbet ideni göndermeyüb cümlesin kendüleri ekl ve bel' eyledüklerinden ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb ve irsâl eyledüğün bildürüb şer'le görölüb ber-müceb-i şart-ı vâkıf hissesine isâbet iden galle-i vakf güzêştesiyle vekîl-i merkuma alıvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i şart-ı vâkıf te'allül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 195, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Halebü's-Şehbâ sâkinelerinden (boş) nâm Hatun gelüb babası Bâzîrgân el-hâc Şa'bân nâm kimesne Haleb sükkânından Hâcî 'Abdullah nâm kimesne ile bin yüz altmış (boş) senesinden berü ticâretde şirket-i 'inân ile şerik olmalarıyla kendü mâlından mezkûra def'a def'a nakden virdiği ma'lûmu'l-mikdar akçeyi mezkûr hâcî 'Abdullah i'mâl ve bey' ve şîrâ iderken babası mezkûr hastalanub sâhib-i firâş olmağla şeriki mezbûr ile hesâb görmedin mâl-ı şirket zimmetinde iken mezkûr hâcî 'Abdullah fevt olub terekesini Haleb'de sâkin oğulları hâcî 'Ömer ve hâcî Mehmed nâm kimesneler zabt ve mezbûrenin babası mezkûr dahi fevt olub verâseti mezbûre ile diğer kız karındaşına ve er karındaşları hâcî Mehmed nâm kimesnye ve validelerine münhasıra olmağla müteveffâ-yı mezbûr hâcî 'Abdullah'ın zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesini oğulları merkumlardan bi'd-defa'at taleb eyledükde gâdr ve ibtal-ı hak irâdesiyle hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül eyledüklerin ve tarafından zevci seyyid el-hâc Mehmed Kemâlî zîde-şerefehuyu vekîl eyledüğün bildürüb şer'le görölüb babası müteveffâ-yı mezkûrdan muntekil mezbûr hâcî 'Abdullah'ın zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi tahsîl ve vekîl-i mezkûre alıvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 195, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve Haleb mollasına hüküm ki

Haleb sâkinelerinden (boş) nâm Hatun südde-i sa'âdetime 'arzuhal idüb babası Bâzîrgân el-hâc Şa'bân nâm kimesneden Haleb'de sâkin dâyinleri Kırât hâcî İsmail demekle ma'rûf kimesne

ticâretde i' mâl için bin yüz altmış (boş) senesinden berü def'a def'a ahz eyledüğü ma'lûmu'l-mikdar akçeyi edâ itmedin babası mezkûr fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer'le bununla merkûm hâcî İsmâil'in zevcesine ve er karındaşları hâcî Mehmed nâm kimesneye ve validelerine intikâl itmekle meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi bi'd-defa'at taleb eyledikde ba'zı mütegalibeye istinâd ile edâda bî-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet ve külli ğadr sevdâsında olduğun ve tarafından zevci seyyid el-hâc Mehmed Kemâli zîde-şerehuyu vekîl eyledüğün bildürüb şer'le görölüb babası müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil merkûm hâcî İsmail'in zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi tahsîl ve vekîl-i mezkûre alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 195, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb mollâsına ve Pirize ma' Cebel-i Bârişân kazâsı nâ'ibine hüküm ki Pirize ma' Cebel-i Bârişân kazâsına tâbî' ze'âmet karyelerinden Hafserce nâm karye ahâlisi gelüb bunlar fakirü'l-hâl olub zirâ'at ve harâsetleri akal-ı kalîl mürâbahacı tâ'ifesinden ma'lûmu'l-esâmi kimesnelere duyûn-ı kesirelerini ve bâ-fermân-ı 'alî vârid olan tekâlifî edâsına kudretleri yoğ iken dâyinleri mezkûrlar def'aten talebiyle tazyik ile cevri ve te'addilerinden ahvâlleri diger gün ve perâkende ve perişân olmalarına bâdi oldukların bildürüb dâyinleri mezkûrlara ma'rifet-i şer'le sâbit olan deynlerini taksit-i şer'i ile edâ-yı deyn itdirilüb def'aten mütâlebesiyle zâhir olan cevri ve te'addilerin men' ve def' olunmak bâbında emri-i şerîfîm ricâ eyledükleri ecilden şer'le taksit olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 195, Hüküm No: 5

Haleb vâlisi ve Maraş vâlilerine Haleb mollâsına ve (boş) ve (boş) kâdılarına hüküm ki 'Osman gelüb bunun karındaşı oğlu Ebubekir nâm kimesne kendü hâlinde durur iken 'Ayıntab'dan Kıyâdit Hasan ve karındaşı Nebi nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet ve bin yüz altmış (boş) senesinde mezbûru hilâf-ı şer'-i şerîf katli ve mezbûrlar hala taht-ı kazâlarınızda firâr üzere oldukların bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmegin şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 196, Hüküm No: 1

Üstte şerh: "Vâlisi ismi tasrihiyle tebdîl olunmuşdur." Fî serh-i M (Muharrem)

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Sadr-ı a'zâmım silahşörlerinden kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân el-hâc Mustafa zîde-kadruhu südde-i sa'âdetime 'arzuhâl idüb bu fi'l-asl Bağdad ahâlisinden olub yine Bağdad ahâlisinden iken bundan akdem fevt olan babası el-hâc Halil nâm kimesnenin hâl-i hayatında medine-i Haleb sükkânından es-seyyid 'Abdullâtîf nam kimesneye virdiği mâl-ı müdârebeden zimmetinde kalan ma'lûmu'l-mikdâr akçe ırs-ı şer'le bunun ile sâ'ir verese-i kübâr ve suğârlarına intikâl itmekle bu dahi asâleten verese-i kübâr taraflarından vekâleten ve suğârları tarafından vesâyeten İstanbul'a gelüb mezbûr 'Abdullâtîf ile hesâb ve kitâbları görüldükde ba'de külli hesâb zimmetinde altı bin üç yüz doksan beş gurusuhûr itmekle edâsı için yedine memhûr temessükü virüb ba'dehu zamanı yine İstanbul'a gelüb virdiği temessükü mücebince meblağ-ı mezbûru taleb ve almak murâd eyledikde mezbûr meblağ-ı mezbûru ikrâr idüb lakin vesâyet ve vekâleti inkâr ve mürâfa'adan şâhid havâle olundukda bu dahi şâhid getürüb istimâ' üzere iken mezbûr 'Abdullâtîf firâr ba'dehu Haleb'e

vardıkda mezbûr yine kendüsü ihfâ ve İstanbul'a gitdi deyü şuyû' buldurmağla der-'akab İstanbul'a geldikde Asitâne'de dahi bulamayub nâçâr kalub ve ol vecihle ihkâk-ı hak mümkün olmayub her vecihle mağdur olduğun ve mezbûr hala Haleb'de ikâmet üzere olduğun bildürüb sen ki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le görölüb babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl idüb mezbûrun zimmetinde ber-mûceb-i temessük sâbit ve zâhir olan ol mikdâr guruşu kendüye asâleten ve sâ'ir vereseleri tarafından vekâleten ve vesâyeten alıvırılüb bî-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ itmegin vech-i meşrûh üzere şer'le ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 1170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 196, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Hüseyin zîde-kadruhu gelüb bunun Haleb sâkinlerinden hâcî Mustafa nâm kimesne zimmetinde ber-mûceb-i temessük bin yüz altmış senesinde bin dört yüz alacağı olub def'âtıyla taleb ve almak murâd eyledikde dürlü 'illet ve bahane ile virmekde te'allül ve muhâlefet ve ibtâl-i hak sevdâsında olduğu ve tarafından 'Osman nâm kimesneyi vekîl eyledüğün bildürüb şer'le görölüb ber-mûceb-i temessük mezbûrun zimmetinde olan ol mikdâr guruş hakkı bi't-tamam tahsîl ve bî-kusûr vekîl-i merkuma alıvırılüb hilâf-ı şer'-i şerif te'allül ve nizâ' itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ itmegin mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zilhicce) sene 170 (Ağustos sonlar/ Eylül başları 1757)

Sayfa No: 196, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Ma'aratü'l-Mısırın kazâsına tâbî' havâs-ı hümayûnum karyelerinden Keferyâ karyesi ahâlisi gelüb bunlar a'sâr ve sâ'ir hukûk ve rüsûmların kanun ve defter mûcebince karyeleri zabıtine ve evâmir-i şerifemle vâki' tekâlifden dahi hisselerine düşeni cem'ine me'mûre edâ ve kendü hallerinde 'ırlarıyla mukayyed ve bir dürlü zulm ve te'addi olunmaları iktizâ itmez iken medine-i Haleb'de mukim kapusuz levendât eşkiyâsından Efe ağa ve İbrahim ağa ve Musa ağa ve 'Ali ağa cerid oğlu ve refiki diger 'Ali ağa ve Mustafa ağa cingân oğlu dimekle ma'rûf şakîler yüz elli mikdârı kapusuz levendât eşkiyasıyla karyelerine gelüb bin yüz yetmiş senesinde hilâf-ı şer' ve kanun ve bî-gayri hak yigirmi batman kahve taleb ve virmege iktidârımız yokdur deyü istirhâm eylediklerinde karyelerine hücum ve ahâli-i karyeden İbrahim bin 'Abdullah'ı kurşun ile batnından urub katl ve Ahmed bin tâbî'i sâkından darb ve sâkını kesr ve 'Ali ibn-i el-hâc Zeynel'abidin'i kılınçla zahrinden urub mecrûh eylediklerinden gayri evlerinin kapularını kırub ve divarlarını yıkub yigirmi kuzu ve bir re's tayların ğasb ve taraf-ı şer'den maktûl-ı mezbûr ile mecrûh-ı mezkûr istifâ ve hüccet-i şer'iyye olunmuş iken henüz icrâ-yı hak olunmadığun bildürüb hüccet-i şer'iyye mûcebince şer'le görölüb ğasb ve ğâret olunan devvâb ve mevâşi ve sâ'ir hakları girü ashâbına istirdâd ve katl ve mecrûh husûsunda dahi ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar ihkâk-ı hak ve bî-vech-i şer'i bir ferde 'inâd ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 196, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve mollâsına hüküm ki

Mehmed zîde-kadruhu gelüb bunun kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden nasarâ ve süryân tâ'ifesinden Anton ve dahi ma'lûmu'l-esâmi zımmîler zimmetlerinde ber-mûceb-i temessük bin yüz

altmış (boş) senesinden berü iki yüz gurus alacak hakkı olub ber-mûceb-i temessük mesfûrânın zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus alacak hakkını talep ve almak murâd eylediğinde hilâf-ı şer‘-i şerîf edâda te‘allül ve muhâlefet ve ğadr murâd eylediklerin bildürüb şer‘le görülüb mesfûrların zimmetlerinde ber-mûceb-i temessük ol mikdâr gurus hakkı tamamen tahsîl ve buna alıvırılub icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ itmegin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 1171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 197, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Ma‘aratü’l-Mısırin kâdisına hüküm ki

Eyâlet-i Haleb’de vâki‘ havâs-ı hümayûnum karyelerinden Ma‘aratü’l-Mısırin kazâsına tâbi‘ Keferyâ nâm karye re‘âyâsı gelüb bunlar kendü hallerinde zer‘ ve harsla meşgûl ve kimesneye zarar-ı şer‘ileri ve te‘addileri yoğ iken bin yüz yetmiş senesinde kapusuz başıboş levendât tâ‘ifesi karyelerine gelüb bî-gayri hakkın ehl-i ‘iyâlleri ile sâkin oldukları menzillerine konub müft ve meccanen me‘külâtların aldıklarından ma‘adâ bilâ-cürm bir nefer adamların bî-gayri hakkın katl ve nicelerin kurşun ile darb ve mecrûh ve ehl-i ‘iyâllerine ta‘arruz ve hetk-i ‘ırz idüb mezbûrların bunun emsâli zulm ve te‘addilerinden ahvâlleri diger gûn oldukların bildürüb fi-mâba‘ad ol makule başıboş kapusuz levendât tâ‘ifesi karye-i mezbûre duhûl itmeyüb duhûlden men‘ ve mazarratları külliyyen üzerlerinden ref‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere şer‘le görülmek için yazılmışdır.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 1171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 197, Hüküm No: 2

Üstte şerh: “ *Tecdîd olunmuşdur*”. *Fî serh-i M (Muharrem)*

Haleb vâlisi vüzerâ ve Haleb monlâsına hüküm ki

Haleb’de sâkin yahudiyân makuleleri ‘arzuhal idüb medine-i Haleb’in mâ-ı leziz kanavâtının tariki beher sene tathîr ve tanzîf olundukda bunlar kadimden bertü senede rızâlarıyla ellişer gurus vire gelmişler iken medine-i mezbûre ahâlisi mücerred celb-i mâl için tarik-i mezkûr tathîri bahanesiyle hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i kadim yüzer ve yüz ellişer gurus talep ve külli ğadr itmeleriyle kadime muğâyir te‘addi olunmamak için sâbika Haleb vâlisi vezîr el-hâc Es‘ad Paşa edâmallahu te‘ala iclâlehu tarafından yedlerine buyruldu ve taraf-ı şer‘den mürâsele dahi virilmiş iken yine kâni‘ ve mündefi‘ olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve muğâyir-i kadim ol vecihle ziyâde akçe mütâlebesiyle te‘addi ve rencide oldukların bildürüb kadime muğâyir te‘addi ve rencide itdirülmemek bâbında emr-i şerîfîm rica eyledükleri ecilden kadîmiden ne vecihle ola gelmiş ise ol vecihle ma‘rifet-i şer‘le kadime muğâyir te‘addileri vâki‘ ise men‘ olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 197, Hüküm No: 3

Haleb vâlisine Haleb monlâsına hüküm ki

‘Ali nâm kimesne gelüb Haleb sâkinlerinden Matyos nâm zımmîye Asitâne-i sa‘adetimde olan ortağı olan nâm zımmî yedinden alınmak şartıyla ‘ala tarikü’l-poliçe bin yüz altmış (boş) senesinde dört yüz gurus edâ ve teslîm ve mesfûrun yedinden poliçe temessükü ahz ve hala bu tarafa gelüb ortağı mesfûrdan meblağ-ı mezbûru talep eyledikde ortağı mesfûr poliçe temessüküne i‘tibâr ve kabul itmeyüb meblağ-ı mezbûr mesfûrun zimmetinde kalmağla şimdi mesfûrdan talep eyledikde virmekde te‘allül ve muhâlefet ve ğadr-ı külli sevdâsında olduğun bildürüb şer‘le görülüb mesfûrun zimmetinde olan ol mikdar gurus hakkı tamamen tahsîl ve bî-kusûr kendüye alıvırılub bî-vech-i şer‘i te‘allül ve nizâ‘ itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer‘le görülüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 197, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Ahmed zîde-kadruhu gelüb hala mütevellisi olduğu sâbika Cidde vâlisi müteveffâ 'Osman paşanın medine-i Haleb'de binâ eylediği Rızâiye câmi'-i şerifinin vakfı mâlından Haleb kazâsı muzâfâtından Cemel-i Sem'ân nahiyesine tâbi' Esâreb nâm karye ahâlileri zimmetlerinde bâ-hüccet-i şer'îye beş bin gurus mâl-ı vakf olup bundan akdem taleb olundukda yüz altmış sekiz senesinden on seneye değin beher sene beşer yüz gurus edâ itmek üzere ma'rifet-i şer'le taksît ve mezbûrlar dahi te'ahhüd itmişler iken ziyâde eşirrâ ve mütegalibeden olduklarından yine te'ahhüdlerine muğâyir edâda te'allül ve muhâlefet ve ol vecihle vakf-ı şerîfe ğadr-ı külli sevdâsında oldukların bildürüb yedinde olan hüccet-i şer'îye mücebince mahallinde şer'le görölüb karye-i mezbûre ahalisinin zimmetlerinde olan ol mikdâr gurus mâl-ı vakf te'ahhüdleri üzere tahsîl ve bi't-tevliye kendüye alıvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'ahhüdlerine muğâyir te'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1171 (Eylül sonları/ Ekim başları 1757)

Sayfa No: 198, Hüküm No: 1

Üstte şerh: “ Emr-i 'âlişanda mestûrû'l- ism mezbûre 'Âişe ibnete Bektaş nâm muhatteletü'l- akl Hatun'un Sadri oğlu ve kibel-i şer'den vasi-i şer'isi es-Seyyid Mehmed'in Haleb tüccarından İstanbul'da sâkin olup mukaddemâ Haleb'de inşâ eylediği evkafının şurûtu üzere mütevellisi el-hâc Musa Ağa'nın oğlu ve tarafından vekili el-hâc 'İsa muvâcehesinde mahrûse-i Haleb'de Soyka 'Ali Mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb vakf menziline tasarrufu vasisi olduğum vâlidem muhattele-i mezbûre 'Âişe'nin kendü nefsine meşrûte kendü vakfı olup tasarrufu dahi kendünün iken mezbûr hâc 'İsa bî-gayri hakkın vaz'-ı yed itmekle alıvirilmesi matlubumdur deyü iddî'â ve istintâk olundukda menzil-i mezbûr muhattele-i mezbûrenin vakfı olup inhidâm-ı müşrif ve cânib-i vakfa nef'i olmayub mezbûre 'Âişe sahihetü'l- 'akl ve 'd-dîn iken Haleb sükkânından Câbiri eş-şeyh Ahmed 'illetü'l- dahr ve binâ-i akva ve Mahalletü'l-ahsen ve isticâren ergab olup medine-i mezbûre mahallâtından Zükâkû'l- Hudûde nâm Mahalledevâki' ve hala mezbûre 'Âişe'nin vakfında mevcûd senede otuz altı gurus icâresi olan bir bâb mülk menzili ile istibdâle tâlib ve râgıbı ve elli sekiz tarihinde bâ-fermân-ı 'alî istibdâl-ı mezkûrun sıhhat ve cevâzına mütevellîye-i mezbûre muvâcehesinde mütevellîye-i mezbûrenin vakf menzili mezbûr Şeyh Ahmed'in mülkü olmağla babam hâc Musa hüccet-i şer'îye mücebince iştirâ eyledikten sonra vakfhâneye ve evkafına ilhâken mutasarrıf iken mezbûre 'Âişe altmışaltı tarihinde 'âkile iken nizâ' ve babam hâc Musa ile mürâfa'a ve istibdâl-ı mezkûr vech-i şer'î üzere sâbit ve bî-vech mu'ârazadan men' birle yedlerine virilen hüccet-i şer'îyyeyi ibrâz ve mazmunları vasi-i merkûm es-Seyyid Mehmed muvâcehesinde 'ırzıyla mezkûr olan kimesneler şehadetleriyle vech-i şer'î üzere sâbit ve müdde-i-i merkûm Seyyid Mehmed ve müdde-i-i 'aleyh el-hâc 'İsa'ya bî-vech mu'ârazadan men' olduğunu nâtık HALEB kâdısı mevlenâ Mehmed Emin zîdet-fezâ' ilehunun vârid olan 'arzı hıfz olunub mazmunu bâ-fermân-ı 'alî şerh virilmiştir. ” Fî 18 Râ (Rabiu'l-evvel) sene 171 (Kasım sonları/ Aralık başları 1757)

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Senki mevlâna-yı mûmâ-ileyh Mehmed Emin zîdet-fezâ ilehusun südde-i sa'âdetime mektub gönderüb husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde istimâ' ve şer'le fasl olunmak için sadr-ı a'zamım çukadârlarından Kara Mehmed zîde-kadruhu yediyle sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfimde mestûrû'l-isim 'Âişe bint-i Bektâş bin 'Abdulkirim nâm muhatteletü'l- 'akl hâtunun Sadri oğlu ve kibel-i şer'den vasi-i şer'isi olan Semi-zâde es-Seyyid Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde

Haleb tüccarından mahmiyye-i İstanbul'da sâkin olub Haleb'de inşâ eylediği evkâfının meşrutiyet üzere mütevellisi olan el-hâc Musa zîde-kadruhunun tarafından vekâlet ve menzil-i âtiyü'l-beyâna vaz'-ı yed birle es-seyyid Derviş bin Fethi ve el-hâc 'Abdulkadir bin Mustafa ve el-hâc Yahya ibn-i el-hâc 'Ömer nâm kimesnelerin şehâdetleriyle'alâ vechü'l-hasm bu def'a sâbit olan oğlu el-hâc 'İsa muvâcehesinde bin yüz kırk altı senesi şevvâlinde mahrûse-i mezbûrede Manluse mahkemesi nâ'ibi es-Seyyid Muhammed'in imzâsıyla mumzî yedinde olan vakfiyye derûnunda beyân olunduğu üzere yine mahrûse-i mezbûrede Soyka 'Ali Mahallesinde vâki' bir tarafı 'Osman zâde Seyyid 'Abdulkadir nâm kimesnenin menzili ve bir tarafı Lık-zâde el-hâc 'Ömer Efendi ve müvekkil-i mezbûr el-hâc Musa'nın mülkü ve bir tarafı Gasıbât nâm yahudinin mülk menzili ile kapusu olduğu tarafı tarik-i 'an ve bir tarafı 'Ömer Çelebi nâm kimesnenin mülk menzili bu hudûd ile mahdûd ma'lumu'l-müştemilât vakf menzilin tasarrufu vâlidesi muhattele-i mezbûre vâlidem 'Âişe Hatun'un kendü nefsine meşrûte kendü vakfı olub hala hakk-ı tasarruf muhattele-i merkûmenin iken iş bu el-hâc 'İsa menzil-i mezkûru bî-gayri hakkın vaz'-ı yed itmekle kasr-ı yedine tenbîh olunmak bi'l-vesâye matlubumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk menzil-i mezbûr muhattele-i merkûmenin vakfı olub inhidâm ve müşrif ve cânib-i vakfa nef'i olmayub mütevelliyesi mezkûre 'Âişe sahihetü'l-'akl ve'd-din iken Haleb sükkânından Câbiri-zâde Şeyh Ahmed nâm kimesne 'illetü'l- dahr ve binâ-i akva ve Mahalletü'l-ahsen ve ergab olub medine-i mezbûre mahallâtından Zukaku'l-Hilâve Mahallede vâki' ve hala mezbûre 'Âişe'nin vakfında mevcûd senede otuz altı guruş icâresi olan ma'lumu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ile istibdâle tâlib ve râğib ve ba'de'l-keşfü's-şer'i elli sekiz tarihinde istibdâle izn-i hümâyûnu hâvi şeref be-şâ-yı virûd iden emr-i 'âlişan mücebince tarih-i mezbûrda Haleb kâdısı Mustafa zîdet-fezâ'ilehu şerâit-i istibdâl mevcûd iken istibdâl-i mezbûrun sıhhat ve cevâzına mütevelliyeye-i mezbûre muvâcehesinde ba'de'l-hükmü's-şer'i mütevelliyeye-i merkûmenin vakf menzili (?) Şeyh Ahmed'in mülkü olmağla babam el-hâc Musa kendüsü mâlıyla ma'lûm ile sıhhat-i şer'iyye mücebince iştirâ ve temlik itdikten sonra vakfhâneye idhâl ve şurûtuyla evkafına ilhaka îsâl ve vakfiyyet üzere mutasarrıf ve mezbûr 'Âişe 'âkile iken altmışaltı tarihinde nizâ'a tasaddi ve babam el-hâc Musa ile Haleb kâdısı sâbık Derviş Mustafa Efendi huzûrunda dahi husûs-ı mezkûr için lede'd-terâfû' istibdâl-ı mezkûr vech-i şer'i üzere sâbit ve sübutuna hükm-ü şer'i lâhık olub mezbûre 'Âişe bî-vech-i şer'i mu'ârazadan men' ve def' birle men'ini nâtık yedimize iş bu hüccet-i şer'iyye i'tâ olundu deyü zıkr olunan hüccet-i şer'iyye ve emr-i 'âlişanı ibrâz ve lede'n-nazar mekâline mutâbık ve vâki' hâle muvâfık olduğu zâhir olduğdan sonra mazmunları bu def'a vasi-i merkûm es-seyyid muvâcehesinde ricâl-ı 'avâm-ı ahrar-ı müslimin ve sâdât-ı kirâm es-Seyyid Salih bin el-hâc Mustafa ve Seyyid Hasan bin el-hâc 'Ali ve es-Seyyid Mehmed bin el-hâc Halil ve hâtib Seyyid Fethi ve Seyyid Mustafa el-hâc Salih ve el-hâc 'Abdulkadir ve Mehmed Salih ve Şeyh Yasin ve İbrahim ve el-hâc 'Ömer ve diğer Mehmed ve el-hâc 'Osman ve diğer İbrahim ve el-hâc 'Abdullatif ve el-hâc Ahmed ve 'Ali nâm kimesnelerin şehadetleriylevech-i şer'i üzere sâbit olmağın müdde-i-i merkûm es-Seyyid Mehmed Salih müdde-i-i 'aleyh mezkûr el-hâc 'İsa'ya bî-vech mu'ârazadan şer'en men' olunmak vâki' hâli hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasına bi'l-iltimas 'arz eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 199, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine ve Antakya (boş) kâdılarına hüküm ki

Antakya kazâsına tâbi' Toprak Hisâr nâm karye sâkinlerinden Muhammed ve (boş) ve (boş) nâm kimesneler gelüb Antakya'da sâkin Yağcı oğlu Beg dimekle ma'rûf kimesneye sekiz yüz guruş deynleri olub yigirmi beş seneden mütecâviz asıl maldan ziyâde murâbahasın ahz ve meblağ-ı

mezkûru def'aten edâya bir vecihle kudretleri yoğ iken dâyinleri mezkûr def'aten mütâlebesiyle te'addi ve tazyîk ve te'addi eyledüğün bildürüb taksît ve tedric ile edâ itdirülüb def'aten mütâlebesiyle rencide ve remide itdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde dâyinleri ile terâfû'-i şer' ve def'aten edâ-yı deyne iktidârları olmaduğu sâbit olur ise taksît-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirülmek emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 199, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb monlasına hüküm ki

Haleb sükkânından sâdât-ı kirâmdan Seyyid Mustafa zîde-şerefehu gelüb Haleb'de Bâb-ı Bazâr dâhilinde vâki' mülkiyyet üzere mutasarrıf olduğu hamamına kadimden cereyân iden suyuna müdâhale olunmak icâb itmez iken su yolcusu Hasan nâm kimesne tama'-ı hamından nâşi ba'zı kimesnelerden ahz-ı rüşvet itmekle hâmam-ı mezkûrun suyunu mecrâ-yı kadiminden ihraç ve aher Mahallere icrâ ve suyun killetine ve hamam-ı mezkûrun ta'tiline bâ'is olmağla taraf-ı şer'den tenbîh olundukda mütenebbih olmayub yine ol vecihle te'addi ve ğadr eyledüğün bildürüb şer'le görölüb hâmam-ı mezkûrun su-yu kadîmisi üzere icrâ itdirülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerif ve kadime muhâlif ol vecihle te'addisi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 199, Hüküm No: 3

Haleb vâlisi vezîre Râvendân ve (boş) kâdılarına hüküm ki

Nişân-ı hümâyûnum virilan dergâh-ı mu'allam müteferrikalarından kıdvetü'l-emacid ve'l-'ayân müteferrika Hüseyin çukedâr zîdet-mecduhu gelüb Haleb sancağında Râvendân nâhiyesinde Mülksâr nâm karye ve ğayriden üç bin akçe tımar mutasarrıfı 'Osman veled 'Abdullah'ın rızasıyla kasr-ı yedinden mûmâ-ileyhin Cebel-i Bârişa nâhiyesinde Sudit nâm karye ve ğayriden mutasarrıf olduğu ze'âmetine ilhâken bin yüz elli dokuz senesi cemâziye'l-ahiresinin yigirmi birinci gününde sâbika Kars cânibi ser-'askeri düstûr-ı mükerrerem ve musammam müşîr-i mufahham ve muhterem nizâmü'l-'alem sadr-ı esbâk vezirim 'Ali Paşa edâmallahu te'ala iclâlehu tarafından tevcih ve tezkere olunub dahl icâb itmez iken livâ-i mezbûr alaybegisi mezbûr 'Osman'ın rağmet itmedüğünden kölesi Yusuf veled 'Abdullah'a altmış dokuz senesi zi'l-ka'desinin dördüncü gününde tevcih ve berât ve tekrar zâyî'den dahi berât itdirüb ğadr itmekle 'arzuhalî ve bi'l-fi'il re'isü'l-küttâbım el-hâc 'Abdi dâme-mecduhu i'lâmıyla refikinden müteferrika-i mûmâ-ileyh Hüseyin çukadârın mutasarrıf olduğu ze'âmetine ilhâken iş bu sene-i mübâreke muharreminin dördüncü gününde tevcih ve yigirmi dört bin yedi yüz doksan akçelik üzere berât ve hala üzerinde olduğun bildürüb zikr olunan üç bin akçe tımar karyeleri defter-i hakâni ve yedinde olan berâtı mücebince kendüye zabt ve tahvili tarihine düşen mahsul ve rusûmu kânun ve defter mücebince tarafından kabzına me'mure ahz ve kabz itdirüb hilâf-ı defter-i hakâni ve muğâyir-i berât ref' olunan mezkûr Yusuf'u ve aherden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdirülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve defter hâne-i 'amiremde mahfûz rûznâmçe-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda zikr olunan üç bin akçe tımar müteferrika-i mûmâ-ileyh Hüseyin'in mutasarrıf olduğu ze'âmetine ilhâken vech-i meşrûh üzere tevcih ve hala berât ile üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 199, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine Antakya kâdisına hüküm ki

Antakya'da vâki' müteveffâ yeğen el-hâc Mehmed Ağa nâm sâhibü'l-hayrın hüccac-ı müslimin için binâ ve ihyâ ve vakf eylediği hânın ber-vech-i meşrute mütevelliyesi olan mahzûrâtan Zeyneb Hanım zîdet-'iffetühâ sütte-i sa'âdetime mektub gönderüb hân-ı mezkûre bir iki seneden berü Haleb vâlileri tarafından delü ve levendât tâ'ifesi gelüb virûd iden hüccac-ı müslimini tard ve ihraç ve cebren kendüleri sâkin olub hüccac-ı zevi'l-ittihâc bir iki gün meks veistirâhat idecek mahal bulamaduklarından gayet ıztırâb ve zahmet çekdiklerinden ğayri itlâf-ı emvâl ve eşyalarına bâ'is ve bâdi olacağını nümâyan olduğu ba'zı mevsûfu'l-kerim kimesneler haber vermeleriyle hasbeten lillah ve merhameten hüccac-ı müslimin men' ve def'leri için emr-i şerifim virilmek ricasına 'arz itmegin vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişânım sâdir olmuştur.

Fî evâ'il-i Râ (Rabiu'l-evvel) sene 1171 (Kasım sonları/ Aralık başları 1757)

Sayfa No: 200, Hüküm No: 1

Haleb vâlisine Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb sâkinelerinden Ümmühân nâm Hatun'un karındaşı hâcî Mehmed nâm kimesne babaları Bâzîrgân el-hâc Şa'bân nâm kimesnenin hayatında bin yüz altmış (boş) senesinde ticâret-i i'mâl için def'a def'a ahz eylediği ma'lûmu'l-mikdar akçeyi edâ ve teslim itmedin babaları mezkûr fevt olub verâseti mezkûr hâcî Mehmed ile mezbûreye ve diğer kız karındaşlarına münhasıra olub meblağ-ı mezkûr ırs-ı şer'le ba'de'l-intikâl doksân gün mürurunda mezkûr hâcî Mehmed dahi fevt olmağla terekesin Haleb'de sâkin dâmadı hâcî Ahmed nâm kimesne ahz ve zabt eyleyüb mezbûre dahi meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesini taleb eyledikde hilâf-ı şer'-i şerîf edâda te'allül ve ğadr-ı külli olduğu ve tarafından zevci Seyyid el-hâc Kemâli zîde-şerefeyu vekîl itmekle şer'le görölüb babaları müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil ber-vech-i muharrer karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi terekesini kabz iden merkûm hâcî Ahmed'den tahsîl ve vekiline alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında bundan akdem 'arzuhalîyle istid'â ve mahallinde şer'le görölmek için Hudâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh 'emmi-zâdem Sultan 'Osman Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildigin bildürüb tecdidin ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 200, Hüküm No: 2

Haleb vâlisine ve Haleb kâdısına hüküm ki

Haleb sâkinlerinden Ümmühân nâm Hatun'un babası Bâzîrgân el-hâc Şa'bân nâm kimesneden Haleb'de sâkin dâmadı Harata hâcî İsmail dimekle ma'rûf kimesne ticâretde i'mâl için bin yüz elli yedi senesinden berü def'a def'a ahz eylediği ma'lûmu'l-mikdar akçeyi edâ itmedin babası mezkûr fevt olub meblağ-ı mezbûr ırs-ı şer'le bununla merkûm hâcî İsmail'in zevcesi ve er karındaşları hâcî Mehmed nâm kimesneye ve validelerine intikâl itmekle meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesini bi'd-defa'at taleb eyledikde ba'zı mütegalibeye istinâden edâda bî-vech-i şer'i te'allül ve muhâlefet ve ğadr sevdâsında olmağla ve tarafından zevci Seyyid el-hâc Mehmed Kemâli zîde-şerefeyu vekîl itmekle şer'le görölüb babası müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil merkûm İsmail'in zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesini tahsîl ve vekîl-i mezkûre alıvirilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında bundan akdem 'arzuhalîyle istid'â ve mahallinde şer'le görölmek için Hudâvendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrunleh 'emmi-zâdem Sultan 'Osman Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf virildigin bildürüb tecdidin ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 200, Hüküm No:3

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına hüküm ki

Halebü's-Şehbâ sâkinelerinden Ümmühân nâm Hatun'un babası Bâzîrgân el-hâc Şa'bân nâm kimesne Haleb sükkânından hâcî 'Abdullah nâm kimesne ile bin yüz altmış (boş) senesinden berü ticâretde şirket-i 'inân ile şerik olmalarıyla kendü mâlından mezkûre def'a def'a nakden virdüğü ma'lûmu'l-mikdar akçeyi mezkûr hâcî 'Abdullah i'mâl ve bey' ve şîrâ iderken babası mezkûr hastalanub sâhib-i firâş olmağla şeriki mezbûr ile hesâb görmeyüb mâl-ı şerikde zimmetinde iken mezkûr hâcî 'Abdullah fevt olub terekesi Haleb'de sâkin oğulları hâcî 'Ömer ve hâcî Mehmed nâm kimesneler zabt ve mezbûre babası mezkûr dahi fevt olub verâseti mezbûre ile diger kız karındaşına ve er karındaşları hâcî Mehmed nâm kimesneye ve validelerine münhasıra olmağla müteveffâ-yı mezbûr hâcî 'Abdullah'ın zimmetinde babasından muntekil vech-i meşrûh üzere olan meblağ-ı mezbûrdan isâbet iden hisse-i irsiyyesini oğulları merkumlardan bi'd-defa'at taleb eyledikde ğadr ve ibtâl-i hak irâdesiyle hilâf-ı şer'-i şerîfte'allül itmeleriyle ve tarafından zevci seyyid el-hâc Mehmed Kemâli zîde-şerefehuyu vekîl itmekle şer'le görölüb babası müteveffâ-yı mezkûrdan muntekil mezbûr hâcî 'Abdullah'ın zimmetinde olan meblağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyyesi tahsîl ve vekîl-i mezkûre alıvrilüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'allül itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında bundan akdem 'arzuhalîyle istid'â ve mahallinde şer'le görölmek için Hudâvendigâr-ı sâbık merkûm ve mağfûrunleh 'emmizâdem Sultân 'Osman Hân tâbe serâhu zamanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdidin ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş vech-i meşrûh 'amel olunmak için emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

Sayfa No: 200, Hüküm No: 4

Haleb vâlisine ve Haleb kâdisına hüküm ki

Haleb sâkinelerinden Ümmühân nâm Hatun'un Haleb sükkânından Bâzîrgân zümresinden babası el-hâc Şa'bân nâm kimesne bin yüz altmış (boş) senesinde fevt olub verâseti mezbûre ile Haleb'de sâkine diger kız karındaşına ve vâlideleri (boş) nâm Hatuna münhasıra olmağla kız karındaşı mezbûrenin zevci medine-i Haleb'de sâkin çorbacı-zâde seyyid 'Osman nâm kimesne zevcesiyle yek-dil ve müteveffâ-yı mezkûrun terekesinden iki bin gurus akçe ile üç bin re's ganemi fuzuli ahz ve zabt itmekle merkûmdan hisse-i irsiyyesini taleb eyledikde bî-vech-i şer'i virmekde te'allül ve ve muhâlefet üzere olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virilüb ve tarafından zevci seyyid el-hâc Mehmed Kemâli zîde-şerefehuyu vekîl idüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görölüb meblağ-ı mezkûrdan ve ganemden hisse-i irsiyyesini tahsîl ve vekiline alıvrilüb bî-vech-i şer'i ve muğâyir-i fetvâ-yı münif te'allül itdirilmeyüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında bundan akdem 'arzuhalîyle istid'â ve mahallinde şer'le görölmek için Hudâvendigâr-ı sâbık merkûm ve mağfûrunleh 'emmizâdem Sultan 'Osman Hân tâbe-serâhu zamanında emr-i şerîf viridüğün bildürüb tecdidin ricâ itmegin hilâfına emr virilmemiş ise vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1171 (Ekim sonları/ Kasım başları 1757)

4. 2 NUMARALI HALEP AHKÂM DEFTERİ’NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Oldukça geniş bir coğrafyaya uzun yıllar hükmeden Osmanlı Devleti’nin temeli elbette adil bir yönetime ve sağlam bir hukuk sistemine dayanmaktadır. Bu sistemin bir ayağı Şer’i hukuk iken diğer ayağı ise Örfî hukuktur. Şer’i hukuk; Osmanlı Devleti’nin hukuk sisteminin İslâm hukukuna bakan yönüdür ve kaynağını Kur’an, sünnet, icma ve kıyastan alır. Örfî hukuk ise kaynağını Padişah fermanları ve emirlerinden almaktadır.

Osmanlı Devleti’nde halkın her kesiminden kişiler statü, cinsiyet, din ve ırk gözetmeksizin toplum içerisinde karşılaştığı problemleri, haksızlıkları bizzat şikâyet edebilme hakkına sahipti. Bu şikâyetler yönetilenler (re’âyâ) arasında olabildiği gibi yöneticilere karşı da olabilmektedir. Bu duruma örnek olarak Antakya kazasına tâbi Sultan Süleyman Evkâfı karyelerinde bulunan ahalinin şikâyeti gösterilebilir; sözkonusu şikâyetle ahalinin tarımsal faaliyetleri sayesinde elde ettikleri gelirlerinden öşr vermeye razı olduklarını ancak mültezimin “şâhnelik ve tuzluk nâmıyla” kanuna aykırı ek vergiler talep ettiğinden bahsedilmiştir⁴⁰. Görevini kötüye kullanan mültezimin bu haksız fiillerinin men ve def edilerek kanuna uygun hareket edilmesi emredilmiştir.

Defterde yer alan bir başka hüküm ise yine Antakya’daki haksız ve kanunsuz vergilendirmeler hakkındadır ki sözkonusu şikâyetle Halep’e giderken Antakya’da konaklayan görevlilerin, konaklama süresini uzatarak halka yiyecek ve yem bedeli ödetmek suretiyle haksız kazanç sağladıklarını, halkın evlerini yağmalayarak kanunsuz uygulamalar yaptıklarını görmekteyiz⁴¹. Devlet görevlilerinin yolculukları sırasında halkı gözetten ve koruyan hükümlerin yanı sıra artan eşkıyalık olayları ile birlikte devlet görevlilerinin de bu yolculuklar esnasında gözetildikleri görülmektedir. Nitekim yol güzergâhlarında bulunan bölgelere gönderilen emirler ile sözkonusu görevlilerin konakladıkları bölgelerde güvenliklerinin sağlanması, ihtiyaçlarının giderilmesi ve herhangi bir saldırıya maruz kalmadan sağlıklı bir şekilde misafir edilmeleri emredilmiştir⁴².

Görevlerini suiistimal ederek kanunsuz uygulamalar ile halkı perişan eden görevlilerin yanı sıra görevlerine fuzuli müdahale edildiği için şikâyetle bulunanlarda vardır. Dolayısıyla mahkeme başkâtibi⁴³, atandığı vakıf camiisinden alması gereken maaşı vakfın mütevellisinden bir türlü alamayan vaizi⁴⁴, haffaflar esnafına dellal olarak atandığı halde görevine müdahale edilen dellalı⁴⁵ ve yine hatip⁴⁶ gibi görevlilerin şikâyetlerini bu anlamda görmekteyiz.

Halkın kendi içinde yaşadığı problemlere dair şikâyetler ise defterde hacimli bir yere sahiptir. Bunlardan ilki alacak-verecek durumlarında uğranılan haksızlıklar karşısında yapılan şikâyetlerdir. Bu anlamda tüccarların zamanında birbirlerine verdikleri borçları edâ edememlerinden kaynaklı şikâyetler⁴⁷ olduğu gibi ticarî faaliyetleri sırasında uğradıkları haksızlıklar karşısında da şikâyetle bulunmuşlardır⁴⁸. Ayrıca müslim ve gayrimüslim kimselerin ticaret ortaklıklarında *poliçe temessükü* kullandıklarını ve bu belgelere itibar edilmemesinden kaynaklı problemlerin yaşandığını görüyoruz⁴⁹. Alacak-verecek konulu şikâyetlerde bir başka durum ise borçlu kimsenin vefat

⁴⁰ S.107-H.4.

⁴¹ S.109-110-H.2

⁴² S.105-H.5, S.147-H.3.

⁴³ S.105-H.3.

⁴⁴ S.114-H.2.

⁴⁵ S.118-H.3.

⁴⁶ S.190-H.2.

⁴⁷ S.190-H.5.

⁴⁸ S.114-H.3, S.118-H.4.

⁴⁹ S.197-H.3.

etmesinin ardından borcun intikâl ettiği kişiler ile alacaklı arasında yaşanan problemlerdir⁵⁰. Bazende Alacaklı olan kişinin borcunu almadan vefat etmesiyle bu kimsenin varisleri ile borçlu kişi arasında problemlerin yaşandığını görmekteyiz⁵¹. Borcun terekeye yansıdığı durumlarda vardır⁵². Bir başka durum ise alacaklının asıl borçtan ziyâde para almak istemesi⁵³ veya alacak iddiasıyla karşı tarafa hapse varan zorbalıkların yapılmasıdır⁵⁴. Borçlu kimsenin borcunu ödeyecek durumda olmadığı zamanlarda ise taksitlendirme yoluna gidildiğini görmekteyiz⁵⁵. Müslümanlar ve gayrimüslimler arasında yaşanan alacak-verecek durumlarına dair problemlerin de yine şikâyet yoluyla halledildiğini görüyoruz⁵⁶. Eğer borçlu kimseler arasında *deyn temessükü* bulunuyor ise hükmün de bu temessük mucebince verildiğini görüyoruz⁵⁷. Alacak- verecek konulu şikâyetlerin çoğunluğu ise halkın kendi arasında yaşadığı problemlerdir⁵⁸.

2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'nin incelediğimiz sayfaları arasında yer alan bir hüküm de yine toplumun kendi içerisinde yaşamış olduğu anlaşmazlıklara örnek teşkil etmektedir. Bu hükümde şikâyetin konusu nişan akdi yapılmış gençlerin, kızın babasının vefatı sonrasında, annenin muhalefet etmesi ve kızı vermek istememesi ile ilgilidir⁵⁹. Anlaşmazlığın şer'i hukuk kurallarınca çözülmesi ve kızın nişanlısına teslim edilmesi yönünde emir verilmiştir.

Devletin önemli gelir kaynaklarından biri olan vergi, defterde şikâyetle konu olan bir diğer başlıktır. Nitekim vergiyi toplamakla yükümlü kimselerin zorbalıkları⁶⁰, devlet görevlilerinin halktan fazladan vergi toplaması⁶¹ şikâyetlerin konusu olmuştur. Ağır vergiler altında ezilen halk zaman zaman isyan etmiştir⁶². Bazende vergiye bağlı emlak ve yeri olmamasına ve vergi mükellefi olmamasına karşın bazı kimseler vergi vermeleri konusunda halk tarafından zorlanarak zorbalığa maruz kalmışlardır⁶³.

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nde saray halkı, askerî görevliler, din adamları ve yargı kolundaki görevli kimseler vergiden muaf sayılmakta idi. Bu nedenle bazı kimseler vergi muafiyeti için yeniçerilik iddiasında bulunmuşlardır⁶⁴. Bununla birlikte vergi vermeyi reddeden zımmî⁶⁵, müslim⁶⁶ ve aşiretler⁶⁷ ile ilgili belgeler de vardır.

Şikâyetlere konu olan başlıklar arasında bir kimsenin vefatının ardından terekesinin taksimi sırasında yaşanan problemler yani miras konusu da yer almaktadır. Bu alanda yaşanan problemler oldukça çeşitlidir⁶⁸. Bazı kimselerin vefatı ardından alacaklı iddiasıyla peyda olanlar terekeden bu borcun tahsilini talep etmişlerdir⁶⁹. Aile üyeleri arasında mirasın yani terekenin taksimi noktasında

⁵⁰ S.195-H.3.

⁵¹ S.196-H.1.

⁵² S.191-H.3.

⁵³ S.178-H.1.

⁵⁴ S.179-H.2.

⁵⁵ S.199-H.1.

⁵⁶ S.103-H.2.

⁵⁷ S.108-H.1.

⁵⁸ S.196-H.2.

⁵⁹ S.168-H.4.

⁶⁰ S.155-H.2.

⁶¹ S.107-H.5.

⁶² S.101-H.1.

⁶³ S.159-H.2.

⁶⁴ S.156-H.1.

⁶⁵ S.114-H.1.

⁶⁶ S.166-H.1.

⁶⁷ S.170-H.2.

⁶⁸ S.104-H.2.

⁶⁹ S.121-H.1.

da ciddi problemler olmuş, hakkını alamayan kimseler şikâyet yoluna başvurmuştur⁷⁰. Bölge görevlilerinin vefat edenlerin terekelerini fuzuli zabt ederek haksızlıklara sebep oldukları da vakidir⁷¹. Söz konusu miras davalarında üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen tekrar açılmak istenen davalar ve haklarından fazlasını talep ederek görevlileri de mağdur eden ve zan altında bırakan kimselerde olmuştur⁷².

Murisin vefatı sonrasında varisler eğer küçük ise vasi tayin edilir ve bunlar büyüünceye dek haklarına düşen mal ve eşyalar vasi tarafından idare edilirdi. Ne var ki bazen vasinin keyfi tutumundan dolayı ileride sıkıntılar yaşanabilmiştir⁷³. Miras taksimi sırasında şikâyet ile sonuçlanan bir diğer problem ise vefat edenin terekесinden eşi tarafından fazladan hak iddia edilmesi ve diğer murislerin mağdur edilmesiyle ilgilidir⁷⁴.

Halep ve bağlı kaza ile sancaklarında bulunan vakıflar da diğer bir şikâyet konusudur. Nitekim tevliyet haklarına müdahale veya muhalefet⁷⁵, vakfa ait emlakların kiralının ödenmemesi⁷⁶ gibi durumlar defterde gözlemlenmiştir. Zamanında vakf edilen malların vakfiyesine aykırı hareket edildiği⁷⁷, vakfin gelirinden hak sahibi olanların haklarının⁷⁸ verilmediği durumlarda olmuştur. Vakfiyenin zaman içerisinde zarar görmesini veya kaybolmasını fırsat bilip keyfi tutumlar içine girenler ve haksızlık yapanlar da olmuştur⁷⁹.

Su kaynakları yaşamın temel kaynaklarından biridir ve fiziksel ihtiyacın yanı sıra temizlik, sağlık, tarım gibi birçok alanda olmazsa olmazdır. Bu nedenledir ki yerleşim yerleri su kaynaklarının yanında veya yakınlarında kurulmuştur. Böylesi önemli bir kaynağın kullanımında ve paylaşımında yaşanan problemler söz konusu belgeler içerisinde gözlemlenmiştir⁸⁰.

Halep bölgesinde zamanla harap olan veya bozulan yerlerin tamirine ilişkin düzenlemelere de rastlamaktayız. Vakfa ait kurumların tamirinde gereken masraf yine vakfin gelirlerinden sağlanmaya çalışılmış ve vakfin vekili tamir işlemlerini ve masraflarını düzenlemek ile görevlendirilmiştir⁸¹. Bununla birlikte bir suyunun zaman içerisinde bakımsız kaldığını ve tamir edilmesi gerektiğini, bir şahıs tarafından tamir edildiğini ve söz konusu suyunun kullanılmasında ve suyun paylaşılmasında eskiden koyulan hükümlere sadık kalınması gerektiğini ifade eden bir hükümde bulunmaktadır⁸².

Devlet içerisindeki kurumların zamanla bozulması toplum düzenini olumsuz yönde etkilemiştir. Zira devlet görevlilerinin cahil kalması, adaletsiz ve kanunsuz davranışları halkın içinde de eşkıyalık ve ayanlık gibi faaliyetlerinin artmasına sebep olmuştur. Öyle ki bu zorba kimseler ile devletin görevli kimseleri işbirliği içerisinde halka eziyet eder hale gelmiştir⁸³. Öyle sanıyoruz ki bu işbirliğinin fark edilmesi ve halkı perişan eden, uygunsuz davranışlarda had bilmeyenlerin gerektiği gibi cezalandırılmamaları devletin eşkıyalık davalarına ayrı bir önem vermesine sebep olmuştur.

⁷⁰ S.104-H.2.

⁷¹ S.102-H.4.

⁷² S.176-H.3.

⁷³ S.128-H.2.

⁷⁴ S.153-H.3.

⁷⁵ S.106-H.2.

⁷⁶ S.117-H.2.

⁷⁷ S.195-H.1.

⁷⁸ S.180-H.3.

⁷⁹ S.192-H.3.

⁸⁰ S.149-H.3, S.197-H.2, S.106-H.1.

⁸¹ S.103-H.1, S.139-H.2.

⁸² S.171-H.1.

⁸³ S.111-H.1

Dolayısıyla eşkıyalık davalarının yerel mahkemelerde değilde *Asitâne-i Aliyye'de* yani merkezde görülmesini emreden bir hükme rastlamaktayız⁸⁴.

Haksız yere hapis⁸⁵, cinayet⁸⁶, emanete ihanet⁸⁷, iftira⁸⁸, mal ve eşyanın gasp edilmesi⁸⁹, ayanlık iddiası ile ahaliye zulm edilmesi⁹⁰ ve kendi nefisleri için ahaliden zorla akçe talep edilmesi⁹¹ sözkonusu belgelerde sıkça karşılaşılan şikâyetler içerisinde. Bazen de devlet görevlerinin kanunsuz bir şekilde elde edilmesinden kaynaklı şikâyetler gerçekleşmiştir. Bu tür durumlarda sözkonusu kişilerin beratları tahkik edilmiş ve gerekli defterlere başvurulmuştur⁹².

Osmanlı Devleti sevk ve iskân politikalarıyla öncelikle fethettiği bölgelerde güvenliği ve devletin otoritesini sağlamayı hedeflemiştir. Bununla birlikte nüfus hareketlerini kontrol etmiş ve devletin çıkarlarını gözetmiştir. Bu politikalar sayesinde bazı gruplar gönüllü veya zorunlu olarak belirli bölgelere yerleştirilmiştir. Bu bağlamda Halep ve çevresinde bazı ahalinin kayıtlı oldukları bölgelerden ayrılarak farklı yerlere yerleşmeleri, o bölgenin yetkilisi tarafından şikâyet edilmiştir⁹³. Bu keyfi yerleşim düzensizliğe ve ayrıca vergilerin eksik bir şekilde toplanmasına sebep olduğundan bölgelerini terk edenlerin geri yerleştirilmeleri sağlanmıştır.

Sözkonusu belgeler içerisinde şikâyet sebepleri olan konular içerisinde ayrıca tımar⁹⁴, malikâne⁹⁵ ve zeamet⁹⁶ sahiplerini de görmek mümkündür. Zeamet sahipleri içerisinde *hala Divân-ı Hümayûn'da beglikçi kalemi olan Mehmed Kudsi'nin*⁹⁷ ise toplamda 23 adet şikâyetle muhatap olduğunu görmekteyiz. Bu durum birden fazla bölgede zeamet topraklarına sahip olması ve bazı şikâyetlerin devam etmesi veya tekrar etmesi ile ilgili olabilir.

Halep bölgesine yapılan görevlendirmeler yani tayinlerle ilgili izlenen yol ve yöntemler hakkında bilgilere ulaşmakta incelediğimiz hükümler içerisinde mümkün olabilmektedir. Dolayısıyla bölgeye atanacak mübaşirlerin sayılarını, görev ve sorumluluklarını ifade eden hükümler bulunmaktadır⁹⁸. Ayrıca bir mahallede bulunan zimmîlerin ve cizye ödemekle yükümlü diğer kişilerin işlerini görüp haklarına korumakla yükümlü kethüdan atamaları ile ilgili bir hükümde bulunmaktadır⁹⁹.

Şikâyetlerin genellikle problem durumuna maruz kalan kimseler tarafından bizzat *arzuhal*¹⁰⁰ yahut *mektub*¹⁰¹ yoluyla yapıldığını görmekteyiz. Bununla birlikte şikâyetlerini iletme ve devam eden süreci takip etme noktasında bir vekil¹⁰² tayin edenlerde bulunmaktadır.

Önemli ticaret yollarının güzergâhında bulunması ve işlek limanlara sahip olması Halep'in ticaret hacminin büyümesine etki etmiştir. Yabancı tüccarların uğradıkları, yük alıp yük boşalttıkları

⁸⁴ S.178-H.2.

⁸⁵ S.101-H.2.

⁸⁶ S.111-H.3.

⁸⁷ S.148-H.4.

⁸⁸ S.105-H.4.

⁸⁹ S.104-H.3.

⁹⁰ S.109-H.1.

⁹¹ S.102-H.1.

⁹² S.163-H.1.

⁹³ S.142-H.4.

⁹⁴ S.175-H.3.

⁹⁵ S.186-H.1.

⁹⁶ S.135-H.3.

⁹⁷ S.127-H.2.

⁹⁸ S.116-117-H.4.

⁹⁹ S.133-H.2.

¹⁰⁰ S.129-H.2.

¹⁰¹ S.136-H.1.

¹⁰² S.127-H.3.

limanlarda zaman zaman yaşanan çatışmalar ve anlaşmazlıklar yer halkı da etkilemiştir. Dolayısıyla bu tür bir durumda yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi, sözkonusu çatışma ve anlaşmazlığın tekrar edilmemesine yönelik emirler verilmiştir¹⁰³.

Bir bölgeye atanan görevlilerin kendisinden önceki görevlileri verilen hak ve izinlerin devam ettirilmesine yönelik taleplerine de rastlamak mümkün olmuştur¹⁰⁴. Bu tür taleplerde eski hak ve izinlerin bir mani yok ise devam ettirilmesi sağlanmıştır.

İncelenen hükümler içerisinde aynı şikâyetin ikinci kez deftere kaydedildiği gözlemlenmiştir ki bu genellikle ilk kayıtta kâtibin hükmü kötü yazmasından ve hükmün okunaklı olmamasından kaynaklanmaktadır¹⁰⁵. Ayrıca bazı hükümler tecdîd olduğundan¹⁰⁶, aynı konu için tekrar emrişerîfin yazılmasından¹⁰⁷, davacıların aynı olmasına rağmen şikâyetle sebep olan durumun farklılık göstermesinden¹⁰⁸ ve söz konusu şikâyetle dair davaların devam ediyor olmasından yahut davalı tarafların farklı kişiler olmasından¹⁰⁹ defterde birden fazla yer almışlardır.

Osmanlı Devleti'ndeki kadınların hakları ve bu hakları ne ölçüde savunabildikleri çoğu zaman bir tartışma konusu olmuştur. Bu açıdan çalışmamızın kapsamındaki sayfaları incelediğimizde bizzat kadınlar tarafından yapılan şikâyetlerin hatırı sayılır bir miktarda olduğunu görmekteyiz. Nitekim toplamda 28 adet şikâyetten sadece ikisinde vekil tayin edilmiş iken diğer 26 belgede kadınlar bizzat yahut diğer kız ve erkek kardeşleri ile beraber şikâyetle bulunmuşlardır. Bu şikâyetlerin ekserisi miras taksimi¹¹⁰ ve vakıf meseleleri¹¹¹ ile ilgilidir. Bir hükümde ise şikâyetten ziyâde kadının devlete müşkil durumunu bildirmesi ile ilgilidir. Sözü geçen bu hükümde; eşinin Halep yolculuğu sırasında vefat etmesiyle yanında bulunan eşyalarını almaya gidemeyen ve vekil tayin edecek kimsesi de bulunmayan kadına eşyaları teslim etmesi için bir *kapu kethüdası* görevlendirilmiştir¹¹². Bu hüküm mağduriyetlerin en aza indirilmeye çalışıldığının, halkın hakını korumaya önem verildiğinin güzel bir örneğidir.

Son olarak söz konusu defterin ilgili sayfa aralığında bulunan 161 ve 162 numaralı sayfaların ilk bölümlerinden sonrası arşiv içerisinde bozuk bir biçimde bulunduğu ve görünemediğinden sayfanın devamındaki diğer hükümlere ulaşılammıştır¹¹³.

¹⁰³ S.187-188-H.4.

¹⁰⁴ S.140-H.4.

¹⁰⁵ S.152-H.2.

¹⁰⁶ S.139-H.2.

¹⁰⁷ S.132-H.4.

¹⁰⁸ S.104-H.3.

¹⁰⁹ S.200-H.1.

¹¹⁰ S.185-H.4.

¹¹¹ S.119-H.2.

¹¹² S.164-H.3.

¹¹³ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), *Halep Ahkâm Defteri*(A.DVNS.AHK.HL.), *Defter Sıra No:2*, s.161,162.

5. SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin adalet anlayışı ve bu anlayışı koruma noktasında geliştirmiş olduğu yöntemler oldukça önemlidir. Nitekim toplumda her kesimden ferdin müşkülünü devletin en büyük mahkemesi olan Divân-ı Hümâyûn'a taşıma hakkına sahip olması adaletin devlet nezdindeki önemini göstermektedir. Dolayısıyla mahkemeye ulaşan şikâyetlerin ve bu şikâyetlere verilen hükümlerin beraberce kayıt altına alındığı "Ahkâm Defterleri" devletin adalet mekanizmasını ve işleyişini tarif edebilecek kıymetli arşiv belgelerine dönüşmüştür.

Zamanla bölgesel olarak tutulmaya başlanan Ahkâm Defterleri, tutuldukları bölgenin sosyal yapısı, ekonomisi, geçim kaynağı, refah düzeyi, dinî ve etnik yapısı, kültürü, imar faaliyetleri vb. hakkında önemli bilgiler vermektedir. Karşılaşılan sıkıntıların ve yaşanan olayların birebir yansıtılıyor olması o dönem insanının karakteri ve psikolojisi hakkında da ipuçları verebilmektedir.

İncelediğimiz 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'nin 101 ve 200 sayfaları arasında yer alan şikâyetlerin çeşitliliği ise her nevi probleme devletin adalet sisteminde bir çözümünün ve bir karşılığının olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda şikâyetlere verilen hüküm o dönemin problemlerini çözmede devletin izlediği yolu bizlere göstermektedir. Gerektiğinde eski defterlere başvurularak mevcut şikâyet hakkında önceden verilmiş bir hüküm yahut emir var ise bunların devamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır.

Ayrıca incelenen şikâyetler sayesinde devlet otoritesinin sarsıldığı dönemlerde ne gibi problemlerin ortaya çıktığını, halkın içerisinde bu zafiyete karşılık nasıl bir tepkinin verildiğini anlayabilmekteyiz. Nitekim incelediğimiz dönemde eşkıyalık faaliyetlerinin yanı sıra mütegalibe ve murabahacı taifesinin yoğunlukta olması, halkın bu anlamda perişan düşmesi devletin otorite boşluklarından kaynaklanmaktadır.

Devletin bir bölgedeki temsili ve nişanesi o bölgenin yöneticileridir. Liyakat esaslı görevlendirmeler yerini alanında yetkin olmayan kimselerin görevlendirilmesine bıraktığında yönetici kesim giderek cahilleşmiştir. Bu durum kanunsuz ve usulsüz işlerin yöneticiler tarafından da sergilenmesine ve hatta gerektiğinde menfaatleri doğrultusunda zorba kimseler ile iş birliği yapmalarına, onlara arka çıkmalarına sebebiyet vermiştir. Bu tür şikâyetler karşısında yöneticiler uyarılmış gerekirse görevden alınmışlardır. Ayrıca merkezin eşkıyalık davalarına ayrı bir hassasiyetle yaklaştığını görmekteyiz. Nitekim verilen bir emirle eşkıyalık konulu davaların yerel mahkemelerde değilde merkezde görülmesine karar verilmiştir. Böylelikle yerel yönetici ile zorba kimseler arasında kurulabilecek herhangi bir işbirliğinin ve herhangi bir hukuksuzluğun önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Bu dönemde halkın mücadele ettiği bir başka konu ise vergilerdir. Bozulan düzen ve ekonomi ile birlikte ağırlaşan vergiler altında ezilen halk bir de kanun dışı talep edilen vergiler ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Haksız yere hapis, gasp, alıkoyma ve cinayet hem vergiler hemde borçlar karşısında halkın sık sık maruz kaldığı zorbalıklar haline gelmiştir. Bu bağlamda alacak-verecek konusunda ciddi problemlerin yaşandığını görüyoruz. Alacaklı olan kimselerin hakkını bir türlü alamadığı; borçlu kimselerin ise alacaklı elinde perişan hale düştüğü durumlar vakidir.

Ticaret hacmi oldukça geniş olan Halep şehri bulunduğu konum ve bulundurduğu ürünler itibarıyla yabancı devletlerinde uğrak alanlarındandı. Bu anlamda şikâyetlere yansıyan konular içerisinde yabancı gemilerin birbirleri ile giriştikleri çatışmalar neticesinde doğan mağduriyetleri görebilmekteyiz. Bununla birlikte alacak-verecek davalarında da müslim-gayrimüslim tüccar tarafları arasında anlaşmazlıklar çıkmıştır.

Söz konusu defterin ilgili hükümlerine yansıyan bir diğer konu başlığı ise devlet görevlilerinin yolculuğu meselesidir. Bu tür durumlarda yolculuk güzergâhında bulunanlara hitâben yazılan emirler ile görevlinin yerel suçlulara karşı korunması ve yolculuk esnasındaki ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmıştır. Bununla birlikte görevlilerin keyfî tutumları, kanunsuz ve fuzuli istekleri karşısında halkın mağdur olmasına da müsaade edilmemiştir.

Vefat eden kimselerin tereke taksimatı sırasında haksızlıklar yaşandığı gibi yaşı henüz küçük olan varisler için tayin edilen vasilerin keyfî tutumları ve uygulamaları da ciddi problemlere sebep olmuştur. Bununla birlikte su kaynaklarının paylaşılması, görevlilerin görevlerine müdahale edilmesi, iskân politikasına aykırı yerleşimlerin yapılması, vakıflara ait görevlilerin kanunsuz fiileri ve vakfa ait emlakların kiralanması gibi durumlar yine bu dönemde şikâyetle sebep konular içnerisinde yer almıştır.

Yine bu dönemde kadınların da yaşadıkları problemler ve haksızlıklar karşısında şikâyetle bulunduklarını görüyoruz. Özellikle miras ve vakıf meselelerinde şikâyetle bulunan kadınların, yaşadıkları haksızlıkları devlet nezdine taşıyabilmeleri oldukça önemlidir. Zira hukukî açıdan haklarını bilen ve bu haklarını kullanma noktasında bir irade ortaya koyan kadınların hayatın diğer alanlarında da daha özgüvenli ve sağlam durabildikleri bir gerçektir. Ayrıca adalet kurumlarının da bu şikâyetler karşısında adilane kararları kadınların hakları konusunda verdiği mücadelenin tek taraflı olmadığı ve devlet nezdinde bir karşılığı olduğunun kanıtıdır.

Halep Ahkâm Defterleri ile ilgili yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde, özellikle sosyal tarih çalışmalarında oldukça ehemmiyetli olan bu arşiv malzemelerinden yeterince istifade edilmediğini görmekteyiz. Nitekim sözkonusu bu çalışma dışında dört adet yüksek lisans tezine ve bir adet ise genel anlamda Halep Ahkâm Defterleri'nin incelendiği doktora tezine rastlamaktayız. Söz konusu bu çalışmalar; Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda Canan Kuş'un hazırlamış olduğu 4 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne ait inceleme (2008) ve yine aynı üniversitede Burhan Şimşek'in hazırlamış olduğu 2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne ait çalışmalarıdır (2021). Ayrıca Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda Mehmet Kerek Karasu'nun 5 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne ait çalışmasını ve yine aynı üniversitede Demet Karasu'ya ait 8 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ni incelediği çalışmayı görmekteyiz (2011). Ki bu son çalışmanın esasında arşivde kaynaklanan bir karışıklıktan ötürü 7 Numaralı Halep Ahkâm Defteri'ne ait olduğu sonradan farkedilmiştir. Ayrıca Nezif Cıkay'a ait birde doktora tezini görmekteyiz (2019). Bu çalışmalara ayrıca "Kaynaklar" kısmında yer vererek araştırmacılara kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

Bu alanda yapılacak çalışmaların artması ile Halep Eyaleti hakkındaki bilgilerimizi daha geniş bir perspektiften değerlendirebilecek, dönemin adalet anlayışını birebir yapılan şikâyetler, görülen davalar ve verilen hükümler üzerinden okuyabileceğiz. Ayrıca aynı dönemlerde tutulmuş diğer bölgelere ait Ahkâm Defterleri ile karşılaştırmalı bir şekilde yapılacak çalışmaların da yeni bakış açılarının, varsa bölgesel olarak farklılaşan uygulamaların ve toplum hassasiyetlerinin açığa çıkarılmasına katkısı olabilir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, N., Halaçoğlu, Y. (1992). Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *TDV İslam Ansiklopedisi içinde* (C.5 122-126. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Baş, İ. (2019). Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Arşivlerin Oluşumu ve Türk Arşivlerinde Araştırma Hizmetleri, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S.64.
- Genç, Y., Küçük, M., Gündoğdu, R., vd. (2010). *Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) Rehberi*, İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 108.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), *Halep Ahkâm Defteri, Defter Sıra No:2*, s.101-200.
- Bayraktar, H. (2004). *XIX Yüzyılda Halep Eyaleti'nin İktisadi Vaziyeti*, Elazığ: Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları No: 8, Tarih Şubesi Yayınları No: 7.
- Cıkay, N. (2018). Halep Ahkâm Defterleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme, *The Journal of Social Sciences*, DOI:10.16990/SOBIDER.4626, S.32.
- Cıkay, N. (2019). *Halep Ahkâm Defterleri (1742-1850): Taşradan Saraya Adalet Anlayışı*, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- Çakar, E. (2003). *XVI Yüzyılda Halep Sancağı (1516-1566)*, Elazığ: Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları No:1, Tarih Şubesi Yayınları No: 1.
- Çakar, E. (2006). *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, Elazığ: Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları No:13, Tarih Şubesi Yayınları No: 11.
- Karasu, D. (2011). *1839-1850 Tarihli ve 8 Numaralı Halep Ahkâm Defterinin (S.1-100) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Karasu, M. (2011). *1784-1797 Tarihli ve 5 Numaralı Halep Ahkâm Defterinin (s.1-99) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Koltuk, N., Sağlamçubukçu, A., Alikılıç, D., Topal, M., Öztürk, M. (2018). *Osmanlı Belgelerinde Halep*, İstanbul: Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları No: 25.
- Kuş, C. (2008). *1780- 1784 Tarihli ve 4 Numaralı Halep Ahkâm Defteri (s.1-53) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Kütükoğlu, M. (1998). *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul: Kubbealtı Akademisi Kültür Sanat Vakfı Yayınları.
- Masters, B. (1997). Halep, *TDV İslam Ansiklopedisi içinde* (C.15 244-247. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Özel, A. (1988). Ahkâm, *TDV İslam Ansiklopedisi içinde* (C.1 550-551. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Sahillioğlu, H. (1988). Ahkâm Defteri, *TDV İslam Ansiklopedisi içinde* (C.1 551. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Şimşek, B. (2021). *2 Numaralı Halep Ahkâm Defteri (1-100. Sayfa)*, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Şimşir, N. (1994). Ahkâm Defterlerinin Tarihi Kıymeti ve 107 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir ile İlgili Hükümler, *Tarih İncelemeleri Dergisi* (C.9 S.1). Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.
- Üzüm, İ. (1998). Hüküm, *TDV İslam Ansiklopedisi içinde* (C.18 464-466. ss.). (DİA), İstanbul: TDV Yayınları.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

[illegible]